

PROGRAMMABEGROTING 2022

Versie: 5 oktober 2021

Colofon programmabegroting 2022

Samenstelling:

Gemeente Sittard-Geleen

Team Financiën

Postbus 18

6130 AA Sittard

Inlichtingen:

Tel. 14-046

Vooruit, naar een toekomst vol kansen

Een gemeente
bestuur met en
voor de inwoners

Gezond en veilig
in een sociale
gemeente

Wonen en leven
in Sittard-Geleen

Vooroplopen naar
een duurzame
toekomst

Ontspannen en
genieten in
Sittard-Geleen

Een duurzame
economie voor
werk en innovatie

Financiën
duurzaam
op orde

INHOUDSOPGAVE

PROGRAMMABEGROTING 2022	1
INHOUDSOPGAVE	5
1. INLEIDING EN SAMENVATTING	7
2. FINANCIEEL PERSPECTIEF	9
2.1 FINANCIEEL KADER	9
2.2 ACTUALISATIE FINANCIEEL PERSPECTIEF	13
3. INVESTERINGS- EN EXPLOITATIEPROGRAMMA 2022-2025	27
4. PROGRAMMAPLAN	30
4.1 INLEIDING	30
4.2 PROGRAMMA - 0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING	32
4.3 PROGRAMMA - 1 - VEILIGHEID	44
4.4 PROGRAMMA - 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	54
4.5 PROGRAMMA - 3 - ECONOMIE	61
4.6 PROGRAMMA - 4 - ONDERWIJS	73
4.7 PROGRAMMA - 5 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	75
4.8 PROGRAMMA - 6 - SOCIAAL DOMEIN (INCLUSIEF VOLKSGEZONDHEID, ONDERWIJS EN VEILIGHEID)	83
4.9 PROGRAMMA - 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	103
4.10 PROGRAMMA - 8 - VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN STEDELIJKE VERNIEUWING	110
4.11 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	119
4.12 ADMINISTRATIEVE WIJZIGINGEN	121
5. PARAGRAFEN	126
5.1 PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	126
5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	140
5.3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	155
5.4 PARAGRAAF FINANCIERING	163
5.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	168
5.6 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	177
5.7 PARAGRAAF GRONDBELEID	195
6. FINANCIËLE BEGROTING	201
6.1 INLEIDING	201
6.2 MEERJARIG OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA	203
6.3 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD	205
6.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	208
6.5 STRUCTUREEL EVENWICHT	211

6.6 GEPROGNOSTICEERDE BALANS	213
BIJLAGEN	215
BIJLAGE 1: RESERVES EN VOORZIENINGEN	217
BIJLAGE 2: EMU SALDO.....	219
BIJLAGE 3: VASTE ACTIVA EN KAPITAALLASTEN.....	220

1. INLEIDING EN SAMENVATTING

Samen zijn we Sittard-Geleen. Dat is het thema van de begroting 2022.

Onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen ondervinden nog dagelijks gevolgen van de coronacrisis. We hebben ook voor 2022 een Coronabuffer aangelegd. Om ook in de toekomst onze inwoners, ondernemers en instellingen te kunnen ondersteunen en tegenvallers op te vangen. Samen proberen we deze crisis achter ons te laten. Het jaar 2022 zal in het teken staan van herstel. In deze herstelfase van deze crisistijd kiezen we ervoor om een extra budget toe te kennen voor impulsen aan het bedrijfsleven. Zij zijn immers de motor van onze stad.

Daarnaast repareren we de verhoging van de OZB-lasten op woningen voor 2022 en 2023. Huiseigenaren worden hierdoor niet geconfronteerd met de vorig jaar besloten 2,5% lastenstijging. We willen ook tegemoet te komen aan onze inwoners die niet in het bezit zijn van een eigen woning. Daarom verstrekken we in 2022 vouchers voor het gratis wegbrengen van afval naar onze milieuparken. Wij verwachten dat dit ook een gunstig effect op het illegaal dumpen van afval en de milieuoverlast en kosten die hiermee gepaard gaan. Vervolgens bouwen we de hondenbelasting af naar een niveau gelijk aan de kosten die wij hiervoor maken. Eveneens voor 2022 en 2023. Hiermee voeren we de wensen van de raad uit.

De financiële positie van gemeenten blijft onzeker. De herverdeling van het gemeentefonds en de toenemende vraagontwikkeling WMO en Jeugd zijn voorbeelden van landelijke ontwikkelingen die ook gevolgen hebben voor ons begrotingsbeeld. Het is wachten op een nieuw kabinet voor duidelijkheid omtrent eventuele extra middelen. Tot die tijd zijn we voorzichtig.

Uitgangspunt van de gemeente is en blijft een structureel en langdurige gezonde financiële situatie. Het actuele begrotingsbeeld ziet er nog steeds goed uit. Dat is goed nieuws. Dit is alleen maar mogelijk doordat onze financiën duurzaam op orde zijn doordat we onze begrotingskaders naleven.

We hoeven niet meer te bezuinigen en kunnen weer vooruit kijken.

Toekomstvisie

Vooruit kijken is ook wat we samen met onze inwoners, ondernemers, verenigingen en instellingen doen. De Toekomstvisie 2030 staat. Samen zijn we Sittard-Geleen. Dit deden we in een uitgebreide dialoog met de samenleving en onze toekomstambassadeurs. De kracht uit de samenleving die dit teweegbrengt, zorgt voor een stip op de horizon. Daar waar we als gemeente en gemeenschap samen naar toe willen en hoe we hier komen. Wij focussen nu op de ontwikkelpaden. We kunnen de plannen die hieruit voortkomen ondersteunen en realiseren doordat we hier in 2022 circa € 900.000 extra voor reserveren.

Er is ook oog voor bestaand beleid, uitvoering en andere ontwikkelingen die op ons pad komen. We hebben in 2021 onze beheerplannen openbare ruimte geactualiseerd. We investeren extra middelen die noodzakelijk zijn om het onderhoud op basis van de geactualiseerde beheerplannen uit te voeren. Tegelijk committeren gemeenten en het Rijk zich met de Hervormingsagenda Jeugd, waarbij we nu al afspraken maken over het investeren in maatregelen waarmee het jeugdstelsel op de lange termijn beter houdbaar wordt. Deze toenemende zorgvraag vraagt ook bij de WMO voor een structurele verhoging van de budgetten.

Samenwerken

De Toekomstvisie 2030 is een nieuw samenspel van overheid en samenleving. We kunnen dit niet alleen en doen een appel op onze inwoners, organisaties en bedrijven om kritisch mee te denken en feedback geven. Om samen de beweging in gang te zetten. Gelijkwaardig. Met respect voor elkaars rollen en bevoegdheden. Wij zijn niet altijd of louter facilitator in financiële zin. We geven ruimte om te innoveren en experimenteren. Maar nog belangrijker: we maken meer tijd om te luisteren. Naar iedereen die betrokken is en onze stad een warm hart toedraagt.

We hebben een toekomstperspectief en een sluitende begroting. Hiermee is een gezonde basis gelegd voor de beweging die we samen willen realiseren. Samen zijn we Sittard-Geleen.

Sittard-Geleen, 7 oktober 2021

Burgemeester en wethouders van Sittard-Geleen,

mr. J.Th.C.M. Verheijen
burgemeester

mr. G.J.C. Kusters
secretaris

2. FINANCIËEL PERSPECTIEF

2.1 FINANCIËEL KADER

Vertreksituatie

Het uitgangspunt in ons financieel beleid is onze financiën duurzaam op orde te houden. Aan de hand van opgave 7 'Financiën duurzaam op orde' uit het coalitieakkoord 'Samen Duurzaam' en bevestigt in het addendum, hebben wij gewerkt aan het structureel sluitend maken van onze begroting en meerjarenraming. Mede door de uitvoering van ombuigingsprogramma, vastgesteld in de programmabegroting 2019, zijn wij in staat geweest om vanaf de begroting 2020 het structureel evenwicht te borgen. Voor het provinciaal toezicht was dit aanleiding om na 2 jaar preventief toezicht, vanaf de begroting 2020 weer repressief toezicht toe te passen. Uit het eind 2020 uitgevoerde financieel verdiepingsonderzoek bleek dat onze financiële positie voldoende basis biedt om meerjarig repressief toezicht toe te passen.

Na jaren van ombuigen, hadden wij in de begroting 2021 financiële ruimte om vooruit te kijken. Aan de hand van het investerings- en exploitatieprogramma 2021-2024 zijn middelen beschikbaar gesteld om invulling te geven aan accenten uit het addendum en coalitieakkoord en konden we enkele bezuinigingen uit het verleden repareren. Bijvoorbeeld door invulling te geven aan de schaats- en zwemvoorziening Glanerbrook en het onderhoudsniveau in de openbare ruimte te verhogen. We hebben de parkeertarieven aangepast en gestart met de realisatie van de unilocatie Grevenbicht-Obbicht. We hebben geïnvesteerd in het veiligheidsgevoel door de boa-capaciteit te vergroten en we hebben het mantelzorgcompliment structureel verhoogd.

Daarnaast hebben wij getracht de gevolgen van de coronacrisis voor onze inwoners, ondernemers en instellingen zoveel mogelijk te beperken. Dit door de rijksmiddelen uit de steunpakketten zo gericht mogelijk in te zetten. Uitgaande van een structureel sluitende begroting, inclusief financiële ruimte om investeringen te doen die onze gemeente vooruit helpen, hebben wij de het financieel perspectief geactualiseerd. Wij brengen de invloed van een aantal autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes op onze financiële positie in beeld. Tevens geven wij inzicht in de financiële ruimte in onze begroting. Ook is er nog steeds aandacht nodig voor de gevolgen van de coronacrisis. Hiervoor hebben wij de rijksmiddelen uit de steunpakketten die nog niet zijn ingezet, gereserveerd.

Uitgangspunten

Wij hebben de begroting 2022 opgesteld rekening houdend met onderstaande kaderstellende en technische uitgangspunten.

Kaderstellend

- Het raadsbesluit van 28 maart 2019 'Vervanging begrotingskaders';
- De richtlijnen van de provincie, zoals opgenomen in de brief van 9 april jl. 'Aandachtspunten begroting 2022';
- De verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- De kadernota's reserves en voorzieningen, waardering en afschrijving vaste activa, weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- Het raadsbesluit Kaderbrief 2021 van 24 juni 2021

Technisch

Naast de kaderstellende uitgangspunten hebben wij bij de uitwerking van de begroting de volgende technische uitgangspunten gehanteerd:

Naast de kaderstellende uitgangspunten hebben wij bij de uitwerking van de begroting de volgende technische uitgangspunten gehanteerd:

- De begroting is reëel en structureel in evenwicht.

- De meerjarenbegroting wordt opgemaakt in constante prijzen met als prijsniveau begrotingsjaar 2022. De materiële budgetten zijn reëel geraamd. Voor de indexering van de personele kosten gaan we uit van 2%; voor de indexering van de opbrengsten gaan we uit van 1,5%. Voor de indexering van de OZB hebben we het gemiddelde - 1,5% - gehanteerd.
- In afwachting van COA-akkoord hebben wij binnen het budgettair kader voor personele kosten middelen gereserveerd om de effecten van loonstijging (2%) en de verwachte stijging van de pensioenpremies op te vangen.
- De meicirculaire 2021 is meegenomen in de actualisatie van het financieel perspectief. Overeenkomstig de besluitvorming over de P&C-cyclus 2021 verwerken wij de financiële gevolgen van de septembercirculaire in de 4de programmarapportage 2021.
- Voor de aan te trekken financieringsmiddelen worden de volgende rentepercentages gehanteerd:
 - Voor langlopende financieringsmiddelen wordt voor 2022 een rentepercentage van 2% gehanteerd. Ook voor de jaren 2023 t/m 2025 is dit 2%.
 - Voor het financieringstekort dat onder de kasgeldlimiet valt, gaan wij voor 2022 uit van 0% gehanteerd. De 3-maands Euribor is -0,55%. Voor de jaren 2023 t/m 2025 is dit respectievelijk 0,3%, 0,6% en 0,6%.
- Voor nieuwe investeringen wordt de omslagrente van 2022 gehanteerd, zijnde 2%. De volledige kapitaallasten worden geraamd in het jaar na het gereedkomen van het project. In het eerste jaar wordt rekening gehouden met de helft van de rentelasten. Dit conform de Provinciale richtlijnen. Voor de begroting / meerjarenbegroting worden de kapitaallasten als stelpost geraamd conform de besluitvorming bij de kadernota waardering en afschrijving vaste activa 2017 en rekening houdend met de fasering van de uitgaven.

Provinciaal toezicht

Jaarlijks beoordeelt de provincie in het kader van haar toezichthoudende rol onze begroting. Daarnaast heeft zij eind 2020 het financieel verdiepingsonderzoek uitgevoerd. In dit 4-jaarlijkse onderzoek wordt onze financiële functie en financiële positie onderzocht. Op basis van dit onderzoek heeft onze provinciale toezichthouder besloten om ons meerjarig repressief toezicht te verlenen. Wij voldoen aan de voorwaarden voor repressief toezicht – met name het borgen van een structureel en reëel sluitende begroting 2021 en meerjarenraming 2022-2024 -. Én blijkt uit het onderzoek dat onze financiële positie en functie momenteel voldoende basis biedt voor meerjarig repressief toezicht. Meerjarig repressief toezicht betekent dat wij tot en met 2023 onze begroting en begrotingswijzigingen niet vooraf ter goedkeuring hoeven voor te leggen. Het Provinciebestuur maakt hierbij een voorbehoud dat op de meerjarige uitspraak kan worden teruggekomen indien onze financiële situatie door in- of externe ontwikkelingen ernstig ontspoord raakt. Kortom na het preventief begrotingstoezicht in de jaren 2018 en 2019 toont de uitspraak van het Provinciebestuur aan dat onze inspanningen om onze financiën op orde te krijgen hun vruchten hebben afgeworpen.

Op basis van haar onderzoek heeft het provinciebestuur een aantal aanbevelingen gedaan. Naast algemene aandachtspunten betreft het een aantal aandachtspunten die specifiek op onze gemeente van toepassing zijn. De belangrijkste aandachtspunten zijn onderstaand op een rij gezet.

Aanbeveling	Opvolging – Stand van zaken
Monitoren van de gevolgen van de coronacrisis	Via de P&C-cyclus rapporteren wij over de betekening van corona voor onze begroting. Voor het afdekken van corona-effecten hebben wij middelen gereserveerd.
Borgen van structureel en reëel begrotingsevenwicht , inclusief: • Inzicht en presentatie incidenteel/structureel; • Belang versterking van de algemene reserve • Actualisatie kadernota's reserves & voorzieningen en grondbeleid	Borging door het onverminderd toepassen van onze begrotingskaders, inclusief de toepassing van richtlijnen uit de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing. De kadernota grondbeleid is vastgesteld in de raadsvergadering van 22 april; de nota reserves & voorzieningen in de raadsvergadering van 10 november.

Aanbeveling	Opvolging – Stand van zaken
Integraal inzicht in ombuigingen, taakstellingen en bestuursopdrachten	In hoofdstuk 2 is een overzicht van de resterende ombuigingen opgenomen.
Ontwikkeling van de solvabiliteit / beperking van de flexibiliteit in de begroting (aandeel vreemd vermogen)	Aan de hand van de uitvoering van de raadsbreed aangenomen motie 'ratio's en kengetallen' versterken wij de sturing op de - positieve - ontwikkeling van de financiële kengetallen, waaronder de solvabiliteit. De raad wordt hierover - via de commissie Begroting en Verantwoording - geïnformeerd.
Grip op de financiële ontwikkelingen in het sociaal domein.	Wij aandacht voor de (bij-) sturing op de nadelige volume ontwikkelingen. In de actualisatie van ons begrotingsbeeld is hier rekening mee gehouden. Daarnaast hebben wij voor de jeugdzorg in de 2 ^{de} rapportage 2020 een ombuiging van € 0,8 mln. ingaande 2022 opgenomen.
Areaal en onderhoud accommodaties	Aandacht voor omvang van het aantal accommodaties, inclusief afstemming met gebruikers, verenigingen en inwoners vindt plaats op basis van de uitvoering van het uitwerkingsplan duurzame accommodaties (raadsdebat 15 december 2020).

Ontwikkelingen

Landelijk

Uit de berichtgeving in diverse media blijkt dat de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten onzeker is. Over 2020 konden veel gemeenten een positief jaarrekeningresultaat presenteren. Voornamelijk het gevolg van de coronacrisis, waarbij het niet doorgaan van diverse activiteiten resulteerde in incidentele onderuitputting. Daarnaast zijn de ontvangen rijksmiddelen uit de steunpakketten vaak nog niet volledig aangewend. Het beeld uit de jaarrekening 2020 werkt echter niet door naar de toekomst. Op de lange termijn is er sprake van onzekerheid. De balans tussen taken, bevoegdheden, organisatie en bekostiging van met name de taken in het sociaal domein is zoek. Uitgesteld onderhoud wrekt zich en wordt steeds duurder. Daarnaast komt er veel op gemeenten af; onder andere de oplossing van het woningtekort, de energietransitie, klimaatadaptatie en de stikstofcrisis. Bovendien zijn de effecten van de coronacrisis voor de komende jaren nog onzeker.

De VNG dringt erop aan dat in de kabinetsformatie afspraken worden gemaakt over een oplossing van de structurele financiële problemen van de gemeenten. Op onderdelen zijn al toezeggingen gedaan, zoals de extra middelen voor de Jeugdzorg en het bevriezen van de opschalingskorting in 2022. Hoe hard de toezeggingen zijn en welke structurele financiële maatregelen daadwerkelijk worden getroffen moet blijken uit het nieuwe regeerakkoord.

Begroting Sittard-Geleen

De geschetste landelijke context is uiteraard ook van betekenis voor onze eigen begroting. De vorig jaar ingezette toenemende zorgvraag op het gebied van de Jeugdzorg en de Wmo heeft zicht voortgezet. Daarnaast heeft de accresontwikkeling op basis van de meicirculaire 2021 een nadelig effect op ons begrotingsbeeld. Uit de actuele becijferingen van de herverdeling van het gemeentefonds blijkt een klein voordeel.

Voor 2022 heeft het demissionair kabinet extra middelen voor jeugdzorg toegekend. Voor 2023 en verder hebben wij overeenkomstig de richtlijn van het Rijk een stelpost voor extra middelen jeugdzorg opgenomen. Ons begrotingsbeeld is bijgesteld voor een aantal autonome ontwikkelingen, waarvan de belangrijkste hiervoor al zijn gemeld. Daarnaast zijn de financiële gevolgen van een aantal beleidskeuzes verwerkt.

Passend binnen de financiële ruimte hebben wij de aangenomen raadsmoties 'heroverweging verlaging lokale lasten' en 'gefaseerde afbouw hondenbelasting' in de uitwerking van de begroting betrokken.

Bovenstaande ontwikkelingen hebben wij meegenomen in de verdere uitwerking van de begroting. In de paragraaf 2.2. Actualisatie financieel perspectief gaan we hier nader op in.

2.2 ACTUALISATIE FINANCIËEL PERSPECTIEF

Inleiding

In deze paragraaf geven wij een overzicht van de actuele ontwikkelingen in ons financieel perspectief. Dit met het doel inzicht te geven in onze financiële positie en beschikbare financiële ruimte in onze begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. Wij gaan in op de actualisatie van de begrotingssaldi, de ontwikkeling van het structureel begrotingsevenwicht, de bestemming van de begrotingssaldi, de ontwikkeling van de algemene reserve (weerstandsvermogen), de ontwikkeling van het investeringsvolume en stand van zaken met de betrekking tot ombuigingen.

Omvang begroting 2022

In onderstaand overzicht hebben wij de omvang van onze begroting gepresenteerd. In een oogopslag is inzichtelijk waar ons geld vandaan komt en waaraan wij het geld besteden. In hoofdstuk 4 Programmaplan maken wij per programma inzichtelijk waar ons geld vandaan komt en hoe wij deze middelen inzetten om onze doelen en resultaten te realiseren.

Begroting 2022 in één oogopslag

bedragen x 1 mln.

Inkomsten		Uitgaven	
Waar komt het geld vandaan?	€ 378,8	Waar gaat het geld naar toe?	€ 378,8
Van het Rijk	€ 238,8	Bestuur en ondersteuning	€ 70,0
OZB	€ 55,9	Veiligheid	€ 14,4
Rioolrechten	€ 10,2	Verkeer, vervoer en waterstaat	€ 26,4
Afvalstoffenheffing	€ 14,7	Economie	€ 10,1
Parkeerbelasting	€ 5,8	Onderwijs	€ 11,4
Overige belastingen en leges	€ 4,8	Sport, cultuur en recreatie	€ 36,5
Overige inkomsten	€ 48,6	Sociaal Domein	€ 176,4
		Volksgesondheid en milieu	€ 25,5
		Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	€ 8,1

Actualisatie begrotingssaldi

De begrotingssaldi tot en met de 2de rapportage 2021 zijn het vertrekpunt voor de actualisatie van het financieel perspectief in de begroting 2022 en de meerjarenraming 2022-2025. Op basis van de voorgestelde financiële bijstellingen op de programmabladen uit hoofdstuk 4 'Programmaplan' hebben wij de begrotingssaldi geactualiseerd. Hierdoor worden de gevolgen van de autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes op onze financiële positie inzichtelijk gemaakt.

Tabel - actualisatie begrotingssaldi

bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
BEGROTINGSSALDI 2022 e.v.	3.628	-43	-478	203
Vertreksituatie (saldi t/m 2 ^{de} rapportage 2021)	-498	-564	-568	0
Autonome ontwikkelingen	6.494	3.095	1.291	880
Beleidskeuzes	-2.368	-2.574	-1.201	-677

Toelichting tabel actualisatie begrotingssaldi

Uit bovenstaande tabel blijkt dat na verwerking van de 2de rapportage 2021 in onze meerjarenraming sprake is van nadelige begrotingssaldi van € 498.000 in 2022 oplopend naar afgerond ruim € 560.000 met ingang van 2023. In de besluitvorming over de 1ste en 2de rapportage 2021 is aangegeven dat wij de oplossing van deze nadelige saldi betrekken in de uitwerking van de begroting 2022. Vervolgens hebben wij de financiële bijstellingen op basis van autonome ontwikkelingen en een aantal beleidskeuzes geïnventariseerd. Het betreffen bijstellingen die van invloed zijn op onze begrotingssaldi. In hoofdstuk 4 'Programmaplan' zijn ook diverse bijstellingen opgenomen die geen invloed hebben op de begrotingssaldi (budgettair neutraal). Voor een volledig beeld van alle voorgestelde financiële bijstellingen verwijzen wij u naar hoofdstuk 4 in deze begroting.

Na verwerking van de autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes is in 2022 sprake van voordelig begrotingssaldo van € 3,63 mln. In 2023 en 2024 zijn de saldi € 43.000 respectievelijk € 478.000 nadelig. Gevolgd door een voordelig saldo van € 203.000 in 2025. Onderstaand lichten wij de autonome ontwikkelingen en beleidskeuzes inhoudelijk toe. In het onderdeel 'bestemming begrotingssaldi' gaan wij verder in op de bestemming van de voordelige saldi in 2022 en 2025 en de afdekking van de nadelige saldi in 2023 en 2024.

Autonome ontwikkelingen

In onderstaande tabel zijn de autonome ontwikkelingen op een rij gezet. Aansluitend lichten wij de posten toe.

Tabel – autonome ontwikkelingen

AUTONOME ONTWIKKELINGEN bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
- Meicirculaire	-357	-1.164	-2.602	-1.833
- Actualisatie kapitaallasten	-	536	-	-480
- Dividend BNG	98	98	98	98
- Beheerplannen Ibor - autonoom -	-600	-600	-600	-600
- Herverdeling GF	-	340	340	340
- Saldo belastingmaatregelen	-211	-211	-211	-211
- Verbonden partijen	-323	-134	-159	-195
- Extra middelen jeugd	8.085	4.555	4.180	3.655
- Volumeontwikkeling jeugd	-2.300	-2.300	-2.300	-2.300
- Extra middelen IU Voogdij/ 18+	1.250	1.250	1.250	1.250
- Volumeontwikkeling Wmo	-1.802	-566	-595	-595
- Extra middelen Buig - Ontwikkeling arbeidsmarkt (Buig)	3.614	2.542	3.289	3.547
- Resultaat Vidar BV	-806	-1.098	-1.245	-1.534
- Kleine bijstellingen	-154	-154	-154	-262
Saldo autonome ontwikkelingen	6.494	3.095	1.291	880

Meicirculaire

De belangrijkste onderwerpen uit de meicirculaire 2021 die van invloed zijn op het resultaat zijn het accres, verdeelmodel en de opschalingskorting in 2025.

Actualisatie kapitaallasten

Wij hebben de kapitaallasten geactualiseerd. Passend binnen de vastgestelde begrotingskaders hebben wij de voordelen uit deze actualisatie ingezet om onze taakstellingen op het gebied van kapitaallasten in te vullen. De voordelen hebben betrekking op het afsluiten van langlopende leningen tegen gunstigere rentecondities dan in de begroting rekening mee was gehouden. Daarnaast zijn de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.

Daarnaast moeten wij de kapitaallasten gekoppeld aan het investeringsprogramma 2021-2024 (nieuw beleid) en Ibor volledig ramen in jaarschijf 2025. Conform onze richtlijnen ramen wij de kapitaallasten in 2024 voor de investeringen uit deze jaarschijf op basis van een half jaar rente. In 2025 ramen we de volledige kapitaallasten van de investeringen uit 2024. Dit betekent dat we starten met afschrijven en een heel jaar rente toerekenen.

Dividend BNG

Conform de begrotingsbrief van de Provincie ramen wij het dividend voor BNG structureel op totaal € 0,32 mln. per jaar. Voor onze begroting betekent dit een voordelige bijstelling van jaarlijks € 98.000.

Beheerplannen Ibor

In de afgelopen jaren is meermaals bezuinigd op de budgetten voor het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte (waarvan de meest recente in de programmabegroting 2019) c.q. zijn de budgetten niet geïndexeerd en bijgesteld naar behoefte. Het beheer is vervolgens uitgevoerd op basis van de beschikbare budgetten (financieel gestuurd). Naar aanleiding van de bijstelling van de onderhoudsniveaus in de hele gemeente naar beheerniveau laag is in 2019 een integraal beheerplan opgesteld om het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte te kunnen sturen en te beheersen. In november 2020 heeft de raad bij de besluitvorming over de begroting op de onderdelen groen, reiniging en straatmeubilair, het beheerniveau trapsgewijs (deels in 2021 en deels in 2022) bijgesteld naar niveau basis en plaatselijk hoog. In het Integraal beheerplan openbare ruimte 2019 is aangegeven dat, om onder andere de kwantiteit én kwaliteit van het areaal in beeld te brengen, per beheergroep een separaat beheerplan moet worden opgesteld.

Deze beheerplannen zijn in 2021 opgeleverd. Ten behoeve van het verankeren van de beheerplannen in de meerjarenbegroting hebben we het proces opgedeeld in een drietal fasen. Parallel hieraan loopt de implementatie van de beheerplannen en daarmee de doorgroei naar assetmanagement. De 3 fasen zijn:

1. **Opstellen beheerplannen:** Opleveren technische beheerplannen (zuiver opgebouwd op basis van kwantitatieve en kwalitatieve informatie van het areaal met bijbehorende werkpakketten en normbedragen afgezet tegen de vastgestelde beeldkwaliteit en de minimaal benodigde technische kwaliteit) *Afgerond 2021*
2. **Confrontatie:** Reflecteren benodigde budgetten (beheerplannen) met beschikbare budgetten (begroting) en gehanteerde uitgangspunten nu en toen (Integraal beheerplan openbare ruimte 2019) *Afgerond 2021*
3. **Financiële verdiepingsslag, uitwerken scenario's en risico-gestuurd beheer** In fase 3 manen we een financiële verdiepingsslag, beschrijven en onderzoeken we mogelijke scenario's en risico-gestuurd beheer.

In onderstaande tabel hebben de globale resultaten van de confrontatie, zoals benoemd in fase 2 samengevat.

bedragen x € 1.000	Exploitatie	Vervangingen (structureel)	Vervangingen (incidenteel)
Beschikbaar in begroting	13.100	7.800	0*
Benodigd volgens uit beheerplannen	14.900	12.600	4.500
Tekort	1.800	4.800	4.500

* Herstelmaatregelen verhardingen buiten beschouwing gelaten.

Het tekort dat naar voren komt uit de confrontatie, is het resultaat van de feitelijke vergelijking van getallen. Het is niet reëel om deze budgetten allemaal per 2022 weg te kunnen zetten, in verband met nieuwe aanbestedingen, een overspannen markt, capaciteitsprobleem, en de vele werkzaamheden en projecten die momenteel al in uitvoering zijn of gaan in onze gemeente.

Op basis van een realistische raming wordt uitgegaan van een:

- structurele bijstelling van de exploitatie met jaarlijks € 1,20 mln. Hiervan heeft:
 - € 0,60 mln. betrekking op autonome ontwikkelingen.
De extra benodigde middelen zijn het gevolg van een nieuwe aanbesteding/contract voor het onderhoud van de openbare verlichting. Daarnaast is een deel van het asfalt in de gemeente teerhoudend. Met het verwijderen van dit asfalt binnen GOW¹ zijn extra kosten gemoeid. Hier was wel al rekening mee gehouden, maar niet in die mate. Inmiddels zijn in het beheerplan Verhardingen de extra kosten (€ 0,3 mln) die met het verwijderen van teerhoudend asfalt zijn gemoeid in beeld gebracht.
 - € 0,60 mln. betrekking op overige ontwikkelingen:
Deze extra benodigde middelen zijn noodzakelijk om het areaal op niveau te onderhouden en komen voort uit de verdiepingsslag die gemaakt is in de diverse beheerplannen. Het gevraagde bedrag, is het bedrag waarvan is bepaald, dat we dit grotendeels aanvullend binnen bestaande contracten weggezet krijgen voor het onderhoud van vri's, openbare verlichting, civiele kunstwerken en verhardingen. En we dus realistisch gezien ook omgezet kunnen krijgen in 2022.
- structurele ophoging van het investeringsniveau met jaarlijks € 1,50 mln.
- incidentele ophoging van het investeringsniveau voor het herstelmaatregelen met € 1,60 mln.

Wij merken op dat de voorgestelde extra middelen noodzakelijk zijn om het onderhoud op basis van de geactualiseerde beheerplannen uit te voeren. Belangrijke randvoorwaarde is daarnaast dat er risicogestuurd beheer wordt uitgevoerd, door onder andere het uitvoeren van extra inspecties. Daarnaast vraagt risicogestuurd beheer om een flexibele programmering én een bepaalde mate van flexibiliteit in contracten.

De beheerplannen zijn daarnaast een belangrijke stap bij het door ontwikkelen van de beheerorganisatie, die hiermee niet alleen sneller en adequater, maar ook betrouwbaarder en vanuit de ogen van de beheerder onafhankelijk en vanuit de techniek geredeneerd kan informeren en opereren. Hetgeen de beheerders de kans biedt om vanaf nu af aan door te groeien naar professionele adviseurs, die aan kunnen geven wat wel en wat niet kan, en welke scenario's met voor- en nadelen mogelijk zijn. Om daarmee het beheer van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte te kunnen sturen en te beheersen.

Herverdeling gemeentefonds

Recentelijk zijn de resultaten van de actualisatie van de herverdeeffecten gemeentefonds gepubliceerd. De actuele berekeningen zijn gebaseerd op het basisjaar 2019. Het herverdeeffect blijft voor voordelig voor ons en bedraagt met ingang van 2023 € 340.000 / gemiddeld € 4 per inwoner.

Saldo belastingmaatregelen

De uitwerking van de belastingmaatregelen 2022 resulteert in een nadelig effect van structureel € 0,21 mln. Dit resultaat wordt voornamelijk veroorzaakt door:

- Actualisatie van het overheadtarief heeft een nadelig effect op de toerekening aan de tarieven voor afval en riool
- Door gewijzigde regelgeving op het gebied van inzameling PMD kunnen wij minder compensabele btw aan het afvaltarief toerekenen

¹ GOW; gebiedsontsluitingsweg

Verbonden partijen

In de raadsvergadering van 27 mei jl. zijn de concept begrotingen van de verbonden partijen aan de orde geweest. Alle financiële consequenties uit deze concept begrotingen 2022 zijn verwerkt in de begroting 2022. De bedragen die in de tabel zijn opgenomen hebben betrekking op autonome ontwikkelingen zoals die in de concept begrotingen zijn opgenomen. De kosten van indexering worden gedekt uit de hiervoor beschikbare middelen uit het gemeentefonds.

Daarnaast stellen wij voor de structurele ombuiging op de GR Het Gegevenshuis van jaarlijks € 0,1 mln. af te boeken. Ondanks de door de raad ingediende zienswijze bij de bijgestelde begroting 2021 van deze GR heeft het algemeen bestuur van de GR de begroting ongewijzigd vastgesteld. Gezien de bijstellingen in het begrotingsbeeld op basis van een aantal autonome ontwikkelingen, is ons inziens de realisatie van de in onze eigen begroting opgenomen structurele ombuiging van jaarlijks € 0,1 mln. niet haalbaar.

Extra middelen jeugd

Rijk en VNG zijn recent tot afspraken gekomen over incidentele middelen jeugdzorg voor 2021 en 2022. Ons aandeel in de extra middelen voor 2021 ad € 2,7 mln. nemen wij mee in de 3de rapportage 2021. Het aandeel in de extra middelen 2022 bedraagt, zoals uit de tabel blijkt, € 8,1 mln.

Tegelijk committeren gemeenten en het Rijk zich met de Hervormingsagenda nu al aan het maken van afspraken over maatregelen waarmee het jeugdstelsel op de lange termijn beter houdbaar wordt. Partijen erkennen ook de noodzaak om op de korte termijn bezuinigingen te voorkomen bij gemeenten die zuiver voortvloeien uit de onbekendheid met het nog nader te bepalen toekomstige bekostigingsniveau van de jeugdzorg. Rijk, VNG en IPO hebben daarom afgesproken dat alle gemeenten in de jaarschijven 2023 tot en met 2025 de bedragen onder de Hervormingsagenda van de Commissie van Wijzen als stelpost mogen opnemen in de begroting. Hierbij geldt een maximum van 75% van het deel dat gemeenten op basis van de verdeling zouden krijgen. Wij hebben deze afspraak in onze meerjarenraming 2023-2025 verwerkt. Bij deze verwerking geldt dat:

- deze afspraak in plaats komt van de eerdere richtlijn voor het ramen van de structurele middelen jeugdzorg met een stelpost van 300 miljoen, (ons aandeel € 1,97 mln.).
- deze stelpost nog een budgettaire garantie biedt. Een nieuw kabinet zal moeten besluiten over de structurele financiën en noodzakelijke aanpassingen aan het jeugdhulpstelsel om de jeugdzorg in de toekomst effectief en beheersbaar te houden.
- deze afspraken gehanteerd kunnen worden voor het toezicht op de meerjarenraming in de gemeentebegroting voor 2022.

Volumeontwikkeling jeugd

De nadelige bijstelling van € 2,3 mln. volgt uit de jaarrekening 2020 daar deze een structureel effect hebben en de uit de contracten volgende indexering. De kosten voor indexering worden gecompenseerd uit hiervoor beschikbare middelen uit het gemeentefonds. Op basis van actuele prognoses lijkt het gebruik van de jeugdzorg zich te stabiliseren op het niveau van 2020. De nadelige autonome bijstelling is het gevolg van onder andere langere zorg, duurdere zorg en hogere tarieven.

Extra middelen IU Voogdij/ 18+

Via de meicirculaire 2021 ontvangen wij middelen inzake de Integratie Uitkering Voogdij/ 18+. Hiermee is een structureel bedrag gemoeid van jaarlijks € 1,25 mln. Omdat wij de kosten voor de uitvoering van deze activiteit al in onze begroting hadden geraamd, kunnen deze extra middelen nu terugvloeien naar de algemene middelen.

Volumeontwikkeling Wmo

Deze bijstelling heeft betrekking op huishoudelijke ondersteuning en Wmo ondersteuning. De toename van de kosten voor huishoudelijke ondersteuning wordt grotendeels veroorzaakt door de indexering die volgt uit de contracten en de invoering van een nieuw reëel tarief per 1 januari 2022. Daarnaast is een stijging in het gebruik te zien die een structureel effect heeft. De bijstelling voor de WMO ondersteuning wordt veroorzaakt door de uit de contracten volgende indexering van de tarieven. Nadelige bijstellingen als gevolg van indexering worden gecompenseerd uit de hiervoor beschikbare middelen uit het gemeentefonds.

Extra middelen Buig / Ontwikkeling arbeidsmarkt (Buig)

In het voorjaar 2021 heeft het ministerie van SZW het nader voorlopig budget 2021 voor de gebundelde uitkering (BUIG) bekend gemaakt. Voor ons viel het nader voorlopig budget met € 0,4 mln. lager uit dan het voorlopige budget dat in oktober 2020 bekend werd gemaakt. De bijstelling van het nader voorlopige macrobudget is een tussenstand, waarin de realisaties en recente inschattingen van de conjuncturele situatie vanuit het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) zijn verwerkt. Mede vanwege de voortzetting van de landelijke steunpakketten voor Corona, met onder andere de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW), zag de conjuncturele situatie er voor 2021 gunstiger uit dan in oktober 2020 nog verwacht werd, hetgeen leidde tot een voorlopige daling van de BUIG van € 0,4 mln. Deze gunstige ontwikkeling van de conjunctuur in 2021 werkt de komende jaren door en leidt naar verwachting tot lagere inkomsten vanuit de BUIG en in lijn hiermee in een dalend aantal inwoners dat een beroep gaat doen op de BUIG.

Opvangen van de kosten van toename bijstandsvolume

De resultaten van de eerste maanden 2021 en de prognose voor de resterende periode laten een toename zien van het bijstandsvolume. Dit is in lijn van de verwachting en strookt met het extra budget dat het rijk beschikbaar heeft gesteld.

Effect op de dienstverlening

- Er melden zich meer inwoners aan de poort van Vidar dan oorspronkelijk verwacht, waardoor er meer aanvragen in behandeling genomen moeten worden.
- Om het aantal meldingen aan te kunnen en om de ontwikkeling van het bestandsvolume in lijn te houden met de landelijke prognose richten we ons op een efficiënte en effectieve afhandeling van de aanvragen, de beperking van de instroom door snelle doorleiding naar werk, het behoud van arbeidsvermogen en op het stimuleren van ontwikkeling en uitstroom.

Resultaat Vidar BV

Het resultaat van de meerjarenraming van Vidar BV valt nadeliger uit dan aanvankelijk begroot. De oorzaak van dit tekort is onder meer gelegen in de verwerking van de -al eerder bijgestelde omzetverwachting van enkele leerwerklijnen waaronder Werken op Locatie en Tapijten. Deze eerdere bijstelling geeft een meer realistisch beeld van waaruit de businesscase zich kan ontwikkelen, zo zien we in 2021 een positieve ontwikkeling die we in 2022 zullen voortzetten. Verder is de verrekening voor detachering van 25 Sw-ers binnen Vidar niet langer begroot. De opdracht om deze mensen binnen Vidar een plek te geven is vervuld en zij hebben toegevoegde waarde gecreëerd voor Vidar. Niet via een detacheringsconstructie met de gemeenten maar in de ondersteunende diensten van Vidar. Tot slot heeft de seniorenregeling uit de Wsw-CAO een nadelig effect op de omzet van de BV. Deze seniorenregeling houdt in dat Sw-ers minder kunnen gaan werken met behoud van het oorspronkelijke salaris.

Voor een goed financieel beeld van Vidar dient de BUIG, de exploitatie Vidar en bijdrage GR Vidar Wsw in samenhang te worden bekeken. In 2021 is een kwartiermaker aan de slag gegaan die in 1 oogopslag de integrale financiële ontwikkeling van Vidar in beeld gaat brengen.

Kleine bijstellingen

Dit betreft een aantal kleinere bijstellingen (bedragen < € 50.000). Deze bijstellingen kunt u in de programmabegroting (uitlevering 7 oktober) op de programmabladen teruglezen.

Beleidskeuzes

In onderstaande tabel zijn de beleidskeuzes op een rij gezet. Aansluitend lichten wij de posten toe.

Tabel - beleidskeuzes

BELEIDSKEUZES bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
- Stelpost formatie	-700	-700	-700	-700
- Continuering budget proeftuin Geleen	-70	-70	-70	-70
- Bekostiging meerjarenplan jeugd	-600	-700	-400	-400
- Toekomstbestendige dienstverlening Vidar	-312	-312	-312	-312
- Beheerbudgetten Ibor	-686	-792	-892	-990
- Toevoeging investeringsruimte 2025: € 10 mln.				-50
- Vrijval middelen IBP			1.000	1.000
- Exploitatie nieuw beleid binnen begroting				500
- Areaaluitbreiding Chemelot			173	345
Saldo beleidskeuzes	-2.368	-2.574	-1.201	-677

Stelpost formatie

In de 1ste rapportage 2021 is besloten voor een aantal intensiveringen op bestaand beleid incidenteel extra middelen beschikbaar te stellen. Het bedrag van € 610.000 voor 2021 en € 360.000 voor 2022 was bestemd voor intensivering op dossiers zoals binnenstedelijke ontwikkeling, huisvesting, bestuursopdracht duurzame accommodaties, mobiliteit. In genoemde rapportage hebben wij aangegeven dat het overzicht niet limitatief is en dat nog naar de structurele verankering moet worden gekeken. Wij stellen voor in de begroting een structurele stelpost op te nemen van jaarlijks € 700.000. Uit een eerste intern uitgevoerde screening van gewenste formatieclaims om invulling te geven aan ambities van de raad en knelpunten op te lossen, blijkt dat dit bedrag minimaal nodig is. Voor het komend jaar stellen wij voor de invulling van de stelpost te koppelen aan het oplossen van een aantal urgente knelpunten. De structurele invulling vanaf 2023, baseren wij op een onderzoek, waarin wij onder andere kijken naar de (gewenste) omvang van de totale personeelsformatie en de wijze waarop wij onze taken hebben georganiseerd. Daarnaast actualiseren wij eerdere formatie-analyses met vergelijkbare gemeenten. Wij informeren u via de P&C-cyclus over de invulling van de stelpost. Vooruitlopend hierop stellen wij voor het bedrag van jaarlijks € 700.000 beschikbaar te stellen.

Continuering budget proeftuin centrum Geleen

In de 4de rapportage 2020 is in verband met nog niet gerealiseerde activiteiten proeftuin centrum Geleen incidenteel een bedrag van € 70.000 overgeheveld naar 2021. Hierdoor was in 2021 een budgettair kader van in totaal € 570.000 beschikbaar om parkeermaatregelen te treffen. Op basis van het raadsbesluit van 15 december 2020 is genoemd bedrag ingevuld met een pakket aan concrete maatregelen. Om het mogelijk te maken dit maatregelenpakket te continueren stellen wij voor het bedrag van € 70.000 door te trekken in de begroting zodat jaarlijks € 570.000 beschikbaar is voor te treffen parkeermaatregelen.

Bekostiging meerjarenplan jeugd

Voor de uitvoering van het Transformatieplan Jeugd Zuid-Limburg zijn extra middelen nodig. Het betreft extra capaciteit onder andere op het gebied van inkoop en beleid. Met het extra budget kunnen we investeren in ontwikkelingen binnen het jeugddomein. Tevens kunnen we uitvoering geven aan maatregelen die er op termijn toe moeten leiden dat wij onze uitgaven aan Jeugdhulp in balans kunnen brengen met de middelen die wij hiervoor ontvangen. In dit verband merken wij op dat de bijstelling van extra middelen jeugd en volumeontwikkeling jeugd zijn gebaseerd op de veronderstelling dat de middelen voor de uitvoering van het meerjarenplan beschikbaar worden gesteld.

Toekomstbestendige dienstverlening Vidar

Vidar ontwikkelt zich tot een volwaardig leerwerkbedrijf met een divers palet aan dienstverlening. Daarmee richten we ons op de inwoners van de Westelijke Mijnstreek en zijn we partner binnen de dienstverlening op de arbeidsmarkt in Zuid-Limburg. Om aan de ambities en de behoefte aan ondersteuning van werkzoekenden en werkgevers te kunnen voldoen moeten we beide (samenvallende) rollen goed kunnen uitvoeren. De ontwikkeling van de doelgroep (de groeiende ondersteuningsbehoefte) en de kansen/krapte op de arbeidsmarkt in bepaalde sectoren vragen om een extra impuls en verdere versterking van de dienstverlening. Het gaat om de versnelling van de transitie naar leerwerkbedrijf waarbij de ontwikkeling van leerwerklijnen, de ontwikkeling werkgeversdienstverlening en het stimuleren en faciliteren van dienstverbanden centraal staan. Voor de bijstelling van deze middelen ligt er een relatie met de extra middelen Buig, zoals opgenomen onder de autonome ontwikkelingen.

Beheerbudgetten Ibor

Zie toelichting bij 'beheerplannen Ibor - autonoom -.

Toevoeging investeringsruimte 2025 (€ 10 mln.)

Met het raadsbesluit over het investeringsprogramma 2021-2024 ad € 75 mln. zijn de beschikbare investeringsmiddelen gevoteerd voor specifieke projecten, geoormerkt voor concrete voorstellen dan wel gelabeld aan de uitvoering van de Toekomstvisie 2030, onder andere via de ontwikkelpaden en het BAK. Met het toevoegen van een nieuwe jaarschijf aan de meerjarenraming voegen wij jaarlijks ook investeringsruimte toe aan onze begroting. Wij stellen voor in de jaarschijf 2025 € 10 mln. investeringsruimte op te nemen. De hieraan gekoppelde kapitaallasten (rente en afschrijving) bedragen in 2025 € 50.000 en ingaande 2026 jaarlijks € 0,60 mln.

Vrijval middelen IBP

Via het gemeentefonds zijn structurele middelen beschikbaar gesteld voor de uitvoering van de maatschappelijke opgaven uit het Interbestuurlijk Programma (IBP). Deze maatschappelijke opgaven hebben onder andere betrekking op: klimaatadaptatie, energietransitie, toekomstbestendig wonen, regionale economie als versneller en merkbaar beter in het sociaal domein. Ofschoon gelinkt aan het IBP betreft het algemene middelen die vrij kunnen worden ingezet. Omdat de aandacht voor deze opgaven binnen de bestaande begroting is verankerd, stellen wij voor het restant van deze middelen van € 1 mln. ingaande 2024 vrij te laten vallen ten gunste van het begrotingssaldo.

Exploitatieruimte nieuw beleid binnen begroting

In het exploitatieprogramma 2021-2024, vastgesteld in de begroting 2021, is voor de Toekomstvisie en het BAK, een bedrag van € 500.000 beschikbaar. Wij trekken dit bedrag niet structureel door en laten dit bedrag in 2025 vrijvallen. Wij gaan ervan uit dat wijde in dit verband uit te voeren activiteiten en hiervoor benodigde middelen te zijner tijd binnen de bestaande begroting kunnen opvangen.

Areaaluitbreiding Chemelot

Op basis van voorgenomen investeringsvolumes op Chemelot en daarmee het invullen van beschikbare bedrijfsperceel kunnen we op termijn een potentiële meeropbrengst aan OZB inkomsten realiseren. Door de komst van nieuwe bedrijven, onder andere circulaire bedrijven, is deze ontwikkeling opportuun. Een voorzichtige indicatie toont aan dat de theoretische meeropbrengst aan OZB-inkomsten door invullen van beschikbare bedrijfspercelen op Chemelot door nieuwe bedragen kan oplopen tot een extra structureel bedrag van € 1,70 mln. Hierbij is gerekend met volledige uitgifte na een periode van 10 jaar.

Wij stellen voor op deze ontwikkeling te anticiperen door vanaf 2024 jaarlijks voor extra OZB als gevolg van areaaluitbreiding Chemelot een bedrag van € 170.000 op te nemen. In 10 jaar cumuleert dit tot eerder genoemd bedrag van € 1,70 mln. In de berekening zijn conservatieve schattingen gedaan ten aanzien van het moment waarop vergunningsprocedures zijn afgerond, het concreet worden investeringsbedragen, het moment waarop bouw van bedrijfsloodsen en/of fabrieksinstallaties starten,

Structureel begrotingsevenwicht

Uit de actualisatie van de begrotingssaldi blijkt dat we in de jaarschijven 2022 en 2025 een surplus hebben van € 3,63 mln. respectievelijk € 203.000. In de jaarschijven 2023 en 2024 is sprake van een incidenteel tekort van € 43.000 respectievelijk € 478.000. Bij het onderdeel 'Bestemming begrotingssaldi' gaan we verder in op de bestemming van de voor- en nadeligealdi. Aanvullend moeten we op basis van onze eigen uitgangspunten en de eisen vanuit het provinciaal toezicht onze begroting en meerjarenraming ook structureel in evenwicht hebben. Dit betekent dat de structurele baten voldoende moeten zijn om onze structurele lasten te dekken. Onderstaand brengen we op basis van de actuele begrotingssaldi de ontwikkeling van de structurele begrotingssaldi in beeld. Om het structureel saldo te berekenen worden de incidentele posten uit het begrotingssaldo geëlimineerd. Dit betekent dat we de incidentele baten negatief respectievelijk de incidentele lasten positief op het begrotingssaldo corrigeren.

Tabel: structureel begrotingsevenwicht

STRUCTUREEL EVENWICHT bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Saldo baten en lasten, exclusief mutaties in reserves	2.992	2.207	1.620	2.103
Toevoeging en onttrekkingen aan reserves	636	-2.250	-2.098	-1.900
Begrotingssaldo voor bestemming	3.628	-43	-478	203
Correctie incidentele posten:				
- incidentele baten	-14.938	-8.635	-8.239	-3.701
- Incidentele lasten	15.761	11.849	11.200	5.938
Structureel begrotingssaldo	4.451	3.171	2.483	2.440

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het structureel evenwicht in onze begroting is geborgd. Het structureel begrotingssaldo is in 2022 € 4,5 mln. voordelig en loopt af tot een voordelig saldo van € 2,4 mln. in 2025. Voor een gedetailleerde specificatie van de incidentele baten en lasten verwijzen wij naar paragraaf 6.4 Overzicht incidentele baten en lasten. In paragraaf 6.5 Structureel evenwicht is de opbouw van de begrotingssaldi per programma weergegeven.

Bestemming begrotingssaldi

In 2022 bedraagt het overschot € 3,6 mln. Wij stellen voor de incidentele financiële ruimte als volgt in te zetten:

Tabel: resultaatbestemming 2022

Bedragen x € 1.000	2022
RESULTAATBESTEMMING	
Beschikbare Incidentele ruimte	3628
Voorstellen:	
- Verhoging OZB woningen ad 2,5% niet doorvoeren in 2022 en 2023	-866
- Hondenbelasting kostendekkend heffen in 2022 en 2023	-800
- Stimuleringsfonds MKB	-500
- Voucher milieupark (€ 12,50 per huishouden)	-600
- Reservering voor Toekomstvisie (ontwikkelpaden) / risicoprofiel	-862
Begrotingssaldo na bestemming	-

In het begin van dit hoofdstuk hebben wij aangegeven dat we de uitvoering van de moties ‘heroverweging verhogen lokale lasten’ en ‘gefaseerd afbouwen hondenbelasting’ in de begrotingsvoorbereiding betrekken. Nu er financiële ruimte is, is dit het eerste waar we naar kijken. We komen hiermee tegemoet aan de wensen van de raad en de afspraken die we hierover in het raadsdebat over de kaderbrief hebben gemaakt. Onze intentie was om structurele maatregelen tot lastenverlaging door te voeren. Het actueel begrotingsbeeld laat dat nu echter niet toe. Hiervoor ontbreekt thans de ruimte in met name de jaarschijven 2023 en 2024. Wel zijn wij van mening dat er een perspectief lonkt op structurele lastenverlaging. Hoe hard dit is, moet blijken uit de afspraken die in het regeerakkoord over het oplossen van de structurele financiële problemen van gemeenten worden gemaakt. Bijvoorbeeld in de vorm van extra middelen voor de Jeugdzorg, extra middelen voor de uitvoering van de Wmo en/of het afschaffen van de opschalingskorting.

Vooruitlopend hierop stellen wij voor de eerder voor 2022 besloten extra OZB verhoging van 2,5% in 2022 en 2023 niet door te voeren voor woningen. Dit betekent dat deze verhoging van 2,5% met ingang van 2024 evenals de eerder besloten extra verhogingen met jaarlijks 1% in 2023 en 2024 in de meerjarenbegroting gehandhaafd blijven.

Daarnaast komen we ook tegemoet aan het afbouwen van de hondenbelasting. Wij stellen voor de hondenbelasting in 2022 en 2023 te heffen op het niveau van kostendekkendheid. Dit komt overeen met een tariefdaling van ongeveer 50%. Zoals eerder aangegeven, streven wij naar structurele lastenverlaging. Of wij deze maatregelen met ingang van 2024 daadwerkelijk structureel kunnen maken, zal te zijner tijd blijken uit de beschikbare financiële ruimte.

In het kader van maatregelen tot lastenverlaging komen we ook tegemoet aan de inwoners die niet in bezit zijn van een woning. In 2022 verstrekken wij eenmalig een voucher voor het gratis wegbrengen van afval naar onze milieuparken. Wij gaan ervan uit dat dit leidt tot een vermindering van het illegaal dumpen van afval bij afvalbakken en ondergrondse installaties (OGI's) in de wijken en in de buitengebieden. Met andere woorden, dit kan bijdragen aan het beperken van de milieuoverlast en de kosten die hiermee gepaard gaan.

Wij benadrukken ook aandacht te hebben voor onze bedrijven. Wij zijn er ons van bewust dat het OZB-tarief niet-woningen hoog is. Het financieel perspectief laat het nu echter niet toe de extra OZB-verhoging van 2,5% voor niet-woningen (ruim € 0,8 mln.) in 2022 en 2023 niet door te voeren. Wij realiseren ons dat de bedrijven, zowel MKB als grootbedrijven, nog dagelijks de gevolgen van de coronacrisis ondervinden. Wij hebben ook in 2022 nog een coronabuffer beschikbaar om bedrijven, verenigingen en instellingen te ondersteunen. Om verder vorm te geven aan het herstel uit deze crisis, stellen wij voor een stimuleringsfonds te vormen voor het MKB en hieraan een bedrag toe te voegen van € 0,5 mln. Wij willen dit bedrag inzetten voor gerichte incidentele impulsen aan het bedrijfsleven.

Het resterend bedrag van € 0,86 mln. reserveren wij voor de plannen die voortkomen uit de Toekomstvisie 2023, in het bijzonder voor de uitvoering van de ontwikkelpaden. De daadwerkelijke inzet van deze middelen vindt plaats op basis van afzonderlijke voorstellen. Voor zover de ontwikkeling van ons financieel perspectief daar aanleiding toe geeft, kunnen deze middelen ook ingezet worden voor het opvangen van onvoorziene risico's.

Het tekort in de jaarschijven 2023 en 2024 bedraagt € 43.000 respectievelijk € 0,48 mln. Deze tekorten dekken we af uit de positieve accresontwikkeling uit de septembercirculaire. In de 4de rapportage 2021 verwerken wij de financiële gevolgen uit deze septembercirculaire. Het overschot in 2025 van € 0,2 mln. voegen wij conform onze begrotingskaders toe aan de algemene reserve.

Weerstandsvermogen

De versterking van het weerstandsvermogen maakt nadrukkelijk onderdeel uit van de verbetering van de financiële positie. Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de mate waarin we de risico's kunnen afdekken. In de kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing zijn in relatie tot de algemene reserve en het weerstandsvermogen de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Er wordt onderscheid gemaakt in een algemene reserve risicobeheersing en een algemene reserve;
- De dekkingsgraad weerstandsvermogen bedraagt 100% (1,0), zie ook verordening ex artikel 212 Gemeentewet;
- In de algemene reserve risicobeheersing vindt 100% risicoafdekking plaats. Het risicoprofiel is gebaseerd op het totaal van de gekwantificeerde risico's en het restrisico. Het restrisico wordt gebaseerd op 1% van het begrotingstotaal.
- In de algemene reserve wordt een ondergrens aangehouden van 2% van het begrotingstotaal. Deze algemene reserve doet niet mee in de berekening van de dekkingsgraad weerstandsvermogen.
- Overschotten/ tekorten in de algemene reserve risicobeheersing worden verrekend met de algemene reserve.

In paragraaf 5.2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing hebben wij het verloop van de algemene reserve/ algemene reserve risicobeheersing voor de jaren 2021 tot en met 2025 inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is in deze paragraaf ons risicoprofiel geactualiseerd en gekwantificeerd. Aan de hand hiervan presenteren wij in onderstaande tabel de opbouw van onze algemene reserve / algemene reserve risicobeheersing.

Tabel: opbouw algemene reserve / algemene reserve risicobeheersing

OPBOUW ALGEMENE RESERVE / ALGEMENE RESERVE RISICOBEEHERSING bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	2025
Omvang algemene reserve	21.718	22.887	23.920	24.442	24.802
Bestemmingen	-3.662	-3.662	-3.662	-3.662	-3.662
Nodig voor risicoprofiel / buffer	-17.102	-15.536	-15.119	-15.088	-14.926
Surplus in algemene reserve	954	3.689	5.139	5.692	6.214

Uit de tabel blijkt dat het saldo van de algemene reserve toeneemt van € 21,72 mln. in 2021 tot € 24,80 mln. in 2025. Conform de beschreven uitgangspunten zetten wij een deel van de bedragen in om het gekwantificeerde risicoprofiel voor 100% af te dekken. Aanvullend worden middelen gereserveerd voor een aantal specifieke bestemmingen. Onder andere voor het opvangen van nadelige coronagevolgen. Van de ontvangen steunpakketten is nog een bedrag van € 2,26 mln. beschikbaar. Daarnaast houden we binnen de algemene reserve een buffer aan - 2% van het begrotingstotaal – voor onvoorziene gebeurtenissen. Aanvullend op de afdekking van het risicoprofiel, reservering voor bestemmingen en het aanhouden een buffer hebben we binnen de algemene reserve in alle jaren een surplus. Dit surplus neemt toe van € 0,95 mln. in 2021 tot € 6,21 mln. in 2025. Wij benadrukken dat het surplus een incidenteel karakter heeft. De toename van de algemene reserve en in het bijzonder het surplus draagt bij aan het versterken van onze financiële positie.

Vervangingsinvesteringen IBOR

Eerdere besluitvorming

Binnen het investeringsprogramma maken we onderscheid in vervangingsinvesteringen IBOR en investeringen in nieuw beleid. In hoofdstuk 3 gaan we nader in op de investeringen in nieuw beleid. Op basis van de kadernota 2015 is voor IBOR vervangingsinvesteringen jaarlijks een bedrag van € 7,8 mln. beschikbaar. Vervolgens hebben we op basis van het integraal onderhoudsplan IBOR - vastgesteld in de raadsvergadering van 13 november 2019 – een investeringsbedrag van € 14,2 mln. beschikbaar om herstelmaatregelen op het gebied van met name verhardingen te realiseren. Dit investeringsbedrag is uitgesmeerd over de jaren 2020-2023. In de 3^e rapportage 2020 is het budgettair kader voor deze investeringen verder aangevuld voor teerhoudend asfalt met € 1,6 mln. Dit bedrag is uitgesmeerd over de jaarschijven 2021 tot met 2023.

Begroting 2022

In dit hoofdstuk is bij de toelichting op de autonome ontwikkelingen/ beleidskeuzes onder andere ingegaan op de uitwerking van de beheerplannen Ibor. De confrontatie tussen de budgetten, benodigd op basis van de beheerplannen en de beschikbare budgetten binnen onze begroting, toont aan dat om de beheerplannen uit te kunnen voeren:

- Het investeringsvolume jaarlijks met € 1,50 mln. moet worden opgehoogd;
- Het investeringsvolume voor herstelmaatregelen incidenteel moet worden opgehoogd met € 1,60 mln.

In onderstaande tabel vatten wij het budgettair kader voor IBOR vervangingsinvesteringen samen.

Tabel – samenvatting vervangingsinvesteringen Ibor

IBOR – VERVANGINGSINVESTERINGEN bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025	totaal
Eerdere besluitvorming					
- vervangingsinvesteringen IBOR regulier	7.800	7.800	7.800	7.800	31.200
- herstelmaatregelen (integraal onderhoudsplan raad 13 november 2019))	3.600	3.600	-		7.200
- herstelmaatregelen teerhoudend asfalt (3e programmarapportage 2020)	500	500			1.000
Begroting 2022					-
- structurele verhoging investeringsvolume o.b.v. beheerplannen	1.500	1.500	1.500	1.500	6.000
- incidentele verhoging investeringsvolume voor herstelmaatregelen	1.600				1.600
Totaal beschikbaar	15.000	13.400	9.300	9.300	47.000

Zoals in bovenstaande tabel aangegeven bedragen de totale vervangingsinvesteringen voor IBOR in 2022 € 15,0 mln. Dit bedrag kent de volgende opbouw:

- De reguliere vervangingsinvesteringen voor de uitvoering van kwaliteitsniveau laag, van in totaal € 9,3 mln. op basis van het integraal beheerplan en daaruit afgeleide beheerplannen.
- Uitvoering van herstelmaatregelen in 2022 ad € 5,2 mln. op basis van het integraal onderhoudsplan en daaruit afgeleide beheerplannen.
- Uitvoering van herstelmaatregelen inzake teerhoudend asfalt in 2022 ad € 0,5 mln.

Ombuigingen

Zoals in paragraaf 2.1 aangegeven, hebben wij onze financiën duurzaam op orde gebracht. En ligt er een structureel en reëel sluitende begroting voor, passend binnen de vastgestelde begrotingskaders. Om de financiën duurzaam op de orde te krijgen en houden, moeten we uitvoering geven aan een aantal ombuigingen die in het verleden zijn vastgesteld. In onderstaande tabel presenteren wij de stand van zaken over de resterende ombuigingen.

Tabel – openstaande ombuigingen

OMBUIGINGEN bedragen x € 1.000	BESLUITVORMING	2022	2023	2024	2025
Vastgoed	Herstelplan begroting 2018	250	250	250	250
Vergroten woningbouwprogramma	Begroting 2019		50	50	50
Vermarkten ESCS-locatie, incl. zwembad Nieuwe Hateboer	Begroting 2019	1.200	1.200	1.200	1.200
Verlaging rentepercentage investeringen nieuw beleid	Begroting 2020				540
Jeugd	2 ^{de} rapportage 2020	800	800	800	800
Temporiseren nieuw beleid	2 ^{de} rapportage 2020			558	632
Onderuitputting oude kredieten 2002-2018	Begroting 2021	133			
Totaal ombuigingen		1.583	2.300	2.858	3.472

Bovenstaande ombuigingen zijn financieel in de begroting verwerkt. Aan de inhoudelijke realisatie van deze ombuigingen wordt gewerkt. De ombuiging vastgoed wordt jaarlijks ingevuld op basis van verkooptransacties op het gebied van vastgoed. De invulling van het restant van de ombuiging vergroten woningbouwprogramma is gekoppeld aan areaaluitbreiding op het gebied van de OZB. Het onderzoek naar het vermarkten van de ESCS-locatie door de initiatiefnemer loopt momenteel nog altijd. Gezien de doorlooptijd van het proces tot nu toe en lopende bezwaarprocedures van diverse belanghebbenden/ partijen, is het niet waarschijnlijk dat deze ombuiging in 2022 (volledig) gerealiseerd wordt. Daarom hebben wij in ons risicoprofiel een reservering opgenomen van € 780.000 voor het niet volledig realiseren van deze ombuiging. Zie hiervoor tevens paragraaf 5.2 Weerstandvermogen en risicobeheersing. Op het gebied van jeugd zijn al diverse maatregelen genomen die leiden tot lagere lasten. In de bijstellingen van de budgetten voor jeugd, zoals opgenomen onder de autonome ontwikkelingen, hebben wij hier rekening mee gehouden.

De overige openstaande ombuigingen hebben betrekking op kapitaallasten. De invulling hiervan vindt jaarlijks plaats op basis van actuele renteontwikkelingen en ontwikkelingen met betrekking tot de voortgang van onze projecten en de gevolgen hiervan voor de afschrijvingen. Overigens blijkt uit actuele regelgeving van provinciaal toezicht dat het ramen van onderuitputting kapitaallasten op begrotingsbasis niet meer is toegestaan. Dit op basis van uitgangspunten van reële ramingen, met andere woorden het opstellen van een realistisch investeringsplan.

Besluitvorming

Op basis van de uitwerking van dit hoofdstuk stellen wij de volgende beslispunten voor:

- **Akkoord te gaan met de actualisatie van het financieel perspectief in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 door verwerking van de bijstellingen in de tabel autonome ontwikkelingen (pagina 14) en de tabel beleidskeuzes (pagina 19) van de programmabegroting 2022.**
- **Akkoord te gaan met het inzetten van het voordelige begrotingssaldo in 2022 van € 3,63 mln. voor:**
 - De voor 2022 besloten OZB stijging van 2,5% in 2022 en 2023 niet door te voeren voor woningen, voor in totaal € 0,87 mln.;
 - Het in 2022 en 2023 verlagen van de heffing hondenbelasting tot het niveau van kostendekkendheid, voor in totaal € 0,8 mln.;
 - Het instellen van een stimuleringsfonds voor het MKB ad € 0,5 mln.
 - Het beschikbaar stellen van een voucher voor het gratis wegbrengen van afval naar milieuparken voor in totaal € 0,6 mln.
 - Het reserveren van een bedrag van € 0.86 mln. voor het uitvoeren van plannen die voortkomen uit de Toekomstvisie 2030 en/ of het risicoprofiel binnen de begroting. De middelen worden op basis van een afzonderlijk voorstel toegewezen.

- De incidentele tekorten in de jaarschijven 2023 en 2024 ad € 43.000 resp. € 478.000 worden in de 4de rapportage 2021 opgelost met de financiële voordelen uit de septembercirculaire 2021.
- Het voordelig saldo in 2025 van € 203.000 wordt toegevoegd aan de algemene reserve
- Akkoord te gaan met het beschikbaar stellen van een krediet voor vervangingsinvesteringen Ibor in 2022 voor € 15,0 mln.

Akkoord te gaan om passend binnen de begrotingskaders de saldi in de algemene reserve, boven de ondergrens van 2% aan te houden voor onverwachte tegenvallers respectievelijk de versterking van de solvabiliteit.

3. INVESTERINGS- EN EXPLOITATIEPROGRAMMA 2022-2025

Vertreksituatie

Investeringsprogramma

In de begroting 2021 hebben wij een meerjarig investeringsprogramma opgenomen van ruim € 75 mln. Dit onder andere met het doel invulling te geven aan accenten uit het coalitieakkoord en addendum. De kapitaallasten die gekoppeld zijn aan deze investeringen hebben wij binnen onze begroting gedekt. In onderstaande tabel geven wij aan de hand van de besluitvorming inzicht in de voortgang.

Tabel – voortgang investeringsprogramma

	VOORTGANG INVESTERINGSPROGRAMMA 2021-2024 bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024	Totaal	Besluitvorming datum	Besluitvorming bedrag	Nog beschikbaar
1	Gemeenschapsaccommodatie Odasingel 90	1.500	400			1.900	14-07-21	50	1.850
2	Huisvesting wijkbeheer	350	1.500	5.400	400	7.650	27-05-21	7.650	-
3	Landschapspark Oost en fietspad	100	100	100	100	400			400
4	Proeftuin Zeeheldenbuurt			1.000		1.000			1.000
5	Revitalisering Geleen Zuid	pm	pm	pm	pm	pm			pm
6	Stedelijke ontwikkeling beide centra Sittard en Geleen	3.100				3.100	22-04-21	3.100	-
7	Strategisch huisvestingsplan O&K functies: capaciteit	1.500				1.500	14-07-21	371	1.129
8	Strategisch huisvestingsplan O&K functies: renovatie		1.500	1.500	1.500	4.500			4.500
9	Transformatievisie Westelijke Mijnstreek	500	500	500	500	2.000			2.000
10	Verplaatsing ingang kasteelpark Born	275				275	14-07-21	275	-
11	Zwem- en schaatsvoorziening	2.224	6.560	6.928	15.648	31.360	16-12-20	31.360	-
12	Vrijetijdseconomie: Passantenhaven	82				82			82
13	Mobiliteit verbreding A2 (grondwal Baakhoven)			200		200			200
14	Herinrichting en normalisatieproces WWL Tudderenderweg	300				300	11-11-21	300	-
15	Gebiedsvisie omgeving Chemelot	pm	pm	pm	pm	pm			pm
16	Gymnastiekvoorziening DaCapo College en Gymnastiekvereniging Swentibold	1.000				1.000			1.000
17	Projecten in het kader van de Toekomstvisie	1.600	2.000	2.000	2.400	8.000			8.000
18	Projecten in het kader van het BAK	2.000	2.000	2.000	2.000	8.000	22-04-21	2.000	6.000
19	Algemene investering in de gemeente	4.000				4.000	22-04-21	2.000	-
							24-06-21	2.000	
	Totaal bedrag investeringsvoorstellen	8.531	14.560	19.628	22.548	75.267		49.106	26.161

In de besluitvorming over het investeringsprogramma 2021-2024 is aangegeven dat het daadwerkelijk beschikbaar stellen van middelen plaatsvindt op basis van afzonderlijke raadsvoorstellen. In de tabel hebben wij aangegeven wanneer besluiten over het toewijzen van middelen hebben plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat van het totale investeringsprogramma van ruim € 75 mln. inmiddels ruim € 49 mln. is ingezet.

Exploitatie programma

In de begroting 2021 hebben wij een exploitatieprogramma van jaarlijks ruim € 2,8 mln. ingezet voor reparatie van de impact van een aantal ombuigingen, uitvoering van een aantal moties en invulling van accenten uit het coalitieakkoord en addendum.

	BESCHIKBARE EXPLOITATIEMIDDELEN bedragen x € 1.000	2021	2022	2023	2024
19	Projecten in het kader van het BAK / Toekomstvisie	300	300	500	500
	Besluit 22-4-21: leefbaarheidsfonds Holtum	-100			
	Saldo exploitatiemiddelen	200	300	500	500

Met uitzondering van de geoormerkte middelen voor projecten inzake het BAK/ Toekomstvisie zijn alle exploitatievoorstellen structureel in de begroting 2021 verwerkt. Van deze geoormerkte middelen is op basis van een afzonderlijk besluit een bedrag van € 0,1 mln. ingezet voor het leefbaarheidsfonds Holtum.

Beschikbaar investeringsvolume

Uit de tabel 'voortgang investeringsprogramma' blijkt dat het resterend investeringsvolume € 26,2 mln. bedraagt. Voor € 12,2 mln. heeft dit betrekking op concrete investeringsvoorstellen. Daarnaast is in de kaderbrief 2021 besloten een bedrag van € 14 mln. te oormerken voor de Toekomstvisie 2030, onder andere voor de ontwikkelpaden en het BAK. Daarnaast hebben we in de actualisatie van ons begrotingsbeeld voorgesteld in 2025 € 10 mln. investeringsruimte op te nemen. Samenvattend ontstaat het volgende beeld:

Tabel beschikbaar investeringsvolume

BESCHIKBAAR INVESTERINGSVOLUME bedragen x € 1000	2021	2022	2023	2024	2025	Totaal
- geoormerkte voorstellen in IP 2021-2014	4.261	2.500	3.300	2.100		12.161
- geoormerkte middelen voor Toekomstvisie (ontwikkelpaden) en BAK	1.600	4.000	4.000	4.400		14.000
- beleidskeuze toevoeging investeringsruimte					10.000	10.000
Beschikbaar investeringsvolume 2021-2025	5.861	6.500	7.300	6.500	10.000	36.161

Investeringsvoorstellen

In het investeringsplan 2021-2024 hebben we jaarlijks € 1,5 mln. opgenomen voor het strategisch huisvestingsplan onderwijs- en kindfuncties. De beschikbare middelen voor 2021 ad € 1,5 mln. zijn, behoudens de toegewezen middelen op basis van het raadsbesluit uitbreiding basisschool de Leeuwerik, nog niet ingezet. We stellen voor uit de resterende middelen voor 2021 ad € 1,13 mln. een bedrag van € 0,92 mln. beschikbaar te stellen. De administratieve verwerking nemen wij mee in de 4de rapportage 2021.

Programma en Overzicht voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Sittard-Geleen 2022

Op grond van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Sittard-Geleen 2015 hebben schoolbesturen aanvragen voor huisvestingsvoorzieningen ingediend. Deze aanvragen zijn beoordeeld en opgenomen in het Programma en het Overzicht voorzieningen huisvesting onderwijs 2022. In het programma zijn de volgende aanvragen opgenomen:

- Kindante - OBS de Duizendpoot Zuid	Huur tijdelijke uitbreiding	€ 51.000
- Triade - BS 't Heuvelke	Uitbreiding 2 groepsruimten	€ 497.000
- Kindante - BS Leyenbroek	Uitbreiding 4 groepsruimten	<u>€ 375.000</u>
		€ 923.000

De inzet van de overige middelen is gekoppeld aan de besluitvorming over de kaderbrief 2021 en gebeurt via afzonderlijke voorstellen.

Beschikbaar exploitatievolume

Uit de tabel 'voortgang exploitatieprogramma' blijkt welke middelen wij in de periode 2021-2024 nog beschikbaar hebben. In de besluitvorming over de kaderbrief 2021 is aangegeven deze middelen beschikbaar te houden voor de Toekomstvisie en het BAK en binnen deze ruimte ook middelen te reserveren voor experimenten en initiatieven die door de samenleving worden aangedragen en aanpakt. Aanvullend is als onderdeel van de resultaatbestemming voorgesteld in 2022 een bedrag van € 0,86 mln. te reserveren. Deze middelen zetten we in om de plannen die uit de Toekomstvisie voortkomen te ondersteunen en/ of te realiseren. Samenvattend ontstaat het volgende beeld:

Tabel beschikbaar exploitatievolume

BESCHIKBAAR EXPLOITATIEVOLUME bedragen x € 1000	2021	2022	2023	2024	2025
- geoormerkte middelen voor Toekomstvisie (ontwikkelpaden) en BAK	200	300	500	500	
- resultaatbestemming: extra middelen voor Toekomstvisie		862			
Beschikbaar exploitatievolume 2021-2025	200	1.162	500	500	-

Exploitatievoorstellen

Er worden nu geen voorstellen gedaan om de beschikbare exploitatieruimte in te zetten.

Besluitvorming

Op basis van de uitwerking van dit hoofdstuk stellen wij de volgende beslispunten voor:

- **In te stemmen met het beschikbaar stellen van een bedrag van € 0,92 mln. voor het Programma voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Sittard-Geleen 2022 en dit te dekken uit de beschikbare middelen uit het investeringsprogramma 2021-2024.**
- **De resterende investerings- en exploitatiemiddelen in te zetten op basis van afzonderlijke voorstellen.**

4. PROGRAMMAPLAN

4.1 INLEIDING

Begrotingsstructuur

In dit hoofdstuk wordt de begrotingsstructuur nader uitgewerkt in doelen en resultaten. Tevens wordt een relatie gelegd met het beschikbare budgettaire kader.

De begrotingsstructuur kent de volgende opbouw:

Programmanummer en -naam	Taakvelden – nummer en naam	
0. Bestuur en Ondersteuning	0.1	Bestuur
	0.2	Burgerzaken
	0.3	Beheer overige gebouwen en gronden
	0.4	Overhead
	0.5	Treasury
	0.61	OZB-woningen
	0.62	OZB-niet woningen
	0.63	Parkeerbelasting
	0.64	Belasting overig
	0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
	0.8	Overige baten en lasten
1. Veiligheid	0.9	Vennootschapsbelasting (Vpb)
	0.10	Mutatie reserves
2. Verkeer, Vervoer en Waterstaat	0.11	Resultaat van de rekening van baten en lasten
	1.1	Crisisbeheersing en brandweer
	1.2	Openbare orde en veiligheid
	2.1	Verkeer en vervoer
	2.2	Parkeren
3. Economie	2.3	Recreatieve havens
	2.4	Economische havens en waterwegen
	2.5	Openbaar vervoer
	3.1	Economische ontwikkeling
4. Onderwijs	3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur
	3.3	Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
	3.4	Economische promotie
5. Sport, Cultuur en Recreatie	4.1	Openbaar (basis)onderwijs
	4.2	Onderwijshuisvesting
	4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken
	5.1	Sportbeleid en activering
	5.2	Sportaccommodaties
	5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
	5.4	Musea
	5.5	Cultureel erfgoed
	5.6	Media
	5.7	Openbaar groen en recreatie

Programmanummer en -naam	Taakvelden – nummer en naam	
6. Sociaal Domein	6.1	Samenkracht en burgerparticipatie
	6.2	Wijkteams
	6.3	Inkomensregelingen
	6.4	Begeleide participatie
	6.5	Arbeidsparticipatie
	6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)
	6.71	Maatwerkdienstverlening 18 +
	6.72	Maatwerkdienstverlening 18 -
7. Volksgezondheid en Milieu	6.81	Geëscaleerde zorg 18 +
	6.82	Geëscaleerde zorg 18 -
	7.1	Volksgezondheid
	7.2	Riolering
	7.3	Afval
8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing	7.4	Milieubeheer
	7.5	Begraafplaatsen en crematoria
	8.1	Ruimtelijke ordening
	8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
	8.3	Wonen en bouwen

De uitwerking vindt plaats langs de beantwoording op de volgende W-vragen:

- Wat willen we bereiken?
- Wat doen we om dit te bereiken?
- Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?
- Wat mag het kosten?
- Wie betaalt mee?
- Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Beleidsindicatoren

In het gewijzigde BBV is aangegeven dat het voor gemeenten steeds belangrijker wordt om te kunnen sturen op basis van meetbare prestaties en hierbij vergelijkingen te kunnen maken met andere gemeenten. In dit verband is in het BBV een set van uniforme beleidsindicatoren voorgeschreven. De aan de indicatoren gekoppelde waardes zijn conform voorschrift ontleend aan www.waarstaatjegemeente.nl respectievelijk de gegevens uit de eigen begroting. De beleidsindicatoren zijn opgenomen bij de betreffende programma's.

4.2 PROGRAMMA - 0 - BESTUUR EN ONDERSTEUNING

“Een gemeentebestuur met en voor de inwoners.

De inwoner neemt steeds meer zelf het initiatief, wil gehoord worden, wil meedoen.”

De uitgangspunten in dit programmablad geven richting aan de overige programmabladen met betrekking tot hoe we willen acteren en hoe we ons willen verhouden tot onze omgeving (inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en mede overheden).

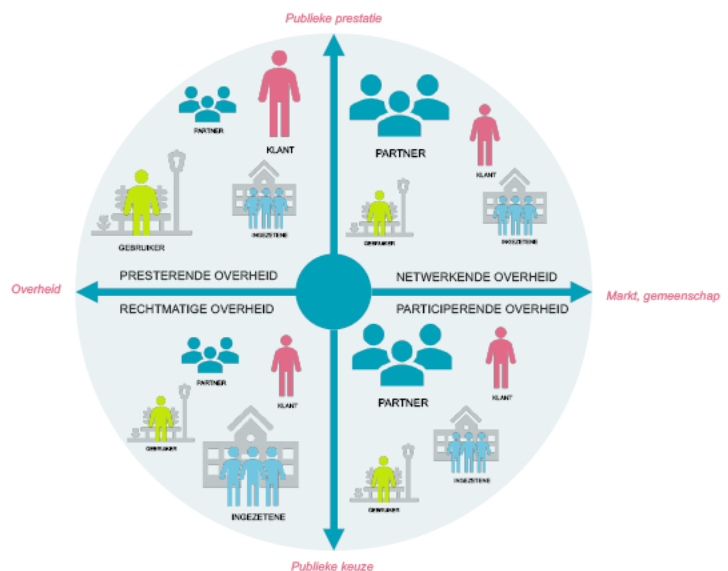
De klantwaarde staat voorop!

In ons acteren staat het realiseren van waarde voor onze inwoner, ondernemer en partner (de klant) voorop. Het realiseren hiervan is een samenspel tussen beleidsmatige keuzes, de participatie van onze omgeving en de wijze waarop we onze producten leveren en diensten uitvoeren en communiceren.

Om klantwaarde te realiseren, opereren we vanuit het besef dat onze “klant” verschillende rollen en vragen heeft, die een differentiatie in ons acteren noodzakelijk maakt.

Als gemeente hebben we verschillende rollen. Van oudsher zijn we vooral ingericht op onze rollen als rechtmatige en presterende overheid. Onze rol verschuift van bepalen naar faciliteren. We versterken dan ook de beweging naar een netwerkende en participerende overheid.

Digitalisering samenleving

Digitalisering speelt tegenwoordig een belangrijke rol.

- Het is integraal onderdeel van het realiseren van onze doelen, maatschappelijke opgaven en het creëren van publieke waarde. Nieuwe digitale technologieën, hebben één centraal kenmerk: het verzamelen en gebruiken van data. Ze zorgen voor andere input om onze gemeente te sturen en taken uit te voeren.
- Het is nodig om de gemeentelijke rollen (rechtmatige, presterende, netwerkende en participerende overheid) vorm te geven.
- Steeds meer producten en diensten van de overheid worden niet meer door één overheidsinstantie geleverd. Bij deze ketensamenwerking speelt digitalisering een belangrijke rol.
- Nieuwe digitale technologieën, informatie en data hebben nu en in de toekomst grootschalige impact op inwoners en ondernemers. Inwoners en ondernemers verwachten gemeentelijke dienstverlening die aansluit bij de wijze waarop zij dagelijks zaken doen. Altijd en overal zaken kunnen doen met de gemeente, met aandacht voor de informatieveiligheid, (online dienstverlening) blijft belangrijk.

- Ook de rijksoverheid legt de lat voor de digitale dienstverlening, informatie over het werk van bestuur en organisatie en de communicatie van gemeenten steeds hoger met de invoering van wetten als Wet Open Overheid, Dienstenwet, Omgevingswet, Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer, Wet Digitale Overheid, Wet Hergebruik van Overheidsinformatie. De bedoeling van deze wetgeving sluit aan bij onze eigen ambities op het gebied van dienstverlening en het toegankelijk maken van informatie. We onderkennen de impact ervan op de gemeentelijke organisatie en zetten alle zeilen bij om deze wetten te implementeren.

Wat willen we bereiken?

- Een adequate uitvoering van onze “core business” (in de rol van rechtmatige en presterende overheid) die aansluit op de behoeften van de samenleving.
- Inclusieve dienstverlening door fysieke toegankelijkheid van de gebouwen, toegankelijkheid van producten (denk aan de thuisbezorgmogelijkheden) en toegankelijkheid van informatie (bijvoorbeeld eenvoudig taalgebruik en de voorleesknoop en ondertiteling op de website).
- Samenwerking, (mentaal) eigenaarschap en eigen initiatief in de samenleving stimuleren en faciliteren (in de rol van netwerkende en participerende overheid).
- Informatie is vanaf het moment van ontstaan beschikbaar en bruikbaar voor iedereen die daar recht op heeft en voor zolang noodzakelijk is.
- Een eigentijds antwoord op integrale opgaven.
- Klantgerichte werkprocessen.
- Nieuw elan en een positief imago.
- Een effectieve lobby zodat gemeenten blijvend extra middelen krijgen voor het uitvoeren van gemeentelijke taken en integraal aanpakken van integrale opgaven.
- De doelen uit dit programma zijn overkoepelend. Het effect van een sterke samenwerking en krachtige lobby komt op den duur tot uitdrukking in de andere programma’s.

Wat doen we om dit te bereiken?

Doorontwikkeling dienstverlening

Met dit in ons achterhoofd werken we als bestuur en organisatie in de gehele organisatie aan de doorontwikkeling van onze dienstverlening.

Kern van onze aanpak is dat we organisatie-breed de inwoner en ondernemer de volgende ervaringen willen geven:

1. Hij ervaart dat we hem centraal stellen
2. Hij wordt snel en efficiënt geholpen
3. Hij ervaart 1 organisatie
4. Hij ervaart dat onze kanalen naadloos op elkaar aansluiten
5. Hij vindt onze dienst gemakkelijk af te nemen
6. Hij vindt ons persoonlijk in onze benadering.

Hiervoor hanteren we de volgende principes:

1. Dienstverlening is van onze hele gemeente. Het realiseren van klantwaarde staat voorop.
2. We werken samen aan en organiseren ons rondom opgaven
3. We stimuleren initiatieven van klanten, waarbij we de samenwerking aangaan en de procesregie voeren.
4. We kiezen de juiste serviceformule om de klant zo goed mogelijk te helpen
5. We bedienen klanten gastvrij en welkom op het kanaal dat zij kiezen
6. We vertrouwen onze medewerkers en klanten en implementeren zo min mogelijk regels
7. We streven naar eenvoud en bieden begrijpelijke en toegankelijke dienstverlening

8. We maken gebruik van landelijke standaarden en oplossingen
9. We bieden onze diensten, zoveel als mogelijk, tijd- en plaatsonafhankelijk aan.

Daarnaast heeft verdere digitalisering van dienstverlening en processen onze bijzondere aandacht.

Toekomstvisie 2030

Op basis van input van inwoners en veel gesprekken met organisaties en ondernemers is door een aantal Toekomstambassadeurs samen met de gemeente een toekomstvisie voor Sittard-Geleen opgesteld. Een leidend principe in deze toekomstvisie is veerkracht. Veerkracht is het vermogen van de stad, met haar inwoners, organisaties en ondernemers om zodanig te reageren op veranderende omstandigheden dat essentiële kenmerken en kwaliteiten hersteld of vernieuwd worden. We gaan voor een stad die niet alleen tegenslagen weet op te vangen, maar ook op kansen en vernieuwingen weet in te spelen zodat ze een toekomstbestendige stad is.

De Toekomstvisie 2030 versterkt de beweging naar een netwerkende en participerende overheid. Het is een visie van de samenleving en komt verder tot stand door dialoog mét de samenleving. De energie die hierbij vrijkomt houden we vast en ondersteunen we. Bovendien gaan we flexibel om met gemeentelijk beleid. We geven ruimte om te experimenteren en samen te werken met partners binnen en buiten de gemeente. We werken samen met andere gemeenten, provincie en ministeries om initiatieven uit de samenleving te ondersteunen. We blijven experimenteren met eigentijdse vormen van inspraak en participatie.

Lobby

Er komt extra aandacht voor lobby en fondsen. Hier wordt actief op ingezet zodat de gemeente extra financiële middelen en landelijk een betere positie krijgt. Dit bereiken we door onder meer de gemeente actief in te bedden in netwerken zoals G40 en VNG. De verwachting is dat de komende maanden vanuit onder meer het Rijk en de EU veel fondsen ter beschikking komen om de economische transitie te ondersteunen en om de huizenmarkt vlot te trekken. De samenwerking met de Provincie Limburg en andere Zuid-Limburgse gemeenten wordt hier in het kader van de NOVI agenda opgezocht. De lobby en fondsenwerving maken de gemeente Sittard-Geleen veerkrachtiger om zo de gemeentelijke uitdagingen, beschreven in de toekomstvisie, efficiënter uit te voeren.

Euregio/ Internationalisering

Sittard-Geleen wil zich explicieter positioneren als stedelijke centrumgemeente binnen de Euregio. Sittard-Geleen is zowel een industrieel centrum (Chemelot) als kruispunt door haar centrale ligging voor zowel de havens van Antwerpen/Rotterdam richting Duitsland en grote industriegebieden in België (Kempen met o.a. Hasselt en Genk, Luik), het Ruhrgebied in Duitsland, en Brainport Eindhoven en Greenport Venlo in Nederland. Hierdoor creëren we kansen en worden we aantrekkelijker als regio (Als de grensoverschrijdende samenwerking toeneemt/verbetert stijgt Sittard-Geleen van plek 49 naar 23 als aantrekkelijke regio (bron: atlas van Kansen)).

De uitdagingen van afgelopen jaar laten zien dat grensoverschrijdende samenwerking actueler is dan ooit. Vooral in grensgemeentes zoals Sittard-Geleen is pijnlijk duidelijk geworden hoezeer de aanpak van de pandemie per land verschilt en daarmee het werken en leven, heel specifiek voor grensverkeer, beïnvloedt. Als gemeente met zowel grenzen aan de Belgische als Duitse zijde, is gemeente Sittard-Geleen zich bewust van het belang van doelgerichte en pragmatische grensoverschrijdende samenwerking. We willen daarom onze relaties en netwerken binnen de Euregio verder uitbreiden en versterken. Het lidmaatschap aan Euregio Rhein-Maas-Nord, per 1 januari 2022, past bij deze ambitie.

Hierbij zien we twee opgaves:

1. Versterken van het Oost-West denken

- Nauwe banden met de bestuurlijke en ambtelijke evenknieën aan zowel de Belgische als Duitse kant. Goede betrekkingen met de buurlanden maken snel schakelen mogelijk wanneer kansen zich voordoen of in tijden van crisis.
- Een economisch gelijk speelveld is nodig om de transities waar Limburg voor staat mogelijk te maken, te ontwikkelen en door te voeren. Hiervoor is tevens (het behoud) van voldoende talent essentieel.
- Draagvlak ontwikkelen bij burgers door samenwerking binnen het onderwijs (buurtalen in alle onderwijslagen), culturele sector, verenigingsleven en jongerenorganisaties.

2. Aantrekkingskracht van de Regio

- Inwonersgroei is cruciaal, door ontgroening en vergrijzing is grote druk op het arbeidsaanbod. Dat is een risico voor de economische groei.
- Agglomeratievorming versterkt de positie van Sittard-Geleen.
- Inzetten op branding & regioambassadeurs om gemeente meer op de kaart te zetten.
- Benadrukken unieke geografische punten (Grensmaas België, Westelijkste punt Duitsland etc.) o.m. ter benadrukking van toeristische mogelijkheden.

Op nationaal niveau zet onze gemeente zich via de G40 in om meer aandacht te generen voor de bijzondere situatie in de grensregio's. Daarnaast zijn er banden met de steden Genk en Hasselt, zijn we actief lid van het burgemeestersnetwerk MAHHL+ en via Provincie Limburg ook aangesloten bij EGTS Euregio Maas-Rijn.

We willen dit aanpakken middels zowel top-down (vanuit bestuurlijke route) benadering als een bottom-up benadering (vanuit inwoners) door:

- Lidmaatschap Euregio RHein-Maas-Nord
- Lidmaatschap burgemeestersnetwerk MAHHL
- Via MAHHL en provincie nauwe band met EGTS EMR
- Samenwerking met Euregio Maas-Rijn Incidentbestrijding en Crisisbeheersing (EMRIC)
- Inzichtelijk maken kansen en mogelijkheden aan weerszijden van de grens
- Versterken banden directe buurgemeenten door het verbeteren van persoonlijke contacten zowel bestuurlijk als ambtelijk met de Belgische en Duitse buurgemeenten, via terugkerende contactmomenten 1 á 2 maal per jaar.
- Stimuleren lokale initiatieven gericht op grensoverschrijdende samenwerking
- Benutten energie en kennis van regionale/lokale organisaties als Stichting Geen Grens.

Peilingen

We voeren regelmatig peilingen uit om inzicht te krijgen hoe inwoners hun woon- en leefomgeving en ondernemers het ondernemersklimaat ervaren. In het najaar van 2020 hebben we de laatste burgerpeiling uitgevoerd. Met de ondernemerspeiling wordt de waardering van inwoners gepeild m.b.t. de diverse facetten die invloed hebben op het ondernemersklimaat, gebruikmakend van de ondernemerspeiling van de VNG. Het voornemen is om in 2022 een nieuwe peiling uit te voeren. De resultaten gebruiken we als input voor beleids- en organisatieontwikkeling en voor de doorontwikkeling van de dienstverlening. Resultaten hiervan zijn gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. Ook jongeren adviesraad JONGK! peilt op dit moment de mening van jongeren over onder andere wonen, werken, school, veiligheid en vrije tijd. Deze uitkomsten nemen we mee bij het formuleren van nieuw beleid.

Huisvesting

De raad heeft in juni 2021 besloten de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting in Geleen te positioneren. Met een uitwerking van deze huisvesting (welke locaties, benodigde m2 etc.) naar Geleen komen wij in het najaar van 2021 terug naar de Raad. In 2022 starten wij met de aanbesteding van bestuurlijke en ambtelijke huisvesting naar Geleen. Wat dit betekent voor de achterblijflocaties in Sittard en de locatie aan de Geleenbeeklaan (veiligheidshuis) moeten ook nog uitgewerkt worden. De bestaande huisvesting van de

gemeente is verouderd en de gebouwen zijn technisch afgeschreven. Daarnaast is in de raad van juni 2021 besloten om de (bestuurlijke) representatiefuncties een centrale plek te geven in het Huis aan de Markt in Sittard. Het Huis aan de Markt wordt dé bestuurlijk representatieve ontmoetingsplek van de gemeente Sittard-Geleen waar bestuur(ders), ondernemers, medewerkers, inwoners en partners elkaar ontmoeten. Het is echter geen reguliere werklocatie voor bestuurders en ambtenaren van de gemeente. De locatie is gericht op het vervullen van onze rol als netwerkende en participerende gastvrije overheid. Het huis aan de markt wordt gepositioneerd op de markt op de locatie van de voormalige V&D. Deze locatie wordt herontwikkeld. In juni 2021 is de aanbesteding over de sloop en herontwikkeling hiervan gepubliceerd. In oktober 2021 starten we met het slopen van het V&D pand, dat doen we door het circulair ontmantelen van de binnenkant, zodat in 2022 kan worden doorgepakt met het slopen van de buitenkant.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Vanuit onze dienstverleningsprincipes en onze rol van netwerkende en participerende overheid zijn we sterk gericht op samenwerking, klantwaarde voorop en (mentaal) eigenaarschap, en eigen initiatief in de samenleving. De toekomstambassadeurs en de stadsmakers spelen hierbij een duidelijke rol. De doelen uit dit programmablad vergen daarbij ook een gezamenlijke inspanning van bestuur, organisatie en omgeving.

Verbonden Partijen

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschap
NV Bank Nederlandse gemeenten
Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.
Enexis N.V.
Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf.

Wat mag het kosten?

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 0	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BATEN gevraagde bijstelling begroting			13.748	9.773	8.175	8.062
B1. Gemeentefonds Meicirculaire	AO	S	4.755	3.972	2.519	2.703
B2. Herverdeling Gemeentefonds	AO	S	-	340	340	340
B3. Indexering OZB	AO	S	808	808	808	808
B4. Dividend BNG	AO	S	98	98	98	98
B5. Kapitaalslasten	AO	S	-	-	-	-2
B6. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	2	-	-	-
B7. Vrijval extra middelen jeugd Gemeentefonds	AO	S	8.085	4.555	4.180	3.655
B8. Extra OZB opbrengst areaal Chemelot	BK	S	-	-	230	460
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			-3.310	-2.239	-1.950	-819
L1. Gemeentefonds Meicirculaire	AO	S	-5.032	-5.056	-5.041	-4.563
L2. Verbonden partijen (incl.indexering)	AO	S	125	101	100	100
L3. Bijstellingen BsGW	AO	S	-7	-7	-7	-7
L4. Mutatiedetectie WOZ	AO	S	-15	-15	-15	-15
L5. Commissie bezwaarschriften	AO	S	-71	-71	-71	-71
L6. Indexering OZB (stelpost inflatie)	AO	S	-808	-808	-808	-808
L7. Indexering GGD (stelpost inflatie)	AO	S	158	158	158	158
L8. Indexatie subsidie professionele instellingen	AO	S	390	390	390	390
L9. Kapitaalslasten	AO	S	-190	100	201	353
L10. Bijstelling bijdrage GR Vidar WSW	AO	S	838	1.065	604	-55
L11. Taakmutatie Inburgering	AO	S	345	348	337	317
L12. Taakmutatie Voogdij 18+	AO	S	77	77	77	77
L13. Voogdij 18+ (stelpost inflatie)	AO	S	-77	-77	-77	-77
L14. WMO (stelpost inflatie)	AO	S	688	688	688	688
L15. Jeugd (stelpost inflatie)	AO	S	543	543	543	543
L16. Supply	AO	S	-38	-38	-38	-38
L17. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	-81	-	-	-
L18. Zakelijke lasten schoolgebouwen (inflatie)	AO	S	122	122	122	122
L19. Onderuitputting kapitaallasten	AO	S	-827	-309	-605	632
L20. Extra middelen IU Voogdij/ 18+	AO	S	1.250	1.250	1.250	1.250
L21. Stelpost formatie	BK	S	-700	-700	-700	-700
L22. Taakmutatie extra OZB areaal Chemelot	BK	S	-	-	-58	-115
L23. Taakmutatie vrijval accres IBP	BK	S	-	-	1.000	1.000
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			337	-	-	-
O1. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	79	-	-	-
O2. Onttrekking Coronamiddelen	C	I	258	-	-	-
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		2.347	2.763	2.797	1.931
Saldo			13.122	10.297	9.024	9.174

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1./L1. Gemeentefonds (Meicirculaire)

De raad is reeds geïnformeerd middels een raadsinformatiebrief over de meicirculaire 2021. De belangrijkste onderwerpen die van invloed zijn op het resultaat zijn het accres, verdeelmodel en de opschalingskorting in 2025.

B2. Herverdeling Gemeentefonds

Recentelijk zijn de resultaten van de actualisatie van de herverdeeffecten gemeentefonds gepubliceerd. De actuele berekeningen zijn gebaseerd op het basisjaar 2019. Het herverdeeffect blijft voordelig voor ons en bedraagt met ingang van 2023 € 340.000 / gemiddeld € 4 per inwoner.

B3./L6. Indexering OZB

De opbrengsten uit de OZB zijn geïndexeerd met 1,5%. De hogere baten worden ingezet voor de loon- en prijsontwikkelingen. Gemeente breed is deze wijziging budgettair neutraal.

B4. Dividend BNG

Conform de begrotingsbrief van de Provincie wordt het dividend voor BNG structureel geraamd op totaal € 0,32 mln. per jaar. Zodoende wordt het budget bijgesteld met € 98.000 per jaar.

B5./L9./L19. Kapitaalslasten

Wij hebben de kapitaallasten geactualiseerd. Passend binnen de vastgestelde begrotingskaders hebben wij de voordelen uit deze actualisatie ingezet om onze taakstellingen op het gebied van kapitaallasten in te vullen. De voordelen hebben betrekking op het afsluiten van langlopende leningen tegen gunstigere rentecondities dan in de begroting rekening mee was gehouden. Daarnaast zijn de afschrijvingen bijgesteld op basis van actuele prognoses voor de voortgang van onze projecten.

B6./L17./O1. Planmatig onderhoud vastgoed 2022

In 2021 zijn 11 panden waaronder de parkeergarages en de schouwburg opnieuw geïnspecteerd conform NEN2767 en de onderhoudsplannen geactualiseerd. Het planmatig onderhoud voor de jaarschijf 2022 bedraagt € 2,7 mln. (inclusief de verrekening van de BTW met SPUK gelden). Hierin is de bijdrage ad € 50.000 opgenomen die aangewend wordt ten behoeve van de onrendabele top voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne aan de Swentiboldstraat. De middelen uit de bestemmingsreserve vastgoed en sport en de onderhoudsvoorzieningen voor parkeergebouwen, onderwijs en de schouwburg worden ingezet voor de kosten van het geplande onderhoud 2022. Gezien de toekomstige uitgaven, volgend uit de geactualiseerde onderhoudsplannen parkeren en schouwburg wordt voorgesteld om de structurele storting in de voorziening parkeergebouwen te verhogen met € 90.000 en de structurele storting in de voorziening schouwburg te verlagen met € 90.000.

B7. Vrijval extra middelen Jeugd Gemeentefonds

Rijk en VNG zijn recent tot afspraken gekomen over incidentele middelen jeugdzorg voor 2021 en 2022. Ons aandeel in de extra middelen voor 2021 ad € 2,7 mln. nemen wij mee in de 3de rapportage 2021. Het aandeel in de extra middelen 2022 bedraagt, zoals uit de tabel blijkt, € 8,1 mln.

L2. Verbonden Partijen

Voor de uniformiteit en de inzichtelijkheid zijn alle financiële consequenties van alle gemeenschappelijke regelingen die voortkomen uit de concept begrotingen 2022 verwerkt in de programmabegroting 2022 van de gemeente. Hierdoor worden alle financiële aanpassingen in één P&C product verwerkt. Voor de kosten van indexering is dekking gezocht bij de stelpost indexering op concernniveau.

L3. Bijstellingen BsGW

De bijdrage van de gemeente aan BsGW zal in 2022 met afgerond € 0,16 mln. stijgen. Deze stijging heeft betrekking op kosten indexering, autonome ontwikkelingen proceskosten en regieportaal. Voor de indexering wordt € 39.000 dekking gezocht bij de stelpost inflatie. De stijging van de autonome kosten ad. € 0,12 mln. kan deels opgevangen worden door een hogere doorbelasting naar afval en riool en declaratie bij het btw-compensatiefonds. Per saldo kunnen de hogere kosten voor € 45.000 niet gedekt worden en komen ten laste van de algemene middelen. De bijstellingen zijn verdeeld over meerdere programma's.

L4. Mutatiedetectie WOZ

Momenteel gebruikt BsGW de bruto inhoud om woningen te waarderen. Vanaf 1 januari 2022 (uitvoeringsjaar 2021) is er een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op basis van de gebruiksoppervlakte. Om de gegevens voor het waarderen actueel te houden dient jaarlijks een WOZ mutatiedetectie te worden uitgevoerd. Een mutatiedetectie is een verschillendetectie welke bijvoorbeeld kan gebeuren door de gegevens in de administraties te vergelijken met een actuele luchtfoto en hier de verschillen te duiden en te verwerken. Onze gemeente heeft ervoor gekozen om de WOZ mutatiedetectie te laten uitvoeren door het Gegevenshuis omdat het efficiënter is om deze te laten samenlopen met de mutatiedetectie van de BAG en BGT. De kosten bedragen afgerond € 15.000 structureel.

L5. Commissie bezwaarschriften

Vanwege de stijging van het aantal binnenkomende bezwaarschriften, onder meer door de advisering aan de colleges van gemeente Beek (sinds 2018) en gemeente Stein (sinds 2021), is structurele bijstelling van het budget noodzakelijk. Doordat gedeeltelijke dekking plaatsvindt in programma 6 is de gevraagde bijstelling € 58.000 ten laste van de algemene middelen.

De bezwaarschriften hebben zowel betrekking op de Algemene Kamer als de Sociale Kamer. De verwachting is dat de invoering van de Omgevingswet nog verder zal leiden tot een stijging van het aantal bezwaarschriften. De invoering van de Omgevingswet per medio 2022 is op dit moment nog niet meegenomen in de berekening, vanwege het feit dat nog niet is in te schatten welke stijging aan bezwaarschriften uit de Omgevingswet voortvloeit. Zodra meer zicht is op de consequenties (2e halfjaar 2022) zal dit worden toegelicht in de 4e rapportage 2022 of 1e rapportage 2023.

L7. Indexering GGD

In aansluiting op het vastgestelde Raadvoorstel jaarstukken 2020 en conceptbegroting 2022 van de GGD worden de budgetten aangepast op de bijgestelde indexeringen van de GR GGD-ZL.

L8. Indexatie subsidie professionele instellingen

Jaarlijks worden door het college de verbonden professionele instellingen vastgesteld. Deze partijen ontvangen van de gemeente een exploitatiesubsidie die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2022 is deze indexatie bepaald op 1,5%.

L10. Bijstelling bijdrage GR Vidar WSW

Zie programma 6 voor nadere toelichting.

L11. Taakmutatie Inburgering

Zie programma 6 voor nadere toelichting.

L12./L13. Taakmutatie Voogdij 18+ (stelpost inflatie)

Binnen de taakmutatie Voogdij 18+ is structureel de loon- en prijscompensatie opgenomen. Deze wordt structureel toegevoegd aan de stelpost inflatie.

L14. WMO (stelpost inflatie)

Zie programma 6 voor nadere toelichting.

L15. Jeugd (stelpost inflatie)

Zie programma 6 voor nadere toelichting.

L16. Indexering Supply

De gemeentelijke trend van afgelopen jaren laat zien dat de ICT-kosten met betrekking tot onderhoud en licenties alsmaar stijgen en wij verwachten dat deze trend ook in het komend jaar zal voortzetten. In de huidige budgetvraag is rekening gehouden met een bedrag ad € 38.000 aan indexeringskosten. Dit betreft 3% indexering en deze kosten kunnen niet binnen de huidige budgetten worden opgevangen.

L18. Zakelijke lasten schoolgebouwen (stelpost inflatie)

Binnen de kosten van schoolgebouwen is structureel een tekort op de zakelijke lasten ad € 0,1 mln. Bij schoolgebouwen is geen sprake van huuropbrengsten waarbij deze stijging gecompenseerd kan worden. De stijging wordt veroorzaakt door de combinatie hogere WOZ-waarde en hogere premie. Deze stijging wordt verrekend met de stelpost inflatie.

L20. Extra middelen IU Voogdij/18+

Binnen de taakmutatie Voogdij 18+ is structureel de loon- en prijscompensatie opgenomen. Deze wordt structureel toegevoegd aan de stelpost inflatie.

Beleidskeuze (= BK)**L21. Stelpost formatie**

In de 1ste rapportage 2021 is besloten voor een aantal intensiveringen op bestaand beleid incidenteel extra middelen beschikbaar te stellen. Het bedrag van € 610.000 voor 2021 en € 360.000 voor 2022 was bestemd voor intensivering op dossiers zoals binnenstedelijke ontwikkeling, huisvesting, bestuursopdracht duurzame accommodaties, mobiliteit. In genoemde rapportage hebben wij aangegeven dat het overzicht niet limitatief is en dat nog naar de structurele verankering moet worden gekeken. Wij stellen voor in de begroting een structurele stelpost op te nemen van jaarlijks € 700.000. Uit een eerste intern uitgevoerde screening van gewenste formatieclaims om invulling te geven aan ambities van de raad en knelpunten op te lossen, blijkt dat dit bedrag minimaal nodig is. Voor het komend jaar stellen wij voor de invulling van de stelpost te koppelen aan het oplossen van een aantal urgente knelpunten. De structurele invulling vanaf 2023, baseren wij op een onderzoek, waarin wij onder andere kijken naar de (gewenste) omvang van de totale personeelsformatie en de wijze waarop wij onze taken hebben georganiseerd. Daarnaast actualiseren wij eerdere formatie-analyses met vergelijkbare gemeenten. Wij informeren u via de P&C-cyclus over de invulling van de stelpost. Vooruitlopend hierop stellen wij voor het bedrag van jaarlijks € 700.000 beschikbaar te stellen.

B8./L22. Extra OZB opbrengst areaal Chemelot

Betreft structureel extra OZB opbrengst areaal Chemelot. Van dit bedrag wordt 25% via het Gemeentefonds (taakmutatie) afgeroomd.

L23. Taakmutatie vrijval accres IBP

Vrijval middelen Interbestuurlijk Programma (IBP) ten gunste van de Algemene middelen.

Corona (=C)**O2. Onttrekking Coronamiddelen**

Kijkend naar de mutaties in de begroting 2022 wordt er per saldo € 0,26 mln. onttrokken uit de coronamiddelen.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	242.934	248.773	242.979	13.964	256.943	255.184	255.545	255.438
Lasten	-50.753	-57.163	-54.243	-1.429	-55.672	-56.592	-56.909	-56.441
Onttrekkingen	13.720	9.403	6.333	546	6.877	6.424	5.698	3.005
Toevoegingen	-14.801	-10.716	-9.196	43	-9.153	-8.211	-7.069	-4.135
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	191.100	190.297	185.873	13.122	198.996	196.805	197.265	197.867

Toelichting algemeen en trendanalyse

De (gesaldeerd) voor het programma beschikbare gelden betreft de dekking voor de lasten van de overige programma's. De totale baten bestaan voornamelijk uit de diverse uitkeringen van het gemeentefonds en belastingenontvangsten in het kader van OZB en overige belastingen. De belangrijkste uitgavenposten betreffen kosten overhead. Hierin zijn de budgetten opgenomen die verband houden met de bedrijfsvoering. Het gaat om de uitvoering van de volgende taken: personeel en organisatie, financiën, inkoop, facilitaire zaken en huisvesting, automatisering en dataservices en communicatie. Daarnaast worden ook de budgetten die direct verband houden met de gemeentelijke bestuursorganen (college, raad) en de directe ondersteuning hiervan geboekt. Binnen het taakveld burgerzaken is er een verscheidenheid van wettelijke verplichtingen. De uitvoering hiervan is georganiseerd binnen de stadswinkel (onder andere burgerzaken en klantcontactcentrum).

De stijging van de beschikbare gelden in 2022 ten opzichte van 2021 is grotendeels het gevolg van de extra middelen voor de jeugdzorg die het demissionair kabinet voor 2022 beschikbaar heeft gesteld. In 2025 zijn de mutaties nieuw beleid en algemene- en risicoreserve, als gevolg van de toevoeging van een nieuwe jaarschijf, beoordeeld en wordt het saldo administratief gecorrigeerd wat een negatief effect heeft.

Basis Registratie personen (BRP)

Wij zijn wettelijk verantwoordelijk voor het op orde houden van de BRP.

Elke overheidsorganisatie, die bij de uitvoering van haar taak persoonsgegevens gebruikt, maakt gebruik van deze Basis Registratie Personen (BRP). De toename van het aantal "terugmeldingen" via de diverse reguliere afnemers van de BRP en de toenemende complexiteit van de werkzaamheden (complexere problematieken die over de BRP grenzen heen gaan) maken dat we hier vanaf 2022 extra in moeten investeren.

Verkiezingen

Wij zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de gemeentelijke, provinciale, waterschaps-, landelijke en Europese verkiezingen. Veranderingen in wettelijke uitgangspunten en hogere kosten door hogere marktprijzen hebben financiële gevolgen. In 2022 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Afhankelijk van de samenstelling van het nieuwe bestuur en de gewenste bestuursstijl wordt het gemeentebestuur op gepaste wijze ondersteund bij de uitvoering van haar werkzaamheden in de nieuwe collegeperiode.

Digitale dienstverlening, informatie over het werk van bestuur en organisatie en de communicatie van gemeenten

In het verleden is een prognose gemaakt van de kosten rondom WOO (Wet open overheid) en ander wetten. We zien een toename in de verplichting vanuit de centrale overheid om ons aan deze wetten te conformeren (autonome ontwikkeling). Implementatie van deze wetten vraagt naast extra (geautomatiseerde) hulpmiddelen aanpassingen van processen. Het zaakgericht werken speelt een belangrijke rol bij de ketensamenwerking en de digitale dienstverlening, hiervoor zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld (reserve Digitalisering) die in 2022 verder ingezet worden om het zaakgericht werken intern te realiseren en de digitale dienstverlening uit te breiden. Naar het effect van de inzet van nieuwe digitale technologieën en de daarvoor benodigde middelen moet verder onderzoek plaatsvinden (I-strategie). We zien in overheidsland een

nieuwe digitale omgeving ontstaan. Als organisatie moeten we daar op aanhaken, waardoor onze ‘traditionele’ ICT-omgeving naar de toekomst toe sterk verandert.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Digitale dienstverlening, informatie over het werk van bestuur en organisatie en de communicatie van gemeenten

Het voldoen aan onze wettelijke verplichting is de meest pregnante eis. Het is momenteel onduidelijk wat de (financiële) consequenties voor gemeenten zijn, indien de wettelijke verplichting niet nageleefd wordt. Naast imagoschade kunnen financiële risico's ontstaan, doordat partijen de gemeente om schadevergoeding vragen wegens het niet voldoen aan de wet of negatieve gevolgen ondervinden wegens het niet deugdelijk beheer van informatie bijvoorbeeld cybercriminaliteit.

Basis Registratie personen (BRP)

Indien er niet extra geïnvesteerd wordt in het uitvoeren van deze wettelijke taak, kunnen we niet meer voldoen aan de gestelde wettelijke termijn (altijd binnen 5 werkdagen starten van een onderzoek) met als gevolg:

inwoners die geen gebruik kunnen maken van voorzieningen van de overheid met mogelijke (financiële) gevolgen (bijvoorbeeld verlate/geen uitbetaling aan inwoners van hun toekomstige (huur/zorg) toeslagen).

onvoldoende integrale aanpak met een eenzijdige zienswijze op de problematiek van de inwoner.

ongewenste situaties voor de gemeente (bijvoorbeeld illegale bewoning).

nadelige gevolgen voor afnemers van de BRP (bijvoorbeeld vertraagde terugvorderingen op onterecht ontvangen toeslagen).

Verkiezingen

Als er geen extra middelen worden vrijgemaakt voor de organisatie van de verkiezingen kan een ordentelijk verloop niet worden gegarandeerd.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Landelijk	Periode
Waardering van burgers voor alle inspanningen van de gemeente	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.84	6.65	2018
Waardering ondernemers dienstverlening (in het algemeen) van de gemeente	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.80	6.37	2019
Waarderingscijfer burgers directe dienstverlening	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>6.10	6.75	2018
Waarderingscijfer ondernemers directe dienstverlening	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.60	6.43	2019
Waarderingscijfer burgers digitale dienstverlening	Waarderingscijfer "Waar staat je Gemeente?"	>6.50	6.85	2018
Waarderingscijfer ondernemers digitale dienstverlening	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.80	6.27	2019
Waardering samenwerking door burgers	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>5.41	6.67	2018

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Landelijk	Periode
Waardering samenwerking door ondernemers	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>4.50	5.60	2019
Waardering burgers voorlichting en communicatie	Waarderingscijfer burgerpeiling "Waar staat je Gemeente?"	>6.27	6.67	2018
Waardering ondernemers voorlichting en communicatie	Waarderingscijfer ondernemerspeiling "Waar staat je Gemeente?"	>4.80	5.86	2019
Vertrouwen burgers in de manier waarop de gemeente wordt bestuurd	Waarderingscijfer burgerpeiling waar staat je Gemeente	>4.88	6.10	2018
Waardering burgers betrokken- en oplossingsgerichtheid gemeente	Waarderingscijfer burgerpeiling waar staat je Gemeente	>3.79	5.03	2018
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	9,91	NB	2022
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	9,54	NB	2022
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	906,63	NB	2022
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + kosten externen	0,97% € 0,67 mln.	NB	2022
Overhead	% van de totale lasten	8,82%	NB	2022

Gerelateerde beleidsnota's

Programma Burgerparticipatie en wijkgericht werken

Visiedocument organisatie en manier van werken

Kadernota reserves en voorzieningen 2017

Kadernota vaste activa 2019

Kadernota weerstandsvermogen en risicobeheersing 2019

4.3 PROGRAMMA - 1 - VEILIGHEID

“Onze inwoners hebben recht op een veilige samenleving. Niet alleen in cijfers, maar ook in beleving.”

Een veilige woon-, werk en leefomgeving voor onze inwoners vraagt om doorlopende aandacht voor veiligheid. Het programma Veiligheid richt zich op de wettelijke- én de niet wettelijke taken van veiligheid. Denk daarbij aan brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, openbare orde en veiligheid. Ook externe veiligheid hoort daarbij.

Dit programma kent de volgende taakvelden:

- Crisisbeheersing en Brandweer (1.1.)
- Openbare Orde en Veiligheid (1.2.)

Wat willen we bereiken?

Wij willen een veilige woon-, werk- en leefomgeving voor onze inwoners. Het gaat daarbij niet alleen om het terugdringen van de objectieve onveiligheid (het niveau van criminaliteit en overlast, onder meer gebaseerd op de politiecijfers). We willen ook de subjectieve veiligheid verbeteren: hoe beleven onze inwoners de veiligheid, hoe veilig of onveilig voelen ze zich. We werken dus aan een veilige leefomgeving die niet alleen veilig is, maar ook veilig voelt. Ook werken we aan de betrokkenheid van inwoners en trekken samen op met veiligheids- en maatschappelijke partners om de veiligheidsproblematiek aan te pakken. Dit geldt voor elk veiligheidsthema, van woninginbraken tot crisisbeheersing. We proberen zo veel mogelijk problematiek te voorkomen. Zo willen we aan de voorkant veiligheidsrisico's verkleinen, incidenten voorkomen en ons goed voorbereiden op rampen en crises.

Het programma Veiligheid wordt gekenmerkt door de volgende doelen uit de Kaderbrief 2021:

- We werken aan een veilige groene leefomgeving die niet alleen veilig is, maar ook veilig voelt;
- We zetten in op gezond en veilig opgroeien, talent ontwikkelen en meedoen, zowel op wijk- en kernniveau als gericht op het individu.

Het programma Veiligheid kent ook een aantal thematische speerpunten, die volgen uit de Kadernota Integrale Veiligheid 2019-2022:

- Sociale Veiligheid
 - High Impact Crimes (HIC)
 - Personen met verward gedrag
 - Radicalisering en Polarisatie
- Ondernijning
- Externe Veiligheid

Wat doen we om dit te bereiken?

Op basis van de Kadernota Integrale Veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019-2022 wordt tweejaarlijks een Actieplan Integrale Veiligheid vastgesteld. Het college heeft dit Actieplan voor de periode 2021-2022 vastgesteld. In dit Actieplan Integrale Veiligheid worden de acties op het gebied van veiligheid beschreven. Onderstaande toelichting van activiteiten correspondeert dan ook met het actieplan. Alle acties die we als gemeente in de komende periode uitvoeren, sluiten aan bij de doelen zoals opgenomen in de Kaderbrief 2021, bij de Toekomstvisie 2030 en de planvorming rondom het NOVI-gebied Zuid-Limburg.

Het Actieplan Integrale Veiligheid Sittard-Geleen 2021-2022 is te bereiken via de URL:

<https://gemeentesittardgeleen.foleon.com/publicaties/actieplan-veiligheid/cover/>

Veiligheidsbeleving

De veiligheidsbeleving in onze gemeente is in de afgelopen jaren verbeterd. Dit willen we doorzetten. We willen de veiligheidsbeleving in onze gemeente verder verbeteren. De veiligheidsbeleving van onze inwoners wordt beïnvloed door veel factoren. Allerlei ontwikkelingen, lokaal, regionaal en mondiaal spelen mee. Als gemeente hebben we niet overal invloed op. Wel kunnen we door gerichte acties de veiligheidsbeleving van inwoners beïnvloeden. Ook inwoners die zelf actief zijn en mee opletten, zorgen voor een veiligere wijk. Om de veiligheidsbeleving te verbeteren blijven we buurtbemiddeling, buurtpreventieteams en Whatsappgroepen stimuleren en ondersteunen. Ook blijven we aandacht houden voor een veilige woon- en leefomgeving via het toepassen van veilig beheer en ontwerp. De jeugdoverlast in onze gemeente gaan we beter in beeld brengen, met als doel deze gerichter aan te pakken en het aantal meldingen te laten dalen. We gaan actiever over veiligheid communiceren en blijven inwoners en ondernemers stimuleren om onveilige situaties te melden, bijvoorbeeld via Meld Misdaad Anoniem.

Ondermijning

Als gemeente voeren we regie op de lokale aanpak van ondermijning. Een aanpak die we samen doen met partners als de politie, het Openbaar Ministerie, de belastingdienst en het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg. We willen de ondermijning in onze gemeente steeds beter in beeld brengen en onze gemeente zo onaantrekkelijk mogelijk maken voor criminelen en criminele netwerken en hun activiteiten. Samen met onze partners pakken we ondermijning flink aan. Onze focus ligt daarbij op de thema's drugscriminaliteit, witwassen, spookbewoning en mensenhandel. In de afgelopen jaren hebben we lokale regelgeving ingericht, onze informatiepositie en deskundigheid opgebouwd, gehandhaafd waar nodig en signalen actief opgepakt. Ook hebben we met specifieke acties barrières opgeworpen voor criminele netwerken en onze gemeente weerbaarder gemaakt. Daar gaan we mee door. We sluiten drugspanden drie maanden, zes maanden of langer. Omdat we als gemeente alleen met integere partijen zaken willen doen passen we de Wet Bibob onverkort toe. We gaan inzoomen op de drugsoverlast en koppelen daar, zo nodig, nieuwe acties aan. Aan straatdealers leggen we een dwangsom op. We gaan door met onze controles op thuisprostitutie en sluiten aan bij de provinciale aanpak gericht op jeugdige ondermijners. De ondermijningsprojecten 'Aanpak Spookbedrijven Westelijke Mijnstreek', 'Hensplantages de wijk uit' en 'Aanpak spookbewoning' lopen af in 2021. Voor 2022 en verder kijken we naar (financiële) borging van de noodzakelijke werkzaamheden binnen deze projecten. We doen dit binnen de mogelijkheden die de bestaande budgetten van het programma 1 Veiligheid ons daarvoor bieden. Voor een toelichting op deze budgetten zie hieronder bij 'Wat mag het kosten'.

High Impact Crimes

De woninginbraken in onze gemeente zijn in de afgelopen jaren sterk gedaald. De cijfers van andere High Impact Crimes, zoals overvallen en straatroven, zijn in de afgelopen jaren laag gebleven. Deze lage cijfers willen we zo houden. Daarom werken we intensief samen met partijen als de politie, woningcorporaties en ook onze inwoners. We pakken veelplegers aan via een traject bij het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek. Via campagnes en lokale acties informeren we onze inwoners en ondernemers over hoe zij er zelf voor kunnen zorgen dat ze geen slachtoffer worden van High Impact Crimes. Ook doen we controles in het kader van het landelijke opkopersregister en leggen aan personen die tijdens een politiecontrole in onze gemeente op straat worden betrapt op het vervoeren van inbrekersgereedschap een dwangsom op.

Zorg en veiligheid

We gaan door met onze intensieve aanpak van dossiers op 'het snijvlak' van zorg en veiligheid. Doel van onze aanpak is sneller en gerichter ingrijpen om schadelijke en onveilige gevolgen voor persoon en omgeving zoveel mogelijk te voorkomen, stoppen en duurzaam op te lossen. Hiervoor wordt (intern) samengewerkt tussen verschillende teams en werken we ook samen met organisaties zoals woningcorporaties, de politie, het Openbaar Ministerie, Veilig Thuis, instellingen voor de geestelijke gezondheidszorg, Reclasseringsorganisaties,

de Dienst Justitiële inlichtingen en de Zuid-Limburgse Veiligheidshuizen. Ook werken we samen met de andere gemeenten in de Westelijke Mijnstreek en de regio Zuid-Limburg.

In Zuid Limburg zijn we sinds 2020 samen met ketenpartners een governance aan het instellen om meer sturing te geven aan de regionale thema's en dossiers op het snijvlak van zorg en veiligheid. De governance, met een bestuurlijke commissie zorg & veiligheid, zal in 2022 operationeel zijn. Landelijk is de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekomen voor dossiers op het snijvlak van zorg en veiligheid. Steeds vaker zien we kwetsbare mensen die te maken hebben met een opeenstapeling van problemen. Deze opeenstapeling kan leiden tot zowel zorggerelateerde vragen als ook veiligheidsgerelateerde vragen. In de landelijke agenda zorg en veiligheid (perspectief 2025) worden twee prioriteiten genoemd:

- regie in de regio;
- domein-overstijgende samenwerking door professionals bij het op – en afschalen.

Deze twee prioriteiten komen ook steeds weer terug in alle afzonderlijke dossiers op het snijvlak zorg en veiligheid, waar we als gemeente verantwoordelijk voor zijn. Met name dossiers als personen met verward gedrag, geweld in afhankelijkheidsrelaties, Wet verplichte GGZ/Wet zorg en dwang/Wet forensische zorg, nazorg ex-gedetineerden en radicalisering. Deze dossiers leggen steeds meer druk op de gemeente, waarbij wordt verwacht dat deze binnen de bestaande budgetten worden opgepakt. Dit vraagt om slim en efficiënt inrichten en verbinden van deze thema's.

Gemene deler in deze dossiers is dat het Veiligheidshuis een, soms centrale, rol speelt met betrekking tot de uitvoering. De uitvoering van de aanpak personen met verward gedrag zal in 2022 met name draaien om de borging van een aantal projecten zoals het Verbindingspunt Informatie en Advies Zorg en Veiligheid (VIA) en het "meldpunt niet-acuut". We volgen de ontwikkelingen en waar nodig voeren we hierop actie uit. Op het thema geweld in afhankelijkheidsrelaties zetten we in 2022 vooral in op de borging van de aanpak tegen mensenhandel, de Multidisciplinaire aanpak++ en de implementatie van ketengefaseerde samenwerking gebaseerd op een duurzame visie van ketenzorg bij kindermishandeling en huiselijk geweld.

De gemeentelijke uitvoering van de Wet verplichte GGZ zal in 2022 definitief geborgd zijn op basis van de evaluatie die in 2021 in de Westelijke Mijnstreek heeft plaatsgevonden. Daarnaast leveren we in Zuid Limburgs verband input voor de landelijke evaluatie van de wet. In het kader van nazorg ex-gedetineerden versterken we op het niveau van Zuid-Limburg de samenwerking tussen Reclasseringsorganisaties, Dienst Justitiële Inrichtingen en gemeente gericht op het re-integreren/participeren van ex-gedetineerden in de samenleving en het verminderen van recidive. Ook in 2022 blijven we samen met Partners in Welzijn werken aan het voorkomen van radicalisering. Signalen van radicalisering worden opgepakt door het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek. In samenwerking met partners op het gebied van wonen, zorg en veiligheid zijn we in 2021 gestart met het zoeken naar mogelijkheden voor het organiseren van enkele Skaeve Huse in Sittard Geleen. In 2022 zetten we onze inspanningen hierin voort. We gaan door met het gebiedsgericht werken en de samenwerking binnen het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek. Het Veiligheidshuis is de plek waar gemeenten en organisaties van zorg en veiligheid samenwerken onder één dak.

Externe Veiligheid

In de afgelopen jaren hebben we ons externe veiligheidsbeleid op het vereiste peil voortgezet en waar mogelijk verbeterd. Dit hebben we gedaan met allerlei partijen, zoals het Rijk, de Provincie, andere gemeenten en Chemelot. Daar gaan we mee door. Ons doel en taak als gemeente is om de veiligheidsrisico's voor mens en milieu zoveel mogelijk te beperken. Dat doen we onder andere op basis van ons (actueel) beleid. Als gemeente zoeken we steeds weer naar manieren waarop de externe veiligheid voor onze inwoners beter kan. Dat doen we bij nieuwe ontwikkelingen en waar mogelijk ook bij bestaande locaties. Dit is een blijvende uitdaging gezien de diverse risicobronnen in onze gemeente.

We toetsen nieuwe ruimtelijke plannen en vergunningen aan de wettelijke eisen en de vastgestelde uitgangspunten en ambities zoals afgesproken in ons externe veiligheidsbeleid. Voor de veiligheid rondom het spoor en treinemplacementen maken we samen met het Rijk afspraken om de veiligheid te verbeteren. In het kader van de Omgevingswet werken we samen met de RUD Zuid-Limburg de zogenoemde aandachtsgebieden in onze gemeente uit. Deze aandachtsgebieden zijn gebieden met milieubelastende activiteiten die een risico vormen voor de woonomgeving. De gemeente kan die gebieden aanwijzen als voorschriftengebied waar extra maatregelen gelden om inwoners binnen dat gebied te beschermen. Ook werken we verder aan ons Programma Externe Veiligheid. Ons doel is om dit programma in 2022 vast te stellen. Binnen het programma Externe Veiligheid kijken we onder meer naar een gebiedsgerichte aanpak waarbij we naast het werkveld externe veiligheid ook kijken naar de opgaven in andere beleidsvelden, bijvoorbeeld woningbouw en milieu gerelateerde zaken als geluidsoverlast of bodemverontreiniging. Dit is ook opgenomen in het plan van aanpak Omgevingswet. In ons programma Externe Veiligheid nemen we waar mogelijk ook die (gemeentelijke) taken mee die volgen uit het nog af te ronden bovenwettelijk veiligheidskader van de onafhankelijke Technische Veiligheidscommissie rondom Chemelot.

Buitengewoon opsporingsambtenaren

De veranderende rol van de boa's en hun waarde is allang bekend. Ook tijdens de coronacrisis hebben de boa's hun waarde bewezen en laten zien dat zij, ondanks de hoge werklast en complexiteit, stappen hebben gezet in hun (door)ontwikkeling. Uitdagende corona-situaties zijn zoveel mogelijk volgens de uitgangspunten van het wijkgericht werken opgepakt. Signaleren, integraal samenwerken, persoonlijk contact, duidelijkheid en communicatie is waar het steeds om blijkt te gaan. Door de coronacrisis stond het wijkgericht werken echter wel onder druk. Met de inzet van extra formatie ten behoeve van de wijkboa's krijgt het wijkgericht werken een nieuwe impuls. De wijkboa's zijn de spil in hun wijk. Zij zijn zichtbaar en bereikbaar. Samen met inwoners en partners in de wijk worden problemen en knelpunten vroegtijdig gesignaleerd en integraal en proactief opgepakt. Zo onderhoudt de wijkboa bijvoorbeeld een directe verbinding met de buurtpreventieteams. Met buurtpreventieteams (en Whatsappgroepen) dragen inwoners zelf bij aan het verbeteren van de veiligheid in hun eigen buurt. De wijkboa onderhoudt een directe verbinding met deze buurtpreventieteams zodat opvolging van door de buurtpreventieteams aangedragen signalen plaatsvindt. Er is een nieuwe wijkindeling gemaakt, waarbij de beide centra ieder een eigen wijkboa hebben en ook Geleen-Zuid een eigen wijkboa heeft. De wijkboa van Geleen Zuid zal regelmatig (samen met partners uit de wijk) aanwezig zijn in de Zuidkamer in Geleen Zuid om contacten te onderhouden met inwoners (als deel van de wijkgerichte aanpak en het ontwikkelpad). In de verschillende wijken kunnen verschillende problematieken spelen. Naarmate het wijkgericht werken meer vorm krijgt, wordt de inzet van de boa's meer afgestemd op de behoeften van onze inwoners in de wijken met als doel een verbetering van de veiligheidsbeleving en een leefbare en veilige woon- en leefomgeving voor iedereen. We richten ons daarbij op een goed samenspel tussen preventief en repressief optreden en op het, samen met inwoners en partners, structureel aanpakken van oorzaken van bijvoorbeeld allerlei soorten overlast en afvaldumping. Natuurlijk dragen de boa's ook bij aan acties en projecten in het kader van ondermijning en drugsoverlast, houden zij toezicht bij evenementen en toezicht op naleving van de Alcoholwet (Drank en Horecawet). Door de aanwas van nieuwe, jonge medewerkers heeft de unit Boa een impuls gekregen, maar is verdere doorontwikkeling ook nodig. Daarom wordt niet alleen geïnvesteerd in opleiding, maar ook in noodzakelijke begeleiding.

Goede informatievoorziening

Om de veiligheid in onze gemeente te kunnen verbeteren is goede informatie noodzakelijk. Als gemeente werken we daarom steeds meer aan het krijgen van een goede informatiepositie op het gebied van veiligheid. We willen 'weten wat er speelt' in onze gemeente. Met de juiste informatie krijgen we de veiligheid in de wijken goed inzichtelijk, kunnen we preventief werken, kunnen we beter sturen en ook het effect meten van de aanpak die we samen met partners uitvoeren. De afgelopen jaren hebben we al stappen gezet op het gebied van onze informatievoorziening en in de komende periode gaan we hiermee verder.

Geleen Zuid

Binnen de wijkgerichte aanpak c.q. het ontwikkelpad Geleen Zuid wordt uitdrukkelijk aandacht geschonken aan het thema veiligheid. Inzet is een verbetering van het veiligheidsgevoel in de wijk en een stevige aanpak van de ondermijnende criminaliteit. Aan het concrete programma van activiteiten wordt nog gewerkt. Uitgangspunt is een combinatie van repressieve en preventieve activiteiten, met een effectieve samenhang tussen veilig, zorg en sociaal. Een meerjarige integrale focus op de veiligheidsproblematiek in de wijk, waarbij maatschappelijke coalities worden gevormd en inwonerparticipatie centraal staat. Een eerste stap in de aanpak is de toewijzing van een wijkboa aan Geleen-Zuid, die proactief samen met inwoners en andere partners in de wijk problemen oppakt.

Overige aandachtsgebieden

- **Crisisbeheersing en rampenbestrijding:**

We werken aan een nieuw oefen-, opleidings- en trainingsprogramma voor onze gemeentelijke crisisorganisatie. Ook werken we aan het project Samen Redzaam, waarbij we inzetten op heldere communicatie richting inwoners over hoe te handelen bij rampen of incidenten. Daarnaast zetten we stappen in de doorontwikkeling van risicocommunicatie, samen met partijen als Chemelot en de Veiligheidsregio. Acties die volgen baseren we op inzichten uit onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu naar het gevoel van veiligheid en informatiebehoefte. Naar aanleiding van de grote watersnoodramp in Limburg in juli 2021 zal op het niveau van de Veiligheidsregio('s) – op basis van evaluaties – kritisch gekeken worden naar het Rampenbestrijdingsplan Hoogwater en de Multidisciplinaire actielijst Hoogwater Maas, die leidend zijn geweest tijdens de afgelopen watersnoodramp. Indien zich daar wijzigingen in voordoen zullen het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de gemeenteraden hierover geïnformeerd worden. Het Opleiden, Trainen en Oefenen (OTO) traject zal dan ook voor alle multidisciplinaire partners worden aangepast en indien nodig geïntensiveerd.

- **Betaald Voetbal:**

We werken aan het verder verbeteren van de veiligheid rondom voetbalwedstrijden. We zorgen voor toegankelijke, gastvrije en veilige voetbalwedstrijden, waar weinig politie-inzet en andere veiligheidsmaatregelen nodig zijn. We hebben aandacht voor de (fysieke) veiligheid van de stadion omgeving en werken aan de persoonsgerichte aanpak van voetbalhooligans. Dit doen we samen met Fortuna Sittard, de politie, de brandweer en het Openbaar Ministerie.

- **Cameratoezicht:**

Op basis van de uitgevoerde evaluatie en vast te stellen beleid (afronding in 2021) werken we aan de noodzakelijke doorontwikkeling van het publieke cameratoezicht. Daarin nemen we onder meer het aantal camera's, de locaties van de camera's en nieuwe technologische mogelijkheden mee. Ook werken we (verder) aan de borging van diverse werkzaamheden in de gemeentelijke organisatie en de samenwerking met de politie. In het eerste kwartaal 2022 wordt de nieuwe aanbesteding van het cameratoezicht afgerond.

- **Evenementenveiligheid:**

Samen met organisatoren en partners zoals de brandweer en de politie zorgen we voor zo veilig mogelijke evenementen. De corona-richtlijnen spelen daar inmiddels een grote rol in. We kijken dan ook samen met de organisatoren hoe een evenement veilig binnen de op dat moment geldende maatregelen kan doorgaan. Ook ontwikkelen we samen met allerlei partijen regels voor crowdmanagement bij grote evenementen.

- **Cybercrime:**

Ook cybercrime heeft impact op het veiligheidsgevoel van onze inwoners. We gaan dan ook verder met het vergroten van de cyberveiligheid in onze gemeente. Dat doen we samen met de gemeenten in Zuid-Limburg, het team Cybercrime van de politie en het Openbaar Ministerie. Als gemeente hebben we met name een rol in het creëren van extra bewustzijn rondom cybercrime bij onze ondernemers en inwoners.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Samen met allerlei andere partijen werken we iedere dag aan de aanpak van veiligheid. Zo werken we voor een doelmatige en slagvaardige hulpverlening rondom de openbare veiligheid regionaal samen in de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Hieronder vallen rampenbestrijding, crisisbeheersing en brandweezorg. Onze belangrijkste samenwerkingspartners bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit zijn het Regionaal Informatie en Expertise Centrum Limburg, het Openbaar Ministerie, de politie, de Belastingdienst en (boven)lokale partners. Als het gaat om de sociale veiligheid en persoonsgerichte aanpak, dan speelt het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek een belangrijke rol. Daarin werken we samen met een groot aantal ketenpartners en partijen uit het zorg- en veiligheidsdomein. Voor de aanpak van de High Impact Crimes trekken gemeente, politie en corporaties samen op in een taskforce. De samenwerking met het sociaal domein is van essentieel belang voor de persoonsgerichte aanpak van personen met verward gedrag en mogelijke radicalisering. Op al deze thema's werken we ook samen met de Provincie en met de andere gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, in de regio en/of in de Euregio. Tenslotte werken we samen met onze inwoners en ondernemers. Zeker voor het verbeteren van het veiligheidsgevoel hebben we ook hún betrokkenheid nodig. Via de buurtpreventieteams en WhatsApp groepen leveren zij bijvoorbeeld een belangrijke bijdrage aan het signaleren van onveilige en ongewenste situaties.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen

Veiligheidsregio Zuid-Limburg

Voor verdere informatie over de verbonden partijen verwijzen we naar de hierover afzonderlijk opgenomen verplichte paragraaf Verbonden Partijen.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming			
Programma 1 Veiligheid	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	
BATEN gevraagde bijstelling begroting			121	-	-	-	
B1. Subsidie ondermijning t.b.v. veiligheidsaanpak	AO	I	121	-	-	-	
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			341	790	790	816	
L1. VRZL en MCC m.b.t. iindexering	AO	S	-94	-82	-82	-82	
L2. Bijstellingen BsGW	AO	S	-3	-3	-3	-3	
L3. Veiligheidsmonitor	AO	S	-	-	-	-16	
L4. Omgevingsdienst externe veiligheid	AO	S	-	-	-	40	
L5. Borgen veiligheidsaanpak	AO	S	554	875	875	875	
L6. Kapitaallasten	AO	S	30	-	-	2	
L7. Planmatig onderhoud 2022	AO	I	-146	-	-	-	
Mutatie reserves:							
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			346	-	-	-	
O1. Borgen veiligheidsaanpak	AO	I	200	-	-	-	
O2. Planmatig onderhoud 2022	AO	I	146	-	-	-	
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-	
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		100	-42	-42	-42	
Saldo			908	748	748	774	

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

L1. VRZL en MCC m.b.t. indexering

In de begroting 2022 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en het Meld- en coördinatiecentrum (MCC) is voor 2022 en verder alleen de indexering toegepast. Deze indexering wordt gedekt door de stelpost inflatie (zie programma 0). Financieel verloopt de mutatie dus budgettair neutraal.

L2. Bijstellingen BsGW

Bijstelling begroting 2022 BSGW betreffende de interne doorbelasting naar het budget parkeercontroles. Financieel verloopt de mutatie budgettair neutraal (zie programma 0)

L3. Veiligheidsmonitor

Bijraming voor 2025 van de Veiligheidsmonitor. De uitvraag van deze monitor vindt om de 2 jaar plaats.

L4. Omgevingsdienst externe veiligheid

In de septembercircularis 2020 is voor de versterking van de omgevingsveiligheidsdiensten voor de jaren 2021 tot en 2024 € 40.000 beschikbaar gesteld. Vanwege de looptijd dient voor 2025 dit bedrag gecorrigeerd te worden.

B1./L5./O1. Borgen veiligheidsaanpak

Voor 2022 en verder kijken we naar (financiële) borging van de noodzakelijke werkzaamheden binnen de diverse in 2021 aflopende projecten, maar ook de financiering van de veiligheidsaanpak in het geheel. We doen dit binnen de mogelijkheden die de bestaande budgetten van het programma 1 Veiligheid ons daarvoor bieden. De volgende budgetten zijn beschikbaar:

- Incidenteel voor het jaar 2022: de bij de 2^e rapportage 2021 gevormde verplichtingenreserve ad € 0,20 mln. Dit betreft het incidenteel positief resultaat in 2021 ad € 0,2 mln. van de jaarrekening 2020 Veiligheidsregio Zuid-Limburg.
- Incidenteel voor het jaar 2022: De gesubsidieerde ondermijningsprojecten “Hensplantages de wijk uit” en “Aanpak Spookbedrijven Westelijke Mijnstreek” lopen tot 31-12-2021. De geprognosticeerde restantsubsidie per 31-12-2021 ad 0,12 mln. betreffende de ondermijningsprojecten kan worden overgeheveld naar 2022.
- Vanaf het jaar 2022 structureel: voor de noodzakelijke (meerjarige) borging van de veiligheidsaanpak worden de resterende (in het verleden door de raad toegekende) veiligheidsmiddelen ad 0,4 mln. ingezet.
- Vanaf het jaar 2022 structureel: de via het gemeentefonds toegekende budgetten ten behoeve van de uitvoering van de Wet verplichte GGZ ad 0,15 mln.
- Vanaf het jaar 2023 is de borging van de veiligheidsaanpak afhankelijk van het structurele financiële voordeel volgend uit de herverdeling van de gemeentelijke bijdrage tussen de deelnemende gemeenten aan de Veiligheidsregio Zuid-Limburg ad 0,3 mln.

Deze middelen worden ingezet voor het borgen van personele inzet.

L6. Kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting

L7./O2. Planmatig onderhoud 2022

In 2021 zijn de onderhoudsplannen geactualiseerd. Binnen het planmatig onderhoud voor de jaarschijf 2022 is de bijdrage ad € 50.000 opgenomen die aangewend wordt ten behoeve van de onrendabele top voor de nieuwbouw van de brandweerkazerne aan de Swentiboldstraat. Voor een verdere toelichting verwijzen we u naar programma 0.

Beleidskeuze (= BK)

Niet van toepassing.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	2.350	1.562	1.148	104	1.251	1.130	1.130	1.130
Lasten	-14.728	-15.125	-14.837	459	-14.378	-13.822	-13.804	-13.778
Onttrekkingen	329	261	147	346	493	0	0	0
Toevoegingen	7	-200	0	0	0	0	0	0
1 VEILIGHEID	-12.042	-13.502	-13.542	908	-12.633	-12.692	-12.674	-12.648

Toelichting algemeen en trendanalyse

De begroting 2022 na bijstelling voor het programma geeft aan dat er per saldo € 12,6 mln. wordt geraamd voor crisisbeheersing, brandweer en openbare orde en veiligheid.

De budgetten op het gebied van brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing, geneeskundige hulp en externe veiligheid bedragen € 7,7 mln. De beïnvloedbaarheid van deze budgetten is vrij beperkt aangezien het de uitvoering van wettelijke taken betreft, die door de Veiligheidsregio Zuid-Limburg worden uitgevoerd. De budgetten met betrekking tot Handhaving en Vergunningen zoals onder andere de Boa's bedragen € 2,7 mln. Binnen Sociale Veiligheid zoals onder andere het Veiligheidshuis Westelijke Mijnstreek, Wet verplichte GGZ, High Impact Crimes, Cameratoezicht, Evenementen, Betaald voetbal en Ondermijning staat per saldo € 2,2 mln. Geraamd.

In 2022 laat het taakveld 1.1 bij Crisisbeheersing en Brandweer een voordeel zien ten opzichte van 2021 te zien voor een bedrag van € 0,5 mln. als gevolg van het incidenteel voordeel in 2021 m.b.t. de afrekening jaarrekening 2020 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de doorwerking van de wijziging van de verdeelsleutel gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg op basis van het ingroeimodel (2020 t/m 2023). Vanaf 2023 is een neerwaartse lijn van de kosten waar te nemen wederom als gevolg van de wijziging van de verdeelsleutel gemeentelijke bijdrage Veiligheidsregio Zuid-Limburg (inclusief ingroeimodel 2020 t/m 2023).

Bij Openbare Orde en veiligheid is over de jaren 2022 tot en met 2025 een dalende lijn van de kosten waar te nemen als gevolg van een herverdeling van de doorbelasting directe personeelskosten naar de taakvelden binnen de programma's. Deze herverdeling verloopt gemeentebreed budgettair neutraal (de jaren 2023 t/m 2025 moeten nog geboekt worden).

Wie betaalt mee?

De acties/werkzaamheden op het gebied van veiligheid worden gefinancierd via bestaande budgetten opgenomen in programma 1 Veiligheid. Ook ontvangt de gemeente subsidies van andere organisaties, zoals het ministerie van Justitie en Veiligheid.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Het algemene veiligheidsgevoel, de manier waarop inwoners veiligheid waarnemen of ervaren, neemt af als we als gemeente niets doen op het gebied van veiligheid. De inwoner vertrouwt op de gemeente en de veiligheidspartners als het gaat om de aanpak van externe en sociale veiligheid en ondermijning.

Het college heeft het Actieplan Integrale Veiligheid 2021-2022 vastgesteld. Daarin is beschreven welke acties op het gebied van veiligheid worden uitgevoerd. Zoals hierboven vermeld worden deze acties gefinancierd via bestaande budgetten opgenomen in programma 1 Veiligheid. Ook ontvangt de gemeente subsidies van andere organisaties, zoals het ministerie van Justitie en Veiligheid. Bij een subsidie geldt dat zodra deze wegvalt, ook de acties stoppen. De intensiteit en de wijze waarop we onveiligheid aanpakken in onze gemeente wordt dus in zekere zin bepaald door de financiële mogelijkheden die er zijn. Binnen die mogelijkheden moeten we in de komende periode prioriteiten stellen. Concreet betekent dit dat noodzakelijkerwijs keuzes worden gemaakt over wat we wel en niet gaan doen. Dit is te lezen in het Actieplan Integrale Veiligheid 2021-2022. Dit betekent onder meer dat diverse projecten, die tot eind 2021 gefinancierd worden via subsidies van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (het project 'Aanpak Spookbedrijven Westelijke Mijnstreek', het project 'Hensplantages de wijk uit' en de projecten 'Aanpak Kwetsbare personen met verward gedrag' en 'Verbindingspunt Informatie & Advies Zuid-Limburg') vooralsnog als einddatum eind 2021 kennen. Ook voor het incidenteel gefinancierde project Aanpak Spookbewoning geldt dit uitgangspunt. Dit betekent dat de activiteiten verricht binnen deze projecten in beginsel wegvallen. Vanzelfsprekend wordt wel ingezet op structurele borging van de noodzakelijke werkzaamheden, die eerder binnen deze projecten plaatsvonden. We doen dit binnen de mogelijkheden die de bestaande budgetten binnen het programma 1 Veiligheid ons daarvoor bieden. Zie hiervoor de bestaande budgetten genoemd bij 'Wat mag het kosten'. De inzet van deze budgetten zorgt ervoor dat de huidige veiligheidsaanpak geborgd wordt. Daarbij wordt wel opgemerkt dat zich voortdurend veranderingen in het veiligheidsbeeld voordoen. Het kan zo zijn dat we worden geconfronteerd met nieuwe ontwikkelingen in het veiligheidsbeeld, die onze aandacht moeten krijgen. Ook dan zullen we binnen de bestaande budgetten keuzes maken over hoe we onze inzet verdelen.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of

de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

BBV indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Maastricht*	Limburg	Periode
Verwijzingen HALT	Aantal per 1.000 jongeren	15	29	14	2020
Winkeldiefstallen	Aantal per 10.000 inwoners	27,91	23,85	19,34	2020
Diefstallen uit woningen	Aantal per 10.000 inwoners	18,39	18,01	17,04	2020
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 10.000 inwoners	57,12	52,48	45,03	2020

**ter vergelijking is gemeente Maastricht opgenomen.*

Gerelateerde beleidsnota's

Kadernota integrale veiligheid Westelijke Mijnstreek 2019-2022

Actieplan Integrale Veiligheid Sittard-Geleen 2021-2022

Veiligheidsvisie Spoorzone Sittard-Geleen

Veiligheidsvisie Chemelot e.o.

Beleidsvisie externe veiligheid Chemelot site/Westelijke Mijnstreek

4.4 PROGRAMMA - 2 - VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT

“Wij willen de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en daarmee de leefbaarheid van de gemeente duurzaam en vernieuwend in stand houden en ontwikkelen.”

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water op niveau houden. En liefst nog verbeteren. Het gaat dan niet alleen over de lokale, maar ook de (boven)regionale doorstroming én de verkeersveiligheid. Het programma draagt bij aan de economische en maatschappelijke ambities van de gemeente: we vergroten hiermee de leefbaarheid en versterken de economische kracht. Ook binnen dit programma is duurzaamheid een belangrijk uitgangspunt.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Verkeer en vervoer
- Parkeren
- Economische havens en waterwegen

Wat willen we bereiken?

Met het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat willen we op de middellange termijn:

- de lokale en regionale bereikbaarheid van de stad, kernen en bedrijven optimaliseren
- een verkeersveilige gemeente creëren
- een mobiliteitstransitie (verschuiving naar duurzame manieren van vervoer) bewerkstelligen

Wat doen we om dit te bereiken?

Om de doelstellingen uit het programma te halen, voeren we de volgende (voorbereidende) werkzaamheden en acties uit.

In 2021 heeft de gemeente Sittard-Geleen geparticipeerd in verschillende provinciaal en regionaal geïnitieerde mobiliteitsprojecten en studies waarvan de uitkomsten in de komende jaren hun uitwerking zullen krijgen in het beleid en uitvoeringsprogramma van Mobiliteit en verkeer en vervoer van de gemeente. Het gaat in hoofdzaak om de volgende projecten die eind 2021-begin 2022 in een integraal document Mobiliteit voor Sittard-Geleen zullen worden samengevat:

Mobiliteitsvisie 2040 Zuid-Limburg

De 16 gemeenten van Zuid-Limburg en de provincie Limburg hebben in juni 2020 de Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg vastgesteld en opdracht gegeven om deze verder uit te werken in een Uitvoeringsagenda. De Mobiliteitsvisie beschrijft op hoofdlijnen wat we willen bereiken met de mobiliteit in Zuid-Limburg. De visie is het vertrekpunt voor alle deelnemende gemeenten en de Provincie Limburg om samen verder te werken aan de invulling. De Mobiliteitsagenda Zuid-Limburg, waarbij mede op basis van de lokale (beleids)initiatieven binnen de thema's op zoek wordt gegaan naar positionering op het juiste schaalniveau, vergroot de effectiviteit van de initiatieven. Het betrekken van alle belanghebbenden speelt hierbij een grote rol. In 2021 hebben de 16 gemeenten van Zuid-Limburg daarom, samen met de provincie, een inventarisatie uitgevoerd van alle lopende lokale projecten én de ambities die bestaan binnen gemeenten op het gebied van mobiliteit. Deze zijn vervolgens gerubriceerd naar kansrijkheid om op te schalen naar regionaal niveau en daarbinnen is een prioritering aangebracht die in het najaar wordt voorgelegd aan de bestuurders van de 16 gemeenten. Concreet is in 2021, als uitvloeisel van de Mobiliteitsvisie, gewerkt aan de introductie van een e-bike deelfietsstelsel en het opstellen van een regionaal utilitair hoofdfietsroutenetwerk voor Zuid-Limburg.

Gebiedsverkenning Mobiliteit Westelijke Mijnstreek

Onder leiding van de Provincie en als uitvloeisel van de provinciale Mobiliteitsvisie Slim op weg naar morgen is in 2020 gestart met de Gebiedsverkenning mobiliteit voor de Westelijke Mijnstreek. Met de uitvoering van de gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek (WM) is door de gemeenten Echt-Susteren, Sittard-Geleen, Stein, Beek en Beekdaelen, Rijkswaterstaat en de provincie Limburg samengewerkt om te komen tot een gezamenlijke aanpak van de mobiliteitsopgaven in deze regio. Deze aanpak is vervolgens uitgewerkt tot concrete maatregelen en mogelijke oplossingsrichtingen van deze opgaven. De verkenning wordt in het najaar van 2021 opgeleverd. De regio heeft vijf ambities geformuleerd die richting geven aan de mobiliteitsopgaven waaraan we gezamenlijk werken:

- Verduurzaming en CO2-reductie
- Verbeteren veiligheid
- Ontwikkelen agglomeratiekracht
- Vergroten inclusieve samenleving
- Verbeteren leefbaarheid en gezondheid

De kern wordt gevormd door het verminderen, veranderen en verschonen van de mobiliteit in de regio. Op basis van bestaande beleids- en uitvoeringsprogramma's en instrumenten richten we ons de komende jaren op vijf programmalijnen om de mobiliteitstransitie op gang te brengen. Deze programmalijnen zijn richtinggevend in de activiteiten die we uitvoeren:

Programmalijn 1 – Bewustwording en gedragsbeïnvloeding

Programmalijn 2 – Fiets

Programmalijn 3 - Vervoers- en mobiliteitsdiensten

Programmalijn 4 - Logistiek

Programmalijn 5 – Infrastructuur

Binnen de Gebiedsverkenning zijn deze 5 programmalijnen daarnaast nog specifiek uitgewerkt voor 2 onderdelen, t.w. een Gebiedsgerichte uitwerking Chemelot e.o. en Gebiedsgerichte uitwerking N276.

Het is de bedoeling alle voorgestelde maatregelen op te nemen in een actieplan 2021-2025 voor de WM en voor Chemelot en de N276 in het bijzonder, mits er overeenstemming wordt bereikt tussen gemeente en provincie over de op dit moment nog openstaande discussiepunten.

Na bestuurlijk akkoord en op basis van de te maken prioritering en afweging ook met andere trajecten en binnen de beschikbare financiële ruimte van de bereikbaarheidsmiddelen zullen deze acties vanaf 2022 in de investeringsbegrotingen van de provincie en de gemeente Sittard-Geleen moeten worden opgenomen.

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2030

Bij dit plan staat de risico-gestuurde aanpak centraal. In 2021 hebben de Limburgse gemeenten samen met de provincie, het ROVL en de politie/OM laten onderzoeken waar weggebruikers het grootste ongevalsrisico lopen. Deze risico-gestuurde aanpak omvat het maken van risicoanalyses, bepalen van risicolocaties, het opstellen van uitvoeringsagenda's passend bij de risicoanalyse en het opzetten van uitvoeringsprogramma's. In de analyse is voor het eerst in beeld gebracht wat kenmerkend is per gemeente als het gaat om bevolking, infrastructuur, ongevallen, gedrag, verkeersovertredingen en autobezit. Door het over elkaar leggen van al deze gegevens wordt inzichtelijk waar weggebruikers risico lopen op een verkeersongeval. Het is de bedoeling dat deze risico-gestuurde aanpak, die in de loop der jaren steeds verder ontwikkeld dient te worden, zorgt voor minder ernstige verkeerslachtoffers. Deze pro-actieve aanpak van de verkeersveiligheid doen we naast de reactieve aanpak van de bestaande ongevalslocaties. De Limburgse wegbeheerders (RWS-provincie-gemeenten) werken daarbij samen met het ROVL en de politie/het OM en met ondersteuning vanuit het Rijk om te komen tot een Uitvoeringsprogramma Verkeersveiligheid 2030 voor de gehele provincie. Met als doel projecten te kunnen indienen bij het rijk. Die heeft daar namelijk een subsidieregeling voor in het leven geroepen waarvoor jaarlijks € 50 mln. beschikbaar is gedurende 10 jaar (2020-2030). In juli 2020 hebben we, in het kader van de 1e tranche en vooruitlopend op de opstelling van dit uitvoeringsprogramma, al 32 maatregelen voor subsidie mogen indienen en deze zijn voor het grootste deel door het ministerie gehonoreerd. Het grootste gedeelte is uitgevoerd in 2021, de rest moet vóór 2025 worden uitgevoerd.

Masterplan openbare ruimte Oud-Geleen

In 2021 is het Masterplan openbare ruimte Oud-Geleen vastgesteld. De historische kern van Oud-Geleen heeft de status van “beschermd dorpsgezicht”. Hiervoor zijn de bijzondere kwaliteiten beschreven en vastgelegd. Met het masterplan worden de abstracte beleidswensen vertaald naar uitvoeringsgerichte, richting gevende principes. Oud-Geleen is het eerste gebied waarvoor een masterplan met bijbehorend participatietraject is opgesteld. De aanwezige bebouwing, structuren, monumentale & historische waarden en het huidige gebruik vormen de leidraad voor het plan. Met het vaststellen van het Masterplan, worden de op te pakken projecten, de komende jaren uitgevoerd als onderdeel van de onderhouds- en vervangingsprojecten (IBOR/BSW), maar de extra kosten daarnaast ook via te verwerven subsidies worden afgedekt.

Goederenvervoer, gevolgen van een circulaire economie

De verduurzaming van onze economie en de transitie naar een circulaire samenleving betekent dat we te maken gaan krijgen met het gebruik en de inzet van andere soorten grondstoffen. De vervanging van nafta door pyrolyseolie uit plastic, het maken van biopropeen uit plastics, of het maken van waterstof uit huisvuil zijn voorbeelden van nieuwe initiatieven die bij gaan dragen aan de noodzakelijke transformatie. Het vervolmaken van de grondstoffen-, en brandstoffentransformatie gaat echter tientallen jaren duren. We blijven zolang dus ook nog afhankelijk van niet-hernieuwbare grondstoffen en brandstoffen. De komende jaren zullen we zien welke nieuwe grondstoffen er ingezet gaan worden, waar deze ingezameld en voorbehandeld en gesorteerd gaan worden en hoe deze naar de Chemelot-site getransporteerd gaan worden. We zullen nadrukkelijk moeten onderzoeken hoe we logistieke concepten via buisleidingen, binnenvaart en spoor kunnen optimaliseren om te voorkomen dat al deze materialen enkel via vrachtwagens aangeleverd gaan worden.

Binnen de aanpak van de goederenvervoercorridor en daarbinnen via de aanpak van de logistieke knooppunten wordt bekeken wat circulariteit kan betekenen en hoe overheden hier sturing op kunnen uitoefenen. Tevens is aan de orde om de huidige modaliteiten (buisleidingen, binnenvaart, spoor en weg) optimaal te houden voor de verwachte groei aan nieuwe stofstromen. Daarnaast wordt het gebruik van (waterstof)-elektrische vrachtwagens binnen het programma gestimuleerd en worden opties voor zogeheten clean energy-hubs en vrachtwagen servicelocaties onderzocht. De gemeente is vertegenwoordigd in het netwerk van MIRT Goederenvervoer en zet zich samen met de provincie in om initiatieven te stimuleren die leiden tot een verbetering van de modal shift en het minimaliseren van overlast als gevolg van goederenvervoer.

Parkeren

Voor 2022 wordt voorgesteld uit te gaan van voortzetting van de parkeermaatregelen 2021.

Deelfietssysteem

In 2021 zijn we gestart met een marktconsultatie met bedrijven die deelfietssystemen in de markt hebben. Eind 2021 heeft dit geresulteerd in een onderhandse aanbesteding. Getracht wordt om een deelfietssysteem in 2022 in de gemeente Sittard-Geleen in bedrijf te hebben.

Registratie vaarbewegingen

Het samenwerkingsverband Blueport Limburg heeft in 2021 opdracht gegeven om de vaarbewegingen in de Limburgse havens digitaal te monitoren en deze via een zogeheten dashboard (app) aan de gemeenten ter beschikking te stellen. De gemeente Sittard-Geleen beschikt sinds 2020 al over een dergelijke digitaal (AIS) systeem voor onze eigen havens. De aanpak via de BluePorts moet er toe leiden dat de informatie van de Limburgse binnenhavens op een eenduidige wijze ontsloten kunnen worden, er afstemming tussen havens plaats kan vinden en er een grondslag voor beleidskeuzes kan ontstaan. Samen met de Blueports Limburg wordt afstemming en continuïteit van digitalisering van haveninformatie georganiseerd.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Uitvoering geven aan de Mobiliteitsvisie doen we samen met vervoerders, werkgevers, overheden, semi-overheden, inwoners en belangenbehartigers zoals de Fietzersbond, de Limburgse Werkgevers Vereniging en nog veel meer partijen. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid met een gezamenlijk belang.

Door de ligging aan een internationaal netwerk van wegen, spoorlijnen, buisleidingen en waterwegen vormt onze gemeente een belangrijk logistiek knooppunt voor de regio. Om het optimale te bereiken op het gebied van mobiliteit en infrastructuur is het noodzakelijk dat we samenwerken met de gemeenten binnen en buiten Limburg, Provincie, Rijkswaterstaat, Prorail, en andere partners.

Maar we hebben ook onze inwoners en bedrijven nodig. Immers alle partijen zijn afhankelijk van en dienstbaar aan de bereikbaarheid, mobiliteit en infrastructuur van onze stad en zijn daarmee belangrijke doelgroepen. En iedereen kan op eigen wijze een bijdrage hieraan leveren. Bijvoorbeeld door ideeën aan te dragen, het goede voorbeeld te geven en door elkaar aan te spreken op onjuist (verkeers)gedrag.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BATEN gevraagde bijstelling begroting			125	-143	-143	-143
B1. aanbesteding ABRI's en reclamezuilen 2021-2036	AO	S	-43	-43	-43	-43
B2. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	S	208	-	-	-
B3. Bijstelling aanleg inritten	AO	S	30	-30	-30	-30
B4. Parkeren Geleen (proeftuin)	BK	S	-70	-70	-70	-70
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			-1.052	-915	-1.448	-1.379
L1. Bijstellingen BsGW	AO	S	-2	-2	-2	-2
L2. Kapitaallasten Afsch/Rente	AO	S	522	476	44	216
L3. Planmatig onderhoud 2022	AO	S	-208	-	-	-
L4. Planmatig onderhoud havens	AO	S	-60	-	-	-
L5. Bijstelling aanleg inritten	AO	S	30	30	30	30
L6. Ophoging onderhoudsbudget parkeren	AO	S	-90	-90	-90	-90
L7. Vrijval kapitaallasten t.g.v. taakstelling	AO	S	-21	-15	-15	-18
L8. IBOR beheerplannen 2022	AO	S	-600	-600	-600	-600
L9. IBOR beheerplannen 2022	BK	S	-623	-714	-815	-915
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		162	242	416	83
Saldo			-765	-816	-1.175	-1.439

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1. Aanbesteding abri's en reclamezuilen

Bij de aanbesteding is reclameruimte in abri's (bushokjes) en reclamevitruines beschikbaar gesteld aan een exploitant. Er is een nieuw contract afgesloten waarbij lager ingeschreven is. De inkomsten zijn teruggelopen door minder animo van adverteerders. Daarentegen heeft de nieuwe exploitant goed nagedacht over de onderwerpen welke de gemeente Sittard-Geleen belangrijk vindt. Op de onderwerpen duurzaamheid, inclusie, klimaatbestendigheid, circulariteit, groene energie, burgerparticipatie, communicatie en gezondheid heeft men een aanbieding op maat gemaakt.

B2./L3. Planmatig onderhoud vastgoed 2022

Voor een toelichting verwijzen we u naar programma 0.

B3./L5. Bijstelling aanleg inritten

Op basis van realisatie 2020 en 2021 is er een prognose gemaakt voor 2022. Zowel de kosten als de opbrengsten zijn bijgesteld van € 45.000 naar € 15.000.

L1. Bijstellingen BsGW

De bijdrage van de gemeente aan BsGW is geïndexeerd. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L4. Planmatig onderhoud havens

Op basis van de opgelegde havengelden is de prognose voor 2021 en 2022 dat de inkomsten met ca. € 60.000 hoger liggen dan voorheen is begroot. Dit wordt veroorzaakt door een stijging van het aantal vaarbewegingen en het feit dat we sinds 2021 alleen nog maar werken met voltarief en niet meer met half tarief. Hier staat echter een stijging van de kosten tegenover. Op dit moment wordt onderzocht welke structurele voorzieningen er dienen te worden getroffen om onderhoud plaats te laten vinden aan de haven (diepte haven en herstellen kades). Overigens zijn wij voornemens onderzoek te gaan doen naar het afstoten van (delen van) de Franciscushaven. In 2021 wordt het exploitatieoverschot gebruikt om zowel in de Franciscushaven als in de Gulick Gelre haven het onderzoek te laten plaatsvinden en om als noodoplossing alvast baggerwerkzaamheden uit te voeren waar nodig voor het oplossen van de grootste ondieptes. Zowel de opbrengsten als de kosten voor 2022 worden in de begroting met € 60.000 bijgesteld. Havengelden zullen in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek voorlopig niet worden geïndexeerd. In het onderhoudsplan zullen de uitkomsten van het havenonderzoek worden verwerkt. Het gaat daarbij om een reservering van de middelen die jaarlijks nodig zijn om in de toekomst grote onderhoudswerkzaamheden zoals uitbaggeren, herstellen steenbestorting en kadeonderhoud, uit te voeren. Een onderdeel van de voorziening is het monitoren van de staat van de haven en kades. Hiervoor een bedrag van € 10.000 per jaar opgenomen (dieptepeilingen, duikinspecties, kade inspecties etc.)

L6. Ophoging onderhoudsbudget parkeren

Voor een toelichting verwijzen we u naar programma 0.

L7. Vrijval kapitaallasten t.g.v. de taakstelling

Als gevolg van verkoop vastgoed komt de vrijval van de kapitaallasten ten gunste van de taakstelling verkoop niet-strategisch vastgoed.

Beleidskeuze (= BK)

B4. Parkeren Geleen (proeftuin)

Via de programmabegroting 2021-1 is de hogere inkomstenderving van de wijziging parkeertarieven/-structuur 2021 €70.000 incidenteel gedekt via de gereserveerde Corona-gelden. Voor de begroting 2022 blijven de parkeertarieven ongewijzigd. Dekking van de structurele inkomstenderving € 70.000 vindt plaats via de algemene middelen.

L8./L9. IBOR Beheerplannen

In het Integraal beheerplan openbare ruimte 2019 is aangegeven dat per beheergroep een separaat beheerplan moet worden opgesteld. Deze beheerplannen zijn in 2021 opgeleverd. Ten behoeve van het verankeren van de beheerplannen in de meerjarenbegroting hebben we het proces opgedeeld in een 3-tal fasen. Parallel hieraan loopt de implementatie van de beheerplannen en daarmee de doorgroei naar assetmanagement. De 3 fasen zijn:

1. **Opstellen beheerplannen:** Opleveren technische beheerplannen (zuiver opgebouwd op basis van kwantitatieve en kwalitatieve informatie van het areaal met bijbehorende werkpakketten en normbedragen afgezet tegen de vastgestelde beeldkwaliteit en de minimaal benodigde technische kwaliteit) *Afgerond 2021*
2. **Confrontatie:** Reflecteren benodigde budgetten (beheerplannen) met beschikbare budgetten (begroting) en gehanteerde uitgangspunten nu en toen (Integraal beheerplan openbare ruimte 2019) *Afgerond 2021*
3. **Financiële verdiepingsslag, uitwerken scenario's en risico-gestuurd beheer** In fase 3 maken we een financiële verdiepingsslag, beschrijven en onderzoeken we mogelijke scenario's en risico-gestuurd beheer.

Onderstaand, samengevat in tabelvorm, de globale resultaten van de confrontatie (fase 2):

	Exploitatie	Vervangingen (structureel)	Vervangingen (incidenteel)
Beschikbaar in begroting	€ 13,1 miljoen	€ 7,8 miljoen	€ 0,-*
Benodigd volgend uit beheerplannen	€ 14,9 miljoen	€ 12,6 miljoen	€ 4.5 miljoen
Tekort	€ 1,8 miljoen	€ 4,8 miljoen	€ 4.5 miljoen

* Herstelmaatregelen verhardingen buiten beschouwing gelaten.

Het tekort dat naar voren komt uit de confrontatie, is het resultaat van de feitelijke vergelijking van getallen. Het is niet reëel om deze budgetten allemaal per 2022 weg te kunnen zetten, in verband met nieuwe aanbestedingen, een overspannen markt, capaciteitsprobleem, en de vele werkzaamheden en projecten die momenteel al in uitvoering zijn of gaan in onze gemeente.

Op basis van een realistische raming wordt uitgegaan van:

- structurele bijstelling van de exploitatie met € 1,2 mln.
- structurele ophoging van het investeringsniveau met jaarlijks € 1,5 mln.
- eenmalige ophoging van het investeringsniveau voor herstelmaatregelen met € 1,6 mln.

Corona (=C)

Niet van toepassing.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	6.096	4.131	4.486	132	4.618	4.335	4.335	4.335
Lasten	-23.791	-24.703	-25.523	-897	-26.420	-26.599	-27.864	-28.128
Onttrekkingen	8	120	70	0	70	20	20	20
Toevoegingen	-1.000	0	0	0	0	0	0	0
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	-18.688	-20.452	-20.967	-765	-21.731	-22.244	-23.510	-23.773

Toelichting algemeen en trendanalyse

De (gesaldeerde) voor het programma beschikbare 20,3 miljoen wordt besteed aan het op niveau houden van de bereikbaarheid van Sittard-Geleen over de weg, het spoor en het water. De belangrijkste uitgaven zijn de jaarlijkse stijgende kapitaallasten IBOR, onderhoudskosten en personele uitgaven. De belangrijkste inkomsten betreffen parkeergelden van straatparkeren en parkeergarages en inkomsten van de haven.

Wie betaalt mee?

Omdat dit programma veelal onze gemeentegrenzen overstijgt, dragen onze partners op diverse terreinen bij in de kosten. Het gaat hier dan om de Provincie, Rijk, ProRail en – indien van toepassing – het bedrijfsleven.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Aan meerdere trajecten en projecten zijn provinciale en rijkssubsidieregelingen verbonden. Deze regelingen veronderstellen niet alleen gemeentelijke co-financiering, maar ook onderliggende studies en rapportages zonder welke men niet in aanmerking komt voor de aangeboden subsidies. Het is dus van belang deze rapportages af te ronden conform de gestelde eisen.

Beleidsindicatoren

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft geen wettelijke indicatoren uit het BBV.

Gerelateerde beleidsnota's

Mobiliteitsplan 2013

Mobiliteitsbeeld 2012

Fietsbeleidsplan Meer op de fiets in Sittard-Geleen 2008

IBOR Beleidsplan 2016-2026

Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte 2020-2023

Masterplan openbare ruimte Oud-Geleen

Mobiliteitsvisie Zuid-Limburg

4.5 PROGRAMMA - 3 - ECONOMIE

“Door middel van duurzame, innovatieve bedrijvigheid en leven lang leren en ontwikkelen verbeteren we de brede welvaart.”

Sittard-Geleen heeft een sterk economisch profiel met Chemelot, de Brightlands Chemelot Campus, logistieke bedrijvigheid op Holtum Noord, de automotive industrie en de zorgsector. Ook het midden- en kleinbedrijf is in onze gemeente sterk vertegenwoordigd, vooral in de sectoren bouw, detailhandel/horeca, zorg en commerciële dienstverlening. Daarnaast zijn ook de beide centra van belang voor zowel onze economie als de leefbaarheid. De ontwikkelingen binnen de vrijetijdseconomie zien we als een groeikans voor onze gemeente. Ten slotte hebben we een belangrijke taak in de ontwikkeling c.q. herstructurering van bedrijventerreinen. Om dit niveau te handhaven, is een goede samenwerking tussen onderwijs, bedrijfsleven en overheid cruciaal.

Een deel van de ontwikkelingen en ambities vanuit het programma Economie hangt sterk samen met de ontwikkelingen vanuit Ruimtelijke Ordening en het Sociaal Domein. Daar waar mogelijk wordt de samenwerking gezocht om de genoemde ambities te realiseren. Bij de uitvoering van ons gemeentelijk economische beleid verliezen we de leefbaarheid voor en veiligheid van onze inwoners niet uit het oog.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Economische ontwikkeling
- Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- Economische promotie
- Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Wat willen we bereiken?

Wat we willen bereiken hangt nauw samen met de ambities zoals verwoord in de programma's NOVI Zuid-Limburg en Toekomstvisie 2030. Op basis hiervan is een aantal doelen geformuleerd, mede gebaseerd op de Kaderbrief 2021. Onderstaande doelen refereren aan het werkveld 'economie'.

Naar duurzame, innovatieve en veilige bedrijvigheid

- We zetten in op een transformatie naar bedrijvigheid die produceert met (meer) groene/hernieuwbare grondstoffen en duurzame energie, met Chemelot Circular Hub als pionier en aanjager.
- We versterken de aansluiting van de Brightlands Chemelot Campus bij de innovatieve bedrijvigheid, door een (meer) open verbinding met de samenleving.
- We betrekken inwoners bij de circulaire transitie, met als inzet enerzijds begrip en bewustwording te creëren en anderzijds samen een aantrekkelijke leef- /woonomgeving te ontwikkelen.
- Binnen de innovatieve bedrijvigheid verbinden we kennis, kunde en producten met elkaar.
- We stimuleren toeristische/recreatieve initiatieven die bijdragen aan de ontwikkeling van "Green Destination Zuid-Limburg".
- Wij stimuleren de ontwikkeling van een kwalitatief passend recreatie en (verblijfs-)aanbod en stimuleren toeristische bedrijven om op innovatieve wijze bij te dragen aan duurzaamheidsdoelstellingen.
- Wij zetten in op spreiding van recreatie en (horeca-)voorzieningen en investeren in de verblijfskwaliteit van de uitloopgebieden rond de steden (stad-landzones) en de natuurgebieden in onze gemeente.
- We ondersteunen (startende) ondernemers en werken voortdurend aan de verbetering van de ondernemersdienstverlening;

- We zorgen voor duurzame bedrijventerreinen die ruimte bieden aan de (boven)lokale vraag naar kavels voor het MKB, met aandacht voor circulaire bedrijvigheid;
- We onderzoeken de mogelijkheden om de balans tussen vraag en aanbod van bedrijventerreinen en kantoren te herstellen door middel van herstructurering van bedrijventerreinen;
- We werken aan een voortdurende opgave in het belang van toekomstbestendige winkelgebieden
- We werken samen met onze stakeholders aan compacte en vitale stadscentra

Naar een leven lang leren

- We zetten ons in voor een kennis en kunde economie, waarbij we aandacht vragen van zowel werknemers als werkgevers voor het creëren van een leercultuur waarbij we de voorkeur geven aan competenties (skills) boven opleiding(sniveau).
- We zetten in op een betere aansluiting tussen en verbinding met onderwijs en bedrijfsleven.
- We benadrukken het belang van goede voorlichting aan leerlingen rondom beroepsoriëntatiefase en studiekeuze.
- We zorgen voor een betere profilering en positionering van de arbeidsmarktmogelijkheden in Sittard-Geleen en de (eu)regio zowel richting onderwijs als richting inwoners/leerlingen.

Bovenstaande doelen werken we in dit programmablad verder uit.

Wat doen we om dit te bereiken?

De lokale ambities (via Toekomstvisie 2030), liggen in het verlengde van de regionale (NOVI) en landelijke ontwikkelingen (CCH) en versterken elkaar. Onderstaand een schets van wat we op korte termijn (2022) ambiëren alsmede een doorkijk naar de toekomst.

Chemelot

Voor de gemeente, maar ook voor Nederland en de euregio is Chemelot een belangrijke schakel in het bereiken van een duurzame, circulaire en toekomstbestendige economie. Eén van de ambities van Chemelot is om door te ontwikkelen naar de meest duurzame, competitieve en meest veilige chemiesite van Europa. Deze ambitie is uitgewerkt in een Circulaire Economie Actie Plan (CEAP). Chemelot geeft hier onder andere invulling aan door bestaande ketens te verlengen, door niet-hernieuwbare grondstoffen zoals aardgas en nafta zo veel mogelijk te vervangen door andere grondstoffen, door nieuwe grondstofketens te faciliteren en productieprocessen te elektrificeren. Voor Chemelot is het van het grootste belang dat zij beschikt over de best mogelijke ontsluiting via zowel buisleidingen, binnenvaart, spoor en weg. Op iedere modaliteit zijn verbeteringen wenselijk en deels noodzakelijk. Denk hierbij ook aan waterstoftoevoer en CO₂-afvoer via buisleidingen. Een optimale verbinding met de haven in Stein is ook een voorwaarde voor het slagen van de ambities.

Op en rondom Chemelot spelen diverse processen. Denk hierbij aan het opstellen van een nieuw omgevingsplan voor Chemelot, het opstellen en uitwerken van activiteiten voortkomend uit de gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot, het maken van afspraken naar aanleiding van de aanbevelingen van de technische Veiligheidscommissie waar het gaat over verbetering van de veiligheid. Daarnaast zijn er ook andere processen aan de orde bijvoorbeeld waar het gaat over de bodemkwaliteit (Plan van Aanpak 2.0) en de gevolgen van nieuwvestiging van bedrijven voor de logistieke afhandeling van goederen.

De gemeente maakt deel uit van de Stuurgroep Chemelot waarbinnen diverse processen met Chemelot, DSM, Campus en samen met Gemeente Stein en Provincie Limburg met elkaar worden afgestemd. De veelheid aan onderwerpen, processen en activiteiten maakt het dat de omgeving op verschillende manieren benaderd, geïnformeerd of betrokken wordt. In de Stuurgroep Chemelot is dan ook de opdracht geformuleerd om via een plan van aanpak te komen tot uitvoering van acties op een meer gecoördineerde participatieve manier. De

gemeente legt samen met de provincie ook relaties naar de agenda van subsidiestromen waaronder Groeifonds, de MIRT agenda en de aanpak vanuit de MIRT Goederenvervoercorridor.

Chemelot Circular Hub

Chemelot Circular Hub positioneert zich als proeftuin van internationaal belang voor de transitie naar een circulaire economie en samenleving en verdient daarmee een plek op de Nederlandse en Europese actieagenda's. Limburg stelt zich met Chemelot Circular Hub kandidaat als eerste circulaire hub van Europa. Site Chemelot en omgeving als dé groeiversneller naar een circulaire samenleving. Een krachtig knooppunt voor economische groei en toekomstige welvaart dat in verbinding staat met de mensen, het milieu en samenleving als geheel. Deze ambitie heeft geresulteerd in een investeringsagenda gebaseerd op 4 pijlers:

- 1) Circulaire investeringen, innovaties en applicaties
- 2) 2)Circulaire competenties
- 3) Circulair Fundament
- 4) Circulaire samenleving

We faciliteren we (publiekrechtelijk) de ruimtevraag voor de duurzaamheidstransitie. Gemeente en Provincie Limburg hebben een belangrijke verbindende, faciliterende en aanjagende rol in de transformatie naar het nieuwe non-fossiele, circulaire verdienmodel.

VDL Nedcar

VDL Nedcar produceert op dit moment als onafhankelijke autoproducent door middel van lijnproductie in hoog-volume auto's. De automotive industrie verandert echter snel waardoor er een noodzaak ontstaat om na te denken over een andere toekomst. Uitgangspunt is continuïteit van productie, ook na het stoppen van de productie voor de huidige opdrachtgever BMW. VDL Nedcar heeft een plan van aanpak ontwikkeld voor een hypermoderne, flexibele autofabriek, de zogeheten New Generation Automotive Plant (NGAP). NGAP wordt een voor Europa uniek fabrieksconcept. Door innovatieve en sterk gedigitaliseerde productie- en procestechnologie kunnen in de fabriek tegelijkertijd, verschillende soorten aandrijflijnen (benzine/diesel, EV, hybride, waterstof), voor meerdere klanten met verscheidene modellen, met verschillende voertuigmaten/types en in flexibele volumes voertuigen worden geproduceerd. Met de ingezette integrale gebiedsontwikkeling worden de onmisbare ruimtelijke voorwaarden gecreëerd voor de NGAP. Kansen worden gezien in het faciliteren van nieuwe startups zoals nieuwkomers in automotive onder andere gericht elektrisch aangedreven voertuigen of de assemblage van accu's. Hierdoor ontstaat een ecosysteem van kleinere elkaar versterkende initiatieven. De gemeente maakt deel uit van de Regiegroep VDL Nedcar waarbinnen diverse processen rondom VDL Nedcar, waaronder de voortgang van het Provinciaal Inpassingsplan, de daaruit voortvloeiende procedures, de aanpassing van de provinciale infrastructuur en de compensatiemaatregelen worden afgestemd.

Voor de gewenste en noodzakelijke ontwikkeling bij VDL Nedcar in Born mogelijk te maken is dit, naast andere onderwerpen zoals het Mijnwater en de Einstein Telescoop, opgenomen in de claim van de Provincie op het Nationaal Groeifonds. Dat fonds is bedoeld voor projecten die op een duurzame manier de economie versterken. Maar daarover komt pas eind 2021 duidelijkheid.

Als onderdeel van de Nederlandse innovatieve maakindustrie doet VDL Nedcar samen met de Provincie Limburg een aanvraag bij het Nationaal Groeifonds om de transformatie naar een toekomst robuust hightech productieproces te kunnen realiseren. Als onderdeel van de Nederlandse innovatieve maakindustrie doet VDL Nedcar als hoogvolume lijnproductiebedrijf, tezamen met de Provincie Limburg een aanvraag bij het Nationaal Groeifonds om de transformatie naar een toekomst robuust hightech productieproces te kunnen realiseren. NGAP wordt een voor Europa uniek fabrieksconcept. Door innovatieve en sterk gedigitaliseerde productie- en procestechnologie kunnen in de fabriek tegelijkertijd, verschillende soorten aandrijflijnen (benzine/diesel, EV, hybride, waterstof), voor meerdere klanten met verscheidene modellen, met verschillende

voertuigmaten/types en in flexibele volumes voertuigen worden geproduceerd. Met de ingezette integrale gebiedsontwikkeling worden de onmisbare ruimtelijke voorwaarden gecreëerd voor de NGAP. VDL Nedcar krijgt ruimtelijke uitbreidingsmogelijkheden die zij flexibel kan inzetten. Cruciaal voor realisatie van de NGAP en de hiervoor noodzakelijke hoogwaardige logistieke- en bereikbaarheidsinfrastructuur is de verplaatsing van de provinciale weg de N276 (de zogeheten randweg). Het verloop van de acquisitie en het ontwikkelingsperspectief van nieuwe klanten heeft invloed op de totale investering. VDL Nedcar als belangrijke speler in Nederlandse innovatieve hoog-volume maakindustrie en grote werkgever (circa: 4.000 arbeidsplaatsen) behouden blijft voor de Nederlandse economie met daarnaast een geprognosticeerde extra groei.

MKB

De opgave voor de ondersteuning en versterking van het MKB is divers. De focus ligt op duurzame, innovatieve en veilige bedrijvigheid waarbinnen ruimte voor verbinding van kennis, kunde en producten en ruimte voor innovatieve, kleinschalige maakindustrie. Deze opgaven sluiten aan bij de inzet voor een duurzame en circulaire economie, uitgangspunt binnen de NOVI-aanpak. De ondersteuning en versterking van het MKB binnen de stedelijke centra is daarnaast een extra aandachtsveld omdat de daar gevestigde sectoren het hardst getroffen zijn door de effecten van de beperkende maatregelen tijdens de Corona-crisis. Het is daarom van groot belang dat we het gesprek blijven voeren met alle belangrijke stakeholders zoals kennisinstellingen, ondernemers en belangengroeperingen om te komen tot een agenda voor deze opgaven. De bestaande overlegstructuren zijn onder de loep genomen en waar nodig versterkt en verbeterd.

De doorontwikkeling van de gemeentelijke ondernemersdienstverlening is een opgave die we ook met onze stakeholders in 2022 blijven vormgeven. Bestaande faciliteiten die hun dienst hebben bewezen, blijven we ondersteunen. Te noemen zijn het Starterscentrum Limburg, 155 Red een bedrijf, het Ondernemersklankbord en het parkmanagement. Het ondernemerscontact zal in 2022 zich blijven inzetten op het verbeteren van de ondernemersdienstverlening en het persoonlijk in contact treden met lokale ondernemers. Onder andere op basis van het continueren van bedrijfsbezoeken bij lokale ondernemers, overleggen op triple helix niveau, het betrekken van ondernemers(verenigingen) bij het verbeteren van de gemeentelijke ondernemersdienstverlening en het intensiveren van informatievoorziening aan en voor ondernemers.

Voor het verbeteren van de ondernemersdienstverlening wordt in 2022 pro-actief aangehaakt op de aanpak van het regionaal herstelplan. Met het regionaal herstelplan wordt onder andere ingezet op een programmatische ondersteuning van ondernemers naar toekomstbestendige verdienmodellen, het stimuleren van innovatie (bijvoorbeeld rondom circulaire economie) en door in te spelen op de kansen die digitalisering biedt. Het is een verbreding en verdieping op het aanbod dat in 2021 vanuit de gemeenten en ESZL wordt geboden, in de vorm van workshops en vouchers voor adviestrajecten (individueel en collectief) en warme doorverwijzing naar specialistische deskundigheid.

Sterke ruimtelijke economische structuur

De in de begroting 2021 aangekondigde onderzoeken in het kader van een sterke ruimtelijk economische structuur zijn in gang gezet. De gemeenteraad is separaat geïnformeerd over de uitkomsten van de analyse 'Behoefteraming werklocaties Westelijke Mijnstreek 2030'. Inmiddels wordt gewerkt aan een uitvoeringsprogramma om te komen tot een balans tussen vraag en aanbod van kantoorlocaties (overschot) en van bedrijventerreinen (tekort). Dit uitvoeringsprogramma gaat ook in beeld brengen welke opgave er in tijd en middelen ligt om te komen tot herstructurering van de bestaande bedrijventerreinen. In het kader van dynamisch voorraadbeheer zal uitbreidingsruimte als eerste moeten worden gezocht binnen de bestaande terreinen. De resultaten van het in voorbereiding zijnde nieuwe 'detailhandelsbeleid voor de Westelijke Mijnstreek' zullen in het voorjaar 2022 aan de nieuwe gemeenteraad worden voorgelegd, waarna vertaling van de beleidsuitgangspunten in programma's kan plaatsvinden. In 2021 wordt ook de evaluatie van de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL) afgerond. De conclusies hiervan worden separaat aan de gemeenteraad aangeboden. We pakken de leegstand aan door nieuwe concepten toe te voegen die

bijdragen aan de profielen van het centrum en passen in de visie van sterke en gezonde steden. Concreet wordt onderzoek gedaan naar mogelijke ontwikkelrichtingen van een drietal werklocaties, te weten ‘achterkant station/kantorenpark Sittard’, Groenseykerstraat e.o en locatie IJzeren Brug. Daarnaast wordt onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van kantoorlocaties. De verbetering van de verkeersafwikkeling van Gardenz is nog steeds in onderzoek in relatie tot de resultaten van de Gebiedsverkenning Westelijke Mijnstreek.

Visie Vrijtijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030

Deze visie geeft richting aan het (gezamenlijke) beleid voor de vrijetijdseconomie in Zuid-Limburg. Dit om een toekomstbestendige toeristisch-recreatieve bestemming Zuid-Limburg te realiseren. Na de vaststelling van de Visie VTE ZL door alle Zuid-Limburgse gemeenteraden in juli 2020, wordt in 2022 verder invulling gegeven aan de uitvoering van deze visie. Dit gebeurt in gezamenlijkheid met de gemeenten in Zuid-Limburg.

Visit Experience Center Sittard-Geleen

Het huidige concept van de Visit Zuid-Limburgkantoren is deels verouderd. Daarom is Visit Zuid-Limburg bezig om de uitstraling en het ontwerp van haar kantoren te actualiseren, met als doel het lokaal en regionaal toeristisch recreatief aanbod op een vernieuwende en interactieve manier te promoten. Dit door zowel inwoners als bezoekers mee te nemen en te informeren over de historie van de regio. Maar ook om het aanbod vrijetijdseconomie te beleven en te promoten. Samen met Visit Zuid-Limburg zal in 2022 invulling worden gegeven aan het realiseren van het Experience Center Sittard-Geleen en de verhaallijnen van Sittard-Geleen.

Wandelroutenetwerk van knooppunten (Knopen Lopen)

Nadat eind 2020 alle 16 Limburgse gemeenten de benodigde financiën hebben gereserveerd, is in 2021 gestart met het aanbestedingstraject en de verdere voorbereidende werkzaamheden voor de realisatie van het nieuwe wandelroutenetwerk op basis van knooppunten.

Rivierpark Maasvallei

Momenteel werken de Grensmaasgemeenten, de provincie Limburg (NL en BE), Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Visit Zuid-Limburg samen in het project Rivierpark Maasvallei. Deze samenwerking is vastgelegd in een uitvoeringsprogramma 2017-2022. In 2021 is gestart met het opstellen van een nieuw uitvoeringsprogramma voor de periode 2022-2027 ten behoeve van de promotie van het (lands-)grensoverschrijdende Rivierpark Maasvallei. Het Projectbureau Maasvallei van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland coördineert dit programma.

Extensieve recreatie

In de regio Zuid-Limburg kent extensieve recreatie, een vorm van dagrecreatie die niet zo verstorend is voor natuur en bewoners, een toename. Wandelen en fietsen vormen de hoofdmoot. Vanwege het aantrekkelijke landschap, een rijke culturele historie en een uitgebreid aanbod aan recreatieve routes is deze relatief laagdrempelige vorm van vrijetijdsbesteding in de regio Zuid-Limburg in trek.

In 2022 wordt invulling gegeven aan het versterken van gethematiseerde wandel- en fietsroutes op basis van lokale en regionale verhaallijnen om Sittard-Geleen in de (eu)regio reactief beter te ontsluiten. Door het versterken van euregionale recreatieve routes kan een extra impuls worden gegeven aan de euregionale samenwerking.

Evenementen

De gemeente Sittard-Geleen heeft een tweeledige rol ten aanzien van evenementen; enerzijds subsidieert zij evenementen van externe partijen en anderzijds organiseert zij evenementen. In 2021 is een aangepaste subsidieregeling voor evenementen vastgesteld. Deze regeling is met ingang van 2022 van toepassing. De nieuwe regeling leidt tot meer transparantie in het toekennen van subsidies en vraagt van evenementenorganisatoren om rekening te houden met gemeentelijke doelen als duurzaamheid en inclusie.

Het evenementenbureau, dat namens de gemeente evenementen organiseert, werkt volgens de aanbevelingen uit de evaluatie van bureau Berenschot uit 2019. De gemeentelijke evenementen dragen bij aan een aantrekkelijke en levendige stad. In 2022 richten wij ons, in samenwerking met De Domijnen, op het versterken van het Sint Rosafestival als cultureel festival.

Centrumontwikkeling algemeen

Onze beide stadscentra worden steeds meer een 'gemengd' gebied waar niet alleen kan worden gewinkeld maar waar winkelen, werken, ontmoeten en wonen in onderlinge samenhang zorgen voor vitale en leefbare binnensteden.

Inspanningen zijn gericht op het creëren van plekken met ieder een eigen identiteit en een plek waar het prettig verblijven is.

- In Sittard is dit vanuit het perspectief van een historisch stadscentrum waar toerisme, ontmoeting, cultuur(historie) en groen nauw met elkaar verbonden zijn.
- En in Geleen vanuit het perspectief waarbij wonen, werken, winkelen en ontmoeten nauw verbonden is met enerzijds innovatie en circulariteit en anderzijds jong en oud.

Dit is uit de toekomstvisie 2030 de lijn die voor onze centra is aangegeven en ook door de gemeenteraad is vastgesteld. Het op orde houden (en waar nodig: brengen) van de centra hoort daar onlosmakelijk bij. Binnen de NOVI is er aandacht voor het thema sterke en gezonde steden. De VNG heeft in de taskforce economisch herstel en transitie aangegeven dat er ingezet moet worden op vitale binnensteden en kernen. Het rijk en de Provincie zullen we gaan benaderen voor ondersteuning voor de opgaven in onze centra, waarbij met name de transformatieopgave in Geleen wordt ingebracht.

Activiteiten voor beide centra passend in dit toekomstig kader:

- De stadslabs en de ontwikkelpaden worden onze instrumenten en handvaten waarlangs we dit toekomstbeeld door de samenleving gaan inkleuren.
- Een herijking van de detailhandelsstructuurvisie Westelijke Mijnstreek hanteren wij als leidraad voor de verdere compactisering in de beide centra.
- De leegstandsaanpak zal mede als gevolg van de recente ontwikkelingen (COVID-19) een extra impuls krijgen met een nieuwe aanpak. Een plan voor de verdere compactisering van beide centra ondersteund door een stimuleringsregeling gericht op versterking van het kernwinkelgebied en actief aanpakken van aanloopstraten.
- Nieuwe startende ondernemers in onze centra gaan we ondersteunen door extra begeleiding hiervoor in te kopen. Expertise die ondernemers bijstaat in het verbinden met financiers, vastgoedeigenaren en gemeente. Gericht op het verkrijgen en behouden van sterke kernwinkelgebieden is ons primaire doel. Bij initiatieven die bijdragen aan de transformatie opgaven in de centra, passend binnen de toekomstvisie 2030, denken wij mee en verbinden wij waar mogelijk.
- We versterken de integrale samenwerking tussen en met de diverse stakeholders.
De verschillende belanghebbenden in het centrum willen we nog meer met elkaar in verbinding brengen en vanuit het grotere belang van een vitaal en veerkrachtig centrum komen tot breed gedragen gezamenlijke opgaven. Hierbij houden wij rekening met ieders rol en verantwoordelijkheid. Vastgoedeigenaren hebben daarin een belangrijke rol naast het Centrummanagement en de stadslabs.

Specifiek Centrum Sittard

- De afronding van de subsidie binnenstedelijke ontwikkeling centrum Sittard met als belangrijke nog te voltooien opgave de herontwikkeling van het voormalige V&D-pand naar een 'Huis aan de Markt', dat medio 2024 wordt opgeleverd.

- Het komend jaar werken we verder aan de versterking van het gebied Kennedysingel, Broeksittarderweg en het Agnetenklooster gebied (zuidoost zijde van het centrum). De rijke historie met de unieke wallen en schootsvelden en het historische centrum worden hierbij als identiteitsdrager versterkt. De investering in de groene verblijfsgebieden aan het gebied direct ten zuidoosten van historische centrum (oostelijke schootsvelden, Agnetenpark inclusief kloostertuin) en het gebied Sint Rosa maakt het mogelijk een aantrekkelijke woonomgeving te creëren. Dit leunt direct aan tegen de historische binnenstad met al haar voorzieningen. De kwaliteitsimpuls bestaat uit het herbestemmen van leeggekomen (veelal maatschappelijk) vastgoed aan de Kennedysingel en rondom de historische kloostertuin. Daarmee worden de leefbaarheidsproblemen die gepaard gaan met structurele leegstand tegengegaan. En het toevoegen van enkele honderden woningen voor verschillende doelgroepen. Dit zorgt voor het aantrekken van nieuwe inwoners en de benodigde doorstroming vanuit de omliggende wijken waar de aanpak van de slechte bestaande woningvoorraad hierdoor mogelijk wordt. Hiervoor is het nodig om te investeren in de kwaliteit van de buitenruimte tussen de nieuwe woongebouwen. Om zo een voldoende woonkwaliteit te garanderen indachtig de gemeentelijke ambities ten aanzien van een gezonde en duurzame stad. ZoWonen zorgt vanuit de aanbestedingsopdracht Kennedysingel dat er voldoende sociale woningen worden gerealiseerd
- Ontwikkelingen rondom de cultuurroute: met de herontwikkeling van de Petruschool en omgeving, de beide hoeken van de Walramstraat met de Rijksweg (vm. kwadranten 3 en 4 van de Dobbelsteen) en het Frans Klooster werken we aan de versterking van het deel van het centrum tussen Markt en station die verschillende culturele functies zoals Erfgoedcentrum en Ligne met elkaar verbindt.

Specifiek Centrum Geleen

De plannen voor de ambtelijke en bestuurlijke huisvesting in het centrum van Geleen zullen verder worden doorontwikkeld. Ten behoeve van het ontwikkelpad centrum Geleen zal op middellange termijn een programmatische aanpak nodig zijn. Als eerste concrete stap wordt ingezet op het verkrijgen van subsidie middelen vanuit EZK. Staatssecretaris Mona Keijzer is bereid 100 mln. te investeren in het realiseren van toekomstbestendige winkelgebieden en vitale binnensteden. Om hiervoor in aanmerking te komen zal samen met lokale private partijen een gebiedsgerichte aanvraag worden voorbereid. De subsidie bedraagt 20% van de onrendabele top en is minimaal 1 mln. en maximaal 5 mln. Een eerste gedachte is om een aantal projecten in onderlinge samenhang en vanuit een afgebakend gebied in te brengen in de projectaanvraag. Hierover zullen we het gesprek met betrokken stakeholders aangaan en inzetten op co-creatie. We denken dan aan de volgende projecten:

- Doorontwikkeling Stadslab Geleen – Geleen Centraal met verbindingen Chemelot Campus en CHILL
- Inzetten op de 1^e experimenten van vernieuwende woonvormen in de lijn van het idee van de ontwerpwedstrijd BNSP: “Het Verspreide Paleis” en “Geleen kraakt Geleen”
- Inzetten op 1^e fase vergroening/ontstening in centrum
- herinrichting openbare ruimte i.r.t. verkoop Oude Raadhuis, om te komen tot verdere invulling van de horecapplein gedachte (Markt en deel Raadhuisstraat)
- versterking van de fysieke verbinding vanuit het centrum met de Brightlands Chemelot Campus en Glanerbrook

Human Capital

Menselijk kapitaal is cruciaal in de aanpak van economisch herstel. De complexiteit en de dynamiek op de arbeidsmarkt zijn toegenomen als gevolg van de coronacrisis. Nog niet eerder was de krapte op de arbeidsmarkt zo groot als nu. In tegenstelling tot wat eenieder had verwacht, zijn reeds bestaande tekorten nóg verder toegenomen en zien we ook in andere sectoren (zoals horeca en leisure) tekorten ontstaan. Daarnaast wordt geschat dat de vervangingsvraag de komende jaren oploopt tot circa 20% van de actieve beroepsbevolking, naast de verwachte groei in vacatures door de transformatie van o.a. Chemelot. Iedereen die een bijdrage kan leveren op de arbeidsmarkt is nodig om de toenemende vraag aan personeel op de arbeidsmarkt op te kunnen vangen.

Op de langere termijn zorgen transities (o.a. duurzaamheid en digitalisering) en innovaties (o.a. automatisering en robotisering) voor veranderingen binnen organisaties en de inhoud van werk. De enorme arbeidsvraag in bijna alle sectoren, maar nadrukkelijk vanuit de technische sector, de toenemende impact van digitalisering en de uitdagingen in het kader van de energietransitie, zorgen voor een grote vraag naar mensen met de juiste skills. Het moet makkelijker worden voor mensen om (met behulp van scholing) stappen te zetten op de arbeidsmarkt: van opleiding naar werk, van werk naar werk, van sector naar sector en van werkloosheid naar werk, met extra aandacht voor kwetsbare sectoren, waarbij mensen versneld van-werk-naar-werk moeten. Bovendien is extra aandacht nodig voor jongeren, zodat er geen generatie verloren gaat. De acties die lopen via Leven Lang Ontwikkelen zijn belangrijk om onze beroepsbevolking en bedrijven wendbaar en weerbaar te maken. Daarnaast onderzoeken we hoe we komen tot een meer inclusieve arbeidsmarkt om te voldoen aan de grote vraag naar arbeidskrachten. Een groot deel van deze acties worden centraal aangestuurd vanuit Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg waarin de 3 gemeenten Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen een trekkende rol hebben. Ook is er nauw contact met de werkgeversservicepunten in de regio en het UWV, LWV, onderwijsinstellingen en overige stakeholders. Samenwerking tussen onderwijs, arbeidsmarkt en economie, gericht op de arbeidsopgaven van nu en de nabije toekomst vormt de rode draad voor onze inzet.

De lopende en toekomstige ontwikkelingen van de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt, binnen de Euregio, bieden kansen voor zowel werkzoekenden als werknemers en werkgevers. Om die kansen te verkennen en benutten is de verbinding met het bedrijfsleven noodzakelijk. De ontwikkeling naar een circulaire economie en de betekenis daarvan voor (toekomstige) werkenden en werkzoekenden is daarin een belangrijk element. Hierin werken we samen met de aanpak vanuit het sociaal domein gericht op participatie en ontwikkeling. Dit samen moet zorgen voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven die bijdragen aan de gewenste ontwikkelingen van onze regio. We moeten nú inzetten op onze beroepsbevolking van de toekomst. We dragen bij aan duurzaam economisch herstel en leggen hierbij verbindingen met het economisch profiel van de toekomst en overige duurzaamheidsdoelstellingen. We doen dit niet alleen door middel van een aanpak met lokale partijen, maar we zoeken nadrukkelijk ook de samenwerking op in de regio. Zowel met onze directe buurgemeenten in de Westelijke Mijnstreek als op het niveau van Zuid-Limburg, via de Economische Samenwerking Zuid-Limburg en in de context van NOVI Zuid-Limburg.

Expatcentre Maastricht Region

Het doel van het Expat Center is om het vestigingsklimaat voor werkgevers zo aantrekkelijk mogelijk te maken en de expat te helpen zich thuis te voelen onze regio, in de hoop dat hij/zij hier blijft wonen en werken. Het ECMR wordt uitgevoerd door gemeente Maastricht voor de hele regio. Inmiddels is het centrum uitgebreid met een desk van de Immigratie- en Naturalisatie Dienst (IND) en zijn er samenwerkingsovereenkomsten gesloten met alle gemeenten in Zuid-Limburg. Hierin staan afspraken over de afhandeling van formaliteiten indien een expat zich in een gemeente vestigt. Het werkgebied van de ECMR betreft inmiddels heel Zuid-Limburg. In de tweede helft van 2021 wordt een nieuwe businesscase onderzocht. Indien de uitkomsten positief zijn, moet het ECMR vanaf 2022 op deze nieuwe basis operationeel zijn.

NOVI-gebied Zuid-Limburg

In 2021 is Zuid-Limburg door de minister benoemd als NOVI-gebied. Dit betekent dat we langjarig als regio gaan samenwerken met het Rijk om te komen tot een positieve ontwikkeling van Zuid-Limburg. Zuid-Limburg kent een sterke economie, die nog sterker kan worden bij een transitie naar een circulaire economie en samenleving. Om dit potentieel te bereiken is het cruciaal om als regio aantrekkelijk en gezond te zijn. Ook zijn goede verbindingen bepalend. Ons landschap in combinatie met aantrekkelijke steden en dorpen is onze troef. Met rijk en regio zetten we ons in voor sterke en gezonde steden, en het versterken van de groene omgeving. Hierbij verbinden we de sociale en gezondheidsaanpak met de aanpak in de fysieke leefomgeving. Door dit met elkaar te doen vergroten we ons speelveld en maken we de ontwikkelingen mogelijk die de kracht van de

gemeente te boven gaan. Onze gemeente is een actieve partner in het samenwerkingsverband en zet sterk in op deze samenwerking.

Regionaal Economisch Herstel

De impact van covid-19 en de maatregelen die nodig zijn om de pandemie te bestrijden hebben grote invloed gehad op onze lokale en regionale economie. Tijdelijke sluiting van detailhandel en horeca hebben hun impact op de ondernemers in de binnensteden. De terugkeer naar 'normaal' zal nog veel vragen oproepen en voor uitdagingen zorgen. Wat gebeurt er als de steunmaatregelen aflopen? Wat doen we als dit najaar COVID-19 toch weer opleeft? Allemaal vragen die ook in het Regionaal Herstelplan aan bod komen.

Uit een enquête die breed in Zuid-Limburg is gehouden onder MKB-ondernemers en een aanvullende analyse is naar voren gekomen dat het regionaal economische herstel langs twee lijnen vormgegeven dient te worden. In de eerste lijn wordt ingezet op de versterking van kernen en binnensteden, omdat daar een overconcentratie is van getroffen sectoren. Een aanpak van de kernen kan goed gecombineerd worden met de grotere opgave rondom verduurzaming van vastgoed, waardoor er een win-win situatie wordt gecreëerd: duurzame compacte aantrekkelijke kernen en binnensteden met een aantrekkelijke diversiteit aan functies om te wonen, te werken en te verblijven. In de tweede lijn wordt ingezet op een programmatische ondersteuning van ondernemers naar toekomstbestendige verdienmodellen, door het stimuleren van innovatie en in te spelen op de kansen die digitalisering biedt. Ook de grensoverschrijdende kennisontwikkeling krijgt een plaats in deze tweede herstellijn. Het herstelplan heeft een koppeling gekregen met de opgaven die geformuleerd zijn voor het NOVI-gebied Zuid-Limburg, omdat er wordt ingezet op versterking van de economische functie van de binnensteden en de kernen en verduurzaming van de gebouwde omgeving en digitalisering. Oplevering van het regionale herstelplan is voorzien voor september 2021, waarna een operationele doorvertaling op onderdelen plaatsvindt. De uitvoering zal vooral in 2022 e.v. zijn beslag krijgen.

Het is van belang dat we hierover in gesprek zijn en blijven met onze inwoners en ondernemers. In 2022 en verder zal dit een deel van onze inzet vragen.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

- We verwachten dat de stakeholders in de centra en belanghebbenden zorgen voor nieuwe impulsen
- We werken intensief samen met ondernemersvertegenwoordigers, vastgoedeigenaren, stadslabs, toekomstambassadeurs en anderen die zich verbonden voelen aan de stadscentra.
- We zetten in op de activiteiten die uit de samenwerking voortkomen en op inzet en draagvlak bij partners en faciliteren, doen mee door co-creatie en/of cofinanciering.
- We doen dit niet alleen door middel van een aanpak met lokale partijen, maar we zoeken nadrukkelijk ook de samenwerking op in de regio. Zowel met onder directe buurgemeenten in de Westelijke Mijnstreek als op het niveau van Zuid-Limburg, via de Economische Samenwerking Zuid-Limburg en in de context van NOVI Zuid-Limburg.
- Voor de regionale opgaven kunnen we niet zonder de samenwerking met de regiogemeenten, de Provincie, het Rijk en met inwoners en stakeholders. Ook de inzet van direct betrokken partijen is onmisbaar. Overigens nemen wij als Sittard-Geleen hierin de regierol: we dagen andere partijen uit en spreken hen aan om actief mee te doen, ook bij de realisatie. Deze oproep wordt versterkt door het maatschappelijk contract als onderdeel van de Toekomstvisie 2030: 'samen duurzaam' met het accent op 'samen'. We werken samen op de verschillende schaalniveaus (Euregio, NOVI-gebied Zuid-Limburg, Westelijke Mijnstreek, ...) die nodig zijn om de ontwikkelingen in onze gemeente en de regio hand in hand te laten gaan, en de kansen te benutten om met elkaar meer te bereiken.
- Om beleidsdoelen te kunnen realiseren is een sluitende beleidscyclus van belang. Beleidsdoelen worden geborgd in regels en door vergunningenstelsels, naleving van regels en vergunningen wordt geborgd door toezicht en handhaving en een samenspel van beleid en uitvoering is nodig voor

evaluatie en (door)ontwikkeling. De verandering van de maatschappij en onze organisatie vraagt om een impuls aan de invulling van de beleidscyclus.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen

Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming			
Programma 3 Economie	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	
BATEN gevraagde bijstelling begroting			-26	-16	-16	-16	
B1. Opbrengsten weekmarkten nav prognose	AO	S	-16	-16	-16	-16	
B2. Bijstelling weekmarkt opbrengsten corona	C	I	-10	-	-	-	
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			-155	-377	-125	-63	
L1. Capaciteit eigen personeel	AO	S	-272	-318	-308	-307	
L2. Kapitaallasten	AO	S	117	-59	183	244	
Mutatie reserves:							
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-	
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-	
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		-342	-342	-342	-342	
Saldo 3 Economie			-522	-735	-483	-421	

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1. Opbrengsten weekmarkten n.a.v. prognose

De prognose 2022 is bepaald op basis van realistische aantallen.

Op basis van de 1,5 meter samenleving mogen enkele kooplieden minder m2 in gebruik nemen. Dit deel van de opbrengstendaling (ad €10.000) wordt ten laste gebracht van de coronamiddelen. Daarnaast zijn de opbrengsten gedaald doordat kooplieden gestopt zijn, deze trend is ook landelijk zichtbaar.

L1. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Beleidskeuze (= BK)

Niet van toepassing.

Corona (=C)

B2. Bijstelling weekmarkt opbrengsten corona

Zie toelichting bij B1 opbrengsten weekmarkten.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening	Actuele begroting	Begroting voor bijstelling	Bijstelling begroting	Begroting na bijstelling	Begroting	Begroting	Begroting
	2020	2021	2022	2022	2022	2023	2024	2025
Baten	7.491	6.571	4.458	-173	4.285	4.271	4.102	4.102
Lasten	-13.212	-11.750	-9.779	-350	-10.128	-10.188	-9.988	-9.927
Onttrekkingen	3.194	625	100	0	100	0	0	0
Toevoegingen	-2.649	-681	-47	0	-47	-39	-27	-27
3 ECONOMIE	-5.176	-5.234	-5.268	-522	-5.790	-5.956	-5.912	-5.852

Toelichting algemeen en trendanalyse

De gesaldeerd voor het programma beschikbare 5,6 miljoen worden met name gebruikt voor ontwikkeling en promotie. Hiernaast vormen de kosten en opbrengsten voor panden en die behoren tot de fysieke bedrijfsinfrastructuur terreinen ook onderdeel van dit programma. In financiële zin wordt 4,8 miljoen besteed aan MKB, Vrijtijdseconomie en (boven)regionaal economisch beleid. Een bedrag van € 1,0 miljoen kan worden toegeschreven naar de kleinere onderdelen waaronder de markten, volksfeesten en (stedelijke) evenementen.

Er is een stijging zichtbaar in het budget van 2022 ten opzichte van 2021 o.a. als gevolg van het investeringsprogramma 2021-2024. De tendens naar de jaren na 2022 geeft een stabiel beeld, waarbij alleen de kapitaallasten (van de nieuwe investeringen) de afwijkende factor vormen. Voor een meer gedetailleerde uitleg over de incidentele baten en lasten van het programma verwijzen wij naar de bijlage incidentele baten en lasten.

Wie betaalt mee?

Samenwerkingspartners, stakeholders, belanghebbenden.

Bij de aanpak van het NOVI-gebied Zuid-Limburg werken we met rijk en regio aan een regionale investeringsagenda. We trekken hierin samen op om de inzet en financiën van de diverse partijen doelgericht in te zetten voor de versterking van Zuid-Limburg. We maken gebruik van de subsidiemogelijkheden die het netwerk ons biedt en vergroten hiermee het speelveld voor de projecten die nodig zijn om de regio vooruit te helpen.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Een realistisch risico is dat onze regio langdurig te maken krijgt met onvoldoende aanbod aan werknemers. De combinatie van sterke vergrijzing en dalende vergroening versterkt dit. Daarnaast wordt zichtbaar dat de aankomende beroepsbevolking werk anders bekijkt dan de oudere generaties. De bereidheid om 5 dagen te werken of ploegendiensten te draaien neemt fors af. Deze krimp in beroepsbevolking is een risico voor onze gemeente én regio als men kijkt naar de aantrekkelijkheid voor een werkgever. Dit zal ook impact hebben op de algemene leefbaarheid en leiden tot een afname van de brede welvaart.

Mogelijk nadelige gevolgen voor de economie als gevolg van COVID-19

Een ander risico is gelegen in impact van COVID-19 op onze regionale en lokale economie. Het lijkt echter zeer lastig om deze goed te voorspellen. Zolang als de steunmaatregelen voortduren is nog onduidelijk welke ondernemers de gevolgen van de pandemie trotseren en wie er afscheid moet nemen van zijn bedrijf. De detailhandel behoort samen met de horeca tot één van de meest getroffen sectoren, sectoren die ook van wezenlijk belang zijn voor de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze centra. Het afgelopen jaar heeft ons ook laten zien dat generalistische oplossingen vaak niet het gewenste effect hadden. Het is van belang dat we in 2022 en verder voldoende flexibel blijven om op het juiste moment maatwerk te kunnen leveren.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Landelijk	Periode
Functiemenging (FMI)	%	54,5%	53,2%	2020
Vestiging van bedrijven	Per 1000 inw. 15-65 jaar	139,9	158,4	2020

Gerelateerde beleidsnota's

Actieprogramma Vrijetijdseconomie Sittard-Geleen

Actualisatie Centrumplan Geleen

Beleidsvisie externe veiligheid Chemelot

Centrumplan Geleen (actualisatie 2015)

Compacte stadscentra met onderscheidend profiel

Handboek en deelbeleid Reclame 2015 (reclames op en bij gebouwen)

Informatieplicht energiebesparing bedrijven

Masterplan Zitterd Revisited (actualisatie 2014)

Nota horecabeleid (geactualiseerd met logies

Omgevingsvisie Sittard-Geleen

Para-commerciebeleid 2013

Plan van aanpak 1.0 Novi Zuid-Limburg – Uitvoeringsagenda 2.0 wordt in september '22 vastgesteld -

Regionaal Herstelplan - gereed augustus 2021 -

Sectorplan Techniek

Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg (SVREZL)

Toekomstvisie 2030

Visie Vrijetijdseconomie Bestemming Zuid-Limburg 2030

4.6 PROGRAMMA - 4 - ONDERWIJS

“Wij willen in Sittard-Geleen onderwijs dat onze inwoners in staat stelt volwaardig deel te nemen aan de maatschappij, liefst met een startkwalificatie of anders met de hoogst haalbare arbeidsmarktkwalificatie”.

De ontwikkelingen en de ambities vanuit het programma Onderwijs raken het programma Sociaal Domein. Om de samenhang in beeld te brengen zijn de onderdelen van het programma Onderwijs opgenomen in het programmablad Sociaal Domein behoudens “Wat mag het kosten?”

Programma 4 kent de volgende taakvelden:

- Openbaar (basis)onderwijs
- Onderwijshuisvesting
- Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wat doen we om dit te bereiken?

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wie en/of wat hebben we nodig om dit te bereiken?

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming			
Programma 4 Onderwijs	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	
BATEN gevraagde bijstelling begroting			73	-	-	-	
B1. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	73	-	-	-	
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			-130	9	9	136	
L1. Capaciteit eigen personeel	AO	S	103	103	103	103	
L2. Kapitaallasten	AO	S	27	32	32	159	
L3. Indexatie subsidie professionele instellingen	AO	S	-4	-4	-4	-4	
L4. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	-134	-	-	-	
L5. Zakelijke lasten schoolgebouwen	AO	S	-122	-122	-122	-122	
Mutatie reserves:							
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			61	-	-	-	
O1. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	61	-	-	-	
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-	
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		42	42	41	42	
Saldo 4 Onderwijs			45	51	50	178	

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

L1. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L3. Indexatie subsidie professionele instellingen

Jaarlijks worden door het college de verbonden professionele instellingen vastgesteld. Deze partijen ontvangen van de gemeente een exploitatiesubsidie die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2022 is deze indexatie bepaald op 1,5%.

L5. Zakelijke lasten schoolgebouwen

Binnen de kosten van schoolgebouwen is structureel een tekort op de zakelijke lasten ad € 0,1 mln. Bij schoolgebouwen is geen sprake van huuropbrengsten waarbij deze stijging gecompenseerd kan worden. De stijging wordt veroorzaakt door de combinatie hogere WOZ-waarde en hogere premie. Deze stijging wordt verrekend met de stelpost inflatie.

Beleidskeuze (= BK)

Niet van toepassing.

Corona (=C)

Niet van toepassing.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	3.766	3.557	2.726	115	2.841	2.768	2.768	2.768
Lasten	-12.390	-11.467	-11.244	-131	-11.375	-11.332	-11.568	-11.441
Onttrekkingen	177	0	0	61	61	0	0	0
Toevoegingen	0	-556	0	0	0	0	0	0
4 ONDERWIJS	-8.446	-8.466	-8.518	45	-8.473	-8.564	-8.801	-8.673

Toelichting algemeen en trendanalyse

Het totale budget voor onderwijs bedraagt voor 2022 € 8,5 mln. Hiervan wordt € 6,1 miljoen besteed aan de huisvesting voor basis-, speciaal- en voortgezet onderwijs in Sittard-Geleen. De overige gelden zijn beschikbaar voor leerlingenvervoer, leerplicht/RMC/jongerenloket, onderwijsachterstandenbeleid en voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Hier tegenover staan rijksbijdragen die deze lasten voor meer dan 50% compenseren.

Wie betaalt mee?

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Wat gebeurt er als we het niet doen of wat zijn de (financiële) risico's?

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

Beleidsindicatoren

Hierbij wordt verwezen naar Programma 6.

4.7 PROGRAMMA - 5 - SPORT, CULTUUR EN RECREATIE

“Wij willen dat Sittard-Geleen een aantrekkelijke gemeente is om in te verblijven. Met een omgeving en voorzieningen die je van een eigentijdse gemeente met een regionale functie mag verwachten.”

Een aantrekkelijk aanbod van sport, cultuur, sociale ontmoeting en recreatie voor zowel de eigen inwoners als die uit de regio. Daar draait het om bij het programma Sport, Cultuur en Recreatie. Op deze onderdelen willen we ons in de regio onderscheiden. Een aantrekkelijk aanbod is geen doel op zich, maar draagt bij aan de speerpunten uit de Toekomstvisie en de opgaven van het NOVI gebied Zuid-Limburg.

Sport en bewegen is geen doel op zich, maar vooral ook een middel om maatschappelijke doelen te realiseren. Zo dragen sport en cultuur bij aan een positieve gezondheid(sbeleving) en sociale verbinding. We zetten in op toekomstbestendige (sport)accommodaties en voorzieningen in de openbare ruimte, die uitnodigen tot ontmoeting en beweging, en een bijdrage leveren aan het realiseren van duurzaamheidsdoelstellingen.

Ook willen wij een aantrekkelijke woon- en leefomgeving. Dat bereiken we onder meer door beheer en inrichting van de openbare ruimte/ openbaar groen aan de eisen van deze tijd aan te passen. Daarnaast draagt een passend sport- en cultureel aanbod bij aan de woonaantrekkelijkheid.

Het programma sport, cultuur en recreatie kent de volgende beleidsvelden:

- Sportbeleid en activering
- Sportaccommodaties
- Toekomstbestendig accommodatiebeleid
- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Openbaar groen en (openlucht)

Wat willen we bereiken?

Het programma sport, cultuur en recreatie draagt direct of indirect bij aan alle speerpunten en doelen uit de kaderbrief 2021:

- We erkennen dat gezondheid raakt aan belangrijke lokale beleidsvelden zoals de inrichting van de openbare ruimte, armoede, arbeid, onderwijs en sport en dat betekent dat we ook op die beleidsvelden gaan bijdragen aan gezondheid.
- We faciliteren en stimuleren een samenspel tussen mensen, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- We stimuleren mensen - jong en oud – om te bewegen en gezond te leven.
- We zetten in op de realisatie van gezonde plekken in buurten en dorpen, waar natuur-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen samen komen.
- We zetten in op vitaliteit door buitensport, recreatie en kwalitatieve ontmoetingsplekken in en rond de woongebieden.
- We zetten in op het versterken van een gezonde leefstijl door bij te dragen aan een gezonde leefomgeving, waarin een gezond binnenklimaat door verduurzaming van woningen, het vergroenen van de leefomgeving, en het verminderen van milieubelasting belangrijke dragers zijn.
- We ontwikkelen activiteiten voor, door en met jongeren.
- We werken op verschillende manieren aan een gezonde leefomgeving. Natuur-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen komen hier samen.
- We willen dat de openbare ruimte bijdraagt aan biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie/ontmoeting.
- We werken aan een passend voorzieningenaanbod met aantrekkelijke centra gericht op ontmoeten en een cultureel programma op maat.

Wat doen we om dit te bereiken?

Uitwerking Sportakkoord Sittard-Geleen – andere manier van samenwerken

In 2020 is samen met partners het Sportakkoord Sittard-Geleen tot stand gekomen. In 2022 gaan we gezamenlijk verder met de uitwerking van de vier pijlers van het Sportakkoord:

1. **Sportief opgroeien** – sport en bewegen in en rondom school – opgroeien in een omgeving waar sport en bewegen vanzelfsprekend is
2. **Duurzame sport- en beweegaanbieders** – toekomstbestendige verenigingen – inspeland op veranderde behoeften – optimaal gebruik van accommodaties en openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen
3. **Iedereen doet mee** – ondersteuning en begeleiding van kwetsbare doelgroepen – specifieke aandacht voor mensen die nu niet actief zijn
4. **Sport verbindt** – structureel komen tot een ‘platform’ waar organisaties (vrijwilligers en professionals) elkaar kunnen blijven vinden op gebied van sport, gezondheid, zorg, welzijn en onderwijs en waar vraag en aanbod bij elkaar komen.

De gemeente neemt hier een meewerkende en participatieve rol in het realiseren van ambities en acties, waarbij tevens de kracht van de bestaande sportinfrastructuur in Sittard-Geleen en het beweegprogramma van Ecsplora optimaal worden benut. Met het Sportakkoord Sittard-Geleen kan iedereen initiatieven nemen en samenwerken om bij te dragen aan deze gezamenlijke doelen. Acties kunnen worden toegevoegd en nieuwe partners blijven uitgenodigd om aan te sluiten.

We werken samen verder aan het Programma Beweegstimulering (uitgevoerd door Stichting Ecsplora). Hiermee formuleren we de ambities en concrete acties om een gezonde en actieve leefstijl van alle inwoners te bevorderen. Dit past in de ‘Trendbreuk Zuid-Limburg, Positieve Gezondheid en de Preventiecoalitie’. Resultaten zien we bijvoorbeeld in de acties rondom de Gezonde Basisschool van de Toekomst, Jongeren op Gezond Gewicht (JOGG) en in de monitoring van ontwikkeling en motoriek in het primair onderwijs. De pijlers uit het preventieakkoord worden in programmapagina 6 verder uitgewerkt.

Infrastructuur voor sporten en bewegen (accommodaties, openbare ruimte, kennis)

In de afgelopen jaren is veel geïnvesteerd in een goede sportinfrastructuur in de gemeente. Met partners, zoals Watersley, de Sportstichting, beheerders van andere accommodaties, verenigingen, topsportprogramma's (NTC-RTC's) (Nationale TrainingsCentra en Regionale TrainingsCentra) en onderwijs werken we nauw samen om te kijken hoe deze infrastructuur het beste ingezet kan worden om de sporter te laten sporten en mensen uit te nodigen om meer te bewegen. Steeds vanuit het oogpunt van de 'sporter': wat heeft de sporter in de toekomst nodig om te sporten, wat hebben mensen nodig om meer te gaan bewegen? De rol en structuur van verenigingen kan daarbij veranderen, vooral omdat er ook nadrukkelijk aandacht is voor sporters buiten een vereniging (ongebonden sporter) en mensen die nu nog niet actief zijn.

In 2022 voeren we de keuzes uit die we in 2021 maken (en de jaren voorafgaand gemaakt hebben) voor het optimaal in stand houden en benutten van kwalitatief goede sportaccommodaties, voor binnen- en buitensport. Bij die keuzes wordt zo veel mogelijk gekeken naar multifunctionaliteit van de accommodaties, gericht op samenwerking tussen verenigingen, de optimalisering en waar mogelijk centralisatie van voorzieningen. De organisatievorm waarin beheer en onderhoud van de sportaccommodaties in onze gemeente door de Sportstichting gestalte wordt gegeven zal in de komende maanden tegen het licht worden gehouden. Ook bij ruimtelijke inpassingen maken we waar mogelijk keuzes die bijdragen aan een openbare ruimte die bijdraagt aan een gezonde en actieve leefstijl. Een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen. De bouwphase van sportpark Glanerbrook start in 2022, nadat in 2021 het voorontwerp is vastgesteld. Dit als uitwerking van het besluit uit 2017 om één zwemvoorziening te behouden in de gemeente, op de locatie Glanerbrook. Dit heeft consequenties voor de keuzes die we maken bij de vernieuwing van Het Anker en het uiteindelijk sluiten van zwembad De Nieuwe Hateboer. Bij de plannen voor vernieuwing van Het Anker kan er - vanuit bovenstaand besluit uit 2017 en het coalitieakkoord - sprake zijn van handhaving van een gemeentelijke bijdrage aan een

zwemvoorziening gericht op doelgroep- en educatief zwemmen, indien hierbij ook sprake is van cofinanciering door andere partijen. Voor recreatief en wedstrijdszwemmen is gemeentelijke financiering niet meer aan de orde. Het moment van sluiting zal afhangen van de ontwikkelingen op het ESCS-terrein. Als de nieuwe zwemvoorziening op Glanerbrook gereed is - of zoveel eerder door de verkoop van het ESCS-terrein – zal de exploitatie van het zwembad De Nieuwe Hateboer door de Sportstichting stoppen. Het op dit moment lopende proces met betrekking tot een eventuele herbestemming van de ESCS locatie en de daarmee mogelijk op korte termijn samenhangende sluiting van het zwembad zorgt voor onzekerheid voor de huidige medewerkers van de Sportstichting die werkzaam zijn in De Nieuwe Hateboer. Wij geven ons daar rekenschap van. In 2022 zal duidelijk worden wat dat voor de Sportstichting en het personeel zal betekenen. Gesprekken hierover zijn in 2021 gestart.

Talentontwikkeling en topsport

Topsport en breedtesport versterken elkaar. Uit breedtesport komen talenten naar voren en topsporters inspireren om zelf te sporten en te bewegen. We willen de nationale en regionale topsportprogramma's in de regio graag behouden door deze te ondersteunen in het gebruik/tegemoetkoming huurkosten van de sportaccommodaties in de gemeente. Bij de bezuiniging op de financiële ondersteuning aan de nationale en regionale programma's in de gemeente per 2021, is aangegeven dat er nog wel financiële ruimte bestaat om de programma's in het gebruik van deze accommodatie te ondersteunen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Provincie en het Team Limburg Sport. In samenwerking met Team Limburg Sport ondersteunen we daarnaast talenten en topsporters in de gemeente Sittard-Geleen door middel van een Topsporttalentenfonds, in ieder geval tot en met de Olympische Spelen in 2024.

Cultureel programma op maat

De evaluatie van cultuurbedrijf De Domijnen in 2020 resulteert in 2021 in een transitieplan dat ook in 2022 wordt uitgevoerd. De optimalisering is een traject dat wel tijd zal vragen. Er wordt nu in samenwerking met De Domijnen, gewerkt aan het realiseren van een cultureel programma op maat voor Sittard-Geleen. Gelijktijdig pakken wij urgente zaken zoals tijdelijke depots ten behoeve van de gemeentelijke kunstcollectie op. Bij de uitwerking van het cultureel programma richten wij ons specifiek op de kansen in de gemeente, de regio, Zuid-Limburg en de Euregio. (Aandachtspunt: afhankelijk van ontwikkelingen PLT toevoegen). We richten ons daarbij ook op de verankering van de erfenis van Toon Hermans en de aansluiting van De Domijnen bij professionele en vrijwilligersorganisaties in Sittard-Geleen. We realiseren een sterke samenhang tussen cultuur en evenementen, zoals bij het Sint Rosafestival en het nieuwe Open Air festival van Ad Mosam. We hebben aandacht voor de ondersteuning die professionele en vrijwilligersorganisaties nodig hebben in de opbouw van hun organisatie na corona.

Muziekonderwijs

Myouthic is in september 2020 gestart als makelaar in het muziekonderwijs. Er zijn structureel middelen beschikbaar voor deze vorm van muziekonderwijs. Wij volgen de activiteiten van Myouthic en haar samenwerking met harmonieën en fanfares nauw, waarbij er tweemaandelijks bijeenkomsten zijn waarin ervaringen worden uitgewisseld. De ervaringen zijn positief. In 2022 wordt de huidige invulling van het muziekonderwijs geëvalueerd waarbij er specifiek aandacht is voor de doelgroepen die in aanmerkingen komen voor lesgeldsubsidie.

Samenwerking in het culturele veld

Vanuit de veranderende rol van de overheid is sinds 2021 ingezet op samenwerking binnen het culturele veld. Dat zetten wij in 2022 door. Dit doen wij bijvoorbeeld door samenkomsten van de culturele sector te faciliteren en waar nodig te organiseren, door via een 'cultuurkaart' de breedte van het culturele aanbod te laten zien, en door samenwerking tussen het culturele veld en ondernemers te faciliteren. Het culturele veld is een breed begrip; wij kijken hierbij breed: van film tot jongeren en van het Laagland tot Ad Mosam. Wij ervaren hierbij

een grote betrokkenheid van vrijwilligers bij de cultuur. (Aandachtspunt: afhankelijk van ontwikkeling Karroessel toevoegen)

Bestuursopdracht duurzame accommodaties

De raad heeft in december 2020 besloten kennis te nemen van het 'Overzicht uitwerking duurzame accommodaties – perspectief per accommodatie' en ingestemd met een procesvoorstel waarbij de gesprekken met (sport)accommodaties en gebruikers worden voortgezet. Per beleidsveld (binnensport, voetbal, tennis, multifunctionele accommodaties en monofunctionele accommodaties) wordt dit opgepakt, waarbij gekeken wordt naar de samenhang van accommodaties per cluster. Deze integraliteit leidt eind 2021 per cluster tot een door betrokken partijen gedragen implementatieplan, dat aan de raad wordt teruggekoppeld. Waar wij geen overeenstemming bereiken, leggen wij dit expliciet voor aan de raad.

Integraal basis beheerplan openbare ruimte

In november 2019 heeft de gemeenteraad het Integraal Basis Beheerplan Openbare Ruimte (IBOR) vastgesteld. In 2020 en 2021 hebben we per beheergroep (zoals verharding, groen, straatmeubilair) een apart beheerplan opgesteld en afgerond, en gereflecteerd aan het IBOR-plan uit 2019. Zodat we niet alleen de beheerorganisatie kunnen door ontwikkelen, maar ook beter in staat zijn om het gemeentebestuur sneller en adequater van informatie te voorzien. In de beheerplannen worden ook aspecten zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en innovatie belicht en verankerd. Er liggen daarnaast kansen voor onze inwoners om zelf initiatief te nemen op het gebied van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Initiatiefnemers worden daarbij zoveel als mogelijk ondersteund. De gemeente blijft daarom het gesprek met inwoners en anderen zoeken om op die manier initiatieven te stimuleren.

Bomenplan

In 2020 is een aanvraag voor deelname aan het 1 miljoen bomenplan van de Provincie Limburg ingediend, met als doel ook in onze gemeente zoveel mogelijk extra bomen te planten. Als het verzoek gehonoreerd wordt, gaan we in 2022 samen met bewoners aan de slag met om hun initiatieven te realiseren. De regeling voor het 1 miljoen bomenplan is echter overvraagd, waardoor het oorspronkelijke programma wellicht afgeslankt moet worden. Ook dan gaan we aan de slag met de initiatiefnemers om de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten en een maximale vergroening te realiseren.

Voedselbossen

De aanjaagmiddelen voor voedselbossen zetten we in om initiatieven van inwoners en bedrijven op het gebied van voedselbossen een steuntje in de rug te geven. In 2021 is al gestart met de realisatie van een demonstratie voedselbos door de Stichting Plök. In 2022 willen we nieuwe initiatieven steunen om deze duurzame en milieuvriendelijke manier van voedselproductie in onze gemeente te stimuleren.

Proeftuin Zeeheldenbuurt

Het project voor de Proeftuin Zeeheldenbuurt is in 2021 opgestart en wordt in 2022 vervolgd. De proeftuin heeft betrekking op drie onderdelen:

1. Smart city: informatietechnologie invoeren die de inrichting, het beheer en de leefbaarheid van de openbare ruimte kan verbeteren;
2. Klimaatadaptatie: een werkwijze invoeren om klimaatadaptief te handelen in de stad: hoe passen we ons aan de klimaatveranderingen aan?
3. Arbeidsparticipatie: jongeren werken mee in de openbare ruimte, met een extra stimulans door het gebruik van informatietechnologie.

In de Zeeheldenbuurt richten we de openbare ruimte opnieuw in (verharding, groen en riolering), en testen we de nieuwe werkwijze met bovengenoemde onderdelen uit.

Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?

De rol van de gemeente verandert, waardoor wij niet alleen zelf initiatief nemen maar ook steeds meer ideeën en acties van derden ondersteunen. Voor het Sportakkoord Sittard-Geleen en het programma Beweegstimulering is de inbreng van de sportondersteuningsorganisaties en de partners zorg en welzijn en het onderwijs onontbeerlijk. Daarbij zoeken we naar meer samenwerking met en tussen verenigingen en initiatieven. Voor het beleid van bovenlokale sportaccommodaties en ondersteuning talentontwikkeling en topsport stemmen we af met de Provincie en Team Limburg Sport.

Op het onderwerp cultuur stemmen wij af met de provincie Limburg en gemeenten Heerlen en Maastricht wanneer het gaat om de samenwerking in Zuid-Limburg. Daarnaast investeren wij, samen met De Domijnen, in de samenwerking tussen professionele en vrijwilligersorganisaties in Sittard-Geleen.

Voor toekomstbestendige accommodaties overleggen we met eigenaren en beheerders van gebouwen, het verenigingsleven en andere gebruikers van gemeenschapshuizen.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen

Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" BV

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 5 Sport, cultuur en recreatie	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BATEN gevraagde bijstelling begroting			307	-	-	-
B1. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	307	-	-	-
B2. Vernieuwbouw Glanerbrook	BK	I	-	-	-	-1.540
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			-1.992	-176	-435	614
L1. Capaciteit eigen personeel	AO	S	-223	-223	-220	-217
L2. Kapitaallasten	AO	S	393	296	33	193
L3. Indexatie subsidie professionele instellingen	AO	S	-262	-262	-262	-262
L4. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	-1.837	90	90	90
L5. Vernieuwbouw Glanerbrook	BK	I	-	-	-	885
L6. IBOR beheerplannen 2022	BK	S	-63	-77	-76	-75
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			1.620	-	-	-
O1. Planmatig onderhoud vastgoed 2022	AO	I	1.620	-	-	-
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-206
T1. Vernieuwbouw Glanerbrook	BK	I	-	-	-	-206
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		52	7	52	12
Saldo 5 Sport, cultuur en recreatie			-12	-170	-383	420

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1. / L4. / O1. Planmatig onderhoud vastgoed 2022

Voor een toelichting verwijzen we u naar programma 0.

L1. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaallasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L3. Indexatie subsidie professionele instellingen

Jaarlijks worden door het college de verbonden professionele instellingen vastgesteld. Deze partijen ontvangen van de gemeente een exploitatiesubsidie die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2022 is deze indexatie bepaald op 1,5%.

Beleidskeuze (= BK)

B2. / L5. / T1. Vernieuwbouw Glanerbrook

De raad heeft op 16 december 2020 de vernieuwbouw van de centrale sport- en zwemaccommodatie Glanerbrook vastgesteld. Deze vernieuwde sport- en zwemvoorziening zou zoals nu voorzien gereed moeten zijn in het jaar 2024. Na beëindiging van de erfpachtovereenkomst met Laco is het eigendom van Glanerbrook per 1 januari 2021 weer terug bij de gemeente. Vanaf dat moment is de exploitatie risicodragend bij de gemeente komen te liggen. Na het gereedkomen van het project, zoals nu voorzien per 1-1-2025, wordt de exploitatie overgedragen naar een nieuwe exploitant. Door het toevoegen van de jaarschijf 2025 aan de meerjarenraming leidt deze overdracht tot aanpassingen van de begroting. Daarnaast vindt er een geplande mutatie plaats vanuit de post Nieuw Beleid voor de kapitaallasten van de afgeronde vernieuwbouw van het complex.

L6. IBOR beheerplannen 2022

Voor een toelichting verwijzen we u naar programma 2.

Corona (=C)

Niet van toepassing.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	6.589	8.763	8.170	187	8.357	7.993	7.439	5.899
Lasten	-34.158	-37.670	-34.631	-1.820	-36.450	-34.944	-35.094	-34.085
Onttrekkingen	1.171	3.449	435	1.620	2.055	171	153	153
Toevoegingen	-1.388	-1.538	-904	0	-904	-968	-957	-1.163
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	-27.786	-26.998	-26.930	-12	-26.942	-27.747	-28.459	-29.196

Toelichting algemeen en trendanalyse

Gesaldeerd is voor dit programma € 27 mln. beschikbaar, waarin aangetekend dat hier een substantieel bedrag aan ontvangsten is verwerkt. Deze laatste zijn hoofdzakelijk huuropbrengsten voor het gemeentelijk vastgoed. Tot dit programma behoren de kapitaallasten/huuropbrengsten voor alle gemeentelijke sportaccommodaties (5,8 miljoen), de subsidies aan breedte- en topsport inclusief projecten en combinatiefunctionarissen (2,6 miljoen), de subsidie voor De Domijnen en overige culturele instellingen/verenigingen (11,4 miljoen) en de kosten voor het openbaar groen inclusief speel- en recreatievoorzieningen en landschap/dierenoverlast (7,3 miljoen). De tendens naar de komende jaren geven een stabiel beeld, waarbij alleen de kapitaallasten een stijgende lijn vertonen als gevolg van het in december 2020 genomen investeringsbesluit Glanerbrook.

Wie betaalt mee?

Voor de bovenregionale sportinfrastructuur en de ondersteuning van de regionale topsportprogramma's en talenten in de gemeenten zoeken we een nauwe (financiële) samenwerking met de Provincie. Bij de realisatie van Sportpark Glanerbrook, onderzoeken we de mogelijkheden voor Europese, Rijks- en Provinciale subsidie. Voor de uitvoering van het Sportakkoord Sittard-Geleen heeft het Rijk uitvoeringsbudget ter beschikking gesteld tot en met 2022. Dit is geen structurele financiering, maar moet meer als aanjager voor initiatieven gezien worden.

Er zijn een aantal culturele instellingen die naast een gemeentelijke subsidie ook een subsidie van de Rijksoverheid of de provincie Limburg ontvangen. Daarnaast kijken we samen met de provincie Limburg hoe wij bestaande subsidieregelingen voor vrijwilligersorganisaties beter onder de aandacht kunnen brengen.

Voor het toekomstbestendig accommodatiebeleid leggen de beheerders en gebruikers van gemeenschapshuizen met hun toekomstplannen samen de basis onder een goede bezetting en gezonde exploitatie daarvan: zij kiezen voor een passend beheermodel, voor een goede balans in inkomsten en uitgaven, voor sponsoring of crowdfunding van activiteiten. Mede op basis van de toekomstplannen bekijkt de gemeente of de accommodatie kwalitatief aan de maat is. Is sprake van renovatie of nieuwbouw, dan wordt een beroep gedaan op subsidies, al dan niet in de vorm van cofinanciering. Op het huurbedrag wordt een passende accommodatiesubsidie verstrekt.

Voor het beheer van de openbare ruimte is sprake van afstemming met de provincie Limburg voor een eventuele subsidiering.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Alle onderwerpen binnen het programma dragen bij aan een aantrekkelijke woon- en leefomgeving in Sittard-Geleen. Een stevige samenwerking zorgt ervoor dat we de unieke sportinfrastructuur in de gemeente (accommodaties, openbare ruimte, kennis) beter benutten en dat ze behouden blijven voor sport en bewegen op alle niveaus. Enerzijds om eerdere investeringen niet verloren te laten gaan, maar vooral ook om een infrastructuur te versterken die een gezonde en actieve leefstijl van onze inwoners stimuleert. De coronacrisis heeft nog duidelijker de urgentie van bewegen, een gezonde leefstijl en het tegengaan van eenzaamheid laten zien. Sport en bewegen levert een grote bijdrage aan de doelstellingen van Trendbreuk Zuid-Limburg, Positieve Gezondheid en de Preventiecoalitie.

De inzet op een cultureel programma op maat van Sittard-Geleen en dat aansluit op het culturele aanbod in Zuid-Limburg draagt bij aan de aantrekkelijkheid en het profiel van Sittard-Geleen. De coronacrisis heeft laten zien hoe belangrijk cultuurbeoefening en cultuurbezoek is. Het investeren in een cultureel programma passend bij Sittard-Geleen draagt bij aan de doelen uit de Toekomstvisie.

Voor het toekomstbestendig accommodatiebeleid geldt dat de huidige omvang van maatschappelijk vastgoed onderbezet is. Dit betekent onnodige kosten van instandhouding, met bijbehorende druk op de begroting. Door voorzieningen te concentreren of multifunctioneel te gebruiken, kunnen we met minder voorzieningen toe. De bezetting wordt hoger en het levert efficiencywinst op. Het financiële risico gaat over de negatieve financiële gevolgen in de exploitatie van de accommodaties door een (te) lage bezettingsgraad en mogelijk zelfs leegstand.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of

de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Nederland	Periode
Niet sporters	%	54	49,3	2020

Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen en ouderen, deze monitor wordt om de 4 jaar geactualiseerd. Bij de samenstelling van de begroting waren de gegevens van de nieuwe monitor nog niet beschikbaar.

Gerelateerde beleidsnota's/processen

Toekomstvisie 2030

Kaderbrief 2021: een venster op de toekomst

Raadsbesluit 'Aanscherping kaders duurzame accommodaties' van 8 juli 2020 en

Raadsbesluit 'Procesvoorstel uitwerkingsplan duurzame accommodaties' van 15 december 2020

Omgevingsvisie Sittard-Geleen 2016

Pilot verduurzaming 8 gemeentelijke gebouwen

Nota Strategie op Vastgoed gemeente Sittard-Geleen 2021

Sportakkoord Sittard-Geleen

Gerelateerde verbonden partijen

Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" BV

4.8 PROGRAMMA - 6 - SOCIAAL DOMEIN (INCLUSIEF VOLKSGEZONDHEID, ONDERWIJS EN VEILIGHEID)

Wat willen we bereiken?

In de kaderbrief 2021 zijn de doelen geformuleerd die centraal staan in de begroting 2022 en verder. Deze doelen vloeien voort uit de Toekomstvisie 2030 en het NOVI-gebied Zuid-Limburg. Vanuit de programma's Sociaal Domein, Volksgezondheid, Onderwijs en Veiligheid werken we, in samenhang, aan de doelen die aan de speerpunten van **positieve gezondheid(sbeleving)** en **een leven lang leren** zijn verbonden.

Naar een positieve gezondheid(sbeleving)

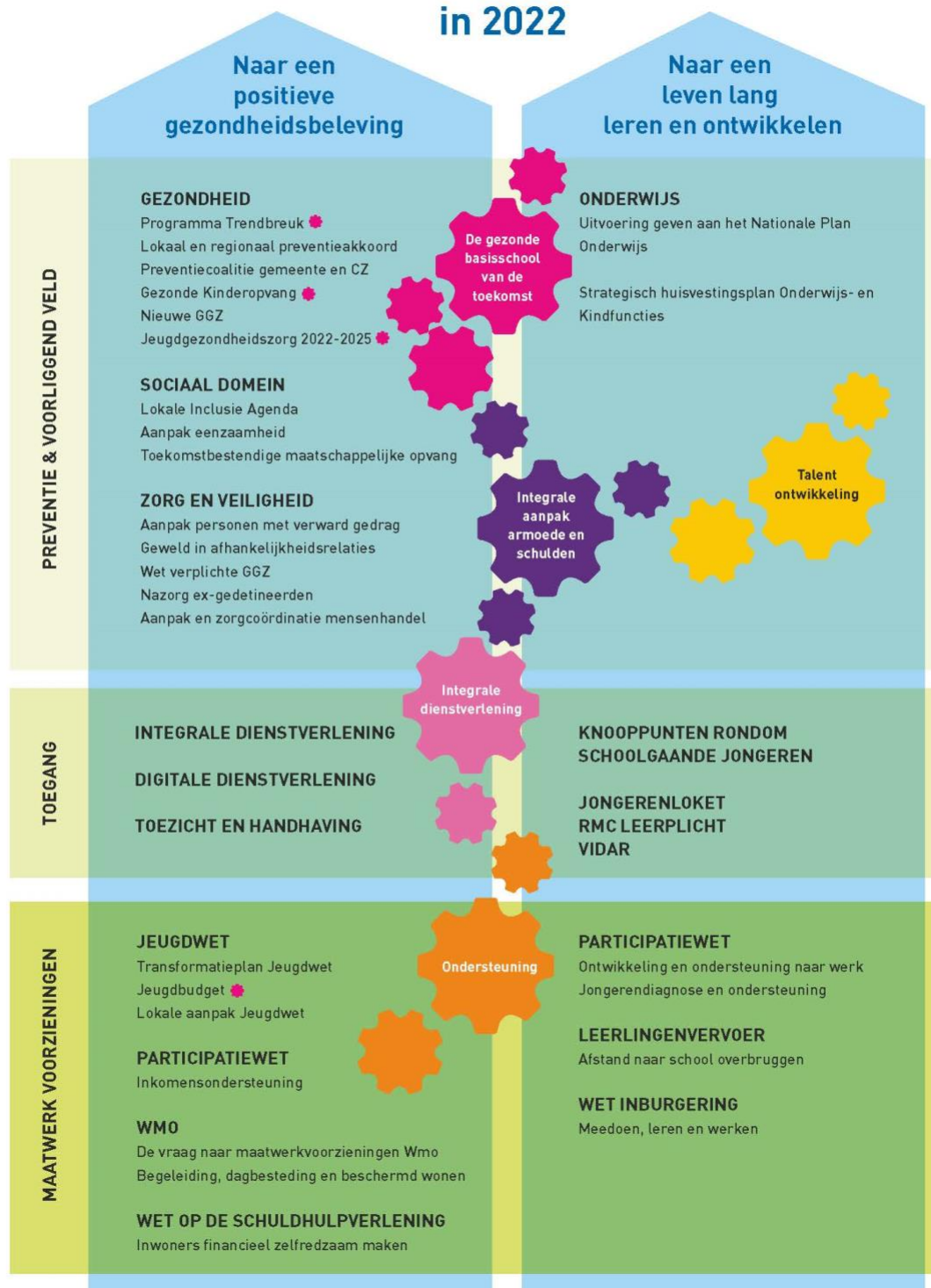
- We erkennen dat gezondheid raakt aan belangrijke lokale beleidsvelden zoals de inrichting van de openbare ruimte, armoede, arbeid, onderwijs en sport en dat betekent dat we ook op die beleidsvelden gaan bijdragen aan gezondheid.
- We vinden het belangrijk dat inwoners op een prettige manier wonen en leven met elkaar ontmoeten en helpen. En als gemeente dragen we hieraan bij.
- We zetten in op gezond en veilig opgroeien, talent ontwikkelen en meedoen, zowel op wijk- en kernniveau als gericht op het individu.
- We zetten in op een integrale aanpak van armoede die zich richt op het voorkomen (vergroten kansengelijkheid), doorbreken (werk) en het verzachten van armoede-effecten. Hiermee versterken we de financiële en sociale veerkracht
- We faciliteren en stimuleren een samenspel tussen mensen, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties.
- We stimuleren mensen - jong en oud – om te bewegen en gezond te leven. We werken hiertoe aan een aanpak die begint vóór de zwangerschap (nu niet zwanger) tot aan het zelfstandig en zelfredzaam oud worden (Zuid springt eruit/programma Trendbreuk).
- We helpen mee om kennis en innovatie in de regio in te zetten om het welzijn en de gezondheid van onze inwoners te versterken. E-health is daar een voorbeeld van.

Naar een leven lang leren

- We stimuleren inclusieve werkgelegenheid waarbij bedrijfsprocessen zodanig worden ingericht dat ook mensen met een beperking hieraan kunnen deelnemen.
- We stimuleren en faciliteren inclusief onderwijs op alle niveaus; leerlingen nemen zoveel mogelijk deel aan regulier onderwijs en er zitten geen leerlingen thuis.
- We ontwikkelen activiteiten voor, door en met jongeren.

Wat willen wij bereiken in 2022

Wat gaan wij doen in 2022

Wat doen we om dit te bereiken?

De inzet vanuit de programma's, gericht op **preventie en het voorliggende veld, de toegang tot voorzieningen** en de **maatwerkvoorzieningen vanuit de wettelijke kaders**, verbinden we aan de genoemde doelen.

Preventie en voorliggend veld

De gemeente wordt ermee geconfronteerd dat inwoners meer en vaker een beroep doen op voorzieningen in het Sociaal Domein. We willen deze beweging ombuigen naar de voorkant. Ook willen wij de inzet op normaliseren en demedicaliseren intensiveren. Waar begint hulp en waar eindigt deze? Ook voor het voorliggend veld is dit een adagium dat steeds belangrijker wordt. We hebben alleen ruimte om te bieden wat nodig is en dus niet wat wenselijk is.

Door de programma's heen vinden we de inzet op preventie terug: gericht op gezondheid, talentontwikkeling, meedoen, financiële redzaamheid en veiligheid. In de begroting van 2021 hebben het college en de gemeenteraad extra middelen voor preventie in het Sociaal Domein beschikbaar gesteld. Deze middelen zullen vanaf 2022 structureel besteed gaan worden aan het borgen van succesvolle preventieprojecten.

Naast investeren in preventieve activiteiten is het nodig om te investeren in de samenwerking. Daarmee vergroten we de signalerende functie binnen het netwerk en bevorderen we de efficiënte inzet van interventies. Het aantal partners in het Sociaal Domein is groot. Dat vereist een goede afstemming en samenwerking waar het activiteiten, projecten en voorzieningen betreft gericht op preventie en de ondersteuning van de meer kwetsbare inwoners. In de afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in het netwerk door middel van de gebiedsgerichte aanpak en casusregie. Dat blijft nodig in de komende jaren en zetten we dus voort in 2022.

In Geleen Zuid zijn we gestart met een integrale gebiedsontwikkeling gericht op een gezonde en veilige wijk. Gemeente en ZOwonen hebben hiertoe het ambitiedocument 'Luuj Make Gelaen-Zuid, onze ambitie voor een gezond en veilig Geleen-Zuid in 2030' op- en vastgesteld als richtinggevend voor een brede integrale aanpak voor de komende 10 jaar. De komende 10 jaar wordt aan de hand van een viertal programmalijnen gewerkt aan projecten en initiatieven waarbij inwonerparticipatie voorop staat. De relatie tussen het fysieke en sociale programma maakt dat de ontwikkeling van de inwoners hand in hand gaat met de ontwikkeling van de wijk.

Talentontwikkeling, kansrijk opgroeien, participeren & leren en gezond ouder worden zijn de onderdelen van het integrale sociale programma dat samen met het fysieke programma de wijk en de inwoners sterker maakt. Inwoners worden in een vroege fase meegenomen. Zij geven mee vorm aan de aanpak.

Integrale programma's gericht op positieve gezondheid

Trendbreuk

De 16 Zuid-Limburgse gemeenten hebben voor de periode 2020-2023 gezondheidsbeleid gemaakt met als titel 'Zuid Springt eruit'. Met dit beleid willen de gemeenten in Zuid-Limburg een trendbreuk creëren in de hardnekkige gezondheidsachterstanden, door integraal en meerjarig te investeren in de Limburgse jeugd. Deze aanpak krijgt vorm middels het programma Trendbreuk. Samen met programmabureau Trendbreuk, de GGD, de Zuid-Limburgse gemeenten, de Provincie en zoveel mogelijk andere samenwerkingspartners, is in 2020 gestart met het programma 'Kansrijke Start'. Trendbreuk gaat uit van interventies van voor de zwangerschap tot dat iemand werkt en zelf ouder van een kind wordt. Het gaat om het vergroten van kansen op een gezond leven, te beginnen met een programma dat gericht is op het voorkomen van ongewenste zwangerschappen (Nu Niet Zwanger), ondersteuning van kwetsbare jonge ouders (Stevig Ouderschap), en een programma gericht op zeer kwetsbare jonge moeders (Voorzorg). Ook gedurende de schooltijd volgt de GGD de ontwikkeling van onze jeugd en ondersteunt zij waar nodig.

In het najaar van 2021 is het programma Geboortezorg Flex gestart, net zoals de Limburgse ketenaanpak overgewicht. Bij Geboortezorg Flex wordt de duur van de kraamhulp afgestemd op de behoefte van het gezin. De ketenaanpak overgewicht is een domein-overstijgende aanpak waarin op maat gemaakte ondersteuning en hulp wordt geboden aan kinderen (en gezinnen) met een risico op overgewicht en obesitas en die obstakels ervaren op het gebied van een gezonde(re) leefstijl.

In 2022 lopen deze aanpakken door en wordt verkend of hier nog enkele nieuwe initiatieven of projecten aan toegevoegd kunnen worden zoals de implementatie van Centering Pregnancy. Dit is een programma waarin zwangere vrouwen en hun partners elkaar in groepsverband ondersteunen en van elkaar leren.

Preventieakkoord

Door middel van het Preventieakkoord wordt zowel regionaal als lokaal aansluiting gezocht bij bestaande netwerken, programma's en initiatieven om een gezonde leefstijl te vergroten. Hiermee wordt de uitvoering van bestaande ambities aangejaagd, versneld en geïntensiveerd. Tevens wordt op die manier voorkomen dat er een wildgroei aan nieuwe initiatieven ontstaat. Het gezamenlijke Zuid-Limburgse Preventieakkoord bestaat uit een regionaal akkoord en 16 lokale preventieagenda's (één per gemeente). In het regionale akkoord zijn afspraken gemaakt met regionale partners met als doel lokale gezondheidswinst te boeken. Binnen de lokale preventieagenda's hebben gemeenten afspraken gemaakt op lokaal niveau. Zowel het Regionale Preventieakkoord als de Lokale Agenda's zijn opgebouwd uit de volgende 5 pijlers waar in 2022 verder aan wordt gewerkt.

- Bewegen en gezonde voeding op scholen.
- Limburgse netwerkaanpak overgewicht en obesitas.
- Rookvrije kindomgevingen.
- Gezonde sportomgevingen.
- Lokale speerpunten; voor Sittard-Geleen zijn dat de sportpedagoog en Healthy Life.

Preventiecoalitie gemeente en CZ

Sittard-Geleen en zorgverzekeraar CZ zijn met elkaar een 'preventiecoalitie' aangegaan. Daarbinnen willen zij samenwerken aan preventie en aan het bevorderen van Positieve Gezondheid. En dat uiteraard samen met inwoners en maatschappelijke- en zorgorganisaties. In 2020 is hiertoe een 'Programmaplan preventiecoalitie Sittard-Geleen & CZ' opgesteld. Een programmaplan dat zoveel mogelijk aansluit bij bestaande regionale en lokale ontwikkelingen. Het vloeit voort uit het Gezondheidsbeleid Zuid-Limburg en legt een verbinding met de Mijnstreek Coalitie. Het vernieuwende en versterkende van de samenwerking tussen CZ en gemeente is de bundeling van krachten binnen deze projecten die allen gezonde en zelfredzame inwoners als belangrijkste doel kennen.

De projecten die deel uitmaken van het programmaplan zijn bestaande lokale projecten dan wel initiatieven waar lokale samenwerkingspartners reeds mee aan de slag zijn, bijvoorbeeld de aanpak Positief Gezond Munstergeleen. Deze aanpak richt zich op de positieve gezondheid van de patiënten van huisartsenpraktijk Huisartsen Hartje Dorp en van de positieve gezondheid van inwoners van Munstergeleen. Of Healthylife: een leefstijlaanpak voor volwassenen. Dit laatste project zal in 2022 structureel geborgd worden.

De preventiecoalitie wil in 2022 het project Van zelfhulp naar zelfregie in de toekomst graag ondersteunen, vanuit de overtuiging dat zelfhulp bijdraagt aan een zelfredzame samenleving.

Verder gaat de preventiecoalitie de komende periode in beeld brengen hoe het totaal aan projecten bijdraagt aan de doelstellingen van de preventiecoalitie. Hiervoor is een monitoringsmethodiek ontwikkeld.

Gezonde Kinderopvang

We richten een lerend samenwerkingsnetwerk 'Gezonde kinderopvang Zuid-Limburg' in. In dit netwerk delen kinderopvangorganisaties kennis en ervaringen over wat wel en niet werkt, worden werkprocessen besproken

en worden de vaardigheden van pedagogisch medewerkers verbeterd om zo een gezonde kinderopvang te bevorderen. We brengen in kaart hoe de samenwerking in het netwerk verloopt en welke kennisproducten ontwikkeld worden. Met een sociale netwerk benadering brengen we relaties tussen de betrokken organisaties in kaart. Ook de impact van de door het netwerk uitgevoerde interventies en activiteiten in de kinderopvang wordt geëvalueerd. We ontvangen hiervoor een subsidie van ZonMw voor een periode van 4 jaar. ZonMw is de Nederlandse organisatie voor gezondheidsonderzoek en zorginnovatie.

De nieuwe GGZ

De nieuwe Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) richt zich, naast het behandelen van de symptomen, op het versterken van de persoonlijke weerbaarheid en maatschappelijke participatie. Dit krijgt vorm in een op maat gesneden, geïndividualiseerd herstel samen met professionals en ervaringsdeskundigen. Maar nadrukkelijk ook in de eigen omgeving van de cliënt, samen met mensen uit die sociale omgeving. Belangrijke basis is het concept Positieve Gezondheid. Binnen Sittard-Geleen lopen twee proeftuinen van de nieuwe GGZ: in de Baandert en in Munstergeleen (Hartje Dorp). De pilots lopen door in 2022.

JGZ 2022- 2025

De Jeugdgezondheidszorg (1JGZ) werkt vanuit een doorgaande lijn en geharmoniseerde dienstverlening, van vóór de zwangerschap tot 18-jarigen. Het nieuwe pakket van 1JGZ is breder dan het pakket dat Zuyderland voorheen in de Westelijke Mijnstreek aanbood. Hiermee zijn de interventies Stevig Ouderschap en Voorzorg in de 1JGZ geborgd.

Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs en het Strategisch huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties zijn de langjarig lopende programma's die bijdragen aan onze doelstellingen met betrekking tot onderwijs.

Nationaal Programma Onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is in het leven geroepen om onderwijsvertragingen in te lopen en moet leerlingen ondersteunen die het moeilijk hebben door schoolsluitingen en Corona. Het totale budget bedraagt € 8,5 miljard voor een periode van 2,5 jaar. Het leeuwendeel hiervan gaat direct naar de scholen en instellingen. Gemeenten ontvangen circa € 300 miljoen om te helpen met aanvullende programma's, begeleiding of kennisdeling. Hierbij valt te denken aan maatregelen ter bevordering van samenwerking tussen scholen en partijen als jeugdzorg, jongerenwerk en kinderopvang. Maar ook aan acties voor thuiszitters of aanvulling van bestaande interventies zoals schoolmaatschappelijk werk. Concrete invulling van onze maatregelen gebeurt nadat de precieze kaders van het NPO bekend zijn gemaakt. De scholen voeren eerst een scan uit en beoordelen aan de hand hiervan welke maatregelen nodig zijn. Als gemeente sluiten wij hierbij aan.

Strategisch huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties

In samenwerking met schoolbesturen en kindpartners heeft de gemeente adviesbureau ICS Adviseurs opdracht gegeven een Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties op te stellen. Aan de hand van dit plan kan worden bepaald welke ontwikkelingen zich in de komende 15 jaar voordoen met betrekking tot de huisvesting van onderwijs- en kindfuncties, en welke investeringen hiermee zijn gemoeid. Om het gemeentelijk aandeel in de realisatie van deze voorzieningen te kunnen bekostigen, zijn voor de komende jaren middelen gereserveerd in de begrotingsruimte voor nieuw beleid (Kaderbrief 2021). Op basis van de voorlopige uitkomsten van het Strategisch Huisvestingsplan hebben schoolbesturen aanvragen ingediend voor het Programma voorzieningen huisvesting onderwijs 2022. Mede gezien het beschikbare investeringsvolume zal in 2022 prioriteit worden gegeven aan realisatie van huisvestingsvoorzieningen, die betrekking hebben op ruimtegebrek.

Sociaal Domein

Iedereen doet mee: een belangrijk doel in het Sociaal Domein. Met de lokale Inclusie Agenda en de aanpak van eenzaamheid dragen we hieraan bij.

Lokale inclusie agenda (LIA)

De gemeente Sittard-Geleen streeft naar een samenleving waarin iedereen naar vermogen kan meedoen, met of zonder beperking. Wij volgen daarbij ook de ontwikkelingen in de wetgeving, waarmee de bepalingen uit het VN-Verdrag handicap stapsgewijs worden ingevoerd. De Lokale Inclusie Agenda (LIA) is het plan waarin staat hoe wij als gemeente uitvoering geven aan het VN-verdrag. In de LIA staan een tiental projecten benoemd waaraan uitvoering moet worden gegeven. In 2021 is een projectplan met planning opgesteld om concreet uitvoering te geven aan deze projecten. De implementatie vindt plaats tot en met 2024.

Eenzaamheid

Eenzaamheid is een belangrijk thema, dat een duurzame, gezamenlijke aanpak met lokale partijen vergt. In de gemeente Sittard-Geleen is er op het gebied van eenzaamheid sprake van een veelvoud aan aanpakken, projecten en initiatieven. De gemeente wil de lokale aanpak eenzaamheid dan ook vormgeven door een lokale coalitie 'één tegen eenzaamheid' met lokale partners. In 2021 heeft deze coalitie vorm gekregen. In 2022 zal deze structurele samenwerking op het vlak van eenzaamheid een gezamenlijk vervolg krijgen.

Maatschappelijke opvang (MO)

Binnen de Westelijke Mijnstreek is in 2020 een plan opgesteld voor de doorontwikkeling van een toekomstbestendige maatschappelijke opvang. Deze ontwikkeling speelt al jaren, maar is in een versnelling gekomen door corona. In 2020 zijn de randvoorwaarden voor uitvoering van het plan MO 2.0 gecreëerd. De uitrol is in 2021 gestart en loopt door tot in 2022.

Zorg en Veiligheid

Landelijk is de afgelopen jaren steeds meer aandacht gekomen voor dossiers op het snijvlak van zorg en veiligheid. Steeds vaker zien we kwetsbare mensen die te maken hebben met een opeenstapeling van problemen. Deze opeenstapeling kan leiden tot zowel zorggerelateerde vragen als ook veiligheidsgerelateerde vragen. De dossiers op het snijvlak van zorg en veiligheid vallen grotendeels onder de verantwoordelijkheid van gemeenten. Het gaat hierbij deels om nieuwe dossiers en taken en deels een verdere decentralisering van taken. Een greep uit de dossiers zorg en veiligheid zijn:

- Aanpak personen met verward gedrag
- Geweld in afhankelijkheidsrelaties
- Wet verplichte GGZ
- Nazorg ex-gedetineerden
- Aanpak/ zorgcoördinatie mensenhandel

De thema's staan verder uitgewerkt in programmablad 1 Veiligheid. Zowel intern als extern is er veel aandacht voor gedeelde maatschappelijke opgaven en verantwoordelijkheden binnen de dossiers. Er wordt daarom nauw samengewerkt met partners uit zowel de zorg- als de veiligheidsketen aangevuld met partners als woningcorporaties. Om hier nadrukkelijk gezamenlijk de schouders onder te zetten zal in 2022 een governance in uitvoering zijn op het gebied van zorg en veiligheid in Zuid-Limburg.

De samenhang

Activiteiten, programma's, aanpakken grijpen in elkaar en dragen op zichzelf staande en als onderdeel van het geheel bij aan de doelen. De gezonde basisschool van de toekomst, de integrale aanpak armoede en schulden en de bijdrage aan talentontwikkeling zijn voorbeelden waarmee we de samenhang laten zien.

Gezonde basisschool van de toekomst

De gezonde basisschool is een aanpak die ook onder het programma Trendbreuk valt en de samenwerking met CZ zorgverzekeraars in het licht van de preventiecoalitie. CZ betaalt bijvoorbeeld mee aan de ketenaanpak kinderen met overgewicht van Ecsplora. En ook voor CZ is investeren in preventie van groot belang om enerzijds kinderen kansen te geven en een positieve ontwikkeling centraal te stellen en anderzijds te voorkomen dat kinderen op latere leeftijd problemen krijgen waardoor ondersteuning, (jeugd)hulp en (jeugd)zorg nodig is.

- Een aanpak gezonde basisschool gericht op een gezonde leefstijl en meer bewegen probeert hiermee te voorkomen dat kinderen 'ongezond' opgroeien waardoor ze op langere termijn een beroep kunnen gaan doen op zorg en ondersteuning. Belangrijk onderdeel van de gezonde basisschool van de toekomst is bewegen. Ecsplora en de specifieke projecten zoals de ketenaanpak van kinderen met overgewicht of JOGG van Ecsplora worden daarom verbonden met de gezonde basisschool van de toekomst.
- De samenwerking tussen kinderopvang, basisschool, Ecsplora maar ook een JGZ is van groot belang hierbij. Deze samenwerking krijgt vorm in het zogenaamde voorliggende veld, waar veel partijen en organisaties actief zijn met activiteiten, projecten en aanpakken gericht op preventie.

Integrale aanpak armoede en schulden

Armoede en schulden kennen meerdere oorzaken en gevolgen. Een aanpak kan alleen succesvol zijn als beide kanten – oorzaak en gevolgen- worden aangepakt.

- Meer kansengelijkheid en een beter toekomstperspectief. Dat doen we o.a. door het geheel van het programma trendbreuk waarvan de gezonde basisschool van de toekomst en de kansrijke start deel uitmaken.
- Stimuleren van financiële redzaamheid door kinderen op jonge leeftijd leren omgaan met geld, in samenwerking met onderwijs en maatschappelijke partners bv door My cash My future op Graaf Huyn.
- Meer collectief aanbod dat voor iedere inwoner openstaat. Bijvoorbeeld door het mogelijk maken dat het programma van Ecsplora voor ieder kind openstaat maar ook de samenwerking met Jeugdfondsen en Stichting Leergeld.
- Het versterken van basisvaardigheden, lezen, schrijven, rekenen, financiële en digitale vaardigheden. Dat doen we onder andere samen met PIW, de Domijnen, Vista en Vidar waarmee we in de coalitie Laaggeletterdheid Westelijke Mijnstreek samenwerken.
- Een nieuw perspectief bieden door inwoners te helpen om weer financieel evenwicht te krijgen bv door te leren budgetteren, door vroeg te signaleren wanneer schulden ontstaan, door schuldenregelingen via de Kredietbank.
- De weg naar werk en een hoger inkomen mogelijk te maken met de dienstverlening van Vidar binnen de samenwerking in Zuid-Limburg
- Maatregelen, waardoor inwoners met een langdurig laag inkomen ondersteund worden en in staat zijn om mee te doen in de samenleving bv door de samenwerking met het Volwassenenfonds Sport & Cultuur die in 2021 is gestart.
- Bestaanszekerheid bieden door de uitkering als vangnet in te zetten voor inwoners die niet zelfstandig in hun inkomen kunnen voorzien.

We kiezen een aanpak waarmee we aansluiten bij de inwoners, zo vraagt het bereiken en ondersteunen van jongeren om een specifieke aanpak. Voor 2022 en verder zal dat aansluiten bij de inwoner en in samenspraak de dienstverlening en ondersteuning optimaliseren, leidend zijn.

Talentontwikkeling

Het ontwikkelen van talent en dat optimaal kunnen inzetten is een belangrijk speerpunt van de beleidsterreinen gezondheid, onderwijs, het stimuleren van welzijn, het bieden van ondersteuning, armoedebestrijding en veiligheid in het sociale domein.

De één is zich er misschien wat meer bewust van dan de ander, maar iedereen heeft talenten. Talenten zijn dingen die je als natuurlijk, gemakkelijk en gewoon beschouwt. Het zijn de dingen waar je complimenten over krijgt en waar je goed in bent. Het zijn dingen die bij je passen. Of dat nou op creatief vlak is of werkgerelateerd: iedereen heeft wel iets waar hij goed in is. Het is belangrijk om talenten goed te benutten. Het zorgt ervoor dat je plezier hebt in wat je doet én dat je beter in je vel zit. Het benutten van je talent draagt bij aan je ervaren gezondheid en aan zingeving. Het optimaal ontwikkelen ervan is van levensbelang. Zo is het verschil in levensjaren en ervaren levensjaren in goede gezondheid gerelateerd aan je opleidingsniveau. Mensen met een hogere opleiding leven gemiddeld absoluut 4,5 jaren langer dan mensen met een lager opleidingsniveau en het verschil in ervaren levensjaren in goede gezondheid is zelfs 18 jaren.

We weten dat je opleidingsniveau voor een groot stuk afhankelijk is van de plek waar je wieg heeft gestaan. We weten dat er een correlatie is tussen opgroeien in armoede en de nood aan ondersteuning vanuit jeugdhulp. We hebben in Sittard-Geleen dan ook alle hens aan dek om te stimuleren dat je je talent optimaal kunt ontwikkelen. En om kansengelijkheid te vergroten en de risico's te beperken als je talentontwikkeling in de knel komt.

- Een goede start

Door het programma Kansrijke Start, de gezamenlijke aanpak van de Zuid-Limburgse gemeenten via Trendbreuk, gericht op de eerste 1000 dagen van het leven, geven we onze jongste inwoners en hun ouders waar nodig extra ondersteuning om gelijke kansen te vergroten. Om achterstanden in taalontwikkeling te beperken bieden we kleuters extra dagdelen peuteropvang via voor- en vroegschoolse educatie (VVE). Door de fusie van MIK-PIW is ook de verbinding tussen peuter- en kinderopvang en jeugd- en gezinswerkers geïntensiveerd. Aan nieuwkomers bieden we taalklassen voor anderstaligen. Gedurende een periode ontvangen leerlingen intensief taalonderwijs, waarna ze het regulier onderwijs kunnen volgen en daar een goede start hebben.

- Doorlopende lijnen

We stimuleren het ontwikkelen van talent in onderwijs. Daarbij gaan we ervan uit dat een kind meer nodig heeft dan taal en rekenen. Sociale vaardigheden, emotionele ontwikkeling, expressievakken (muziek, beeldende vorming, lichamelijke opvoeding) en technische vaardigheden zijn voor een totale ontwikkeling van het kind even belangrijk. Kinderen verschillen in de manier waarop zij leren, maar hebben allemaal drie basisbehoeften: competentie, relatie, autonomie.

Passend onderwijs stimuleert inclusief onderwijs: een plek op school, voor ieder kind zo thuisnabij mogelijk, zo regulier mogelijk. De nadrukkelijke samenwerking van onderwijs met jeugdgezondheidszorg, welzijnswerk en jeugdhulp is essentieel om dit mogelijk te maken. We vergroten gelijke kansen in het onderwijs door deelname aan de Gelijke Kansen Alliantie. En we stimuleren dat iedereen zijn talent kan ontwikkelen en benutten, met of zonder beperking. We willen dat de overgang van peuteropvang naar basisonderwijs, van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs en van voortgezet naar beroepsonderwijs goed verloopt. En ook hierbij is de eerdergenoemde samenwerking van belang. Om te voorkomen dat leerlingen voortijdig hun school verlaten, stimuleren we dat ze kiezen voor een beroep dat bij ze past en waarmee ze goede kansen op een baan hebben.

We zetten erop in dat de fysieke schoolomgeving aansluit bij al deze ambities. We bieden integrale ondersteuning door afstemming en samenwerking van zorgprofessionals van jeugdgezondheidszorg, welzijnswerk en jeugdhulp om te voorkomen dat talent in de knel komt. Indien nodig lossen we problemen op door deze samenwerking in zogenaamde knooppunten en door ondersteuning vanuit het welzijnswerk of de Jeugdwet.

Het optimaal ontwikkelen van je talent, lukt pas als je veilig bent en je veilig voelt. We zetten daarom stevig in op veilig opgroeien en een veilige school- en woonomgeving.

- Jongeren en volwassenen

We ondersteunen jongeren die nog niet weten waar hun toekomst ligt. We maken hierbij gebruik van mogelijkheden binnen en buiten Vidar. Bij het realiseren van de transitie naar leerwerk- en sociaal ontwikkelbedrijf Vidar staan leerwerklijnen voor inwoners, de ontwikkeling van werkgeversdienstverlening en het stimuleren en faciliteren van dienstverbanden centraal. We willen samen met onze partners de kansen op de arbeidsmarkt voor ons talent benutten, waarbij de samenwerking met ondernemers noodzakelijk is. Daarbij gaat het om een inclusieve arbeidsmarkt waarin duurzaam werk voorop staat. Daartoe werken we vanuit de sociale, op participatie en ontwikkeling gerichte aanpak, samen met de aanpak vanuit economie gericht op een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven die bijdragen aan de gewenste ontwikkeling voor onze regio.

- Jongerenparticipatie

The Breakfast Club (BFC) is een jongeren netwerk met als doel het bieden van een platform voor- en door jongeren, zodat jeugdigen in Sittard-Geleen kunnen experimenteren, leren en genieten van de mogelijkheden die voortkomen uit dit netwerk. Dit jongeren netwerk vindt het belangrijk om een omgeving aan te bieden voor jongeren waarin iedereen zich veilig voelt en waar ruimte is om zichzelf te ontwikkelen op het gebied van cultuur en maatschappij. The Breakfast Club ziet dat er een overvloed is aan creatief talent, echter ontbreekt het aan een centraal platform om dit talent bij elkaar te brengen. The Breakfast Club speelt in op deze behoefte om een plek te creëren voor creatief talent. Hun eerste stap was een digitale plek, waardoor de achterban in een korte tijd gegroeid is tot circa 350 jongeren. Door COVID-19 heeft de zoektocht naar een geschikte plek stil gelegen, maar het is de bedoeling van de BFC deze binnenkort op een geschikte plek te openen.

De toegang tot voorzieningen

Integrale dienstverlening

Met het uitvoeringsprogramma Samen Sittard-Geleen 2020-2021 hebben we ingezet op een aantal ambities waaronder de ontwikkeling van de integrale dienstverlening van de gemeentelijke uitvoeringsteams. Het gedachtengoed van positieve gezondheid waarmee we vooral de (veer)kracht van de inwoner versterken, staat daarin centraal. Dat in combinatie met de methodiek van de 'omgekeerde toets' waarmee de vraag van de inwoner en het effect van de ondersteuning leidend zijn voor het toepassen van de wettelijke mogelijkheden.

De inwoner die zich meldt voor ondersteuning wordt geholpen, ongeacht waar hij zich meldt. Dat betekent dat de expertise van de professional 'aan het loket' breed genoeg moet zijn om de vraag van de inwoner te verkennen, om aan de achterkant de ondersteuning te organiseren die nodig is maar ook aan te sluiten bij de behoefte van de inwoner. Een brede kennis van het Sociaal Domein en het voorliggend veld is daarvoor nodig. Daarnaast zien we de ontwikkelingen die de toekomstvisie ons schetst waarin we ons richten op een andere, meer participatieve, relatie met onze inwoners. Om onze medewerkers hierin te faciliteren is een continu programma van deskundigheidsbevordering noodzakelijk. Ook voor thematische kennisvergroting- en kennisborging worden diverse bijeenkomsten aangeboden, waaronder bewustwordingsbijeenkomsten over mensenhandel. Zo kunnen zorgelijke situaties vroegtijdig worden signaleerd. In 2022 en verder blijven we hierop inzetten. Daarmee zetten we de ambities uit het programma Samen Sittard-Geleen door in 2022 en ervaren we in Geleen-Zuid met dienstverlening kort bij de burger en zijn vraag wat daar nog aanvullend voor nodig is.

De impact van covid-19 en de maatregelen die nodig zijn om de pandemie te bestrijden hebben daarbij een grote invloed op ons welzijn (gehad). Eenzaamheid, rouw, psychische druk, leerachterstanden, maar ook voor een aantal inwoners de terugkeer naar "normaal", zullen ook nog na de pandemie gevolgen hebben. In de gesprekken die we voeren met burgers moeten we hierop alert zijn en bespreken wat de eigen mogelijkheden van inwoners en hun netwerk zijn en waar extra professionele hulp en ondersteuning nodig is. Ook in 2022 zal dit nog het geval zijn.

Digitale dienstverlening

Een goede en adequate digitale ondersteuning draagt in grote mate bij aan integrale dienstverlening. Het Sociale Domein sluit aan bij de gemeentebrede ontwikkeling van digitale dienstverlening en de wettelijke verplichtingen rondom informatieverstrekking vanuit de overheid (programmablad 0). Naast het afronden van de integratie- en migratie-projecten van Vidar, zal er in 2022 ruimte zijn om met ondersteuning vanuit IM&ICT de relevante ontwikkelingen op het terrein van ICT/Digitalisering voor het Sociale Domein (Vidar en deel Samenleving) te schetsen en daar waar mogelijk in gang te zetten.

Toezicht en handhaving Sociaal Domein

In 2022 ontwikkelen we een integrale leidraad voor toezicht en handhaving in het Sociaal Domein die, naast de specifieke aanpak die de Participatiewet, Jeugdwet en WMO vereisen, de brede integrale aanpak ondersteunt in het Sociaal Domein. De uitvoering van onze wettelijke taken in het Sociaal Domein draagt bij aan de ontwikkeling en kwaliteit van leven van inwoners die (tijdelijk) die hand in de rug nodig hebben. Die voorzieningen moeten rechtmatig en doelmatig worden ingezet zodat de ondersteuning terecht komt bij de inwoners die het nodig hebben en dat aanbieders van zorg en ondersteuning voldoen aan de vereiste kwaliteitseisen.

Maatwerkvoorzieningen vanuit de wettelijke kaders

Ondersteuning

Uitgangspunt is altijd: lichte zorg waar mogelijk, zwaar waar nodig. Dit betekent soms dat versterken en voorkomen (preventie) niet voldoende is of niet mogelijk. Voor die inwoners zetten we individuele ondersteuning in vanuit de Jeugdwet, de Wmo, de Participatiewet, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de wet Inburgering.

Het inzetten van enkelvoudige individuele ondersteuning kan het antwoord op de vraag van de inwoner zijn. Indien nodig dan zetten we meerdere voorzieningen in of een mix van maatwerk-voorzieningen en inzet uit het voorliggende veld als dat het beste past.

Jeugd

Transformatieplan jeugdwet

Jeugdhulp moet goed, snel en betaalbaar zijn. Zover zijn we nog niet. We zien dat jeugdigen langer dan voorheen gebruik maken van zorg en dat de kosten per jeugdige zijn gestegen. Om dit te verbeteren starten we met de andere gemeenten in Zuid-Limburg met de uitvoering van het Transformatieplan Jeugd Zuid-Limburg. Samen met inwoners, zorgaanbieders en partners in het Sociaal Domein geven we in 2022 vorm aan nieuwe inkoopcontracten, die moeten bijdragen aan betere zorg en betaalbare zorg. De nieuwe inkoop gaat in 2023 van start.

Jeugdbudget

Uit het onderzoek van AEF, uitgevoerd in opdracht van het Rijk en de VNG, blijkt dat de gemeenten per jaar een bedrag van € 1,7 miljard tekortkomen. Door middel van maatregelen die de gemeenten binnen de huidige context kunnen nemen, is dit bedrag deels beïnvloedbaar (circa € 0,4 miljard). In Sittard-Geleen hebben we deze maatregelen reeds eerder ingevoerd. Het onderzoeksresultaat leidde tot de inschakeling van een arbitragecommissie, die de gemeenten in het gelijk heeft gesteld. Het Rijk heeft daarop besloten in 2022 € 1,3 miljard toe te voegen aan het landelijke budget voor de jeugdwet bovenop de 0,3 miljard die reeds was toegevoegd. Structurele maatregelen zijn afhankelijk van de besluiten van het nieuwe kabinet.

Daarnaast doet de Commissie nog een aantal inhoudelijke aanbevelingen:

- 1) Begrens de jeugdhulpplicht en zet in op normaliseren
- 2) Versterk de beleidsvrijheid van gemeenten
- 3) Versterk de sturing op kwaliteit
- 4) Overweeg uitbreiding van de landelijk inkoop van (zeer) specialistische jeugdzorg

Lokale aanpak jeugdwet

In het AEF-rapport hebben we de bevestiging gekregen dat we qua gekozen maatregelen de goede weg zijn ingeslagen. Daarnaast zullen een aantal nieuwe maatregelen in 2021 starten, die we in 2022 voortzetten. De maatregelen hebben betrekking op het meer grip krijgen op de verschillende toegangen (gemeente, artsen, gecertificeerde instellingen), verstevigen van de samenwerking met aanbieders, het vergroten van de betrokkenheid van ouders, betere sturing op de bedrijfsvoering (data-gestuurd), zelf hulpverlening door de toegang en nieuw beleid.

Leerlingenvervoer

Ieder kind heeft recht op onderwijs. In sommige gevallen is de afstand naar de school groot, of kan het kind wegens een beperking niet zelfstandig naar school. Ouders kunnen dan een beroep doen op de verordening bekostiging leerlingenvervoer. In 2022 wordt een nieuwe verordening van kracht. Bij de beoordeling van een aanvraag voor een vervoersvoorziening voor de leerling en eventueel een begeleider, wordt nu meer rekening gehouden met de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van de leerling en die van het gezin.

Wmo

Wmo, de vraag naar maatwerkvoorzieningen

De toename van het aantal cliënten met een maatwerkvoorziening zoals voorgaande jaren, met name het gevolg van landelijke ontwikkelingen (zoals abonnementstarief, afschaffing Wajong, extramuralisering, vergrijzing en langer thuis blijven wonen), lijkt in het tweede kwartaal van 2021 het niveau van het eerste kwartaal van 2020 te benaderen. De effecten van de coronacrisis nemen af. Omdat er sprake is van achterstanden in de afhandeling van Wmo meldingen zijn de effecten echter nog niet kwantificeerbaar. Bij de aanbieders van huishoudelijke ondersteuning is het verzoek vanuit de gemeente neergelegd het contract per 1 januari 2022 met twee jaar te verlengen. Dit heeft tot gevolg dat er volgens de AMvB een nieuwe reële kostprijs wordt vastgesteld die per 2022 in gaat.

Wmo begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen

In 2021 zijn alle voorbereidingen getroffen voor de nieuwe inkoop van de maatwerkvoorziening begeleiding en dagbesteding (inclusief reëel tarief). Met de inkoop streven we de kwalitatief goede zorg en ondersteuning voor inwoners na; dichtbij en gericht op het vergroten van zelfredzaamheid. Kwalitatief goede ondersteuning op basis van individueel maatwerk. En dit alles betaalbaar. Het stellen van eisen aan de voorkant, aan de dienstverlening én de aanbieder, is daarom noodzakelijk. We gaan monitoren en sturen op resultaat, kwaliteit en op betaalbaarheid. We stappen af van de arrangementensystematiek bij de maatwerkvoorziening ondersteuning naar aanleiding van rechterlijke uitspraken en gaan de P x Q-systematiek hanteren, op basis van een nieuw ontwikkeld normenkader. Met een doorlopende lijn van ambulante naar intramurale zorg.

De beschermd wonen taken zijn momenteel nog een verantwoordelijkheid van de centrumgemeente Maastricht en worden gedecentraliseerd naar alle gemeenten. Vooruitlopend op de financiële decentralisatie vindt er vanaf 2022 al een ontvlechting met Maastricht plaats, waardoor het financiële deel van de Westelijke Mijnstreek bij Sittard-Geleen terecht komt via Maastricht. Vanaf 2023 ontvangen alle gemeenten, via een groeipad van een aantal jaren, zelfstandig de middelen op basis van een nieuw landelijk objectief verdeelmodel.

Voorafgaand aan 2022 zullen separate afspraken gemaakt worden met zowel gemeente Maastricht, als met gemeenten Stein en Beek.

Van september 2021 tot januari 2022 zullen alle huidige indicaties in arrangementen van ondersteuning, op basis van het nieuwe normenkader, omgezet worden naar begeleiding en, dagbesteding in uren en dagdelen. Ook alle indicaties beschermd wonen worden geherindiceerd naar het nieuwe normenkader. De nieuwe contracten met de zorgaanbieders gaan in per 1 januari 2022.

Participatie

Vidar

Vidar ontwikkelt zich stap voor stap naar een volwaardig leerwerk- en sociaal ontwikkelbedrijf met een divers palet aan dienstverlening. Met dat palet zijn we van toegevoegde waarde voor de mensen die we ondersteunen en voor onze partners/werkgevers die we helpen met een arbeidsvraagstuk

Om aan de behoefte van werkzoekenden en werkgevers te kunnen voldoen moeten we beide (samenvallende) rollen goed kunnen uitvoeren. De ontwikkeling van de doelgroep (de groeiende ondersteuningsbehoefte) en de kansen/krapte op de arbeidsmarkt in bepaalde sectoren vragen om een extra impuls en verdere versterking van de dienstverlening. Het gaat om de versnelling van de transitie naar leerwerkbedrijf waarbij de ontwikkeling van leerwerklijnen, de ontwikkeling van werkgeversdienstverlening en het stimuleren en faciliteren van dienstverbanden centraal staan. Daarvoor is een eigen verloningsmogelijkheid gestart die in 2022 verder wordt uitgebouwd om de CAO 'Aan de slag' voor mensen met een indicatie beschut of baanafpraak ook te kunnen gaan uitvoeren. Met de sociale coöperatie bieden we vanaf 2022 de mogelijkheid om te re-integreren via de weg van (begeleid) zelfstandig ondernemerschap. Het aanbod voor diagnose- en ontwikkeling van jongeren zal in 2022 ook verder worden uitgewerkt. De samenwerking tussen Vidar en jongerenloket is hiertoe essentieel.

De gevolgen van Covid-19 maar ook de inmiddels weer teruggekeerde krapte op de arbeidsmarkt laten zien hoe belangrijk het is om over een leerwerkomgeving te beschikken waar mensen in de transitie naar werk arbeidsfit en vakvaardig kunnen blijven of worden en die de mogelijkheid biedt tot om- en bijscholing. Bij het doorlopen van de leerwerklijnen worden de opgedane vakvaardigheden ook daadwerkelijk erkend middels het afgeven praktijkverklaringen en wordt er samen met Vista ook een brug geslagen naar het vervolgonderwijs. Daarvoor benutten we productmarkcombinaties (PMC) binnen Vidar door deze tot volwaardige leerwerklijnen te ontwikkelen. Het geheel van de ontwikkeling van naar een volwaardige leerwerk- en sociaal ontwikkelbedrijf is een proces dat investering vraagt en tijd nodig heeft. Het afgelopen jaar heeft duidelijk gemaakt hoe belangrijk het is om dit proces te versnellen.

De inhoudelijke doorontwikkeling gaat samen met de integrale blik naar de resultaten van Vidar als geheel van alle entiteiten. Bij de vorming van het Participatiebedrijf is Vidar BV voorlopig als entiteit gehouden en wij willen in 2022 bekijken of dit nog steeds nodig of wenselijk is.

De doorontwikkeling van de KPI's en het sturen op het integrale financiële beeld vereist samenhang en transparantie van de rapportages. Hier gaat de in 2021 aangestelde kwartiermaker mee aan de slag.

Samenwerking

We richten ons op de inwoners van de Westelijke Mijnstreek en zijn onderdeel van arbeidsmarkt in Zuid-Limburg. Met de partners in Zuid-Limburg (onderwijs, werkgevers- en werknemersorganisatie en het UWV) werken we aan een samenhangende aanpak op het gebied van arbeidsmarkt en onderwijs. Daar komen de Zuid-Limburgse scholingsaanpak en de werkzoekenden – en werkgeversdienstverlening in samen. De middelen die het Rijk via de steunpakketten aan de arbeidsmarktregio beschikbaar heeft gesteld, dragen hieraan bij. In 2022 wordt door het Regionaal Mobiliteitsteam (opgericht in 2021), onder regie van Sittard-Geleen, verder gewerkt aan de mobiliteitsopgaven die werkzoekenden en bedrijven hebben en investeren we in duurzaam werk door te werken aan kennis en kunde van medewerkers.

Binnen de twee Servicepunten Grensoverschrijdende Arbeidsmarkt (SGA) werken we samen met het UWV en de werkgeversservicepunten met aan de Belgische kant de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleidingen (VDAB) en de Arbeitsagentur aan de Duitse zijde. Voor de komende twee jaar staat de samenwerking tussen de twee SGA's op de agenda en zal de grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling geïntegreerd worden in de reguliere werkgevers- en werkzoekenden dienstverlening van de arbeidsmarktregio Zuid-Limburg. Daarmee versterken we de positie van de arbeidsmarkt Zuid-Limburg als onderdeel van de arbeidsmarkt Euregio Maas-Rijn.

De lopende en toekomstige ontwikkelingen van de Zuid-Limburgse arbeidsmarkt, binnen de Euregio, bieden kansen voor zowel werkzoekenden als ondernemers en werkgevers. Om die kansen te verkennen en te benutten is de connectie met het bedrijfsleven noodzakelijk. Daarin gaat het niet (alleen) om het ophalen van vacatures maar meer om een toekomstgerichte verkenning van de behoefte aan dienstverlening gericht op een inclusieve arbeidsmarkt waarin duurzaam werk voorop staat. De ontwikkeling naar een circulaire economie en de betekenis daarvan voor werkenden en werkzoekenden is daarin een belangrijk element. Daartoe werken we vanuit de sociale, op participatie en ontwikkeling gerichte aanpak, samen met de aanpak vanuit economie gericht op een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor bedrijven die bijdragen aan de gewenste ontwikkeling voor onze regio.

Inkomensondersteuning

De inkomensondersteuning heeft niet alleen het doel om inwoners financieel zelfredzaam te maken. Het inzetten ervan moet bijdragen aan de stabilisatie van de situatie en het ondersteunen van ontwikkeling en meedoen in de maatschappij. De aanvraag van een inkomensondersteuning gaat samen met een breed gesprek waarin met de inwoner het perspectief en de weg daarnaartoe wordt verkend. De ontwikkeling naar de brede aanpak, vanuit het principe 'Werk voorop' zetten we in 2022 door. We versterken de toegang naar deze ondersteuning door te investeren in de deskundigheid van de medewerkers en in het laagdrempelig maken van de toegang.

Schuldhulpverlening

Naast de inzet op schuldhulpverlening en- sanering zetten we in 2022 verder in op de in 2021 gestarte aanpak rondom vroegsignalering. Met deze aanpak richten we ons op financiële redzaamheid en geven we prioriteit aan huishoudens met kinderen en jongeren. We kiezen hier voor een persoonlijke benadering met een huisbezoek. In 2021 zijn we gestart met een pilot voor de schuldhulpverlening aan ondernemers, de ervaringen van deze pilot nemen we mee voor de aanpak in 2022 en verder.

Inburgering

De Wet inburgering treedt per 1 januari 2022 in werking. Daarmee is de regie op de inburgeringstrajecten weer terug bij de gemeenten. Het leren van de taal en de integratie in de Nederlandse samenleving vereist actieve deelname aan die samenleving. Om die te bewerkstelligen is de samenwerking met maatschappelijke partners en werkgevers vereist. De dienstverlening op het gebied van de duale (leren en werken) ontwikkeling, de connecties met werkgevers en partners voor deze specifieke doelgroep is onderdeel van het dienstverleningsconcept vanuit Vidar.

Wie en/of wat hebben we daarvoor nodig?

Inwoners, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals zorgen er samen voor dat (kwetsbare) mensen die tijdelijk of voor een langere periode ondersteuning nodig hebben, deze zoveel mogelijk op maat krijgen, passend bij hun mogelijkheden en specifieke situatie. De professionals zijn werkzaam bij gesubsidieerde maatschappelijke partijen, zorgaanbieders, huisartsen, onderwijs, (woning)coöperaties, zorgverzekeraar en werkgevers. Daarnaast is er een samenwerking met publieke partijen via de gemeenschappelijke regelingen, samenwerkingsverbanden Westelijke Mijnstreek, Arbeidsmarktregio Zuid-Limburg en met de gemeente Maastricht voor de inkoop jeugdzorg in Zuid-Limburg en de daarbij horende financiële administratie. Op het vlak van gezondheidsbeleving worden samen met Rijk, Provincie, Zorgverzekeraars en GGD/programmabureau Trendbreuk projecten uitgevoerd. Om de ambities op onderwijsgebied waar te maken vindt frequent overleg met de partijen in het onderwijsveld plaats. De Wmo-Raad, jongerencliëntenraad, Sociaal Overleg en Wsw-Raad geven gevraagd en ongevraagd advies aan de gemeente Sittard-Geleen op de ontwikkelingen binnen de Wmo, Jeugdwet Participatiewet of schuldhulpverlening.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen

- Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)
- Kredietbank Limburg
- Omnibuzz
- Vidar GR en Vidar BV

Andere (samenwerkings)partners

- Diverse gesubsidieerde organisaties waaronder MIK & PIW groep en MEE
- Onderwijsbesturen via vereniging primair onderwijs en voorgezet onderwijs.
- Middelbaar beroepsonderwijs (MBO)
- Hoger beroepsonderwijs (HBO)
- Universiteit

Voor verdere informatie over de verbonden partijen verwijzen we naar de afzonderlijk paragraaf hierover.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 6	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BATEN gevraagde bijstelling begroting			11.017	10.927	10.918	10.441
B1. Bijstelling gebundelde uitkering (BUIG)	AO	S	1.640	1.550	1.541	1.064
B2. Overname taken BW	AO	S	9.377	9.377	9.377	9.377
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			-16.127	-16.202	-14.822	-15.380
L1. Indexatie subsidie professionele instellingen	AO	S	-125	-125	-125	-125
L2. GGD	AO	S	87	87	87	87
L3. Bijstelling volumeontwikkeling BUIG regelingen	AO	S	1.973	992	1.748	610
L4. Bijstelling aandeel SG exploitatie Vidar BV	AO	S	-806	-1.007	-1.245	-1.534
L5. Invoering nieuwe Wet Inburgering	AO	S	-345	-348	-337	-317
L6. Bijstelling bijdrage GR Vidar Wsw	AO	S	-839	-1.156	-605	244
L7. Indexering GR Kredietbank Limburg	AO	S	-18	-18	-18	-18
L8. Bijstelling WRV voorzieningen	AO	S	-183	-183	-183	-183
L9. Ondersteuning PGB	AO	S	-37	-37	-37	-37
L10. Bijstelling Huishoudelijke ondersteuning	AO	S	-2.162	-1.188	-1.188	-1.188
L11. Bijstelling WMO Ondersteuning	AO	S	-326	-100	-100	-100
L12. Overname taken BW	AO	S	-9.377	-9.377	-9.377	-9.377
L13. Bijstelling jeugd	AO	S	-3.443	-3.543	-3.243	-3.243
L14. Commissie bezwaarschriften	AO	S	13	13	13	13
L15. Planmatig onderhoud 2022	AO	I	-202	-	-	-
L16. Kwijtschelding afval	AO	S	85	85	85	85
L17. Kwijtschelding hondenbelasting	AO	S	15	15	15	15
L15. Toekomstbestendige dienstverlening Vidar	BK	S	-312	-312	-312	-312
L16. Bijstelling Omnibuzz	C	S	123			
L17. Corona effect GR Kredietbank Limburg	C	I	-248	-	-	-
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			202	-	-	-
O1. Planmatig onderhoud 2022	AO	I	202	-	-	-
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		-2.008	-1.863	-1.892	-1.887
Saldo 6			-6.916	-7.137	-5.795	-6.826

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1./L3. Bijstelling regelingen gebundelde uitkering (BUIG)

In het voorjaar heeft SZW het nader voorlopig budget 2021 voor de gebundelde uitkering (BUIG) bekend gemaakt. Voor de gemeente Sittard-Geleen viel het nader voorlopig budget met € 0,4 mln. lager uit dan het voorlopige budget dat in oktober 2020 bekend werd gemaakt.

De bijstelling van het nader voorlopige macrobudget is een tussenstand, waarin de realisaties en recente inschattingen van de conjuncturele situatie vanuit het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Planbureau (CPB) zijn verwerkt. Mede vanwege de voortzetting van de landelijke steunpakketten voor Corona, met onder andere de Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW), zag de conjuncturele situatie er voor 2021 gunstiger uit dan in oktober 2020 nog verwacht werd, hetgeen leidde tot een voorlopige daling van de BUIG met € 0,4 mln.

Deze gunstige ontwikkeling van de conjunctuur in 2021 werkt de komende jaren door en leidt naar verwachting tot lagere inkomsten vanuit de BUIG en in lijn hiermee in een dalend aantal inwoners dat een beroep gaat doen op de BUIG.

B2./L12. Overname taken Beschermd Wonen (BW)

De taken die in het kader van Beschermd wonen worden uitgevoerd verlopen nu via de gemeente Maastricht. In overleg met Maastricht is besloten dat Sittard-Geleen voor de Westelijke Mijnstreek de uitvoering van Beschermd Wonen gaat uitvoeren. Het bij deze taken behorende budget wordt door Maastricht overgeheveld naar Sittard-Geleen en m.i.v. 2022 aan onze begroting toegevoegd.

L1. Indexatie subsidie professionele instellingen.

Jaarlijks worden door het college de verbonden professionele instellingen vastgesteld. Deze partijen ontvangen van de gemeente een exploitatiesubsidie die jaarlijks wordt geïndexeerd. Voor het begrotingsjaar 2022 is deze indexatie bepaald op 1,5%.

L2. GGD.

In aansluiting op het vastgestelde Raadvoorstel jaarstukken 2020 en conceptbegroting 2022 van de GGD worden de budgetten aangepast op de ontwikkelingen en ambities van de GR GGD-ZL.

L4. Bijstelling aandeel SG exploitatie Vidar BV

Het resultaat van de meerjarenraming van Vidar BV valt nadeliger uit dan aanvankelijk begroot. De oorzaak van dit tekort is onder meer gelegen in de verwerking van de -al eerder bijgestelde omzetverwachting van enkele leerwerklijnen waaronder Werken op Locatie en Tapijten. Deze eerdere bijstelling geeft een meer realistisch beeld van waaruit de businesscase zich kan ontwikkelen, zo zien we in 2021 een positieve ontwikkeling die we in 2022 zullen voortzetten. Verder is de verrekening voor detachering van 25 Sw-ers binnen Vidar niet langer begroot. De opdracht om deze mensen binnen Vidar een plek te geven is vervuld en zij hebben toegevoegde waarde gecreëerd voor Vidar. Niet via een detacheringsconstructie met de gemeenten maar in de ondersteunende diensten van Vidar. Tot slot heeft de seniorenregeling uit de Wsw-CAO een nadelig effect op de omzet van de BV. Deze seniorenregeling houdt in dat Sw-ers minder kunnen gaan werken met behoud van het oorspronkelijke salaris.

Voor een goed financieel beeld van Vidar dient de BUIG (L3) de exploitatie Vidar (L4) en bijdrage GR Vidar WSW (L6) in samenhang te worden bekeken. In 2021 is een kwartiermaker aan de slag gegaan die in één oogopslag de integrale financiële ontwikkeling van Vidar in beeld gaat brengen.

L5. Invoering nieuwe Wet Inburgering

De inwerkingtreding van de nieuwe inburgeringswet is met een half jaar uitgesteld en treedt daarmee in werking per 1 januari 2022. De invoering van deze nieuwe wet gaat gepaard met programma- en uitvoeringslasten. Hiervoor heeft het Rijk onder andere via het gemeentefonds middelen beschikbaar gesteld. De dekking van de programma- en uitvoeringslasten verloopt daarmee dan ook via programma 0.

L6. Bijstelling bijdrage GR Vidar Wsw

De stijging van de gevraagde bijdrage aan de GR Vidar Wsw heeft betrekking op de kosten voor indexering en de autonome ontwikkeling door de oplopende rijksbijdrage per Sw-ers (loonprijsontwikkeling). Voor de dekking van de aanvullende bijdrage wordt een beroep gedaan op de middelen die vanuit de meicirculaire 2020 en 2021 beschikbaar gesteld zijn voor de loonprijscompensatie Wsw. Voor meer informatie over de dekking wordt verwezen naar programma 0.

L7. Indexering GR Kredietbank Limburg (KBL)

Conform bestuursbesluit van de KBL worden de uurtarieven jaarlijks met 1,2% geïndexeerd op basis van de CBS Consumenten Prijs Index.

L8. Bijstelling WRV voorzieningen

Het gebruik van de woonvoorzieningen blijft toenemen, met name de vervanging van woonunits zorgt voor een toename aan de lastenkant. Daarnaast zien we een toename in de aanvragen voor rol- en vervoersvoorzieningen.

L9. Ondersteuning PGB

De realisatie van de PGB's wordt aangesloten bij de resultaten uit de jaarrekening 2020. De bijstelling levert een klein voordeel op in de begroting.

L10. Bijstelling Huishoudelijke ondersteuning

De toename van de kosten voor huishoudelijke ondersteuning wordt grotendeels veroorzaakt door de indexering die volgt uit de contracten en de invoering van een nieuw reëel tarief per 1 januari 2022. Daarnaast is een stijging in het gebruik te zien die een structureel effect heeft.

L11. Bijstelling WMO Ondersteuning

De bijstelling voor de WMO ondersteuning wordt veroorzaakt door de uit de contracten volgende indexering van de tarieven.

L13. Bijstelling jeugd

Het gebruik van de jeugdzorg lijkt zich te stabiliseren. De bijstelling volgt uit de jaarrekening 2020 daar deze een structureel effect hebben en de uit de contracten volgende indexering.

L14. Volumetoename bezwaarschriftencommissie Sociale Kamer

Vanwege de stijging van het aantal binnenkomende bezwaarschriften, onder meer door de advisering aan de colleges van gemeente Beek (sinds 2018) en gemeente Stein (sinds 2021), is structurele bijstelling van het budget voor de bezwaarschriftencommissie noodzakelijk. De totale bijstelling in programma 0 bedraagt € 70.000, waarvan structureel € 12.000 betrekking heeft op de gemeenten Beek en Stein (programma 6). De lasten à structureel € 12.000 worden gedekt door de betaalde bijdrage van de gemeenten Beek en Stein.

L15./O1. Planmatig Onderhoud 2022

Voor een toelichting wordt verwezen naar programma 0.

L16. Kwijtschelding afval

Bij de bepaling van het afvaltarief 2022 is het bedrag voor kwijtschelding van het afvaltarief verlaagd met € 85.000 gebaseerd op de afboekingen uit voorgaande jaren.

L17. Kwijtschelding hondenbelasting

De kosten van kwijtschelding dalen, doordat minder inwoners er gebruik van maken.

Beleidskeuze (= BK)

L18. Toekomstbestendige dienstverlening Vidar

Vidar ontwikkelt zich tot een volwaardig leerwerkbedrijf met een divers palet aan dienstverlening. Daarmee richten we ons op de inwoners van de Westelijke Mijnstreek en zijn we partner binnen de dienstverlening op de arbeidsmarkt in Zuid-Limburg. Om aan de ambities en de behoefte aan ondersteuning van werkzoekenden en werkgevers te kunnen voldoen moeten we beide (samenvallende) rollen goed kunnen uitvoeren. De ontwikkeling van de doelgroep (de groeiende ondersteuningsbehoefte) en de kansen/krapte op de arbeidsmarkt in bepaalde sectoren vragen om een extra impuls en verdere versterking van de dienstverlening. Het gaat om de versnelling van de transitie naar leerwerkbedrijf waarbij de ontwikkeling van leerwerklijnen, de ontwikkeling werkgeversdienstverlening en het stimuleren en faciliteren van dienstverbanden centraal staan.

Corona (=C)

L19. Bijstelling Omnibuzz

De jaarrekening en de begroting van Omnibuzz hebben een positief effect op de kosten vanwege het verminderde gebruik. Dit is gerelateerd aan de Corona maatregelen.

L20. Corona effect GR Kredietbank Limburg (KBL)

Het is evident dat er meer huishoudens om schuldhulp gaan vragen. In de meerjarenbegroting maakt de KBL een inschatting van de trends en ontwikkelingen die verwacht worden en de dienstverlening positief of negatief kunnen beïnvloeden. Zoals uit de studie van onder andere Schuldenlab en Deloitte blijkt, is de verwachte toename van schulddienstverlening als gevolg van corona een significant te verwachten ontwikkeling. KBL is uitgegaan van de minimale groei die volgens de studie verwacht wordt (14%). Met name in de schulddienstverlening wordt een na-ijleffect verwacht, waarbij de boeg golf wordt voorspeld in 2022. Het Rijk houdt hier ook al rekening mee en geeft aan dat er voor SHV extra (corona)middelen beschikbaar komen in onder andere 2022.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	66.551	54.385	49.840	11.131	60.970	60.462	59.963	59.462
Lasten	-176.492	-165.590	-158.199	-18.250	-176.448	-175.470	-173.498	-172.344
Onttrekkingen	2.091	2.065	913	202	1.116	870	747	747
Toevoegingen	-2.113	-1.332	-747	0	-747	-747	-747	-747
6 SOCIAAL DOMEIN	-109.963	-110.473	-108.193	-6.916	-115.110	-114.886	-113.535	-112.882

Trendanalyse algemeen

De begroting voor het programma Sociaal Domein bedraagt voor 2022 € 116,9 mln. Het Sociaal Domein bestaat vooral uit wettelijke taken op het vlak van preventie, Wmo, jeugdwet, participatiewet en de wet gemeentelijke schuldhulpverlening. De grootste uitgavenposten binnen het Sociaal Domein zijn de uitkeringen. De ontvangen gelden voor de gebundelde uitkering (BUIG) voor het bekostigen van de uitkeringen zijn verantwoord onder de baten.

Vanaf 2022 gaat Sittard-Geleen Beschermd wonen uitvoeren voor de Westelijke Mijnsteek. Hiervoor zijn de financiële middelen aan de baten en lasten kant á € 9,4 mln. in de begroting verwerkt. Binnen de maatwerkdienstverlening voor Wmo en Jeugd nemen de lasten toe. De vraag naar jeugdzorg blijft onverminderd hoog en de complexere problematiek zorgt voor een hogere kostprijs per jeugdige. De invoering van het (vast) abonnementstarief op 1 januari 2019 in plaats van een inkomensafhankelijk tarief heeft gevolgen voor alle maatwerkvoorzieningen en individuele voorzieningen die vallen onder de Wmo en gezorgd voor toenemende lasten. Eind 2020 hebben de uitkomsten van het onderzoek naar de Wmo abonnementstarief niet geleid tot compensatie voor de aanzuigende werking van de invoering van het abonnementstarief. Medio 2021 is de financiële beheersbaarheid van de Wmo opnieuw onderwerp van gesprek tussen Rijk en VNG. De indexatie afspraken met zorgaanbieders en professionele instellingen zijn verwerkt in de begroting 2022.

Wie betaalt mee?

Het brede Sociaal Domein inclusief volksgezondheid en onderwijs bevat allemaal wettelijke taken welke gefinancierd worden door het Rijk via het gemeentefonds en de gebundelde uitkering (BUIG). De zorgverzekeraar is medefinancier voor enkele pilots op het vlak van preventie. Voor Zuid-Limburgse aanpak van de arbeidsmarkt is de provincie en het rijk co-financier. Op het gebied van onderwijshuisvesting komt een aantal voorzieningen – voornamelijk nieuwbouw en uitbreiding – voor rekening van de gemeente. Andere voorzieningen zoals het onderhoud, aanpassingen en ook exploitatie van bestaande schoolgebouwen komen voor rekening van schoolbesturen. Daarnaast worden enkele diensten verzorgd voor buurgemeenten die gefactureerd worden. Ook ontvangen wij van inwoners een beperkte eigenbijdrage voor Wmo en leerlingenvervoer.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de financiële risico's?

Binnen het Sociaal Domein hebben we te maken met wettelijke taken. Deze taken heeft een gemeente uit te voeren en gebeurt dit niet of onvoldoende dan zal de participatiegraad en de mate van zelfredzaamheid van inwoners afnemen en daarmee het beroep op ondersteuning, hulp en zorg juist toenemen.

De transformatie in het sociale domein brengt landelijk nog steeds risico's met zich mee die ook voor Sittard-Geleen van toepassing zijn. Deze risico's zijn niet direct met een financiële impact in te schatten, maar kunnen in een toekomstig jaar wel tot een financieel risico leiden.

- Invoer nieuw verdeelmodel Sociaal Domein per 2023.
- Voor beschermd wonen wordt een nieuw objectief verdeelmodel ingevoerd. De financiële effecten hiervan zijn nog onbekend.
- Gebundelde uitkering (BUIG): eind september wordt het macrobudget BUIG 2021 nader bezien, waarbij rekening zal worden gehouden met de actuele conjuncturele situatie en rekening houdend met de aflopende steunmaatregelen.
- De relatieve onvoorspelbaarheid van de economische ontwikkelingen en de mate waarin de inclusieve arbeidsmarkt wordt gerealiseerd zijn bepalend voor het aantal mensen dat een beroep doet op een uitkering.
- Met de invoering van de nieuwe Wet inburgering per 1 januari 2022 hebben we een nieuwe gemeentelijke taak gekregen. Of de middelen die het rijk beschikbaar heeft gesteld voldoende zijn hangt samen met de instroom van inburgeraars en de behoefte aan ondersteuning.
- Open eindregelingen: Jeugdzorg, Wmo, (bijzonder) bijstand en schuldhulpverlening, zijn regelingen met een zogenaamd open-eindkarakter. Wanneer de aanvrager aan de regels voldoet kan altijd een beroep worden gedaan op een open eindregeling. Ook al ontstaat er hierdoor een tekort voor de gemeente.
- Toename zorgvraag: de vraag naar zorg heeft zich op het vlak van jeugd en Wmo nog niet gestabiliseerd en laat een toename zien. Bij Wmo-voorziening die vroeger een inkomensafhankelijke eigen bijdrage hadden en nu een abonnementstarief hebben, is een toename zichtbaar.

- Toename dossiers op het snijvlak zorg en veiligheid die opgepakt dienen te worden.
- De invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel in de jeugdwet per 2023.
- Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs- en Kindfuncties kan gevolgen hebben voor de vastgoed-exploitatie, maar we kunnen in dit stadium geen concrete risico's benoemen of kwantificeren.
- We kunnen aannemen dat als we problemen met jeugd en jongeren niet tijdig signaleren en aanpakken, zij op latere leeftijd met grotere problemen geconfronteerd worden. Denk aan ernstige inkomensproblemen, zorgvragen en criminaliteit.

Een risico van een andere orde is het personeelstekort in de zorgsector. De wachtlijsten nemen toe waardoor onze inwoner niet de zorg/hulp krijgt die hij nodig heeft of teruggevallen moet worden op duurdere zorg.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Waarde Sittard- Geleen	Gemeenten 50.000 - 100.000	Nederland	Periode
Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15-65 jaar	950,8	768,2	795,9	2020
Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	1,00 %	1,00 %	1,00 %	2019
Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	7,00 %	6,00 %	6,00 %	2019
Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking	63,9 %	68,2%	68,4%	2020
Werkloze jongeren	16 t/m 22 jarigen	3,00 %	2,00 %	2,00 %	2019
Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 1.000 inwoners	45,3	43,7	46,0	2020
Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	18,4	19,9	20,2	2020
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	17,3 %	11,9 %	11,9 %	2020
Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	1,8 %	1,3 %	1,2 %	2020
Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	0,5 %	0,4 %	0,4 %	2020
Clënten met een maatwerkarrangement Wmo	Aantal per 1.000 inwoners	93	72	70	2020
Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	1,2	1,9	2,4	2019
Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	22	26	26	2019
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	2,6%	1,8%	1,7%	2020

Gerelateerde beleidsnota's

Actieplan Novi gebied Zuid Limburg

Toekomstvisie 2030

Beleidsplannen Sociaal Domein (Wmo, Jeugdwet, P-wet en Schuldhulpverlening)

Nota fundamentele aanpak Sociaal Domein 2017

Beleidsplan Jeugdhulp Zuid Limburg 2019

Businesscase en bedrijfsplan Participatiebedrijf Westelijke Mijnstreek

Privacybeleid Sociaal Domein

Actieplan perspectief op werk Zuid-Limburg

Strategisch huisvestingsplan onderwijs en kindfuncties Sittard-Geleen 2013-2025

Beleidskader Jeugd Zuid Limburg

Regionale gezondheidsbeleid 2020-2023 Zuid Springt Eruit! 2019

4.9 PROGRAMMA - 7 - VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU

“Naar een positieve gezondheid(sbeleving) en naar een duurzame, veilig en diverse woon- en leefomgeving .”

In het programma Volksgezondheid en milieu gaat het om de gezondheid en leefomgeving van onze inwoners. We willen dat de gemeente Sittard-Geleen zich duurzaam en gezond ontwikkelt, zodat de (fysieke) kwaliteit van leven verbetert. De gezondheid van onze inwoners op peil houden, is hiervoor onontbeerlijk. Daarom brengen we een gezonde levensstijl bij onze inwoners onder de aandacht. Daarbij zijn zelfredzaamheid en participatie de sleutelwoorden. Samen met de inwoners, instellingen en ondernemers willen we de stad verduurzamen. Zodat Sittard-Geleen ook voor de volgende generaties prettig is om in te wonen en leven. Gezien de samenhang van Volksgezondheid en het Sociaal Domein. Wordt de ontwikkeling en ambities van Volksgezondheid opgenomen in programma Sociaal Domein.

Het programma kent de volgende taakvelden:

- Volksgezondheid
- Riolering
- Afval
- Milieubeheer
- Begraafplaatsen en crematoria

Wat willen we bereiken?

Het programma Volksgezondheid en milieu wordt gekenmerkt door de volgende programmadoelen:

- We erkennen dat gezondheid raakt aan belangrijke lokale beleidsvelden zoals de inrichting van de openbare ruimte, armoede, arbeid, onderwijs en sport en dat betekent dat we ook op die beleidsvelden gaan bijdragen aan gezondheid.
- We zetten in op een transformatie naar bedrijvigheid die produceert met (meer) groene/hernieuwbare grondstoffen en duurzame energie, met Chemelot Circular Hub als pionier en aanjager
- We geven samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties inhoud aan onze leefomgeving.
- We werken op verschillende manieren aan een gezonde leefomgeving. Natuur-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen komen hier samen.
- We willen dat de openbare ruimte bijdraagt aan biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie/ontmoeting.
- We zetten in op gezond en veilig opgroeien, talent ontwikkelen en meedoen, zowel op wijk-en kernniveau als gericht op het individu.
- We stimuleren mensen - jong en oud – om te bewegen en gezond te leven. We werken hiertoe aan een aanpak die begint vóór de zwangerschap (nu niet zwanger) tot aan het zelfstandig en zelfredzaam oud worden (Zuid springt eruit/programma Trendbreuk).

Wat doen we om dit te bereiken?

Om dit te bereiken werken we aan het bevorderen van de sociale gezondheid van inwoners, verduurzaming van de gebouwde leefomgeving, het klimaatbestendig inrichten van de fysieke leefomgeving en een klimaatneutrale samenleving. We nemen hierbij als gemeente verschillende rollen in. De kaderstellende wettelijke rol (o.a. milieubeheer, begraafplaatsen en crematoria, riolering) wisselen we af met die van responsieve overheid waar we ruimte bieden aan maatschappelijk initiatief, onder andere op het gebied van duurzaamheid. Binnen onze kaderstellende wettelijke rol maken we altijd ruimte voor beginspraak. We faciliteren duurzame ontwikkelingen in onze gemeente actief. We richten ons hierbij meer en meer op een netwerkende rol waarin we samen met andere partijen in de samenleving onze doelen gezamenlijk bepalen en

realiseren. Om onze doelstellingen te bereiken, vinden in 2022 de volgende concrete (voorbereidende) acties en ontwikkelingen plaats:

Opgave Duurzaamheid

Conform het addendum op het collegeakkoord is gestart met de opgave Duurzaamheid. Een aparte raads werkgroep Duurzaamheid is betrokken bij het uitwerken van deze opgave.

Het doel van de opgave Duurzaamheid is om te komen tot een overkoepelend integraal en dynamisch duurzaamheidsbeleid door middel van een kader stellende kapstok met daaronder de relevante beleidsvelden. Deze kapstok moet ervoor zorgen dat:

1. Een duidelijke afkadering van duurzaamheid komt die de gemeente in staat stelt om positie te nemen in veranderende situaties.
2. Er inzicht komt in alle aan deze duurzaamheid gerelateerde activiteiten en taken.
3. De gemeente minimaal de vastgestelde (wettelijke) doelstellingen haalt en de ambities maximaal nastreeft.
4. Ervoor zorgen dat, als er een gedeeld duurzaamheidsbelang is tussen verschillende beleidsvelden of organisatieonderdelen, er wordt samengewerkt met als doel de cumulatieve voordelen te optimaliseren
5. Een constante, meerjarige progressie van duurzaamheidsdoelstellingen te borgen in de organisatie.
6. Uiteraard zal dit programma aansluiten op de Toekomstvisie 2030.

De opgave Duurzaamheid wordt nader uitgewerkt in overleg met de Raads werkgroep Duurzaamheid. Vooralsnog wordt uitgegaan van een praktische aanpak die aansluit bij de bestaande beleidsvelden in de organisatie. Dit heeft geleid tot 3 pijlers:

- Duurzame Omgeving, waaronder klimaatadaptatie, vergroening en water
- Duurzame Economie, waaronder gebouwen, industrie, afval en MKB
- Energietransitie, waaronder duurzame opwek, de warmtetransitie en mobiliteit

Dit sluit aan op al lopende duurzaamheidsaanpak voor de energietransitie (waaronder de Regionale Energie Strategie, Transitie Visie Warmte, Het Groene Net, Regeling reductie energieverbruik (RRE + RREW), Verduurzaming bedrijven), Circulaire economie (afval- en grondstoffenplan) en beleid m.b.t. klimaatadaptie.

Een aantal van deze ontwikkelingen zijn hieronder aangegeven (Chemelot Circular Hub is beschreven in programma 3 en klimaatadaptie in programma 8).

Regionale Energie Strategie (RES) en Transitievisie Warmte (TVW)

In opdracht van het Nationaal Programma RES heeft de regio Zuid-Limburg medio 2021 de definitieve Regionale Energie Strategie Zuid-Limburg (RES-ZL) opgesteld. Hierin staat ook het afwegingskader wind- en zonne-energie voor de gemeente Sittard-Geleen waar de gemeenteraad begin 2021 mee heeft ingestemd. De RES-ZL is tevens belangrijke input voor de Transitievisie Warmte (TVW) die elke gemeente in de vorm van warmteplannen voor het einde van 2021 moet vaststellen. Deze TVW schetst per wijk het tijdspad naar aardgasvrijwijken. Voor de wijken waarvan de transitie vóór 2030 gepland is, zijn ook de potentiële alternatieve energiebronnen en -infrastructuren bekend. In 2022 zullen op basis van de TVW wijkuitvoeringsplannen opgesteld worden.

Verduurzaming bedrijven

Bedrijven die per jaar vanaf 50.000 kWh elektriciteit of 25.000 m³ aardgas verbruiken, zijn verplicht hun energiebesparende maatregelen te rapporteren. Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de wettelijke energiebesparingsplicht én informatieplicht. In het kader van toezicht bezoeken de inspecteurs van de unit Wabo van team Handhaving en de inspecteurs van de RUD inrichtingen en andere objecten. Tijdens de bedrijfsbezoeken (zowel volgens de toezichtstrategie als vanuit het thema duurzaamheid)

heeft de inspecteur niet alleen een controlerende rol in die zin dat bekeken wordt of aan alle wet- en regelgeving wordt voldaan, maar ook een adviserende en informerende rol. Met name vanuit deze laatstgenoemde rol draagt de inspecteur bij aan het creëren van bewustwording en het activeren van het bedrijfsleven. Op termijn zal handhavend kunnen worden opgetreden.

Verduurzaming gemeentelijke vastgoed

In 2019 heeft de Raad ingestemd met een pilot verduurzaming gemeentelijke verhuurde gebouwen. Hierbij wordt de verduurzaming van acht panden ingeregeld middels een leen-construct met de gebruikers. De gemeente realiseert de energiebesparende maatregelen waartegenover de huurder 50% van haar energievoordeel afdraagt aan de gemeente. De investering en de terugverdiend worden gereguleerd in een revolving fund. Het project is inmiddels in de afrondende fase van de uitvoering. Na afronding van het project zal een evaluatie plaatsvinden op basis waarvan eventuele bestuurlijke besluitvorming over opschaling van het principe van Revolving Fund kan plaatsvinden.

Het Groene Net (HGN)

Gemeente en Provincie onderkennen het belang van warmtenetten in het kader van de klimaatafspraken en willen daarvoor blijven inzetten op het warmtenet Het Groene Net. Binnen het warmtenet, Het Groene Net wordt onderscheid gemaakt in de projecten HGN Noord en HGN Zuid (werktitels). HGN Noord is het warmtenet in de kern Sittard dat reeds operationeel is en haar warmte betreft van de Biomassa Energiecentrale Sittard (BES). Vanaf medio 2015 beheert en exploiteert HGN B.V. het warmtenet. Het actuele thema in Noord is de uitbreiding van het warmtenet met nieuwe kralen, waaronder de proeftuin aardgasvrije wijk Limbrichterveld Noord.

HGN Zuid wordt door HGN-ontwikkelt B.V. ontwikkeld en betreft initieel de aanleg van het warmtenet in stadsdeel Geleen en de buurgemeenten Beek en Stein met de potentie om door te groeien naar meerdere gemeenten in de Maasvallei. Dit warmtenet wordt gevoed met de restwarmte van het Chemelot-terrein. De ontwikkeling en aanleg van een warmtenet is een complex organisatorisch en financieel vraagstuk, maar voor sommige wijken de maatschappelijk beste oplossing voor de warmtetransitie voor minimaal de komende 10 jaar (de beste oplossing, omdat het de goedkoopste oplossing is, gebaseerd op bewezen technologie en met de minste impact voor bewoners en gemeente).

De gemeente zal zorgdragen voor een adequate en professionele bedrijfsvoering bij Mijnstreekwarmte, als aandeelhouder van HGN BV en HGN Ontwikkelt BV en omgevingsvergunningen die nodig zijn voor de realisatie van het warmtenet.

Beleidskader van afval naar grondstof

In februari 2021 is het Regionaal Beleidskader van afval naar grondstof 2021-2025 door de verschillende gemeenteraden vastgesteld. Het nieuwe beleidskader sluit aan op de Grondstoffenvisie 2050 en richt zich op de circulaire economie. Daarbij streven we op lange termijn naar volledig hergebruik van grondstoffen. Het plan kent een langetermijnvisie op de hele keten van afvalinzameling (bij de inwoners) tot en met verwerking naar herbruikbare grondstof. In het beleidskader besteden we veel aandacht aan de komende grote omslag in afvalinzameling en -verwerking in Nederland. Deze omslag is noodzakelijk om de (landelijke) lange termijn doelstellingen te halen. De VANG-doelstellingen zijn uitgangspunt voor het nieuwe afvalbeleid. Hierbij streven we naar 100 kg restafval per inwoner en 30 kg in 2025. Het ultieme doel is 0 kg restafval in 2050. In december 2021 wordt het Regionale uitvoeringsplan van afval naar grondstof 2022-2025 vastgesteld. Hierin wordt een doorkijk gegeven naar het toekomstig inzamelsysteem waarbij ook de inwoner wordt betrokken.

In het kader van circulaire samenleving van de NOVI gaan we in 2022 experimenteel de mogelijkheden verkennen voor reparatie en hergebruik van elektrische apparaten. Hierbij zoeken we de samenwerking met de regio op.

Uitvoering taken door Regionale uitvoeringsdienst (RUD)

Met de komst van de Omgevingswet (naar verwachting medio 2022) is sprake van een herverdeling van het bevoegd gezag voor bodem. Voor taken op grond van de (huidige) Wet bodembescherming is dan niet langer de provincie bevoegd gezag, maar de gemeente. De gemeente zal deze taken naar verwachting door de RUD laten uitvoeren. Daarnaast is met de inwerkingtreding van de Omgevingswet sprake van een aanpassing van het basistakenpakket (taken die het bevoegd gezag verplicht door de RUD moet laten uitvoeren). Als gevolg hiervan worden werkprogramma's aangepast en dient mogelijk de dienstverleningsovereenkomst met de RUD te worden aangepast. Daarnaast heeft dit zeer waarschijnlijk financiële consequenties. Dit is onderwerp van gesprek tussen VNG en het Rijk in de kabinetsonderhandelingen.

Wijkaanpak Geleen Zuid, tevens ontwikkelpad Geleen Zuid

In Geleen Zuid zijn we gestart met een integrale gebiedsontwikkeling gericht op een gezonde en veilige wijk. Kortheidshalve wordt hier verwezen naar programma 8.

Milieubeleid

In de Omgevingsvisie concretiseren we onze doelen en ambities uit de toekomstvisie 2030 en het plan van aanpak NOVI-gebied Zuid-Limburg (zie ook programma 8). We maken een ruimtelijke vertaling en gebiedsgerichte afweging van de ambitieniveaus, en verwerken dit in heldere afwegingskaders voor de fysieke leefomgeving. De Omgevingsvisie bevat daarnaast een MER (milieueffectrapportage) waarin de milieueffecten voor diverse beleidskeuzes in beeld worden gebracht. De Omgevingswet geeft de mogelijkheid tot het vaststellen van omgevingswaarden voor diverse milieuonderwerpen inclusief een bijbehorend programma. In het proces om te komen tot een Omgevingsvisie wegen we af of we dit instrument gaan inzetten.

Wie en /of wat hebben nodig om dit te bereiken?

Voor veel van deze opgaven kunnen we niet zonder de samenwerking met de regiogemeenten, de Provincie, het Rijk en met inwoners, maatschappelijke organisaties, stakeholders (o.a. huisartsen, zorgverzekeraars en zorgaanbieders) en uitvoeringsorganisaties (RUD, GGD, Veiligheidsregio). Ook de inzet van direct betrokken partijen als woningcorporaties en vastgoedeigenaren, Waterschappen en terreinbeheerders is onmisbaar. De Tuinman van Morgen is een project dat we samen uitvoeren met de Future City Foundation. In dit project onderzoeken we met ruim twintig partners hoe de ontwerp-opgave van de stad verandert door digitalisering en technologisering. Overigens nemen wij als Sittard-Geleen een regierol: we dagen andere partijen uit en spreken hen aan om actief mee te doen, ook bij de realisatie. Deze oproep wordt versterkt door het maatschappelijk contract als onderdeel van de Toekomstvisie 2030: 'samen duurzaam' met het accent op 'samen'. We werken samen op de verschillende schaalniveaus (Euregio, NOVI-gebied Zuid-Limburg, Westelijke Mijnstreek, ...) die nodig zijn om de ontwikkelingen in onze gemeente en de regio hand in hand te laten gaan, en de kansen te benutten om met elkaar meer te bereiken.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen

Nazorg Limburgs BV

RWM N.V.

Mijnstreekwarmte BV (incl. Het Groene Net BV en HGN Ontwikkel BV)

RUD Zuid-Limburg

Voor verdere informatie met betrekking tot de verbonden partijen wordt verwezen naar de hierover afzonderlijk opgenomen paragraaf.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming		
Programma 7 Volksgezondheid en milieu	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BATEN gevraagde bijstelling begroting			-1.215	-1.296	-1.140	-1.143
B1. Preventieakkoord	AO	I	50	50	-	-
B2. Bijstelling ikv tariefbepaling afval	AO	S	-959	-1.149	-1.149	-1.151
B3. Bijstelling ikv tariefbepaling riool	AO	S	-363	-254	-48	-49
B4. Indexering grafrechten	AO	S	57	57	57	57
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			400	521	274	243
L1. Bijstelling BsGW	AO	S	-4	-4	-4	-4
L2. GGD ambities en ontwikkelingen	AO	S	-505	-464	-499	-535
L3. Vaccinatieprogramma	AO	S	-16	-16	-16	-16
L4. Afval	AO	S	616	806	807	807
L5. Riolering	AO	S	32	-4	-4	-3
L6. Kapitaallasten	AO	S	327	253	-10	-6
L7. Preventieakkoord	AO	I	-50	-50	-	-
Mutatie reserves:						
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		5	12	11	10
Saldo			-810	-763	-856	-890

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

B1./L7. Preventieakkoord

In aansluiting op het inmiddels vastgestelde Regionaal Preventieakkoord Zuid-Limburg en de Lokale Preventieagenda worden de ontvangen rijksmiddelen beschikbaar gesteld voor de activiteiten in het kader van de preventie bij jeugd en jongeren.

B2./B3./L4./L5. Bijstelling tariefbepaling riool en afval

Het saldo ontstaat doordat in de tarieven ook kosten zijn opgenomen die verantwoord worden in andere programma's. Samen zijn deze middelen bestemd voor het uitvoeren van de taken m.b.t. afval/milieubeheer en riolering en water. Voor verdere toelichting wordt verwezen naar de paragraaf lokale lasten.

B4. Indexering grafrechten

De tarieven voor de lijkbezorging zijn tot stand gekomen op basis van een analyse naar de kostendekkendheid van het product. Hierbij wordt stapsgewijs toegegroeid (stijging van 5% per jaar) naar een kostendekkend tarief van 2016 tot en met 2021. Voor 2022 zijn de tarieven alleen geïndexeerd. De prognose van de opbrengsten is gebaseerd op een gemiddelde van de realisatie afgelopen jaren.

L1. Bijstelling BsGW

De bijdrage van de gemeente aan BsGW is geïndexeerd. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. GGD

In aansluiting op het vastgestelde Raadvoorstel jaarstukken 2020 en conceptbegroting 2022 van de GGD worden de budgetten aangepast op de ontwikkelingen en ambities van de GR GGD-ZL.

L3. Vaccinatieprogramma

Met ingang van 1 januari 2021 is de uitvoering van de vaccinatie tegen meningokokken overgedragen aan de gemeenten. De daarmee gemoeide middelen worden toegevoegd aan de reeds eerder overgehevelde middelen voor de uitvoering van het rijksvaccinatieprogramma (RVP). Daarnaast is in de verhoging opgenomen de kosten die lokaal gemaakt moeten worden in kader van het inbouwen van de toestemmingsverklaring in de registratie van het RVP, waarmee ouders (en kinderen vanaf 12 jaar) gevraagd worden om toestemming voor het delen van vaccinatiegegevens met het RIVM.

L6. Kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Beleidskeuze (= BK)

Niet van toepassing.

Corona (=C)

Niet van toepassing.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	25.682	25.901	27.005	-1.215	25.790	25.880	26.183	26.180
Lasten	-26.676	-28.464	-25.911	405	-25.507	-24.848	-25.240	-25.272
Onttrekkingen	1.438	3.575	700	0	700	0	0	0
Toevoegingen	-549	0	0	0	0	0	0	0
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	-105	1.012	1.794	-810	984	1.032	943	908

Toelichting algemeen en trendanalyse

Het positief saldo voor dit programma bedraagt € 1,1 mln. Hierin is voor € 7,8 mln. een positief saldo opgenomen vanuit riolering en afval. Dit positieve saldo ontstaat doordat in de tarieven ook kosten zijn opgenomen die verantwoord zijn in programma 2 en programma 5. Samen zijn deze middelen bestemd voor het uitvoeren van de taken m.b.t. afval, riolering en waterbeheer. Meerjarig is bij riolering met name sprake van een toename in kapitaallasten. Deze toename wordt vertaald in een hoger tarief aangezien dit 100% kostendekkend dient te zijn. Naast de kosten voor afval en riolering hebben de uitgaven betrekking op de gemeenschappelijke Regeling GGD. De grootste afwijking in het budget 2022 t.o.v. 2021 heeft met name betrekking op de uitvoering van duurzaamheidsprojecten en dan m.n. Proeftuin Aardgasvrije Wijk Limbrichterveld Noord. Het project wordt volledig gedekt middels een Decentralisatie Uitkering.

Wie betaalt mee?

Voor waterbeheer en afvalverwerking vragen wij onze inwoners een bijdrage die 100% kostendekkend is. In de paragraaf Lokale Heffingen lichten we de afvalstoffenheffing en rioolheffing nader toe. Van de provincie krijgen we een bijdrage voor tijdelijke projecten als Programma Trendbreuk en de gezonde basisschool.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

We hebben de extra invoeringskosten van de omgevingswet als gevolg van verschuiving van de implementatie en decentralisatie van bodemtaken nog niet meegenomen in de begroting. Het Rijk heeft nog niet toegezegd hierin mee te betalen.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, **toe** te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Limburg	Periode
Omvang huishoudelijk restafval	Gemiddeld aantal kilo's per inwoner	133	156	2019
Duurzaam opgewekte elektriciteit		3,7%	9,4%	2016

Gerelateerde beleidsnota's

Bodembeheersplan 2016-2020

De tuinman van Sittard-Geleen

Beleidsplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek 2015-2020

Regionaal Afvalplan Westelijke Mijnstreek 2016-2019

Actieplan afval Sittard-Geleen 2018-2021

Gemeentelijke grondstoffenvisie 2050

Van afval naar grondstof 2021-2025

“Naar een duurzame, diverse en veilige woon- en leefomgeving.”

In het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing gaat het om de kwaliteit van de fysieke woon- en leefomgeving in de gemeente. De Toekomstvisie 2030 vormt met de Omgevingswet (voorlopige inwerkingtreding op 1 juli 2022) een vernieuwend kader. De ambities vanuit het NOVI- gebied Zuid-Limburg op het gebied van sterke en gezonde steden en de groene long versterken de opgaven. Doel is zowel om een gezonde, veilige, inclusieve, duurzame en karakteristieke fysieke leefomgeving te bereiken en in stand te houden, als om de fysieke leefomgeving doelmatig te beheren, te gebruiken en ontwikkelen ter vervulling van maatschappelijke behoeften. Het gaat om het behouden van wat goed is, het verbeteren als dat aan de orde is en het transformeren naar de toekomstige behoeftes in Sittard-Geleen. Inzet is een woon- en leefomgeving die in belangrijke mate bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van Sittard-Geleen als woongemeente. Om te komen tot een aantrekkelijke woonomgeving staat de (door)ontwikkeling van een voldoende en (verdere transformatie naar een) kwalitatief goede woningvoorraad voor alle huidige én toekomstige doelgroepen centraal in combinatie met het optimaliseren van een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving. De groene/buitengebieden met de kernen en dorpen vervullen hier een belangrijke rol in. We zetten in op het versterken van de natuurlijke kwaliteiten en verbinden het stedelijk gebied met de groene omgeving. We zetten in op het verduurzamen en omvormen van de bebouwde omgeving, met de focus op de wensen van inwoners, ondernemers en instellingen, in balans met het verduurzamen en omvormen van de bebouwde omgeving. Hier raken de opgaven de kwaliteit van de openbare ruimte, energietransitie en klimaatadaptatie als onderdeel van de ambitie een gezonde, veilige en daarmee sterke stad in Zuid-Limburg te zijn.

In dit programma zijn de volgende beleidsvelden ondergebracht:

- Stedelijke ontwikkeling
- Ruimtelijke ordening
- Grondexploitatie (van niet-bedrijventerreinen)
- Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing wordt gekenmerkt door de volgende programmadoelen:

- We geven samen met inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties inhoud aan onze leefomgeving.
- We werken samen met de samenleving aan een aantrekkelijk woningaanbod voor alle doelgroepen, met een speciale focus op jongeren en kenniswerkers. De kwaliteit en diversiteit van woningen draagt bij aan een gezonde leefomgeving.
- We werken op verschillende manieren aan een gezonde leefomgeving. Natuur-, milieu-, recreatie-, ontmoeting-, sport- en klimaatdoelen komen hier samen.
- We willen dat de openbare ruimte bijdraagt aan biodiversiteit, gezondheid en sociale cohesie/ontmoeting.
- We werken aan een veilige groene leefomgeving die niet alleen veilig is, maar ook veilig voelt.
- We stimuleren een gezonde, groene, veilige, toegankelijke en slimme bereikbaarheid van de woon-werkomgeving.
- We investeren in en sluiten aan bij de ontwikkeling van Smart Cities onder andere met pilots in de openbare ruimte.
- We stimuleren realisatie van klimaat- en natuurdoelen en het behouden en ontwikkelen van cultureel erfgoed.
- We koesteren de diversiteit van onze centra, wijken, dorpen en landschappen en maken deze beter beleefbaar ten behoeve van een goed woon- en leefklimaat en een bloeiende vrijetijdseconomie.

- We werken aan een passend voorzieningenaanbod met aantrekkelijke centra gericht op ontmoeten en een cultureel programma op maat.

Wat doen we om dit te bereiken?

Om dit te bereiken werken we aan de verbetering van onze fysieke leefomgeving door bestaande waardes te borgen en ruimtelijke ontwikkeling te faciliteren. We nemen hierbij als gemeente verschillende rollen in. De kaderstellende wettelijke rol (rechtmatige overheid) wisselen we af met die van participerende overheid waar we ruimte bieden aan maatschappelijk initiatief in de fysieke leefomgeving van onze inwoners. We faciliteren daarnaast de stedelijke ontwikkeling van onze steden en dorpen actief. We richten ons hierbij meer en meer op een netwerkende rol waarin we samen met andere partijen in de samenleving onze doelen gezamenlijk bepalen en realiseren. In de fysieke leefomgeving zijn we tot slot soms ook presterende overheid.

Om onze doelstellingen te bereiken, vinden in 2022 de volgende concrete (voorbereidende) acties en ontwikkelingen plaats:

Implementatie Omgevingswet

De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 juli 2022 in werking. De implementatie van deze wet is een majeure operatie die zowel gaat over beleidssturing voor de fysieke leefomgeving als over dienstverlening aan inwoners, ondernemers en instellingen. Hiermee heeft de wet ook een wezenlijke impact op onze bedrijfsvoering en de werkwijze van een substantieel deel van onze organisatie, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Om beleidsdoelen te kunnen realiseren is een sluitende beleidscyclus van belang. Beleidsdoelen worden geborgd in regels en door vergunningenstelsels, naleving van regels en vergunningen wordt geborgd door toezicht en handhaving. Een samenspel van beleid en uitvoering is nodig voor evaluatie en (door)ontwikkeling. De verandering van de maatschappij en onze organisatie vraagt om een impuls aan de invulling van de beleidscyclus. Sittard-Geleen voldoet op de ingangsdatum in ieder geval aan de minimale wettelijke vereisten en is zoveel mogelijk voorbereid op de nieuwe rol die van de gemeente wordt verwacht. In de jaren daarna zal de wet verder 'uitgerold' worden.

Voor 2022 betekent dit dat we de volgende resultaten opleveren:

- een nieuwe Omgevingsvisie, voortbordurend op de Toekomstvisie 2030;
- een uitwerking van de aan de Omgevingsvisie gerelateerde Omgevingsprogramma's, te beginnen met een door het college vast te stellen programma externe veiligheid;
- een gefaseerde start van het traject om te komen tot een Omgevingsplan;
- nieuwe processen voor vergunningverlening, ingericht volgens de doelstellingen van de Omgevingswet (o.a. snelservice formule, ontwerpformule, intaketafel, omgevingstafel, één digitaal loket);
- een uitwerking van participatie in de fysieke leefomgeving (o.a. participatieverordening);
- de eerste fase van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), met name het verplicht digitaal loket en de daaraan gerelateerde werkprocessen t.b.v. aanvragers van vergunningen en de vergunningverleners;
- volgend op de ontwikkeling van de instrumenten (visie, programma's, plan en vergunningenproces) van de Omgevingswet wordt gezien hoe het proces van Toezicht en Handhaving kan worden aangepast om optimaal bij te dragen aan het realiseren van de beleidsdoelen (ontwikkelpaden) volgend uit de Toekomstvisie 2030 en de Omgevingsvisie.

Omgevingsvisie

In de Omgevingsvisie concretiseren we onze doelen en ambities uit de toekomstvisie 2030 en het plan van aanpak NOVI-gebied Zuid-Limburg. We maken een ruimtelijke vertaling en gebiedsgerichte afweging van de ambitieniveaus, en verwerken dit in heldere afwegingskaders voor de fysieke leefomgeving. Hiermee geeft de Omgevingsvisie sturing aan een goede ruimtelijke ontwikkeling in de gemeente, waarbij kwaliteit van de leefomgeving en het menselijk gebruik optimaal tot hun recht komen. De Omgevingsvisie is zowel kader voor het handelen van de gemeente, als uitnodigend voor degenen waarmee we samen werken om de ontwikkelingen vorm te geven. Het schept een helder kader voor betrokken partijen welke ontwikkelingen

positief bijdragen aan de duurzame, diverse en veilige woon- en leefomgeving. Hiermee versterkt het de dienstverlening aan onze inwoners en betrokken partijen.

Parallel aan de actualisatie van de Omgevingsvisie wordt ook de nota kostenverhaal geactualiseerd. In 2021 is de nota grondbeleid vastgesteld, waarin is vastgelegd dat we onze grondpositie inzetten om bij te dragen aan de maatschappelijke doelen van de gemeente. Waar nodig zullen deze worden aangescherpt aan de hand van de actualisatie van de Omgevingsvisie. De nota grondbeleid vormt een belangrijke schakel in het bereiken van de maatschappelijke doelen.

NOVI-gebied Zuid-Limburg

In 2021 is Zuid-Limburg door de minister benoemd als NOVI-gebied. Dit betekent dat we langjarig als regio gaan samenwerken met het Rijk om te komen tot een positieve ontwikkeling van Zuid-Limburg. Zuid-Limburg kent een sterke economie, die nog sterker kan worden bij een transitie naar een circulaire economie en samenleving. Om dit potentieel te bereiken is het cruciaal om als regio aantrekkelijk en gezond te zijn. Ook zijn goede verbindingen bepalend. Ons landschap in combinatie met aantrekkelijke steden en dorpen is onze troef. Met rijk en regio zetten we ons in voor sterke en gezonde steden, en het versterken van de groene omgeving. Hierbij verbinden we de sociale en gezondheidsaanpak met de aanpak in de fysieke leefomgeving. Door dit met elkaar te doen vergroten we ons speelveld en maken we de ontwikkelingen mogelijk die de kracht van de gemeente te boven gaan. Onze gemeente is een actieve partner in het samenwerkingsverband en zet sterk in op deze samenwerking.

Circulaire economie in balans met de omgeving

Samen met de partijen op Chemelot, de Provincie en de gemeente Stein werken we langjarig aan de versterking van de circulaire samenleving en de transitie van Chemelot hierbinnen (zie ook programma 3 economie). Vanuit de in 2021 vast te stellen Strategische gebiedsvisie voor de omgeving van Chemelot werken partijen samen aan een juiste balans tussen Chemelot en haar omgeving door de circulaire transitie van Chemelot te verbinden met de versterking van de brede welvaart van de regio. De concept gebiedsvisie schept daarvoor ruimte voor een grensoverschrijdende circulaire economie. En combineert dit met een goed woon- en leefklimaat op de thema's milieu en veiligheid en het versterken van groen, natuur en landschap. Ook is er invulling gegeven aan het multimodaal ontsluiten van de regio en het benutten van de cultuurhistorie als basis voor een innovatieve regio.

Stedelijke ontwikkeling

Evenals de afgelopen jaren richten we ons op de stedelijke ontwikkeling van onze steden en dorpen. Bijzondere aandacht hebben enkele gebieden waar we met een gebiedsgerichte aanpak te werk gaan, zoals de beide stedelijke centra van Sittard en Geleen (zie programma 3). Ook pleksgewijs wordt het bestaand stedelijk gebied vernieuwd. Zo denken we mee in verschillende initiatieven van derden zoals de doorontwikkeling van Watersley naar sports & talentspark en de herontwikkeling van de DSM-torens aan de westzijde van het station in Sittard (zie ook Implementatie Omgevingswet). Ook in 2022 werken we actief aan gemeentelijke projecten waaronder de afronding van De Haese en Abshoven. Bijzonder aandacht heeft de herontwikkeling van leegkomend gemeentelijk vastgoed. Hier werken we aan de invulling van maatschappelijke doelen conform de onlangs vastgestelde Nota Grondbeleid.

Programma ontwikkellocaties

We werken met prioriteit aan de herontwikkeling van leegkomend gemeentelijk vastgoed in het programma ontwikkellocaties. Daarmee leveren we een bijdrage aan onze doelen m.b.t. de fysieke leefomgeving. Locaties in dit programma zijn onder andere Kennedysingel Sittard, Mavo Land van Gulick en de vm. school aan de Leyenbroekerweg die samen met het Agnetenklooster een bijzondere herontwikkeling rondom de kloostertuin opleveren, de versterking van het groen aan de andere kant van de Kennedysingel (Sint Rosa) en de versterking van de omgeving van de Cityflat aan de rand van het centrum van Geleen. Ook diverse voormalige schoollocaties in de kleine kernen zoals de voormalige Dacapo in Born, de voormalige scholen aan de Kleine

Steeg in Sittard en de voormalige basisscholen in Einighausen en Holtum, en de ontwikkellocaties die ontstaan door de gemeentelijke herhuisvesting vallen onder het programma. In het verlengde van de unilocatie voor scholen en sport in het middengebied tussen Obbicht en Grevenbicht wordt het komend jaar gewerkt aan de herontwikkeling van de voormalige schoollocaties met een woonprogramma en de sportlocaties met een groeninvulling. Aan de noordkant van Sittard werken we aan de transformatie van de zwem- en sportlocatie aan de Sportcentrumlaan. Hier onderzoeken we op welke wijze de zwem- en sportlocatie kan bijdragen aan het versterken van de ecologische zone van de Schwienswei en of hierin een intensiever gebruik van de zwem- en sportlocatie mogelijk is, waarbij op participatieve wijze de ecologische, sociaal-maatschappelijke en economische belangen in samenhang worden afgewogen en er in 2022 een doorontwikkeling van de zwem- en sportlocatie wordt voorbereid. Het programma heeft een sterke link met het programma Duurzame Accommodaties (zie programma 5).

Niet strategisch vastgoed

In 2021 is gestart met het opstellen van een doelgericht aanvalsplan niet strategisch vastgoed. Hieronder verstaan we een totaalaanpak om te komen tot een meer aantrekkelijke vastgoedportefeuille bestemd voor verkoop of verhuur. Met andere woorden: hoe gaan we ervoor zorgen dat we nu en in de toekomst in staat zijn en blijven om de juiste strategie te kiezen voor niet strategisch vastgoed? Met het verbeterde inzicht zijn we als gemeente in staat doelgericht een dynamische toekomstbestendige vastgoedportefeuille te beheren. In 2022 zal uitvoering gegeven gaan worden aan dit aanvalsplan.

Versterking groen en landschap

Corio Glana Sittard en omgeving

We werken al vele jaren aan het project Corio Glana, waarbij we nauw samenwerken met Waterschap Limburg, de Provincie Limburg en de vereniging Natuurmonumenten. In 2022 werken we verder aan de klimaatopgaven zoals beschreven in het ambitiedocument Zitterd Climateproof. In 2021 zijn de werkzaamheden in en rond het Stadspark voltooid. In 2022 wordt de voorbereiding van de twee laatste fases van dit project tot aan het centrum van Sittard afgerond. In de periode 2022 – 2023 start de herinrichting van de beekloop van de Agricolastraat en de Parklaan. In 2021 zijn we gestart met opstellen van de een natuur- landschapsvisie voor de voormalige zwem- en sportlocatie aan de Sportcentrumlaan. De opgaven voor de Geleenbeek in de stedelijke omgeving van Sittard –van De Ligne tot en met de Schwienswei- krijgen daarin een prominente plek. Het versterken van de beleving van het water en het geven van een kwaliteitsimpuls aan de woonomgeving, gaan hier hand in hand met klimaatadaptatie, het tegengaan van hittestress, het treffen van afvalwatermaatregelen en het bevorderen van de biodiversiteit in stedelijke bebouwing. We onderzoeken of de beekloop een functie kan vervullen als recreatieve wandel- en fietsverbinding tussen het centrum van Sittard en het buitengebied (Schwienswei).

Corio Glana Geleen (Zuid) & de Keutelbeek

We starten met de voorbereiding van de herinrichting van het beekdal langs de stadsrand van Geleen. Het beekdal ten oosten van Geleen-Oost en Geleen-Zuid/Kluis wordt begrensd door de Beekstraat in Geleen tot en met de Biesenhof en is nu nog de ontbrekende schakel van een verder volledig heringericht beekdal tussen Sittard en Spaubeek. Hier willen we het beekdal verbinden met de wijk Geleen-Zuid, om zo optimaal als uitloop en recreatiegebied voor de inwoners te fungeren. Ook hier worden recreatie, natuur en klimaatdoelen zo veel mogelijk gecombineerd. In 2022 komen we samen met de projectpartners tot een concreet projectvoorstel.

De Keutelbeek is al ontkluisd in de gemeente Beek en verdwijnt vanaf Neerbeek onder de grond. In 2021 is in samenwerking met Waterschap Limburg gestart met een onderzoek naar mogelijke tracés om ook in Geleen de Keutelbeek weer te ontkluizen. De ontkluisde Keutelbeek kan op die manier een bijdrage leveren aan klimaatdoelen en aan het versterken van de woonkwaliteit en biodiversiteit in de openbare ruimte. Het onderzoek naar mogelijke tracés vormt één van de bouwstenen voor de totale aanpak van Geleen-Zuid.

De aanpak voor Corio Glana en de Keutelbeek hebben sterke relaties met andere programma's en projecten. De ontkenning van de Keutelbeek kan een prominente rol vervullen in de aanpak voor Geleen Zuid. De aanpak van de Geleenbeek voorziet o.a. in het realiseren van ontbrekende schakels in het wandel- en fietsroutenetwerk tussen Sittard-Geleen en de Grensmaas. Lokaal kunnen beide projecten ook sterk bijdragen aan het versterken van de relatie en verbinding van het vernieuwde Glanerbrook met zijn omgeving.

Versterken groene samenwerking

We gaan werk maken van het verder versterken van de samenwerking met lokale en regionale groene partners in de regio. Wanneer de omstandigheden het toelaten starten we in 2021 met een groenplatform waarin we samen met lokale verenigingen werk gaan maken van lokale groene opgaven. Een platform waarin we elkaar informeren en versterken én partijen met elkaar in verbinding gaan brengen. In 2022 onderzoeken we welke rol CNME De Rollen hierin kan vervullen.

Volkshuisvesting

Transformatievisie Wonen Westelijke Mijnstreek

Om te kunnen voorzien in een aanbod van voldoende en kwalitatief goede woonproducten voor alle huidige én toekomstige doelgroepen, is transformatie van een gedeelte van de woningvoorraad nodig. De transformatie heeft betrekking op woningverbetering en – aanpassing van bestaande woningen (onder andere om het langer thuiswonen in het kader van zelfredzaamheid te stimuleren). Toevoegingen vinden plaats om de juiste balans in de woningvoorraad te behouden en om bij te dragen aan goede doorstroming in de bestaande woningvoorraad. Zo is er behoefte aan 1- en 2-persoonswoningen. Het bouwen voor de mensen die daarvoor in aanmerking komen (van jong tot oud) bevordert de doorstroming vanuit eengezinswoningen waar in beginsel voldoende aantallen aanwezig zijn. Tot slot zijn de inspanningen gericht om woonproducten, die niet meer marktconform zijn en vaak technisch en energetisch afgeschreven zijn door deze uit de markt te nemen. Opgaven die gezamenlijk met marktpartijen worden opgepakt. De Transformatievisie Westelijke Mijnstreek voorziet in deze aanpak waarbij niet alleen sec de woningvoorraad maar ook de leefbaarheid in wijken, kernen en stadsdelen centraal staat.

Gebiedsgerichte aanpak, ontwikkelpaden en (pilot)projecten wonen

De integrale gebiedsontwikkeling van Geleen-Zuid, een van de ontwikkelpaden van de Toekomstvisie, heeft in 2021 een doorstart gemaakt. Centraal in de aanpak staat de versterking van de sociale verbanden in de opmaat naar een duurzame, veilige prettige woonwijk. Daartoe is in 2021 een ambitiedocument vastgesteld door ZOwonen en de gemeente. Op basis van dit document wordt met meerdere partijen samengewerkt en samenwerking opgezocht. Denk hierbij aan MIK-PIW, de basisschool, Zuyd Hogeschool. Mede ook in het licht van de toekomstvisie 2030 en het netwerk van toekomstambassadeurs, wordt deze samenwerking in 2022 verbreed. De herstructurering van de woningvoorraad maakt onderdeel uit van de aanpak en voltrekt zich gefaseerd in een periode van 10 jaar. Een toekomstgerichte aanpak met oog voor de bevolkingssamenstelling, de openbare ruimte inclusief klimaatadaptatie, de energetische staat van woningen dragen bij aan een veilig en gezonde woonwijk. Oud en jong gaan hand in hand: voldoende zorgvoorzieningen in een wijk waar ook voor jongeren een goede woonplek is. De in 2021 door ZOwonen en gemeente opgezette projectorganisatie is ook in 2022 actief met de wijkontwikkeling met bewonersparticipatie als belangrijk onderdeel. Hiervoor is medio 2020 een stuurgroep en een programmaorganisatie gevormd, die gefinancierd wordt door zowel ZOwonen als de gemeente. Ook zijn diverse samenwerkingspartners aangehaakt. Voor 2021 is de gemeentelijke bijdrage vastgesteld via een doorkijk op de gefaseerde aanpak, programmakosten en een eerste investeringsopzet voor de jaren 2021 tot 2024. Gezien de omvang en de impact van de opgaven in de wijk is het niet voor niets dat Geleen-Zuid tot de ontwikkelpaden uit de Toekomstvisie 2030 behoort. Dat vraagt om een extra inspanning om voor en met de inwoners van de wijk te werken aan de toekomst van de wijk.

Naast Geleen-Zuid zijn op basis van de Transformatievisie pilots gestart in Einighausen, Holtum en Guttecoven. De opgaven in de kernen verschillen in schaalgrootte uiteraard met die van Geleen-Zuid maar gaan feitelijk ook

over het juiste woningaanbod, vergroening en de duurzame aanwezigheid van accommodaties en voorzieningen in relatie tot leefbaarheid. Het uitvoeringsniveau vanaf 2022 is medio 2021 bepaald. Voor die uitvoering wordt het voor 4 jaren beschikbare transformatiebudget ingezet om concrete ingrepen samen met ontwikkelpartners in gang te zetten (o.a. woningcorporaties, vastgoedeigenaren en –beheerders en provincie). De ervaringen opgedaan in de pilotgebieden worden maatgevend voor de gefaseerde aanpak in de rest van de gemeente.

Openbare ruimte

Smart City

Sittard-Geleen is proeftuin voor ‘smart stedenbouw’ in een combinatie van technologie en duurzaamheid. In 2021 is er een visie ontwikkeld op Smart City voor de gemeente. Deze zal in 2022 verder uitgewerkt en uitgerold worden in de gemeente. Een van de projecten die een verder vervolg heeft in 2022 is de proeftuin in de Zeeheldenbuurt. Daar wordt de openbare ruimte (verharding, groen en riolering) opnieuw ingericht. In dit project worden de principes van smart city, klimaatadaptatie en arbeidsparticipatie in de praktijk gebracht. Te denken valt aan zaken als cyclisch beheer, informatie-gestuurd werken, monitoren van data en het veranderen en bestendigen van de nieuwe werkwijze door workshops, coaching en learning-on-the-job.

Regionale Adaptatiestrategie Westelijke Mijnstreek

De verandering van het klimaat heeft grote gevolgen voor onze leefomgeving. In 2021 is een studie afgerond waarin deze effecten voor Sittard-Geleen in beeld zijn gebracht en is tevens het nieuwe beleidsplan Stedelijk Water vastgesteld. In dit beleidsplan is een strategie uitgewerkt voor klimaatadaptatie. In 2022 werken we deze strategie verder uit. Bij het uitwerken van dit programma worden onze inwoners, ondernemers en instellingen betrokken, zoveel mogelijk in samenhang met het participatieproces rond de omgevingsvisie.

Wie en/of wat hebben nodig om dit te bereiken?

Voor veel van deze opgaven kunnen we niet zonder de samenwerking met de regiogemeenten, de Provincie, het Rijk en met inwoners en stakeholders. Ook de inzet van direct betrokken partijen als woningcorporaties en vastgoedeigenaren, Waterschap en terreinbeheerders is onmisbaar. Overigens nemen wij als Sittard-Geleen hierin de regierol: we dagen andere partijen uit en spreken hen aan om actief mee te doen, ook bij de realisatie. Deze oproep wordt versterkt door het maatschappelijk contract als onderdeel van de Toekomstvisie 2030: ‘samen duurzaam’ met het accent op ‘samen’. We werken samen op de verschillende schaalniveaus (Euregio, NOVI-gebied Zuid-Limburg, Westelijke Mijnstreek, ...) die nodig zijn om de ontwikkelingen in onze gemeente en de regio hand in hand te laten gaan, en de kansen te benutten om met elkaar meer te bereiken.

Verbonden partijen betrokken bij de uitvoering van dit programma:

Verbonden partijen

Het Gegevenshuis

Voor verdere informatie over de verbonden partijen verwijzen we naar de hierover afzonderlijk opgenomen verplichte paragraaf Verbonden Partijen.

Wat mag het kosten?

Overzicht gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Bedragen x € 1.000				Meerjarenraming			
Programma 8 Volkshuisvesting, ruimelijke ordening en stedelijke vernieuwing	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	
BATEN gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-	
LASTEN gevraagde bijstelling begroting			-282	-271	-260	-260	
L1. Bijstelling BsGW	AO	S	-27	-27	-27	-27	
L2. Het Gegevenshuis begroting 2022	AO	S	-60	-49	-38	-38	
L3. Vrijval stelpost Het Gegevenshuis	BK	S	-100	-100	-100	-100	
L4. Vrijval kapitaallasten t.g.v. taakstelling	BK	S	-95	-95	-95	-95	
Mutatie reserves:							
Onttrekkingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-	
Toevoegingen gevraagde bijstelling begroting			-	-	-	-	
Saldo Administratieve wijzigingen en kleine afwijkingen	AW		-642	-682	-779	-780	
Saldo			-924	-953	-1.039	-1.040	

Toelichting gevraagde bijstelling exploitatie budgetten

Autonome Ontwikkeling (= AO)

L1. Bijstelling BsGW

De bijdrage van de gemeente aan BsGW is geïndexeerd. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

L2. Het Gegevenshuis

De begroting 2022 van het Gegevenshuis heeft t.g.v. een verhoging van de gemeentelijke bijdrage tot de volgende bijstelling geleid:

- Voor de jaren 2022 en 2023 respectievelijk € 12.000 en € 1.000 bijstellen t.g.v. de toegepaste indexering. Deze indexering wordt gedekt door de stelpost inflatie (zie programma 0). Financieel verloopt de mutatie dus budgettair neutraal.
- Voor de jaren 2022 en 2023 wordt € 48.000 bijgesteld en voor de jaren 2024 en 2025 wordt mogelijk structureel € 38.000 bijgesteld t.g.v. van hogere lasten voor onder meer ICT, huisvesting en facilitaire diensten.

Beleidskeuze (= BK)

L3. Vrijval stelpost Het Gegevenshuis

Ondanks de door onze gemeente ingediende zienswijze bij de bijgestelde begroting 2021 van de GR het Gegevenshuis heeft het algemeen bestuur van de GR de begroting ongewijzigd vastgesteld. Gezien de bijstellingen in het begrotingsbeeld op basis van een aantal autonome ontwikkelingen, is de realisatie van de structurele ombuiging van jaarlijks € 0,1 mln. (conform de huidige begroting) niet haalbaar.

Wij stellen voor deze ombuiging af te boeken ten laste van de algemene middelen.

L4. Vrijval kapitaallasten t.g.v. taakstelling

Als gevolg van verkoop vastgoed komt de vrijval van de kapitaallasten ten gunste van de taakstelling verkoop niet-strategisch vastgoed.

Corona (=C)

Niet van toepassing.

Overzicht meerjarige ontwikkeling exploitatie budgetten

bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting voor bijstelling 2022	Bijstelling begroting 2022	Begroting na bijstelling 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Baten	6.190	2.315	2.261	0	2.261	2.261	2.261	2.261
Lasten	-10.497	-8.695	-7.171	-924	-8.095	-7.973	-7.831	-7.708
Onttrekkingen	978	814	110	0	110	0	0	0
Toevoegingen	-1.894	-623	-1	0	-1	-1	-1	-1
8 VOLKSHUISV., RUIJT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	-5.223	-6.188	-4.801	-924	-5.725	-5.713	-5.571	-5.448

Toelichting algemeen en trendanalyse

De dalende kosten ten opzichte van de begroting 2021 is het gevolg van het intensief investeren in de bijdrage aan de POVI en NOVI Gebied Z-Limburg. De gemeente heeft als prioriteit de (gemeentelijke) ontwikkellocaties te herontwikkelen. Hiervoor zijn in 2021 incidenteel middelen ter beschikking gesteld voor het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken. De grote inkomstenpost binnen het taakveld zijn de bouwvergunningen. Deze bedragen wijken niet af ten opzichte van de begroting 2021. De tendens naar de jaren na 2022 geeft een stabiel beeld, waarbij alleen de kapitaallasten de afwijkende factor vormen.

Wie betaalt mee?

De Provincie betaalt mee aan de voorbereiding en uitvoering van een aantal regionale projecten. Het Waterschap heeft zich gecommitteerd met de opstart in 2021 van de projectvoorbereiding van een tracé Keutelbeek aansluitend aan de fase Neerbeek en dus door Sittard-Geleen. In Geleen-Zuid staat ZOwonen en de gemeente samen aan de lat om terreinbeheerders bij de adaptatiestrategie, woningcorporaties, ontwikkelaars en private partijen een bijdrage te laten leveren aan de transformatieopgaven. Voor pilots, proeftuinen en experimenten zoeken we in voorkomende gevallen medefinanciers, al dan niet op basis van subsidieregelingen. Bij de aanpak van het NOVI-gebied Zuid-Limburg werken we met rijk en regio aan een regionale investeringsagenda. We trekken hierin samen op om de inzet en financiën van de diverse partijen doelgericht in te zetten voor de versterking van Zuid-Limburg. We maken gebruik van de subsidiemogelijkheden die het netwerk ons biedt en vergroten hiermee het speelveld voor de projecten die nodig zijn om de regio vooruit te helpen.

Wat gebeurt er als we het niet doen c.q. wat zijn de (financiële) risico's?

Wordt niet gekozen voor een adequate aanpak en vernieuwing van de woningvoorraad dan missen we de aansluiting bij de doelstellingen vanuit het NOVI-gebied Zuid-Limburg en de Toekomstvisie 2030. Doelstellingen gericht op een duurzame en veilige woonomgeving als onderdeel van gezonde en sterke steden in Zuid-Limburg. Uiteindelijk dreigt het gevaar van leegstand en verloedering en dat gevaar draagt absoluut niet bij aan het streven naar een sterke en gezonde stad. De aanpak van de problematiek die dan ontstaat vergt zeer waarschijnlijk een nog grotere financiële inspanning. Dit geldt ook voor een goede balans tussen economie en leefomgeving waarin het slagen van de circulaire transitie alleen mogelijk is als de leefomgeving gelijk mee verbeterd.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is opnieuw uitgesteld tot 1 juli 2022. Overheden en organisaties hebben een half jaar langer gekregen om zich voor te bereiden op de komst van de Omgevingswet. Het uitstel van de wet zal leiden tot hogere uitgaven. Onduidelijk is nog hoeveel. We hebben de extra invoeringskosten van de omgevingswet als gevolg van verschuiving van de implementatie en decentralisatie van bodemtaken nog niet meegenomen in de begroting 2021. Het Rijk heeft nog niet toegezegd hierin mee te betalen.

Beleidsindicatoren

We gebruiken de zogenaamde beleidsindicatoren om de effecten van beleid op de programma's, toe te lichten. We doen dat (verplicht) aan de hand van een vast aantal indicatoren. Door deze niet-financiële informatie op te nemen in de begroting kunnen raadsleden ook zonder specifieke financiële kennis makkelijker inschatten of de resultaten via de voorgestelde beleidskeuzes behaald kunnen worden. En ze bieden raadsleden meer inzicht om te kunnen sturen.

Naam indicator	Eenheid	Sittard-Geleen	Landelijk	Periode
Gemiddelde WOZ-waarde	Afgerond op € 1.000	191	270	2020
Nieuwgebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	2,8	9,2	2019
Demografische druk	%	58,1%	54,6%	2021
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	X €1	835	733	2021
Gemeentelijk woonlasten meerpersoonshuishouden	X €1	894	810	2021

Gerelateerde beleidsnota's

Omgevingsvisie 2016

Veiligheidsvisie 2019

Masterplan Zitterd Revisited (actualisatie 2014)

Centrumplan Geleen (actualisatie 2015)

Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg 2016

Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg

Transformatievisie Westelijke Mijnstreek 2020

Ambitiedocument 'Luuj make Gelaen Zuid'

Groenstructuurvisie 2014

Beleidsnota archeologie en monumenten 2012

Nota Grondbeleid 2021

Nota kostenverhaal 2016

Plan van aanpak NOVI-gebied Zuid-Limburg 2020

Ambitiedocument Zitterd Climateproof

4.11 ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. In tegenstelling tot specifieke dekkingsmiddelen kunnen we de algemene dekkingsmiddelen dus vrij besteden.

Algemene dekkingsmiddelen

bedragen x € 1.000	Jaar- rekening 2020	Actuele begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
ALGEMENE UITKERINGEN						
07 ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEF	177.591	180.822	188.594	184.347	183.103	182.911
<i>Baten</i>	<i>177.591</i>	<i>181.473</i>	<i>189.348</i>	<i>185.098</i>	<i>183.941</i>	<i>183.600</i>
<i>Lasten</i>	<i>0</i>	<i>651</i>	<i>754</i>	<i>751</i>	<i>838</i>	<i>689</i>
LOKALE HEFFINGEN waarvan de besteding niet gebonden is						
061 OZB WONINGEN	16.713	18.016	18.679	18.852	19.025	19.025
<i>Baten</i>	<i>17.302</i>	<i>18.335</i>	<i>19.043</i>	<i>19.216</i>	<i>19.389</i>	<i>19.389</i>
<i>Lasten</i>	<i>589</i>	<i>319</i>	<i>364</i>	<i>364</i>	<i>364</i>	<i>364</i>
062 OZB NIET-WONINGEN	32.748	34.894	36.203	36.539	37.105	37.335
<i>Baten</i>	<i>33.343</i>	<i>35.523</i>	<i>36.894</i>	<i>37.230</i>	<i>37.796</i>	<i>38.026</i>
<i>Lasten</i>	<i>595</i>	<i>629</i>	<i>691</i>	<i>691</i>	<i>691</i>	<i>691</i>
063 PARKEERBELASTING	2.152	2.800	2.800	2.800	2.800	2.800
<i>Baten</i>	<i>2.150</i>	<i>2.800</i>	<i>2.800</i>	<i>2.800</i>	<i>2.800</i>	<i>2.800</i>
<i>Lasten</i>	<i>-2</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
064 BELASTINGEN OVERIG	552	457	846	846	846	846
<i>Baten</i>	<i>1.104</i>	<i>804</i>	<i>1.131</i>	<i>1.131</i>	<i>1.131</i>	<i>1.131</i>
<i>Lasten</i>	<i>552</i>	<i>347</i>	<i>284</i>	<i>284</i>	<i>284</i>	<i>284</i>
DIVIDENDEN EN FINANCIERINGSFUNCTIE						
05 TREASURY	1.100	428	948	1.187	1.327	1.458
<i>Baten</i>	<i>1.140</i>	<i>880</i>	<i>976</i>	<i>975</i>	<i>973</i>	<i>971</i>
<i>Lasten</i>	<i>40</i>	<i>451</i>	<i>28</i>	<i>-212</i>	<i>-354</i>	<i>-486</i>
TOTAAL	230.856	237.417	248.070	244.571	244.206	244.375

De twee belangrijkste inkomstenbronnen zijn de lokale heffingen en het gemeentefonds. Hun begrote aandeel bedraagt in 2022 99,3% van de algemene dekkingsmiddelen. Voor een toelichting over de financieringsfunctie (taakveld 05 treasury) en de dividenden (taakveld 05 treasury) verwijzen we naar de paragraaf Financiering en de paragraaf Verbonden partijen.

Lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is

De gemeentelijke belastingen is de tweede grootste inkomstenbron van de gemeente. Het saldo van de lokale heffingen (waarvan de besteding niet gebonden is) is exclusief de leges en rechten zoals de riool- en afvalstoffenheffing. Het tarief van deze heffing mag niet hoger zijn dan de begrote kosten. De baten en lasten van de bestedingsgebonden heffingen verantwoorden we onder het betreffende programma. Bijvoorbeeld de riool- en afvalstoffenheffing valt onder het programma volksgezondheid en milieu.

De lokale heffingen zijn verdeeld over 4 taakvelden:
 061 OZB woningen (particuliere)
 062 OZB niet-woningen (ondernemers en organisaties)
 063 Parkeerbelasting
 064 Hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting.
 De toeristenbelasting valt onder programma 3 Economie.

Voor meer informatie over de gemeentelijke heffingen en het uitgevoerde gemeentelijke belastingbeleid verwijzen wij naar de paragraaf Lokale Heffingen.

Gemeentefonds

Uitkeringen uit het gemeentefonds (taakveld 07)

	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Algemene uitkering	163.758	161.785	159.176	158.854	159.568
Aanname Jeugdzorg	-	8.085	6.525	6.150	5.625
Aanname herverdeeleeffect	-	-	340	340	340
Integratie- en Decentralisatieuitkeringen	21.151	19.478	19.058	18.596	18.067
Totaal	184.909	189.348	185.099	183.940	183.600

Alle gemeenten ontvangen geld van het Rijk om hun taken uit te voeren uit het Gemeentefonds. Het gemeentefonds met een omvang van ca. € 189 mln. is goed voor een dekking van ca. 45% van de totale gemeentelijke lasten en hiermee de belangrijkste inkomstenbron van de gemeente. Deze uitkering mogen we overal voor inzetten. De actuele begroting van het Gemeentefonds is gebaseerd op de meicirculaire 2021.

Naar aanleiding van het tekort aan middelen voor jeugdtaken heeft het huidige kabinet al eerder extra middelen aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd. In de meicirculaire is € 2,6 miljoen extra voor het jaar 2021 toegevoegd. In juni is een toezegging gedaan voor € 8 miljoen extra voor het jaar 2022. Vanaf 2023 is er, in overeenstemming met de toezichthouder, een aanname gedaan op basis van een indicatie van het Rijk. Het nieuwe kabinet zal een besluit nemen op de toevoegingen na 2023.

In 2023 gaat het verdeelmodel van de algemene uitkering veranderen. De laatste indicatie, van eind augustus 2021, laat voor Sittard-Geleen een voordelig effect zien van gemiddeld € 4 per inwoner (€ 340.000). In het najaar zal de Raad van Openbaar Bestuur (ROB) en de VNG nog een advies geven op het nieuwe verdeelmodel. De adviezen kunnen leiden tot aanpassing van het verdeelmodel en nieuwe herverdeeleeffecten. In de meicirculaire 2022 zal het nieuwe verdeelmodel met de daarbij behorende herverdeeleeffecten definitief zijn.

De algemene middelen maken onderdeel uit van de taakvelden die onder bestuur en ondersteuning vallen. Voor de financiële analyse verwijzen we naar programma 0 Bestuur en ondersteuning.

4.12 ADMINISTRATIEVE WIJZIGINGEN

Nr	Omschrijving	AO/ BK/ AW/C	I/S	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
1	Planeconomie	AW	S	-15	-15	-15	-15
2	Planeconomie	AW	S	15	15	15	15
3	Herverdeling huurinkomsten	AW	S	46	46	46	46
4	Doorbelasting capaciteit personeel	AW	S	4	4	4	4
5	Doorbelasting capaciteit personeel	AW	I	2.014	2.238	2.317	2.311
6	Correctie kostenplaats beleid	AW	S	180	180	180	180
7	Diverse kleine administratieve verschillen	AW	S	-	-	-	1
8	Diverse kleine administratieve verschillen	AW	S	-	-	-	5
9	Divers kleine administratieve verschillen	AW	S	-	-	-	-6
10	Vernieuwbouw Laco	AW	I	-	45	-	-
11	Correctie Nieuw Beleid	AW	I	-	-	-	-1.148
12	Correctieboekingen Algemene Reserve	AW	I	-	-	-	-2.677
13	Correctieboekingen Algemene Reserve	AW	I	-	-	-	2.965
14	Algemene Reserve / Risicobeheersing	AW	I	60	-	-	-
15	Algemene Reserve / Risicobeheersing	AW	I	-60	-	-	-
16	Correctieboekingen Risicoreserve	AW	I	103	250	250	250
17	Herverdeling huurinkomsten	AW	S	23	23	23	23
18	Taakstelling evenementen Beleid	AW	S	-40	-40	-40	-40
19	Doorbelasting capaciteit personeel	AW	S	31	-111	-111	-111
20	Herindeling budget Jeugd Veiligheid	AW	S	86	86	86	86
21	Herverdeling huur inkomsten	AW	S	7	7	7	7
22	Capaciteitsberekening en materieel	AW	I	286	285	290	292
23	IBOR jaarschijf	AW	S	-110	-30	140	-195
24	Aanpassing toewijzing personeel havens	AW	S	-21	-21	-21	-21
25	Nieuwe subsidieregeling evenementen	AW	S	-147	-147	-147	-147
26	Diverse baten	AW	S	-109	-109	-109	-109
27	Diverse lasten	AW	S	-31	-31	-31	-31
28	Huuropbrengsten gemeentelijk vastgoed	AW	S	-38	-38	-38	-38
29	Huuropbrengsten gemeentelijk vastgoed	AW	S	-17	-17	-17	-17
30	Huuropbrengsten gemeentelijk vastgoed	AW	S	42	42	42	42
31	Huuropbrengsten gemeentelijk vastgoed	AW	S	-120	-120	-120	-120
32	Nieuwe subsidieregeling evenementen	AW	S	135	135	135	135
33	Diverse lasten	AW	S	37	37	37	37
34	Vernieuwbouw Glanerbrook	AW	I	-	-45	-	-
35	IBOR jaarschijf	AW	S	-	-	-	-40
36	B3. Correctie taakstelling personele kosten beleid 20	AW	S	-40	-40	-40	-40
37	Herverdeling inkomsten	AW	S	57	57	57	57
38	Bijstelling Eigen bijdrage WMO	AW	S	95	95	95	95
39	Diverse lasten	AW	S	-108	-112	-112	-112
40	L17. Bijstelling Omnibuzz	AW	S	-	159	130	130
41	Kapitaalslasten	AW	S	25	25	24	30
42	Doorbelasting capaciteit personeel	AW	S	-2.037	-2.047	-2.047	-2.047
43	B6. Afloop voorziening	AW	I	-	-	-	-24
44	L29. Afloop voorziening	AW	I	-	-	-	24
45	L6. Capaciteitsberekening	AW	I	5	12	11	10
46	Kapitaallasten	AW	S	123	113	112	111
47	Capaciteitsberekening	AW	S	-765	-795	-891	-891
Totaal				-284	136	262	-973

Programma 0

1./2. Planeconomie

Betreft administratieve en budgettaire neutrale correctie.

3. Herverdeling huurinkomsten

Naar aanleiding van aanpassing van huurpenningen en nieuwe contracten van vastgoedobjecten zijn huurbedragen aangepast. In het kader van reëel begroten betreft dit een administratieve wijziging. Deze wijziging raakt diverse programma's. Gemeentebreed is deze wijziging budgettair neutraal.

4./5. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft de mutatie in de doorbelasting van de directe personeelskosten over de diverse programma's. Deze mutaties zijn budgettair neutraal.

6. Correctie kostenplaats beleid

Met deze boeking corrigeren wij een verkeerd opgevoerde taakstelling p-kosten beleid uit 2017 (zie ook programma 1,3 en 6).

7./8./9. Diverse kleine verschillen

Betreft diverse kleine administratieve verschillen in de begroting 2025 ten opzichte van 2024 welke budgettair neutraal zijn.

10. Vernieuwbouw Laco

Betreft puur administratieve correctie welke budgettair neutraal verloopt (programma 0 en 5).

11. Correctie Nieuw Beleid

In verband met de toevoeging van een nieuwe jaarschijf aan de meerjarenraming is gekeken naar de mutaties in Nieuw Beleid. Op basis van de beoordeling van de mutaties wordt het saldo administratief gecorrigeerd voor een bedrag van € 1,15 mln. Dit heeft een negatief effect op het begrotingssaldo.

12./13. Correctieboekingen Algemene Reserve

In verband met de toevoeging van een nieuwe jaarschijf aan de meerjarenraming is gekeken naar de mutaties in de algemene reserve. Op basis van de beoordeling van de mutaties wordt het saldo van de algemene reserve administratief gecorrigeerd voor een bedrag van € 0,3 mln. Dit heeft een voordelig effect op het begrotingssaldo.

14./15. Algemene Reserve/Risicobeheersing

De risico-inventarisatie m.b.t. ICT-ontwikkelingen binnen Vidar wordt met € 60.000 bijgesteld (van 65% naar 35%). Een bedrag van € 60.000 vloeit van de algemene reserve risicobeheersing terug naar de algemene reserve.

16. Correctieboekingen Risicoreserve

In verband met de toevoeging van een nieuwe jaarschijf aan de meerjarenraming is gekeken naar de mutaties in de risicoreserve. Op basis van de beoordeling van de mutaties wordt het saldo van de risico reserve administratief gecorrigeerd voor een bedrag van € 0,1 mln. in 2022 en € 0,25 mln. structureel. Dit heeft een voordelig effect op het begrotingssaldo.

Programma 1

17. Herverdeling huurinkomsten

Naar aanleiding van aanpassing van huurpenningen en nieuwe contracten van vastgoedobjecten zijn huurbedragen aangepast. In het kader van reëel begroten betreft dit een administratieve wijziging. Deze wijziging raakt diverse programma's. Gemeentebreed is deze wijziging budgettair neutraal.

18. Taakstelling evenementen Beleid

Betreft een administratieve wijziging taakstelling p-kosten beleid uit 2017 (zie ook programma 0)

19. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie herverdeling van de doorbelasting directe personeelskosten naar de taakvelden binnen de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting. Gemeentebreed verloopt dit budgettair neutraal (de kostenverdeelstaat over de jaren 2023 t/m 2025 moet nog geboekt worden).

20. Herindeling budget Jeugd Veiligheid

Dit budget wordt van programma 1 overgeheveld naar Programma 6 (sociaal domein).

Programma 2

21. Herverdeling huurinkomsten

Naar aanleiding van aanpassing van huurpenningen en nieuwe contracten van vastgoedobjecten zijn huurbedragen aangepast. In het kader van reëel begroten betreft dit een administratieve wijziging. Deze wijziging raakt diverse programma's. Gemeentebreed is deze wijziging budgettair neutraal.

22. Doorbelasting capaciteit personeel en materieel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel en materieel wijkteams naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

23. IBOR jaarschijf

Voor het juist en volledig ramen van de kapitaallasten gekoppeld aan de IBOR investeringen volgt na de kopie begroting 2024 naar 2025 een bijstelling van de IBOR kapitaallasten in 2025. Dit is jaarlijks aan de orde voor het investeringsbudget € 7,8 mln. en de doorwerking van het investeringsbudget € 14,2 voor de herstelmaatregelen verhardingen 2020-2023.

24. Aanpassing toewijzing personeel havens

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar het product haven n.a.v. berekening kostendekkendheid scheepvaartrechten.

Programma 3

25. Nieuwe subsidieregeling evenementen

De nieuwe subsidieregeling evenementen leidt tot een concentratie van gemeentelijke subsidiemiddelen in het programma 3. Zie ook programma 5 en programma 6.

26./27. Diverse kleine mutaties

Diverse mutaties.

28./29. Herverdeling huurinkomsten

Naar aanleiding van aanpassing van huurpenningen en nieuwe contracten van vastgoedobjecten zijn huurbedragen aangepast. In het kader van reëel begroten betreft dit een administratieve wijziging. Deze wijziging raakt diverse programma's. Gemeentebreed is deze wijziging budgettair neutraal.

Programma 4

30. Herverdeling huurinkomsten

Naar aanleiding van aanpassing van huurpenningen en nieuwe contracten van vastgoedobjecten zijn huurbedragen aangepast. In het kader van reëel begroten betreft dit een administratieve wijziging. Deze wijziging raakt diverse programma's. Gemeentebreed is deze wijziging budgettair neutraal.

Programma 5

31. Herverdeling huurinkomsten

Naar aanleiding van aanpassing van huurpenningen en nieuwe contracten van vastgoedobjecten zijn huurbedragen aangepast. In het kader van reëel begroten betreft dit een administratieve wijziging. Deze wijziging raakt diverse programma's. Gemeentebreed is deze wijziging budgettair neutraal.

32. Nieuwe subsidieregeling evenementen

In aansluiting op de vastgestelde nieuwe subsidieregeling evenementen worden bijdrages vanuit de budgetten Stadsdeelbudget, Sport en Cultuur met ingang van de begroting 2022 overgeheveld naar het budget Evenementensubsidies.

33. Diverse lasten

Dit betreft een aantal kleine mutaties:

- Vanwege het faillissement van de Stichting Kunst en Zo wordt het betreffende budget niet meer ingezet. In het kader van de vereenvoudiging van de administratie en reëel begroten wordt dit budget herverdeeld. Hiermee wordt resultaatneutraal de restant ombuiging op Evenementen uit 2012 structureel ingevuld, wordt het budget inkomsten Kermis Geleen conform collegebesluit 2019 bijgesteld, wordt het budget voor het Bonnefantenmuseum ingeregeld en wordt het budget voor de huren van Opslag van de Gemeentelijke collectie in lijn gebracht met de daadwerkelijke huren.
- Begin 2021 is het Tom Dumoulin Bikepark overgedragen aan WCL De Bergklimmers. In de onderliggende
- Erfpachtovereenkomst is de Gemeente met WCL De Bergklimmers een jaarlijkse exploitatiebijdrage van € 100.000 overeengekomen. Deze wordt betaald vanuit het budget Veilige Wieleromgeving. Om het budget en de exploitatiebijdrage met elkaar in overeenstemming te brengen wordt een deel van het budget Sportzone overgeheveld naar het budget Veilige Wieleromgeving.
- In het kader van de vereenvoudiging van de administratie en reëel begroten worden de budgetten Cultuurbedrijf samengevoegd tot één budget voor De Domijnen en één apart budget voor Muziekeducatie. Daarmee wordt ook aansluiting gecreëerd met de beschikking aan en transformatie van De Domijnen.
- In het kader van de vereenvoudiging van de administratie en reëel begroten worden de losse budgetten structurele subsidies culturele vrijwilligersorganisaties samengevoegd tot één budget.

34. Vernieuwbouw Glanerbrook

Betreft puur administratieve correctie welke budgettair neutraal verloopt (programma 0 en 5).

35. IBOR jaarschijf

Voor het juist en volledig ramen van de kapitaallasten gekoppeld aan de IBOR investeringen volgt na de kopie begroting 2024 naar 2025 een bijstelling van de IBOR kapitaallasten in 2025. Dit is jaarlijks aan de orde voor het investeringsbudget € 7,8 mln. en de doorwerking van het investeringsbudget € 14,2 voor de herstelmaatregelen verhardingen 2020-2023.

Programma 6

36. Correctie taakstelling personele kosten beleid 2017

Met deze boeking corrigeren wij een verkeerd opgevoerde taakstelling p-kosten beleid uit 2017.

37. Herverdeling inkomsten huur

Zie programma 5 voor een nadere toelichting.

38. Bijstelling Eigen bijdrage WMO

De toename van het gebruik van de WMO voorzieningen heeft gevolgen voor de eigen bijdrage die hierbij op basis van het abonnementstarief wordt geheven. Het budget voor de inkomsten wordt naar aanleiding van deze toename verhoogd om aan te blijven sluiten bij de realisatie.

39. Diverse lasten

Dit betreft een aantal mutaties:

- Herindeling budget Jeugd en veiligheid;
- In het kader van de vereenvoudiging van de administratie en reëel begroten worden de zes losse budgetten basisdienstverlening Partners in Welzijn (PIW) samengevoegd tot één budget. Daarmee wordt ook aansluiting gecreëerd met de beschikking aan PIW;
- Vanuit de meicirculaire is een verhoging van de middelen voor Antidiscriminatie aangekondigd.
- In aansluiting op de vastgestelde nieuwe subsidieregeling evenementen wordt een bijdrage vanuit het Stadsdeelbudget met ingang van de begroting 2022 overgeheveld naar het budget Evenementensubsidies.

40. Bijstelling Omnibuzz

De jaarrekening en de begroting van Omnibuzz hebben een positief effect op de kosten vanwege het verminderde gebruik. Dit is gerelateerd aan de Corona maatregelen.

41. Kapitaalslasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

42. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

43./44. Afloop voorziening

De voorziening MFA Sittard Zuid is ingesteld in 2015 voor een periode van 10 jaar. Per 2025 vervalt dus de jaarlijkse onttrekking en dit wordt administratief verwerkt in deze begroting.

Programma 7

45. Doorbelasting capaciteit personeel en materieel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel en materieel wijkteams naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

Programma 8

46. Kapitaallasten

Betreft mutatie van de kapitaalslasten. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

47. Doorbelasting capaciteit personeel

Betreft mutatie doorbelasting capaciteit personeel naar de programma's. Zie programma 0 voor nadere toelichting.

5. PARAGRAFEN

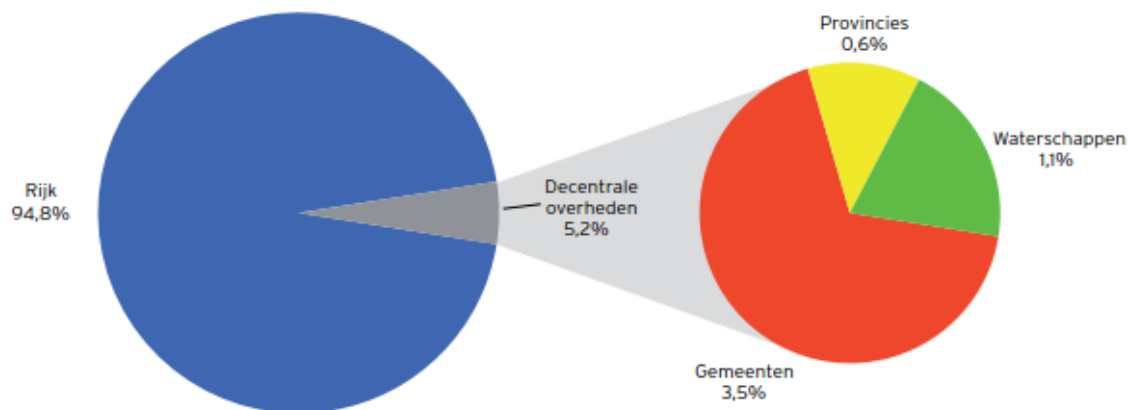
5.1 PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN

Deze paragraaf bevat informatie en voorstellen over gemeentelijke belastingen en heffingen en gaat in op de consequenties van de gemeentelijke woonlastendruk voor de inwoners van Sittard-Geleen.

Rijksbeleid gemeentelijke belastingen en heffingen

Gemeenten zijn autonoom in het bepalen van de hoogte en de besteding van de opbrengst van de gemeentelijke belastingen. De mogelijkheid voor gemeenten om belastingen te heffen is echter begrensd. Gemeenten mogen alleen belastingen heffen die de Gemeentewet uitdrukkelijk toestaat. Ook is het niet toegestaan om gemeentelijke belastingen te heffen met winstoogmerk of op basis van vermogen of inkomen.

Van elke euro die huishoudens en bedrijven in Nederland aan belastingen en sociale premies betalen gaat ruim 3 procent naar de gemeenten. De decentrale overheden nemen samen 5 procent voor hun rekening, de rijksoverheid 95%².

De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen en retributies (heffingen en leges). De opbrengst uit algemene belastingen zijn niet gelabeld en worden toegevoegd aan de algemene middelen. Het is aan de gemeenteraad om te bepalen waarvoor deze wordt ingezet. Onder de algemene belastingen vallen bijvoorbeeld de Onroerende Zaakbelasting (OZB), de honden-, precario- en de toeristenbelasting.

De retributies vallen uiteen in bestemmingsheffingen en leges. Voor heffingen en leges geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de kosten die de gemeente maakt. Voorbeelden hiervan zijn de rioolheffing en afvalstoffenheffing. Leges voor bijvoorbeeld een paspoort of een vergunning zijn vergoedingen die aan de overheid worden gedaan in ruil voor een door de overheid geleverde individuele dienst.

Vervolgonderzoek naar ontwikkelingen rond WOZ-bezwaren

Bewindslieden van de ministeries van Binnenlandse Zaken, Justitie en Veiligheid en Financiën hebben in het najaar van 2021 bestuurlijk overleg over de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ). De inzet van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) daarbij is dat er vóór de volgende WOZ-ronde perspectief komt op een oplossing voor de no pay no cure-constructies in de Wet WOZ.

² <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2015/04/>

Het aantal no cure no pay-bezwaren tegen WOZ-beschikkingen neemt de afgelopen jaren enorm toe. Door de hoge kosten en de tijd die de afhandeling van deze bezwaren en beroepen kost komt een verantwoorde uitvoering van de Wet WOZ onder druk te staan. Het huidige Besluit proceskosten bestuursrecht moet aangepast worden, met aandacht voor (in volgorde van relevantie):

1. het waarborgen van een adequate rechtsbescherming van burgers en bedrijven,
2. het garanderen van de uitvoerbaarheid van de Wet WOZ en
3. een proceskostenregeling als tegemoetkoming voor gemaakte kosten en niet als verdienmodel.

Met het onderzoek wordt een vervolg gegeven aan de uitkomsten uit het rapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WDOC) 'Van beroep in bezwaar, werkwijze en verdienmodel 'no cure no pay' bedrijven WOZ en BPM³'. Het rapport bevat waardevolle elementen, maar geeft niet op alle vragen een antwoord. Verder onderzoek moet die antwoorden geven, zodat passende oplossingen kunnen worden toegepast.

Rapport 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel'

Op 18 mei 2020 heeft de Tweede Kamer het langverwachte pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' ontvangen. Onderdeel van dit pakket is de Herziening van het gemeentelijke belastinggebied. Het rapport meldt dat de financiële autonomie van gemeenten beperkt is: minder dan 20% van de inkomsten bestaat uit gemeentelijke belastingen en heffingen. Dit perkt ook de bestuurlijke autonomie van gemeenten in. Gemeenten nemen, aldus het rapport, 40% van de overheidsuitgaven voor hun rekening, maar staan tegelijkertijd "slechts" aan de lat voor 3% van de totale belastingdruk.

De herziening van het gemeentelijke belastinggebied kan een deel van de oplossing voor deze knelpunten zijn. Het rapport stelt een aantal beleidsopties voor:

1. Een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied: dit kan door een belastingschuif van € 4 of € 6 miljard van het Rijk naar gemeenten. Het gemeentefonds neemt met hetzelfde bedrag af en inwoners worden gecompenseerd door lagere inkomstenbelasting. Bouwstenen (opties) hierbij zijn:
 - de herinvoering van de OZB voor gebruikers van woningen
 - de invoering van een ingezetenenheffing
2. Een verbreding van de belastinggrondslag voor de OZB, met als bouwsteen:
 - de afschaffing van één of meer waarderingsuitzonderingen in de WOZ/OZB.
3. Modernisering en uitbreiding van de overige gemeentelijke belastingen: de gemeentelijke belastingmix kan beter worden afgestemd op actuele maatschappelijke opgaven. Bouwstenen (opties) hierbij zijn:
 - de toeristenbelasting wordt een nachtverblijfsbelasting;
 - de gemakkelikhedenretributie wordt een dagverblijfsbelasting;
 - afschaffing van de hondenbelasting;
 - de revitalisering van de baatbelasting.
4. De uitbreiding van het belastinginstrumentarium. Met als bouwsteen:
 - invoering van een gebiedsontwikkelingsheffing. Deze is bedoeld om inwoners en bedrijven die profijt hebben bij een gebiedsontwikkeling te laten meebetalen.

Het rapport noemt ook kwetsbaarheden van de voorgestelde beleidsopties;

- het risico dat het gemeentelijk belastinggebied zal worden gezien als vangnet voor alle risico's van gemeenten (ook voor de door het Rijk opgedragen taken) en
- het risico dat gemeenten met minder draagkrachtige inwoners minder belastinginkomsten genereren.

³ Belasting van personenauto's en motorrijwielen

Als aandachtspunt voor de invoering van de verschillende bouwstenen geeft het rapport nog mee dat goede publieksvoorlichting belangrijk is. Belastingplichtigen merken vanaf de eerste loonstrook de verlaging van de inkomstenbelasting en krijgen pas later de hogere gemeentelijke aanslag in de bus. Daarom moet het mogelijk zijn om gemeentelijke belastingen in termijnen te betalen. Het rapport geeft ook aan dat de gemeente, net als de rijksbelastingdienst, preferente schuldeiser zou moeten zijn, nu de invordering belangrijker wordt bij een groter gemeentelijk belastinggebied.

Op dit moment is nog niet duidelijk voor welke opties het Rijk zal kiezen. Zodra er meer bekend is melden we dit.

Gemeentelijk belastingbeleid 2022

Voor het gemeentelijk belastingkader gelden de volgende uitgangspunten:

- De tarieven worden uitsluitend geïndexeerd, tenzij sprake is van noodzakelijke investeringen op het gebied van afval en riool. Het indexpercentage wordt vastgesteld op 1,5%.
- Bij de begrotingsbehandeling van 2021 is besloten om de OZB-opbrengst voor 2022 met 2,5% en voor 2023 en 2024 met 1% extra te verhogen om ruimte te creëren voor nieuw beleid en reparatie van bestaand beleid.
- De algemene heffingen (honden- en toeristenbelasting) worden benaderd als bestemmingsheffing (maximaal 100% kostendekkend), voor zover er dekkingsmiddelen zijn.
- Lastenverdeling naar rato van draagkracht op basis van redelijkheid en billijkheid.
- De afnemer/vervuiler betaalt.
- De dienstverlening is kostendekkend, alle kosten worden gedekt door de opbrengsten.

Het eerder vastgesteld beleidskader dat de gemeentelijke woonlasten worden geheven op basis van het gemiddelde van de vier grote Limburgse gemeenten is op dit moment niet mogelijk. Door toepassing van de begrotingskaders om de begroting reëel en structureel sluitend te maken was een extra belastingenverhoging in 2019 en 2021 nodig.

De indexering van de gemeentelijke belastingen en heffingen wordt vooral gebruikt voor de indexering van de personele kosten en de verbonden partijen. In de meicirculaire 2021 zijn de verschillende indexeringspercentages voor 2022 opgenomen. Om de indexering te bepalen baseren wij ons voor 40% op de prijsmutatie van het Bruto Binnenlands Product (BBP), zijnde 1,6%. Daarnaast voor 60% op de prijsmutatie van de loonvoet sector overheid (de gemiddelde ontwikkeling van de loonkosten in de sector overheid), zijnde 1,5%. Gemiddeld leidt dit tot een indexering van 1,5%. De rechten voor afval en riool worden niet geïndexeerd, bij deze heffingen wordt begroot op basis van de verwachte uitgaven en opbrengsten.

Rekenkameronderzoek BsGW

11 rekenkamercommissies, waaronder die van Sittard-Geleen hebben in 2021 een onderzoek uitgevoerd naar de belastingsamenwerking BsGW. In de gemeenteraden van een aantal aangesloten gemeenten is behoefte om meer inzicht en (financiële) grip te krijgen op de gemeenschappelijke regeling BsGW.

Het onderzoek heeft als doel om de gemeenten:

- Inzicht te geven in de kostenontwikkeling en de ontwikkeling van de kwaliteit van de taakuitvoering/dienstverlening door BsGW.
- Inzicht te geven in de mate waarin de gemeenten (college en raad) grip hebben op de ontwikkeling van de kwaliteit van de taakuitvoering/dienstverlening en de ontwikkeling van de kosten van BsGW.

De hoofdvraag van dit onderzoek luidt:

“Hoe effectief en kosten-efficiënt is de taakuitvoering van BsGW voor deelnemende gemeenten?”

Het onderzoek heeft geleid tot 14 conclusies met 7 aanbevelingen.

1. Ontbreken van kernindicatoren voor de kwaliteit van taakuitvoering en dienstverlening
2. Ontwikkelen van een Dashboard voor relevante financiële informatie
3. Actiever communiceren met de gemeenteraden
4. Gezamenlijke strategische aanpak proceskosten
5. Besluitvorming harmonisering van taken
6. Versterking van gemeentelijke sturings- en verantwoordingslijn
7. Verbetering samenspel Algemeen Bestuur (AB) en Dagelijks Bestuur (DB)

De aanbevelingen worden door BsGW opgepakt, over de voortgang wordt gerapporteerd via de bestuursrapportages van de BsGW.

Monitor gemeentelijke woonlastendruk

Uitgangspunt voor Sittard-Geleen was dat de gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een inwoner van Sittard-Geleen overeenkomt met de gemiddelde woonlastendruk van de grootste gemeenten uit Limburg. In het jaarlijkse overzicht van de gemeentelijke belastingen van de provincie Limburg wordt een vergelijking gemaakt van de woonlasten van de Limburgse gemeenten betreffende OZB, afvalstoffenheffing en rioolheffing. Aan de hand van deze benchmark is de gemiddelde gemeentelijke woonlast van een inwoner uit Sittard-Geleen voor 2021 vergeleken.

Tabel Belastingoverzicht 2021 4 grootste gemeenten van Limburg

Gemeente	Gemiddelde waarde woningen	Rang	OZB Eigenaar	Rang	Rioolrecht gebruiker	Rioolrecht eigenaar / gebruiker	Rang	Afvalstoffen heffing	Rang	Gemeentelijke lasten gebruiker	Rang	Gemeentelijke lasten eigenaar / gebruiker	Rang
Heerlen	158.637	1	300,85	2	96,19	178,15	2	300,42	3	396,61	3	779,42	1
Maastricht	243.459	4	289,72	1	51,48	199,50	4	336,21	4	387,69	2	825,43	3
Sittard-Geleen	203.512	2	403,36	4	0,00	181,44	3	276,42	2	276,42	1	861,22	4
Venlo	224.492	3	368,39	3	155,30	155,30	1	274,21	1	429,51	4	797,90	2
Streefwaarde:	207.525		332,91			179,89		299,51				812,31	
Gemiddeld Provincie	228.085		330,27			215,55		271,48				817,30	

Bron: belastingoverzicht 2021 van de provincie Limburg

* Het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten o.b.v. eigen berekening gemeente

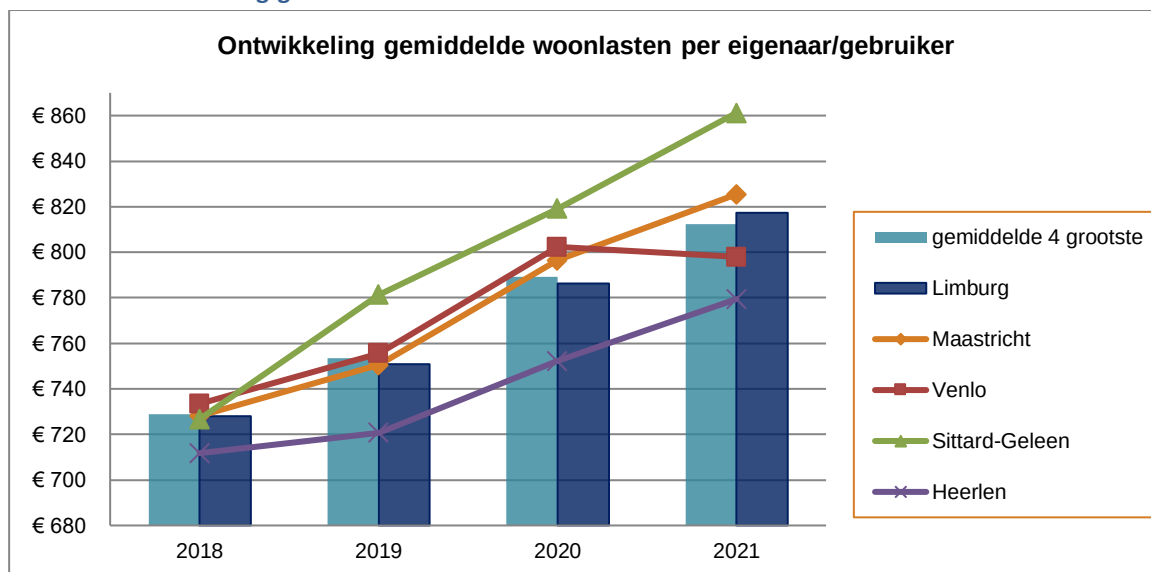
** Rang 1 is de goedkoopste en rang 4 de duurste gemeente

Uit het belastingoverzicht 2021 blijkt dat de gemeente net als in 2019 en 2020 plaats 4 op de ranglijst heeft. De gemiddelde gemeentelijke woonlast voor een woningeigenaar in Sittard-Geleen is voor 2021 € 48,91 hoger (2020 € 30,06) dan het gemiddelde van de 4 grootste Limburgse gemeenten. De afgelopen jaren zijn de woonlasten voor onze inwoners sterk gestegen. Dit wordt onder meer veroorzaakt door de hoger wordende kosten van de afvalstoffen- en rioolheffing. Maar ook door de stijging van de OZB. Deze stijging is de afgelopen jaren nodig geweest om de begroting in 2019 sluitend te maken en in 2021 om ruimte te creëren voor nieuw beleid en reparatie van bestaand beleid.

Duidelijk is dat het op dit moment niet haalbaar is om de streefwaarde naar het gemiddelde van de vier grootste gemeenten te krijgen.

In onderstaande grafiek is de ontwikkeling van de woonlasten over de afgelopen jaren weergegeven.

Grafiek Ontwikkeling gemiddelde woonlasten

Gemeentelijke belastingen en rechten 2022-2025

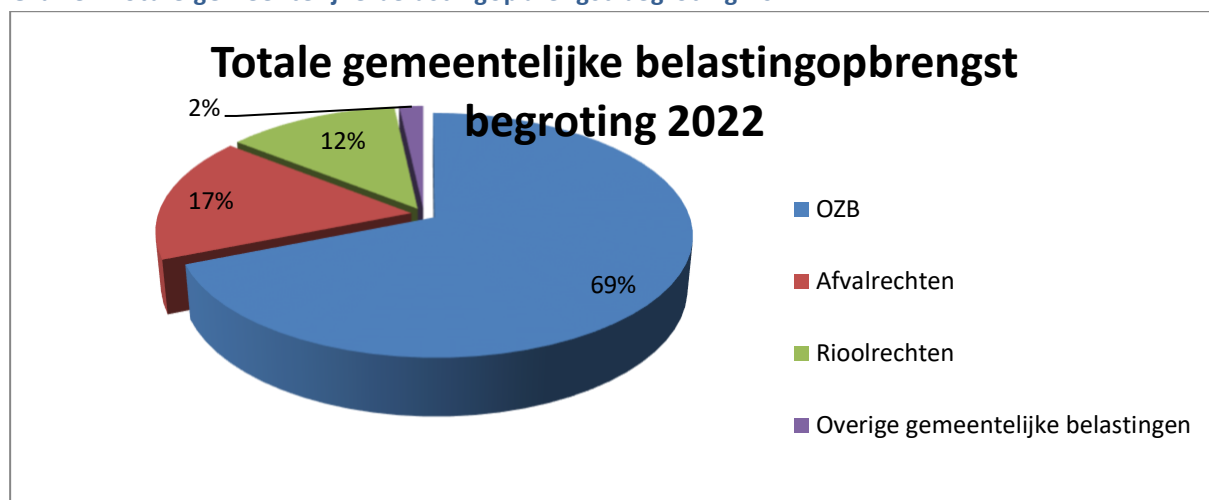
Onderstaand wordt een prognose van de opbrengst uit de algemene gemeentelijke belastingen en de afval- en rioolrechten weergegeven. De prognose voor de belastingopbrengsten voor 2022 is op basis van de begroting 2021 vermeerderd met de indexering van 1,5%. Daarnaast is op basis van besluitvorming bij de programmabegroting 2021 de OZB-opbrengst in 2022 met 2,5%, en in 2023 en 2024 met 1% extra verhoogd om ruimte te creëren voor nieuw beleid en reparatie van bestaand beleid. Verder wordt vanaf 2024 bij de OZB niet-woningen rekening gehouden met areaal uitbreiding op Chemelot. De rechten voor afval en riool worden niet geïndexeerd, bij deze heffingen wordt begroot op basis van de verwachte uitgaven en opbrengsten.

Tabel Belastingvoorstel 2022

Begrote opbrengsten 2022-2025 zijn incl. prijsindex 2022 van 1,5%, extra verhoging OZB PB 2021 2,5% en belastingmaatregelen 2022 excl. areaal	Jaar-rekening 2020	Actuele begroting 2021	Prijs-index 1,5%	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
OZB- woning eigenaarsheffing	17.302	18.442	275	19.043	19.216	19.389	19.389
OZB - niet woning gebruikersheffing	13.848	14.397	220	15.223	15.362	15.628	15.756
OZB - niet woning eigenaarsheffing	19.495	20.866	313	21.671	21.868	22.168	22.270
Totaal OZB	50.645	53.705	808	55.937	56.446	57.185	57.415
Afvalstoffenheffing (vastrecht, diftar en overige bijdragen)	12.440	13.242	-	13.561	13.561	13.561	13.561
Rioolheffing	9.077	8.906	-	10.223	10.223	10.223	10.223
Totaal opbrengst afval en riool	21.517	22.148	-	23.784	23.784	23.784	23.784

Begrote opbrengsten 2022-2025 zijn incl. prijsindex 2022 van 1,5%, extra verhoging OZB PB 2021 2,5% en belastingmaatregelen 2022 excl. areaal	Jaar-rekening 2020	Actuele begroting 2021	Prijs-index 1,5%	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024	begroting 2025
Hondenbelasting	778	804	-	804	804	804	804
Precariobelasting	38	-	-	67	67	67	67
Reclamebelasting	287	-	-	260	260	260	260
Toeristenbelasting	187	278	4	294	294	294	294
Totaal opbrengst overige belastingen	1.290	1.082	4	1.424	1.424	1.424	1.424
Totaal opbrengst gemeentelijke heffingen	73.452	76.935	812	81.145	81.654	82.393	82.623

Grafiek Totale gemeentelijke belastingopbrengst begroting 2022

Hieronder volgt een uiteenzetting van de opbrengst uit gemeentelijke belastingen en rechten:

Onroerende zaakbelasting (OZB)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is de belangrijkste gemeentelijke heffing voor zowel woningen als niet-woningen. De OZB is een objectieve en zakelijke belasting waarvan de opbrengst wordt toegevoegd aan de algemene middelen. Het heffingsstarief wordt uitgedrukt in een percentage van de WOZ-waarde.

Overgang naar waarderen op oppervlakte

Vanaf 2022 moeten alle WOZ-taxaties van woningen op het aantal vierkante meters (gebruiksoppervlakte) gebaseerd zijn. Dit is een landelijke verplichting waardoor we overgaan van kubieke meters naar vierkante meters. Dit zorgt landelijk voor duidelijkheid en eenheid voor woningeigenaren.

Verhoging OZB-opbrengst

Bij de begrotingsbehandeling van 2021 is besloten om de OZB-opbrengst voor 2022 met 2,5% en voor 2023 en 2024 met 1% extra te verhogen om ruimte te creëren voor nieuw beleid en reparatie van bestaand beleid. De gemeenteraad heeft daarnaast in deze vergadering de motie heroverwegen lastenverhoging komende jaren aangenomen. Door invulling van de motie bij de belastingmaatregelen 2022 in de gemeenteraad van december

2021 kan de OZB-opbrengst nog wijzigen. In deze begroting is rekening gehouden met een geïndexeerde opbrengstenstijging van 1,5% en vanaf 2024 met areaaluitbreiding op het Chemelot terrein.

Tabel overzicht OZB-tarieven 2020-2022

	2020	2021	2022
OZB-eigenaar niet-woningen	0,5936%	0,6683%	NB
OZB-gebruiker niet-woningen	0,4543%	0,5226%	NB
OZB-eigenaar woningen	0,1966%	0,1982%	NB

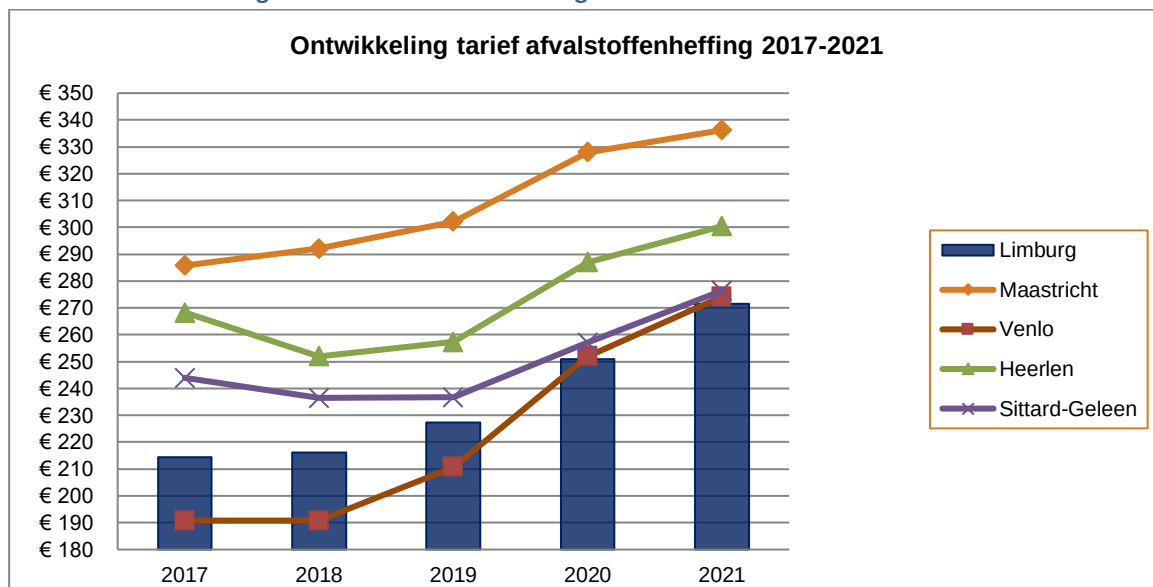
Afvalstoffenheffing

In artikel 10.211 van de Wet milieubeheer is vastgelegd dat de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders zorgdragen, dat tenminste eenmaal per week de huishoudelijke afvalstoffen worden ingezameld bij elk binnen haar grondgebied gelegen perceel waar zodanige afvalstoffen geregeld kunnen ontstaan. De inzamelplicht geldt niet voor grove huishoudelijke afvalstoffen.

De gemeenteraad kan een heffing instellen ter bestrijding van de kosten die verbonden zijn aan het beheer van huishoudelijke afvalstoffen. Deze afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 15.33, eerste lid, van de Wet Milieubeheer. Een bestemmingsbelasting betekent dat de opbrengsten de kosten niet mogen overschrijden, er mag geen winst gemaakt worden op de afvalstoffenheffing. De inzameling en verwerking van huishoudelijk afval is uitbesteed aan de NV RWM.

De Grondstoffenvisie, vastgesteld in 2017, stuurt op een verdere reductie van het restafval naar 0 kg per inwoner in 2050, overeenkomstig de landelijke doelstelling. Met de grondstoffenvisie heeft de gemeenteraad ervoor gekozen de gewenste reductie na te streven door het verbeteren van de service voor de inwoners, volgens het principe 'Milieu door Service'. In februari 2021 is het Regionaal beleidskader 2021-2025 van Afval naar grondstof vastgesteld dat stuurt op een reductie van het huishoudelijk restafval naar 100 kg per inwoner per jaar in 2025 en op een verdere reductie naar 30 kg in 2030. De focus wordt daarin verbreed naar service op milieu én restafval. Momenteel is het Uitvoeringsplan 2022-2025 van het Regionaal beleidskader 2021-2025 van Afval naar grondstof in voorbereiding, dit komt in december 2021 in de raad. De uitwerking hiervan start eind 2022. In het Uitvoeringsplan 2022-2025 komen de maatregelen voor de verdere reductie van het huishoudelijk restafval.

Grafiek Ontwikkeling tarief afvalstoffenheffing 2017-2021

Het gemiddelde tarief van de afvalstoffenheffing liet tot 2019 een licht dalende trend in de gemeente zien, sinds 2019 stijgen de tarieven jaarlijks. Met name de teruglopende inkomsten uit de opbrengststromen zoals metalen, oud papier en frituurolie zorgen ervoor dat het tarief ook in 2022 zal stijgen. Deze trend is ook zichtbaar in de tariefontwikkeling van de andere gemeenten. In de gemeenteraad van december 2021 worden de tarieven voor 2022 vastgesteld.

Voor de afvalstoffenheffing geldt het principe van kostendekkende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van afvalverwerking volledig in rekening worden gebracht bij de gebruikers. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening afvalverwerking.

Geëffectueerd wetsvoorstel verhoging afvalstoffenbelasting

Het belastingplan 2019 van het kabinet omvatte onder meer een pakket aan fiscale vergroeningsmaatregelen. Het kabinet verhoogde het tarief in de landelijke afvalstoffenbelasting voor het storten en verbranden van afvalstoffen met ingang van 2019 van € 13,21 naar € 32,12 per 1.000 kilogram. In 2020 is het tarief € 32 en in 2021 € 33,15 per 1.000 kilogram. Deze extra landelijke belasting geldt op alle restafval dat de gemeente aanbiedt ongeacht hoe dat wordt aangeboden, dus ook de vervuiling die in andere afvalstromen zit. Als er bijvoorbeeld tussen het aangeboden houtafval restafval zit, wordt ook over dit restafval verbrandingsbelasting berekend. Met name de vervuilingsgraad van de diverse afvalstromen is vooraf lastig in te schatten. Dat maakt de exacte financiële consequenties moeilijk te bepalen.

Op dit moment is het nog onduidelijk of het kabinet voor belastingjaar 2022 verdere tariefstijging van de afvalstoffenbelasting overweegt. Daarom is in het tarief van de afvalstoffenheffing geen rekening gehouden met een eventuele verdere tariefstijging. Mocht voor eind 2021 een en ander duidelijk worden en leiden tot een aanpassing van de begroting en de tarieven dan wordt dit nog aan de raad voorgelegd.

Rioolheffing

Rioolheffing is een bestemmingsbelasting die wordt geheven op basis van artikel 228a, eerste lid van de Gemeentewet. In dit artikel is vastgelegd dat onder de naam rioolheffing een belasting kan worden geheven ter bestrijding van kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan het waterbeheer.

Essentie van de kostenverhaling bij de rioolheffing is dat de gemeente drie zorgplichten heeft en de kosten daarvan mag laten vergoeden door de inwoners. De zorgplichten zijn:

- een afvalwaterzorgplicht;
- een hemelwaterzorgplicht;
- een grondwaterzorgplicht.

De opbrengsten van de rioolheffing moeten aan deze zorgplichten worden uitgegeven. De wijze waarop de gemeente aan de zorgplichten voldoet is beschreven in het beleidsplan afvalwater Westelijke Mijnstreek.

Samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

Voor de periode 2022-2025 is een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio opgesteld. Eind 2021 wordt deze ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Het kader bestaat uit vier plannen die samen het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement (BSW)/Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) vormen. Besloten is om het traditionele plan anders in te richten zodat er een duidelijke scheiding gemaakt kan worden tussen kaders (voor de raad) en uitvoering (voor het college). Daarnaast is in lijn van het Bestuursakkoord Water samenwerking gezocht met de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, het Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en Waterleidingmaatschappij Limburg. Van de vier plannen hebben twee plannen, het beleidsplan en beheerplan, een regionaal karakter. Hierin zijn gezamenlijke kaders en uitgangspunten gesteld. De lokale autonomie wordt gewaarborgd door de kostendekkingsplannen (wat betaalt mijn burger?) en projectplannen (wat gaan we waar doen?), per gemeente in te vullen.

Klimaatadaptatie

Wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen komen steeds frequenter voor. Vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie wordt gestuurd op het behalen van de doelen om vanaf 2021 klimaatbestendig te handelen en in 2050 klimaatbestendig te zijn in Nederland. Het adaptatieproces vraagt ook voor Sittard-Geleen om veel te veranderen, zoals bijvoorbeeld minder verharding en meer groen. Er is een goede aanpak nodig om deze doelen te bereiken en daarbij de beweging zo vorm te geven dat het een wenselijke en kansrijke beweging wordt. Het klimaatadaptatiedossier wordt vaak automatisch gekoppeld aan het waterbeheer vanwege de zwaarwegende wateroverlastcomponent. Dat waterbeheer in de gemeente krijgt daardoor een geheel nieuwe lading. Vanwege deze ontwikkelingen ligt het voor de hand ook waterbeheer en klimaatadaptatie specifieke aandacht te geven. Om onze inwoners en bedrijven meer te betrekken bij klimaatadaptatie worden de komende jaren verschillende risicodialogen, gesprekken met de inwoners en andere partners, gevoerd.

Rioolheffing en verduurzaming

Vanuit de rioolheffing heeft de gemeente niet alleen een zorgplicht voor het transport van het afvalwater, maar ook zorgplicht voor het hemel- en grondwater. De gemeente is verplicht zowel de zorg van het hemelwater als het grondwater als onderdeel op te nemen in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Vanuit deze zorgplichten zijn verschillende duurzaamheidsdoelen die nagestreefd kunnen worden, zoals waterbesparing, vermindering van wateroverlast en voorkomen van verdroging. In het proces om te komen tot een nieuw beleidsplan (afval)water 2022-2025 zijn de opgaven inzake duurzaamheid meegenomen.

Bewustwording en stimulering particulier in waterbeheer en klimaatadaptatie

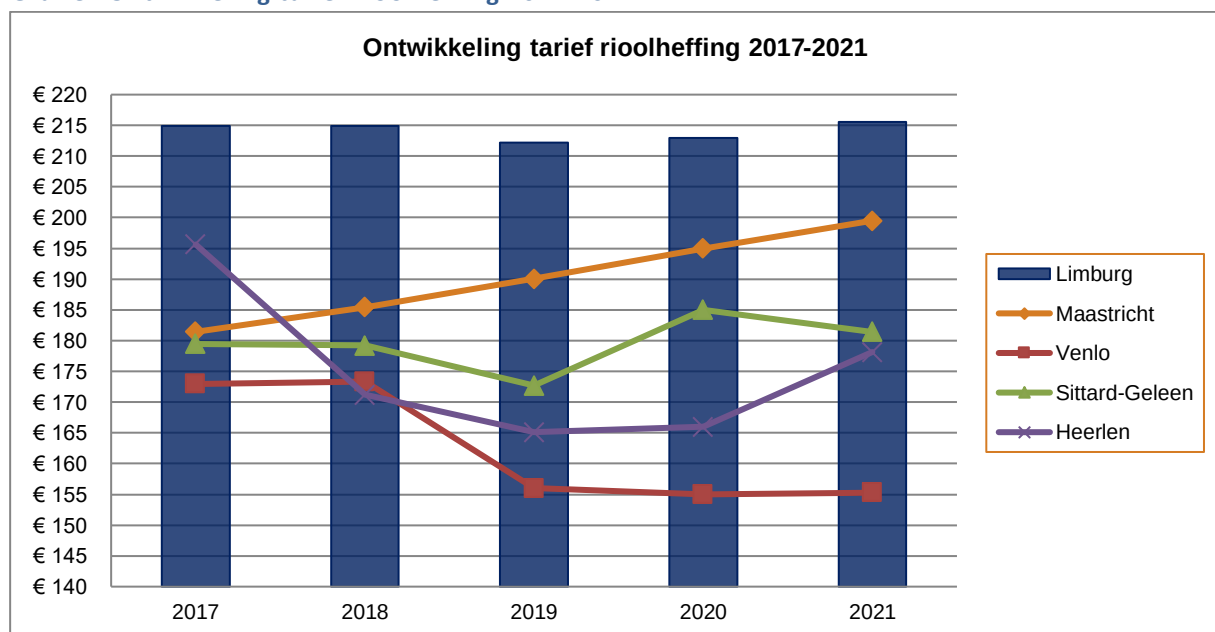
Met het bezit van gemiddeld 50% areaal aan verhard oppervlak in de leefomgeving, zijn de inwoners een grote speler in de dossiers water, hitte, droogte en biodiversiteit. Veel verharding leidt immers tot snelle afstroming van hemelwater met wateroverlast en droogte tot gevolg. Veel verharding leidt ook tot een snelle opwarming van de omgeving, omdat stenen goed warmte opnemen en deze ook lang vasthouden. Door al die betegelde tuinen en uiteindelijk minder groen en planten is er ook minder voedsel voor insecten en vogels etc. waardoor de biodiversiteit onder druk komt te staan. Om hier verandering in te brengen, is het nodig te zorgen voor bewustwording, en mensen te stimuleren beter te handelen. Dit is ook de gekozen koers in het huidige en toekomstige beleidsplan afvalwater Westelijke Mijnstreek. De gemeenten Beek, Stein en Sittard-Geleen

hebben in de Westelijke Mijnstreek een stimuleringsregeling voor het afkoppelen van hemelwaterafvoer. Voorwaarden voor succes daarbij zijn planmatig campagne voeren, onder meer via de website www.waterklaar.nl en een laagdrempelige procedure stimuleringsregeling (ontzorgen is het sleutelwoord) en maatwerk/persoonlijk advies.

Stimuleringsregeling afkoppelen hemelwaterafvoer particulier terrein

In het kader van onder meer het verminderen van de wateroverlast in het stedelijk gebied en tevens in de context van de klimaatveranderingen wil de gemeente het afkoppelen van regenwaterafvoer op de riolering stimuleren. Hiervoor is in de begroting 2018 € 355.000 opgenomen. Waterschap Limburg draagt 50% bij aan uitgekeerde subsidies dus totaal is € 710.000 uit te keren. De looptijd van de regeling is minimaal tot en met 2021. In overleg met het Waterschap wordt de regeling verlengd tot 2024. De uitkering in de regeling blijft nog achter bij het beoogde resultaat. Alleen als de voorwaarden voldoende aandacht krijgen, bereiken we de doelen. Samen met de regiogemeenten wordt hier in 2022 invulling aan gegeven. De stand per 3 augustus 2021 is 105 aanvragen waarbij voor € 207.930 aan beschikkingen is afgegeven. De beschikbare middelen zijn in 2018 in een verplichtingenreserve gestort en worden jaarlijks gereserveerd voor het volgende jaar.

Grafiek Ontwikkeling tarief rioolheffing 2017-2021

Het riooltarief van de gemeente laat in 2021 een daling zien door een incidentele dekking uit de voorziening van € 530.000. Voor 2022 vervalt deze incidentele dekking. Voor de rioolheffing geldt het principe van kostendeckende tarieven. Dat betekent dat het beleid erop is gericht dat de kosten van riolering volledig in rekening worden gebracht bij de eigenaren van woningen en bedrijven. In de begroting zijn de kosten gelijk aan de opbrengsten. Bij de jaarrekening wordt het daadwerkelijke overschot/tekort van een bepaald jaar gestort c.q. gedekt uit de bestemmingsreserve of voorziening riolering.

Tabel Tarieven afval en riool 2019-2022

	2019	2020	2021	2022
Tarief vastrecht afvalstoffenheffing	€ 153,40	€ 174,00	€ 192,84	NB
Gemiddeld variabel recht (Diftar)	€ 94,99	€ 96,44	€ 103,41	NB
Gemiddelde afvalstoffenheffing	€ 248,39	€ 270,44	€ 296,25	NB
Tarief rioolheffing	€ 172,20	€ 185,20	€ 181,44	NB

De tarieven 2022 worden in de raad van december 2021 vastgesteld.

Overige algemene belastingen

Bij de behandeling van de belastingmaatregelen 2021 is de motie gefaseerde afbouw hondenbelasting aangenomen. Door invulling van de motie bij de belastingmaatregelen 2022 in de gemeenteraad van december kunnen de tarieven en opbrengsten van de hondenbelasting nog worden aangepast.

De gemeenteraad heeft in 2021 bij de vaststelling van de 1^e programmarapportage 2021 op 22 april 2021 besloten om over 2021 geen reclamebelasting en precariobelasting over terrassen te heffen. Doel is om ondernemers in deze tijden van Corona tegemoet te komen. Voorgesteld wordt daarom om deze tarieven voor 2022 niet te verhogen. De tarieven voor de toeristenbelasting worden geïndexeerd, behalve die voor campings, dit tarief is opnieuw beoordeeld aan de hand van een benchmark. Het tarief voor campings wordt verlaagd.

Daarnaast zijn de aantallen aangepast op basis van de prognose van de BsGW.

Kwijtscheldings- en incontinentiebeleid

Kwijtschelding

Bij het kwijtscheldingsbeleid hanteert de gemeente de zogenaamde 100 procent norm, waarbij inwoners van deze gemeente die een inkomen hebben op bijstandsniveau, in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. De aanvragen worden getoetst aan de regels voor toekenning van kwijtschelding zoals die zijn bepaald door de rijksoverheid. Inwoners die een uitkering ontvangen via Sociale Zaken krijgen automatisch kwijtschelding als ze voldoen aan de in de invorderingswet vermelde criteria. Sinds 2019 is in Sittard-Geleen kwijtschelding mogelijk voor het vaste bedrag van de afvalstoffenheffing, de variabele afvalstoffenheffing tot een bepaald maximum en voor de eerste hond. Vanaf 2022 wordt bij het verlenen van kwijtschelding ook rekening gehouden met de kosten van kinderopvang. De uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid wordt verricht door de BsGW. De kosten van kwijtschelding dalen, doordat minder inwoners er gebruik van maken.

Incontinentie

Incontinentie- en stomapatiënten kunnen onder bepaalde voorwaarden een korting ontvangen op de variabele afvalstoffenheffing. De voorwaarden zijn opgenomen in de afvalstoffenverordening.

Tabel Vergelijkend overzicht kwijtschelding lokale belastingen 2020-2025:

Bedragen x € 1.000	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kwijtschelding en incontinentiekorting afvalstoffenheffing	826	950	865	865	865	865
Kwijtschelding hondenbelasting	34	40	40	40	40	40
Totaal kwijtschelding en incontinentiekorting	860	990	890	890	890	890

Kostendekkendheid

Bij de rechten en bestemmingsheffingen onder artikel 229 Gemeentewet dient er sprake te zijn van een aanwijsbare tegenprestatie door de overheid. Voor de vaststelling van de rechten is de gemeente gehouden aan het vereiste dat de geraamde opbrengsten de geraamde kosten niet mogen overschrijden. Er dient dus sprake te zijn van ten hoogste kostendekkende tarieven.

Om de kostendekkendheid van de verschillende tarieven te kunnen bepalen wordt de overhead extracomptabel toegerekend. De methode van toerekening van de overhead is vastgesteld door Raad in de financiële verordening. In de bedrijfsvoering paragraaf is opgenomen dat het overheadtarief € 42.000 per fte bedraagt.

Kostendekkendheid exclusief leges

Een uitgebreider toelichting van de berekening van de kostendekkendheid inclusief voorstellen tot aanpassingen van het tarief is opgenomen in het rapport belastingmaatregelen 2022.

Tabel Overzicht kostendekkendheid exclusief leges

Gemeentelijke belastingen en heffingen (x € 1.000)	Taakveld	Overhead	BTW	Totale Kosten	Overige inkomsten	Heffing	Totale opbrengsten	Kostendekking
Naheffingsaanslag parkeren	€ 191	€ 42	€ 0	€ 233	€ 0	€ 205	€ 205	88%
Afvalstoffenheffing	€ 11.903	€ 181	€ 1.477	€ 13.561	€ 148	€ 13.413	€ 13.561	100%
Rioolheffing	€ 9.108	€ 235	€ 880	€ 10.223	€ 0	€ 10.223	€ 10.223	100%
Marktgelden	€ 312	€ 84	€ 21	€ 417	€ 0	€ 323	€ 323	77%
Lijkbezorging	€ 432	€ 99	€ 2	€ 533	€ 0	€ 471	€ 471	88%
Scheepvaart	€ 189	€ 34	€ 0	€ 223	€ 0	€ 221	€ 221	99%
Aanlegrechten uitweg	€ 15	€ 0	€ 0	€ 15	€ 0	€ 15	€ 15	100%
Rioolaansluitingen	€ 88	€ 0	€ 18	€ 106	€ 0	€ 106	€ 106	100%

Binnen de verschillende verordeningen is er sprake van kruissubsidiering.

Kostendekkendheid leges

Onder de naam “leges” worden rechten geheven voor:

- Het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten;
- Het verrichten van handelingen ten behoeve van een aanvraag van een Nederlandse identiteitskaart of een reisdocument.

Tabel Overzicht kostendekkendheid leges op titel

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 846.076	€ 249.815	€ 1.095.891	€ 924.065	84%
Kostendekking Titel 2	€ 1.635.588	€ 630.054	€ 2.265.642	€ 2.152.135	95%
Kostendekking Titel 3	€ 95.396	€ 24.234	€ 119.630	€ 58.256	49%
Kostendekking totale tarieventabel	€ 2.557.060	€ 904.103	€ 3.481.163	€ 3.134.456	90%

Voor de legesverordening wordt niet alleen de kostendekkendheid per onderdeel berekend, maar ook de kostendekkendheid van de gehele legesverordening. In sommige gevallen zijn de opbrengsten uit een bepaalde dienst hoger dan de kosten (overdekking), deze worden dan gebruikt voor het tekort op een andere dienst: **subsidiëring van onrendabele activiteiten met winst uit rendabele activiteiten**

Dit wordt kruissubsidiëring genoemd.

Onderstaand de kostendekkendheid per titel per hoofdstuk.

Van enkele hoofdstukken in titel 1 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%, deze:

- zijn vervallen in de modelverordening van de VNG, hoofdstuk 5, 6, 14 en 15;
- worden niet gebruikt, hoofdstuk 11 en 12;
- zijn voor de aantallen zo laag dat niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden.

Tabel Overzicht kostendekkendheid leges Titel 1

Titel 1 Algemene dienstverlening	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kosten dekking
Hoofdstuk 1 Burgerlijke stand	€ 78.210	€ 39.931	€ 118.141	€ 97.003	82%
Hoofdstuk 2 Reisdocumenten	€ 198.389	€ 42.473	€ 240.862	€ 223.459	93%
Hoofdstuk 3 Rijbewijzen	€ 258.977	€ 87.936	€ 346.913	€ 347.729	100%
Hoofdstuk 4 Verstrekkingen uit de basisregistratie personen	€ 38.470	€ 15.370	€ 53.840	€ 48.528	90%
Hoofdstuk 5 (Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 6 (Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 7 Bestuursstukken	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 8 Vastgoedinformatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 9 Overige publiekszaken	€ 69.097	€ 11.382	€ 80.479	€ 72.835	90%
Hoofdstuk 10 Gemeentearchief Sittard-Geleen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 11 Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 12 Leegstandswet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 162	0%
Hoofdstuk 13 Gemeentegarantie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 14 (Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 15 (Vervallen)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 16 Kansspelen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 17 Kabels en leidingen	€ 56.488	€ 10.506	€ 66.994	€ 31.316	47%
Hoofdstuk 18 Verkeer en vervoer	€ 134.531	€ 40.093	€ 174.624	€ 97.843	56%
Hoofdstuk 19 Diversen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 20 Kinderopvang	€ 11.914	€ 2.124	€ 14.038	€ 5.190	37%
Kostendekking Titel 1	€ 846.076	€ 249.815	€ 1.095.891	€ 924.065	84%

Het totale saldo van kostendekkendheid is 84%, geen enkel onderdeel van de legestabel komt boven de 100%.

Tabel Overzicht kostendekkendheid leges Titel 2

Titel 2 Fysieke leefomgeving / omgevingsvergunning	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Hoofdstuk 1 Begripsomschrijvingen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 2 Vooroverleg/beoordeling conceptaanvraag	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 3 Omgevingsvergunning	€ 1.635.588	€ 630.054	€ 2.265.642	€ 2.152.135	95%
Hoofdstuk 4 Vermindering	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 5 Teruggaaf	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 6 Intrekking omgevingsvergunning	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 7 Wijziging omgevingsvergunning als gevolg van wijziging project	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 8 Bestemmingswijzigingen zonder activiteiten	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 9 Aansluiten gemeenteriool	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 10 In deze titel niet benoemde beschikking	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Kostendekking Titel 2	€ 1.635.588	€ 630.054	€ 2.265.642	€ 2.152.135	95%

Onder deze titel wordt uitvoering gegeven aan de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Er wordt een aflopend tarief gehanteerd voor wat betreft de bouwleges. Daarnaast worden voor vergunningen vaste tarieven berekend en vastgesteld door de gemeente. De daling van de kostendekkendheid ten opzichte van 2021 (van 99% naar 95%) komt kosten voor archeologisch en monumentenonderzoek zijn toegerekend. Dit werd eerder niet gedaan.

De gemeente Sittard-Geleen stelt komend jaar een geheel nieuwe legesverordening op in verband met de invoering van de Omgevingswet per 1 juli 2022. Daarom worden de tarieven nu niet aangepast. De kosten en opbrengsten die begroot staan bij hoofdstuk 3 omgevingsvergunning hebben betrekking op geheel titel 2.

Van enkele hoofdstukken in titel 3 van de legestabel is de kostendekkendheid 0%:

- waarbij voor hoofdstuk 3 en 6 de aantallen zo laag zijn dat er niet apart kosten en opbrengsten geraamd worden; en
- hoofdstuk 4 en 5 niet gebruikt worden, waarbij voor de marktstandplaatsen een aparte verordening is;

Tabel Overzicht kostendekkendheid leges Titel 3

Titel 3 Europese dienstenrichtlijn	Taakveld	Overhead	Totale Kosten	Totale opbrengsten	Kostendekking
Hoofdstuk 1 Horeca	€ 41.800	€ 10.283	€ 52.083	€ 38.331	74%
Hoofdstuk 2 Organiseren evenementen of markten	€ 36.472	€ 10.109	€ 46.581	€ 11.141	24%
Hoofdstuk 3 Seksbedrijven	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 4 Huisvestingswet 2014	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 5 Marktstandplaatsen	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 6 Winkeltijdenwet	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	0%
Hoofdstuk 7 Overige vergunningverlening	€ 2.617	€ 1.655	€ 4.272	€ 3.270	77%
Hoofdstuk 8 Openbare orde	€ 14.507	€ 2.187	€ 16.694	€ 5.514	33%
Kostendekking Titel 3	€ 95.396	€ 24.234	€ 119.630	€ 58.256	49%

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening dat voor een grootdeel bestaat uit horeca- en evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij de gemeente Sittard-Geleen en veel andere gemeenten niet kostendekkend. Alle tarieven van titel 3 zijn geïndexeerd met 1,5%.

5.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Inleiding

De uitwerking van deze paragraaf vindt plaats overeenkomstig de kaderstelling uit het BBV, de verordening ex art 212 Gemeentewet en de kadernota weerstandsvermogen en risicobehersing. Concreet wordt in deze paragraaf inzicht verschaft in:

- Het beleid omtrent risicomanagement;
- Stand van zaken uitvoering risicomanagement;
- Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel (benodigde weerstandscapaciteit);
- Inventarisatie van de middelen om niet begrote kosten te kunnen dekken (beschikbare weerstandscapaciteit);
- Kengetallen met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobehersing.

Het beleid omtrent risicomanagement

In de Kadernota weerstandsvermogen en risicobehersing, welke in de vergadering van 13/14 november 2019 door de raad is vastgesteld, zijn onder andere de kaders voor de sturing op het weerstandsvermogen en de beheersing van risico's beschreven.

Onderstaand zijn de belangrijkste kaders uit de nieuwe Kadernota samengevat:

1. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobehersing in zowel de jaarrekening als de begroting vormt de centrale plek waar risicoprofielen, weerstandscapaciteit en beoordeling van het weerstandsvermogen samenkomen en een totaalbeeld geven van de (financiële) risicopositie van de gemeente. Zowel in de jaarrekening als de begroting vindt een actualisatie van deze componenten plaats.
2. De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden van de gemeente om niet begrote, onverwachte kosten op te vangen zonder dat beleidsmatige uitgangspunten aangepast dienen te worden.
3. Met ingang van deze kadernota wordt er gewerkt met twee algemene reserves. De algemene reserve geldt als buffer en heeft een bodem van tenminste 2% van het begrotingstotaal. De algemene reserve risicobehersing wordt opgebouwd vanuit de risico-inventarisatie (kans x impact, zie paragraaf 4.1.1) aangevuld met 1% van het begrotingstotaal voor het afdekken van het restrisico. De algemene reserve risicobehersing is de basis voor de beschikbare weerstandscapaciteit.
4. Het college informeert de raad over de actuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobehersing en geeft inzicht in de aard van het risico, de financiële omvang en de beheersmaatregelen.
5. De risico-inventarisatie wordt minimaal tweemaal per jaar uitgevoerd ten behoeve van het bepalen van de benodigde weerstandscapaciteit. Bij de risico-inventarisatie wordt de risicoscore en het risicobedrag bepaald.
6. Structurele aanwending van de weerstandscapaciteit kan alleen verwerkt worden bij het opstellen van de begroting. Tussentijdse structurele knelpunten worden te doen gebruikelijk slechts incidenteel afgedekt. Dit geldt eveneens voor aanwending van de weerstandscapaciteit: een structureel risico dat zich voordoet wordt in eerste instantie vanuit de incidentele weerstandscapaciteit opgevangen. In de eerstvolgende begroting wordt tot een eventuele structurele inzet van weerstandscapaciteit besloten.
7. In geval het weerstandsvermogen over meer dan twee kwartalen onder de streefwaarde van 100% (1,0) ligt, krijgt het college de opdracht om zorg te dragen dat bij de eerstvolgende tussentijdse rapportage de waarde weer bereikt wordt.
8. Risico's nemen is onvermijdelijk, erover communiceren ook. Het college informeert via de p&c cyclus de raad transparant over risico's. In geval van incidenten > €250.000 wordt de raad tussentijds geïnformeerd.

Motie kengetallen 13 november 2019

Bij de behandeling van de nieuwe Kadernota weerstandsvormogen en risicobeheersing in november 2019 in de Raad is de motie kengetallen unaniem aangenomen. De motie roept het college op *“om voor de kadernota 2020 de werking van normwaarden met de raad te evalueren en de mogelijkheid te bieden om in deze in de betreffende kadernota's bij te stellen.”* De bespreking van de motie zal terugkomen in de commissie begroting en verantwoording.

Inventarisatie en evaluatie van het risicoprofiel

Het weerstandsvormogen geeft de confrontatie weer tussen de gekwantificeerde risico's en de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvormogen is afdoende wanneer het totaal van de gekwantificeerde risico's opgevangen kan worden door de beschikbare weerstandscapaciteit zonder dat het beleid moet worden veranderd.

De beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de algemene reserve. Op grond van het *“Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader”* van de Nederlandse provincies maken bestemmingsreserves, zoals de risicoreserve en de algemene grondexploitatie geen onderdeel meer uit van de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit betekent overigens ook dat de specifieke risico's die via deze bestemmingsreserves worden afgedekt niet in de berekening van het weerstandsvormogen worden meegenomen.

De benodigde weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit is nodig om het risicoprofiel van de gemeente af te kunnen dekken. Voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit is de inschatting van zowel de kans van optreden als het financieel/tijd gevolg van een risico van belang. De kans van optreden, in combinatie met het financieel gevolg zegt iets over het weerstandsvormogen dat benodigd is. Het is bovendien niet waarschijnlijk dat alle bekende risico's zich tegelijkertijd voor zullen doen. Dit betekent direct dat het weerstandsvormogen (tijdelijk) kleiner kan zijn dan het totaal van de financiële gevolgen. Wel kan met behulp van de kans van optreden bepaald worden wat het maximale financiële effect van de bekende risico's is op dat moment. Deze systematiek werkt als volgt.

Kansklasse

De kansklasse gaat over de kans dat het risico zich binnen een bepaalde termijn daadwerkelijk voordoet. Hoe groter die kans, des te hoger de klasse.

Tabel Kansklasse

Kansklasse	Kanspercentage	Actie
1	<20%	Geen risicobedrag opnemen
2	20-50%	35% opnemen van het restrisico
3	50-80%	65% opnemen van het restrisico
4	>80%	Voorziening treffen (100%)

Gevolgklasse

De gevolgklasse gaat over het restrisico, zijnde het financiële risico dat overblijft nadat er beheersmaatregelen getroffen zijn. Hierbij worden vijf klassen onderscheiden:

Tabel Gevolgklasse

Gevolgklasse	Restrisico
1	$x < € 50.000$
2	$€ 50.000 < x < € 250.000$
3	$€ 250.000 < x < € 500.000$
4	$€ 500.000 < x < € 1.000.000$
5	$x > € 1.000.000$

Per risico wordt het volgende bepaald:

1. Het risicobedrag: het financiële gevolg van het risico wordt bepaald door de kans te vermenigvuldigen met het restrisico
2. De risicoscore: dit wordt bepaald door de kansklasse te vermenigvuldigen met de gevolgklasse

- Ad. 1. Het risicobedrag leidt tot een totaalbedrag dat via de weerstandscapaciteit moet worden afgedekt. De minimaal gewenste omvang van het weerstandsvermogen wordt dus bepaald door het totaal te nemen van de risicobedragen van alle restrisico's (streefwaarde).
- Ad. 2. De risicoscore geeft inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van de risico's en helpt in de dialoog over risico's en kansen.

Uit onderstaande tabel wordt duidelijk waar het dan over zou kunnen gaan. De groene vlakken betreffen risico's die als laag worden ingeschaald. De oranje en rode vlakken worden hoger ingeschaald en vragen extra aandacht. Door alle restrisico's in onderstaand schema te plaatsen ontstaat inzicht in de samenstelling en zwaarte van het totaal van alle risico.

Tabel Risicoklasse

Risicoklasse	Kans 1: <20%	Kans 2: 20-50%	Kans 3: 50-80%	Kans4: >80%
Score 5: $x > € 1.000.000$	5	10	15	20
Score 4 $€ 500.000 < x < € 1.000.000$	4	8	12	16
Score 3 $€ 250.000 < x < € 500.000$	3	6	9	12
Score 2 $€ 50.000 < x < € 250.000$	2	4	6	8
Score 1 $x < € 50.000$	1	2	3	4

Door het weerstandsvermogen centraal te berekenen en te analyseren, met daarbij natuurlijk de inbreng van de vakinhoudelijke teams welke zelf verantwoordelijk zijn voor hun aangedragen risico's, wordt stapeling van risico's zo veel mogelijk voorkomen. Doordat er vanuit een helikopterview integraal gekeken wordt naar alle facetten rondom risico's, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen worden doublures ondervangen of beter gezegd vermeden.

De benodigde weerstandscapaciteit bestaat uit de volgende componenten:

- De geïnterviewde en gekwantificeerde risico's;
- Op basis van de door de Raad vastgestelde Kadernota weerstandsvermogen en risico's wordt voor het restrisico 1% van het begrotingstotaal opgenomen, zijnde voor 2022 € 3,82 mln.

Inventarisatie van de risico's

Onderstaande risico-inventarisatie omvat algemene risico's en specifieke risico's. De algemene risico's hebben een generiek karakter en zijn niet aan één organisatieonderdeel of één activiteit te koppelen. De specifieke risico's zijn ontleend aan de programmabladen. Naast deze risico's zijn er ook specifieke risico's (bijvoorbeeld met betrekking tot de grondexploitatie, vastgoed) die specifiek zijn afgedekt door middel van bestemmingsreserves (bijvoorbeeld de algemene reserve grondexploitatie en de voorziening sanering grondexploitatie en vastgoedexploitaties). Laatste genoemde risico's en bestemmingsreserves worden niet betrokken in de berekening van het weerstandsvermogen.

Algemene risico's

Onderstaande algemene risico's zijn niet individueel kwantificeerbaar. In de benodigde weerstandscapaciteit wordt dit vertaald in een restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal.

Rijksbeleid algemeen

Het Rijksbeleid blijft een belangrijke risicofactor. Decentralisatie impulsen vanuit het rijk naar gemeenten gaan vaak gepaard met budgettaire kortingen en/of overheveling van risico's (bijv. open-eind regelingen). Daarnaast hebben ook wetswijzigingen vaak aanzienlijke gevolgen voor het gemeentelijke takenpakket. Ofschoon de budgettaire consequenties meestal worden afgedekt via het gemeentefonds of een doeluitkering, blijft vaak lange tijd na invoering van een wijziging onduidelijk of en in welke mate deze compensatie toereikend is. Overigens worden de budgettaire consequenties van het rijksbeleid conform het uitgangspunt "gezamenlijk trap op, trap af" doorvertaald in de gemeentelijke begroting.

Algemene uitkering gemeentefonds

Er zijn drie risico's met betrekking tot het Gemeentefonds: het risico dat het Rijk bezuinigt op het Gemeentefonds, het risico dat de verdeling door het Rijk wordt herzien en het risico dat de bestaande verdelingsmaatstaven zich anders ontwikkelen dan geraamd. Deze risico's komen ter uitdrukking bij het analyseren van de gemeentefondscirculaires die minimaal drie keer per jaar worden gepubliceerd. (mei, september en december).

Daarnaast heeft het rijk de systematiek van het BTW compensatiefonds gewijzigd. Gemeenten declareren hun BTW op overheidstaken bij het BTW CompensatieFonds (BCF). Om te voorkomen dat er een open eind regeling ontstaat, heeft de rijksoverheid een plafond aangebracht in de declaraties. Blijven de gezamenlijke gemeenten onder het plafond dan wordt het verschil aan het gemeentefonds toegevoegd, wordt het plafond overschreden dan wordt het verschil uit het gemeentefonds genomen. Conform de richtlijnen van de provincie is nu in het meerjarenperspectief rekening gehouden dat er ca. € 0,2 mln. ruimte zit in het BTW compensatiefonds (BCF). Blijkt achteraf dat deze ruimte door de gezamenlijke gemeente wordt overschreden dan zal het meerdere terugbetaald moeten worden, dit gaat via een inhouding op de algemene uitkering.

Verbonden partijen

Van een verbonden partij is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten (of andere deelnemers) samen een gemeenschappelijke regeling treffen of een BV/NV oprichten ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Naast voordelen brengt een verbonden partij ook risico's met zich mee. Het algemene risico is dat een meerderheid van de deelnemers een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke deelnemer. Daarnaast is er de afhankelijkheidsrelatie met de verbonden partij, de deelnemer is voor de uitvoering van haar beleid afhankelijk van de verbonden partij. Ook loopt een individuele deelnemer specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uittreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies.

Specifiek inzake verbonden partijen:

Onvoldoende weerstandsvermogen GR GGD

In de gemeenschappelijke regeling (GR) GGD is opgenomen dat; de algemene reserve en de voorzieningen worden gevormd overeenkomstig het door het Algemeen Bestuur vastgestelde beleid, waarbij de algemene reserve tenminste 6% van het totaal van de exploitatielasten van enig boekjaar moet bedragen. Het weerstandsvermogen van de onderdelen GGD, JGZ en Veilig Thuis is (al jaren) te laag en van de laatste 2 onderdelen zelfs negatief over 2020. De algemene reserve van de GGD, JGZ, de Acute Zorg en Veilig Thuis zijn strikt gescheiden waardoor het niet reëel is om het weerstandsvermogen als geheel te waarderen. In principe kunnen de deelnemende gemeenten aangesproken worden op een tekort op het weerstandsvermogen. Echter door de deelnemende gemeenten is gekozen om in principe geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal

door de gemeenten gedragen. De weerstandcapaciteit in 2020 is € 0,76 mln. negatief voor de GR GGD ZL. De financiële impact is voor Sittard-Geleen zeer beperkt.

Voor overige risico's met betrekking tot verbonden partijen wordt verwezen naar paragraaf 3.6 Verbonden partijen.

Externe middelenverwerving

Bij het verkrijgen van subsidies bij Europese/landelijke of provinciale overheid is veelal sprake van een co-financieringsconstruct, terwijl wellicht deze middelen in onze begroting niet beschikbaar zijn. Bij langjarige subsidierelaties is het veelal niet mogelijk per ommegaande de relatie te beëindigen c.q. structurele ombuigingen door te voeren.

Subsidietrajecten

Subsidietrajecten worden onder andere gekenmerkt door lange doorlooptijden en vaak ingewikkelde en zeer gedetailleerde procedures en regelgeving. Tijdens alle fasen van een subsidietraject, met name van de Europese subsidietrajecten, is het zaak om de procedures nauwlettend te bewaken en te zorgen voor tijdige afstemming inzake wijzigingen in het traject en voor tijdige informatieverstrekking, veelal door middel van periodieke rapportages. Daar waar subsidies worden aangevraagd ten gunste van derden (bijvoorbeeld projectontwikkelaars) worden risico's inzake de subsidiehonorerings bij de uiteindelijke begunstigde gelegd door middel van overeenkomsten. Met name regelgeving en procedures en de vele controlemomenten binnen de procedures leiden ertoe dat aan elk subsidietraject een risicoprofiel verbonden is. Met behulp van een intern subsidiecontrole-instrument en frequent overleg met subsidieverstrekkers gedurende de loop van het hele traject wordt getracht de risico's ten aanzien van subsidies te minimaliseren.

Nationale Hypotheek Garantie

Een bijzondere garantie waar gemeenten mee geconfronteerd worden is de Nationale Hypotheek Garantie (NHG). Voor eventuele aanspraken hierop is een fonds in het leven geroepen. Echter bij aanhoudende druk op de huizenmarkt en de economische malaise, kan een situatie ontstaan dat het fonds niet toereikend blijkt om de garanties te betalen. In dat geval zijn de individuele gemeenten aansprakelijk. Op dit moment zijn er geen signalen dat het fonds niet toereikend zou zijn.

Juridische procedures

Bij specifieke casuïstiek kunnen zich juridische procedures met dusdanig risico (maatschappelijk, politiek en financieel) voordoen dat externe juridische advisering noodzakelijk is respectievelijk financiële dekking nodig is. Dit laatste gebeurt onder geheimhouding omdat anders de juridische positie van de gemeente benadeeld kan worden.

Coronavirus

Het Coronavirus heeft een forse en ingrijpende impact, voor onze burgers, onze bedrijven en onze instellingen. Dit geldt ook voor ons als gemeentelijke organisatie. Het Coronavirus heeft gevolgen voor alle gemeentelijke beleidsterreinen en op onze gemeentelijke bedrijfsvoering.

In 2020 en in 2021 zijn er diverse steunpakketten vanuit het Rijk ontvangen. In de meicirculaire 2021 is de vooraankondiging gedaan voor de komende corona compensatie. Vertaling hiervan zal naar verwachting plaatsvinden in de september- of decembercirculaire 2021. Het zal hierbij gaan om regionale en lokale cultuur en buurt- en clubhuizen, afrekening inkomstenderving 2020 (belastingen, leges en evenementenleges) en meerkosten WMO en Jeugdwet. Het Rijk zal vanaf 1 oktober 2021 grotendeels stoppen met het ondersteunen van bedrijven die last hebben van de coronacrisis. Niet alle coronahulp komt te vervallen waarbij gedacht wordt aan een speciale steunregeling voor nachtclubs en discotheken. Ondernemers kunnen vanaf 1 oktober ook geen uitstel meer aanvragen voor het betalen van hun belasting. Uiterlijk vanaf 1 oktober 2022 moeten ze de schuld gaan terugbetalen die ze tijdens de coronacrisis hebben opgebouwd. Daar hebben ze dan vijf jaar de

tijd voor. De effecten op de korte maar zeker ook de (middel) lange termijn zoals de impact op de gemeentelijke belastingen en het debiteurenrisico van de bedrijfskredieten blijven substantiële risico's waarvan het lastig inschatten blijft wat de financiële impact voor onze begroting zal zijn. Afhankelijk van de ontwikkelingen en maatregelen in het laatste kwartaal zal moeten blijken in hoeverre de impact zal zijn voor het begrotingsjaar 2022. Wij blijven aan de hand van onze P&C-cyclus de invloed van corona op de uitvoering van onze begroting monitoren en zullen indien nodig blijven inspelen op de steeds veranderde situaties. Het te kwantificeren risico is meegenomen bij de bepaling van het benodigde weerstandsvermogen.

Nieuwe verdeelmodel gemeentefonds

Op 2 februari heeft het ministerie van BZK hun voorstel voor de nieuwe verdeelmodellen van het gemeentefonds ter consultatie aan de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) voorgelegd. In dit voorstel zijn ook de voorlopige herverdeeleeffecten per gemeente bekend gemaakt. Naar aanleiding van vragen door de VNG en de ROB is er in juli 2021 een aangepast voorstel gepubliceerd. In augustus zijn op basis van dit aangepast voorstel zijn met de cijfers van 2019 de herverdeeleeffecten opnieuw berekend. Het effect voor de gemeente is voordelig met gemiddeld € 4 per inwoner of te wel € 0,35 mln. De definitieve uitkomst van de herverdeling is bekend bij de invoering van het nieuwe verdeelmodel in 2023. Op basis van de huidige planning worden de definitieve herverdeeleeffecten via de meicirculaire 2022 gepubliceerd.

Gebundelde uitkering (BUIG) is ontoereikend

De hoogte van het totale macrobudget hangt samen met de ontwikkeling van de conjunctuur, gerealiseerd aantal uitkeringsgerechtigden, de gevolgen van het rijksbeleid en afhankelijk daarvan krimpt of groeit het macrobudget de komende jaren. Op basis van een set aan indicatoren wordt het macrobudget verdeeld over de gemeenten. Deze indicatoren weerspiegelen de situatie van de regionale arbeidsmarkt en de kans op bijstand voor een huishouden in de gemeente. De data voor deze indicatoren zijn gebaseerd op de data uit t-2. Dit kan tot gevolg hebben dat de gebundelde uitkering niet aansluit bij de objectief en onvermijdelijke bijstandslasten en dat de gemeente daardoor te weinig middelen ontvangt om de uitgaven aan de bijstand en loonkostensubsidies te dekken.

Klimaatverandering

Schade aan de openbare ruimte als gevolg van droogte, storm, vorst, hittestress en wateroverlast. Het betreft een risico als gevolg van exogene ontwikkelingen met technische, financiële en maatschappelijke gevolgen. Voor een deel is de schade aan de openbare ruimte als gevolg van weersomstandigheden geborgd in het huidige beheer. Ook zijn er in de reguliere plannen al diverse beheersmaatregelen opgenomen. Op dit moment is vaak moeilijk te becijferen wat exact is uitgegeven aan extreme situaties. Voor watermanagement is een tijd lang een jaarlijks budget geweest van € 0,1 mln. aan het oplossen van kleine wateroverlastknelpunten. Als extra beheersmaatregelen worden er nu extra maatregelen genomen om het rioolslib dat in gebieden waarin de tijgermug is gesignaleerd te behandelen. Dit om verdere verspreiding van de mug te voorkomen. De tijgermug kan door klimaatverandering beter overleven. Verder worden in droge/hete tijden vijvers wekelijks door een ecooloog bezocht om te kijken of extra beheersmaatregelen nodig zijn. Samen met de werkregio Westelijke Mijnstreek is de klimaatstress uitgevoerd waarmee kaarten zijn gemaakt die in beeld brengen wat de risico's zijn als gevolg van klimaatverandering. De risico's die benoemd zijn in de klimaatstresstesten zullen vertaald moeten worden in eventuele beheersmaatregelen in de beheerplannen.

Met de werkregio Westelijke Mijnstreek wordt gewerkt om een klimaatmonitor te ontwikkelen. Dit moet een monitoring zijn, waarin inzichtelijk wordt wat er aan klimaatverandering gebeurt (b.v. extra wateroverlast) en tot welke schade die gebeurtenis geleid heeft (b.v. extra veegbeurten om de modder op te ruimen).

Vertraging in uitvoering beheer en onderhoud conform beheerplannen

Bij de uitvoering van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte volgens de beheerplannen loopt het wegzetten werkzaamheden vertraging op doordat de markt overspannen is. Voor uitbreiding van

werkzaamheden en contracten zijn nieuwe aanbestedingen nodig. Doordat de markt overspannen is, duren deze trajecten langer. Daarnaast is er een tekort aan deskundig personeel om in te huren.

Omgevingswet

De Omgevingswet heeft een grote impact op de bedrijfsvoering van de teams Vergunningen & Parkeren, Toezicht en Handhaving, Ruimtelijke ontwikkeling en Inrichting en Planning Openbare Ruimte. Ook met het extra uitstel naar 1 juli 2022 zullen we in 2022 moeten doorpakken om de wet tijdig op niveau te kunnen uitvoeren. Daarnaast vindt er als gevolg van decentralisatie een verschuiving van taken plaats, onder andere op het gebied van bodem. Voor de implementatie van de Omgevingswet is budget beschikbaar gesteld en zijn er middelen opgenomen in de jaarschijven 2021 en verder. De structurele financiële consequenties van de uitvoering van deze wet worden de komende periode nader onderzocht. In de loop van 2022 moet er meer zicht komen op de structurele effecten van de nieuwe wet, de impact op de legesverordening en de eventuele compensatie van het Rijk

Voormalige V&D locatie

De gemeente heeft een resultaatverplichting inzake de Provinciale subsidie Stedelijke ontwikkeling centrum Sittard. Deze wordt ingezet voor de ontwikkeling van het voormalig V&D pand (zie eerdere besluitvorming Raad juni 2021) Bij het niet (tijdig) realiseren van de resultaatafspraken lopen we een risico, vooralsnog worden er voldoende maatregelen genomen om te voldoen aan de voorwaarden voor de exploitatiebijdrage van de provincie. Gezien de diverse maatregelen wordt de kans laag ingeschat en wordt er geen extra risicobedrag opgenomen.

Warmtenet

De realisatie van het warmtenet, en specifiek de proeftuin Limbrichterveld Noord, draagt een maatschappelijk risico met zich mee. De gemeente heeft een regietaak in de warmtetransitie en de daarbij behorende maatschappelijke belangen (bijvoorbeeld het voorkomen van energiearmoede). Het vertragen van uitrol of oplopen van imago schade van het warmtenet kan de regietaak bemoeilijken en/of schade veroorzaken.

Open eind financiering sociaal domein

Jeugdzorg, Wmo, (bijzondere) bijstand, armoedebeleid en schuldhulpverlening, zijn regelingen met een zogenaamd open-eindkarakter. Wanneer de aanvrager aan de regels voldoet kan altijd een beroep worden gedaan op een open einderegeling. Ook al ontstaat er hierdoor een tekort voor de gemeente.

Weerstandsvermogen Begroting 2022

Benodigde weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel zijn de specifieke risico's voor de begroting 2022 weergegeven. De risico's kunnen zich in een van de begrotingsjaren voordoen. Voor specifieke risico's waaraan een bedrag kan worden gekoppeld is € 4,17 mln. aan achtervang benodigd. Voor de specifieke risico's waaraan nog geen bedrag gekoppeld kan worden wordt 1% van het begrotingstotaal van een jaar aangehouden. Totaal is er voor 2022 € 7,99 mln. benodigd. Doordat het begrotingstotaal voor 2023 daalt is er in 2023 en volgende jaren minder voor het restrisico van 1% nodig.

Tabel Benodigde weerstandscapaciteit

Bedragen x € 1 mln.	Impact	Kansklasse	begroting 2022
Risicoprofiel reguliere exploitatie:			
1. Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal		Conform kadernota weerstandsvermogen en risico's	3,82
Specifieke risico's			
2. Corona	€ 3,3 mln.	Kansklasse 2, 35%	1,16
3. ICT ontwikkelingen	€ 3,15 mln.	Kansklasse 2/3, 35%/65%	1,92

Bedragen x € 1 mln.	Impact	Kansklasse	begroting 2022
4. Vermarkten ESCS locatie	€ 1,2 mln.	Kansklasse 3, 65%	0,78
5. Leegstand gemeentelijke panden	€ 0,9 mln.	Kansklasse 2, 35%	0,32
Benodigde weerstandscapaciteit 2022			7,99

Bedragen x € 1 mln.	Toelichting	mutaties 2023
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal	Conform kadernota weerstandsvermogen en risico's	-0,10
2. Corona	Lager risico Oktoberfeest	-0,11
Benodigde weerstandscapaciteit 2023		7,78

Bedragen x € 1 mln.	Toelichting	mutaties 2024
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal	Conform kadernota weerstandsvermogen en risico's	0,01
Benodigde weerstandscapaciteit 2024		7,77

Bedragen x € 1 mln.	Toelichting	mutaties 2025
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal	Conform kadernota weerstandsvermogen en risico's	-0,06
Benodigde weerstandscapaciteit 2025		7,71

Ad 1. Specifieke risico's niet kwantificeerbaar

Er is ook een aantal specifieke risico's dat niet kwantificeerbaar is. Ook deze risico's zijn gekoppeld aan het in de benodigde weerstandscapaciteit opgenomen restrisico ter hoogte van 1% van het begrotingstotaal.

Ad 2. Risico Coronavirus

De impact van het Coronavirus is fors en ingrijpend op zowel onze burgers, onze bedrijven en onze instellingen als de gemeentelijke zelf. Het Coronavirus heeft in 2020 gevolgen gehad op alle gemeentelijke beleidsterreinen en op onze gemeentelijke bedrijfsvoering.

Door de (na-ijleffecten) van Corona is er onder andere een risico dat het bijstandsvolume toeneemt. De werkgelegenheid neemt af en dit zorgt voor een toenemende instroom en afnemende uitstroom. Het plaatsen van mensen op een betaalde baan wordt immers moeilijker. De inkomsten uit de gebundelde uitkering (BUIG) zijn gebaseerd op een macro budget dat rekening houdt met de effecten van Corona op de conjunctuur en daarmee op het volume aan uitkeringsgerechtigden. Op dit moment is het niet nodig om dit risico op te nemen in het weerstandsvermogen.

Tabel Toelichting risico corona

Corona effecten (x € 1 mln.)			2020	2021	2022	2023	2024
Hogere uitvoeringskosten en lagere belastingopbrengsten OZB	€ 3,0 mln.	Kansklasse 2, 35%	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05
Parkeeropbrengsten	€ 0,0 mln.	Kansklasse 2, 35%	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00
Oktoberfeest 2022	€ 0,30 mln.	Kansklasse 2, 35%	0,00	0,11	0,11	0,00	0,00
Totaal	€ 3,3 mln.		1,40	1,16	1,16	1,05	1,05

In de laatste actualisatie bij de jaarrekening 2020 is voor Corona uitgegaan van een risicoprofiel van € 3,16 mln. vanaf 2021. In de programmarapportages in 2021 zijn verschillende tekorten door Corona afgedekt door de ontvangen rijks gelden. Voor parkeren is 2021 afgedekt, voor 2022 wordt er van uitgegaan dat een eventueel tekort op parkeren wordt gedekt door rijks gelden.

In de algemene reserve risicobeheersing is vanaf 2022 een bedrag van € 1,16 mln. specifiek bestemd voor corona. Daarnaast zijn er in de algemene reserve gelden bestemd in de Coronapot van € 2,3 mln., deze zijn bedoeld om zaken gedurende het jaar te kunnen dekken en om het restant risico van 65% van deze risico's af te dekken.

Ad 3 Risico's ICT dienstverlening

De gemeente Sittard-Geleen zet o.a. met de implementatie van het Zaaksysteem en het VTH-systeem (Vergunning Toezicht Handhaving) systeem stappen naar de cloud. Er zullen steeds meer systemen volgen die niet meer via de traditionele weg aangeboden worden. Deze verandering brengt niet alleen aandachtspunten op het gebied van privacy en security met zich mee, maar zorgt er tevens voor dat de complexiteit van beheer van meerdere infrastructuren de komende jaren zal toenemen. De bestaande omgeving dient immers op een goede en veilige wijze beheerd te worden en de cloudomgeving die gaat integreren met de bestaande eigen omgeving komt daar als het ware bij. Daarnaast zal de organisatie zich verder dienen te ontwikkelen van een uitvoerende organisatie naar een regie-organisatie. Het risico bestaat dat deze veranderingen door het ontbreken van voldoende kennis niet snel genoeg of adequaat genoeg uitgevoerd kunnen worden, waardoor we als organisatie op achterstand raken en dienstverlening naar inwoners en ondernemers in het gedrang komt en een minder aantrekkelijk vestigingsklimaat het gevolg kan zijn.

Stilstand is achteruitgang. Het is belangrijk dat de ICT-dienstverlening verder door ontwikkelt op kennis, kunde, moderne hedendaagse technieken (waaronder de cloud) etc., het risico bestaat anders dat medewerkers weggaan (ook inhuur en de inhaalslag steeds groter zal worden en op enig moment zeer moeilijk of tegen extra hoge kosten te overbruggen zijn. Daarnaast dient tevens rekening gehouden te worden met wijzigingen in licentiemodellen waardoor er meer afrekening gaat plaatsvinden op werkelijk verbruik en dit kan tot onverwachte naheffingen leiden.

De huidige telefooncentrale is technisch opgewaardeerd naar een nieuwere technologie waardoor het risico op uitval is verkleind. Deze centrale kan echter niet meer voldoen aan de moderne wensen op het gebied van hedendaagse communicatie en zal derhalve vervangen moeten worden. Het uitvallen van de telefooncentrale heeft gevolgen op alle risico-categorieën. Alle dienstverlening zal tijdelijk suboptimaal zijn.

Onze inwoners en ondernemers hebben verwachtingen t.a.v. de beschikbaarheid van de online dienstverlening. Dit alles stelt eisen aan de inrichting van de gemeentelijke informatievoorziening, inclusief het beheer (functioneel & technisch). Bij uitval van online dienstverlening valt een belangrijk dienstverleningskanaal met inwoners, ondernemers en bezoekers weg. Ook zien we een wereldwijde professionalisering van het hackers gilde. Grote instellingen en bedrijven worden steeds vaker het slachtoffer van hackoperaties die zeer professioneel wordt uitgevoerd. Het onboarden/integreren van de nieuwe organisatie Vidar binnen ICT brengt risico's met zich mee.

Ad 4. Vermarkten ESCS-locatie

Het onderzoek naar de mogelijkheden voor de ESCS-locatie door de initiatiefnemer loopt op dit moment nog altijd. De initiatiefnemer heeft tot eind 2021 een optie. De gemeente heeft in dit kader vanaf 2021 een omhuizing van € 1,2 mln. opgenomen. Er zijn echter, na de ruim 2,5 jaar dat de initiatiefnemer bezig is, nog geen concrete ontwikkelingen te melden over de vermarkting en dus de daadwerkelijke verkoop. Daarnaast lopen er van diverse belanghebbenden/partijen bezwaarprocedures ten aanzien van de plannen. De omhuizing zal daarmee, naar alle waarschijnlijkheid, ook niet (geheel) gerealiseerd worden in 2022.

Ad 5. Leegstand gemeentelijke panden

Leegstaande gemeentelijke panden (strategisch en niet- strategisch) staan vaak langer leeg dan verwacht. Dit heeft huurderving en leegstandskosten tot gevolg. Het risico wordt geschat op € 0,9 mln. In 2021 wordt een verder verbeterplan specifiek met betrekking tot niet strategisch vastgoed opgesteld. Opzet is om actief te

kunnen sturen op de verkoop van panden om het negatieve resultaat om te buigen. Daarnaast start er een vervolgonderzoek om de verkoop efficiënter en sneller te laten verlopen om niet alleen binnen de financiële middelen te blijven, maar ook om de verkoop te laten verlopen zoals met de Raad is afgesproken.

Beschikbare weerstandscapaciteit

In onderstaande tabel is de beschikbare weerstandscapaciteit weergegeven. De beschikbare weerstandscapaciteit bestaat uit de onbenutte belastingcapaciteit, de post onvoorzien en de algemene reserve risicobeheersing.

Tabel Beschikbare weerstandscapaciteit

Beschikbare weerstandscapaciteit	begroting 2022
Onbenutte belastingcapaciteit	0,00
Stille reserves	0,00
Post onvoorzien	0,10
Algemene Reserve risicobeheersing	7,89
Beschikbare weerstandscapaciteit 2022	7,99

	mutaties 2023
Onbenutte belastingcapaciteit, stille reserves, post onvoorzien	0,00
Algemene Reserve risicobeheersing	-0,21
Beschikbare weerstandscapaciteit 2023 en verder	7,78

	mutaties 2024
Onbenutte belastingcapaciteit, stille reserves, post onvoorzien	0,00
Algemene Reserve risicobeheersing	-0,01
Beschikbare weerstandscapaciteit 2024	7,77

	mutaties 2025
Onbenutte belastingcapaciteit, stille reserves, post onvoorzien	0,00
Algemene Reserve risicobeheersing	-0,06
Beschikbare weerstandscapaciteit 2025	7,71

Ontwikkeling weerstandscapaciteit

In de verordening ex artikel 212 Gemeentewet is aangegeven dat de ratio weerstandvermogen (beschikbare weerstandscapaciteit/benodigde weerstandscapaciteit) een waarde 1,0 moet hebben. Dit betekent dat de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit, met name bestaande uit de algemene reserve risicobeheersing, exact wordt afgestemd op de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Het surplus komt in de algemene reserve.

Tabel Ontwikkeling weerstandscapaciteit

Samenvattend	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Totaal benodigde weerstandscapaciteit	8,63	9,07	7,99	7,78	7,77	7,71
Totaal beschikbare weerstandscapaciteit	8,63	9,07	7,99	7,78	7,77	7,71
Overschot (+) of tekort (-/-)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dekkingsgraad	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Verloopoverzicht algemene reserve

In onderstaande tabel is het verloop van de algemene reserve voor de jaarschijven 2021 t/m 2025 weergegeven. De stortingen en onttrekkingen hebben betrekking op reeds door de raad vastgestelde mutaties, voorstellen uit de 3e programmarapportages 2021 en de voorstellen uit voorliggende begroting.

Tabel Verloopoverzicht algemene reserve en algemene reserve risicobeheersing

Bedragen x € 1.000	Totaal saldo
Eindstand 2020 / beginstand 2021	21.462*
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	-574
Mutaties jaarrekening 2020	
- bestemming Corona	2.130
- bestemming resultaat	619
Mutaties 1ste rapportage 2021:	
- toevoeging restant 3de steunpakket	579
- afwikkeling procedure Heijersteeg	-352
- dekking impulsen bestaand beleid	-610
- toevoeging resultaat aan de algemene reserve	181
Mutaties 2de rapportage 2021:	
- egalisatie begrotingswijziging Glanerbrook	-322
- administratieve correctie afwikkeling planschade Heijersteeg	352
- toevoeging restant 4de steunpakket	1.101
- toevoeging vrijval audit reserves en voorzieningen	1.032
- toevoeging resultaat aan de algemene reserve	59
Mutaties 3de rapportage 2021:	
- vrijval planschade Wilhelmina	45
- toevoeging saldo risicoreserve	440
- vrijval reservering risico Wmo	-730
- dekking voor coronagevolgen	-1.510
- dekking tekort uit algemene reserve	-2.184
Eindstand 2021/beginstand 2022	21.718
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	1.937
Mutatie 1ste rapportage 2021:	
- dekking impulsen bestaand beleid	-360
Mutaties 2de rapportage 2021:	
- egalisatie begrotingswijziging Glanerbrook	-282
- inzet surplus audit reserves en voorzieningen	-62
Mutaties 3de rapportage 2021:	
- toevoeging saldo risicoreserve	81
- toevoeging resultaat aan de algemene reserve	113
Mutaties programmabegroting 2022	
- dekking coronamutaties	-258

Bedragen x € 1.000	Totaal saldo
Eindstand 2022/beginstand 2023	22.887
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	779
Mutaties 2de rapportage 2021:	
- egalisatie begrotingswijziging Glanerbrook	73
Mutaties 3de rapportage 2021:	
- toevoeging saldo risicoreserve	80
- toevoeging resultaat aan de algemene reserve	101
Eindstand 2023/beginstand 2024	23.920
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	288
Mutaties 2de rapportage 2021:	
- egalisatie begrotingswijziging Glanerbrook	53
Mutaties 3de rapportage 2021:	
- toevoeging saldo risicoreserve	80
- toevoeging resultaat aan de algemene reserve	101
Eindstand 2024/beginstand 2025	24.442
Mutaties opgenomen in staat reserves en voorzieningen (genomen raadsbesluiten)	53
Mutaties 2de rapportage 2021:	
- egalisatie begrotingswijziging Glanerbrook	206
Mutaties 3de rapportage 2021:	
- toevoeging resultaat aan de algemene reserve	101
Eindstand 2025 beginstand 2026	24.802

* de tabel is inclusief de resultaatbestemming van de concept 3de rapportage 2021

Opbouw algemene reserve

Onderstaand de opbouw van de algemene reserve en het surplus. De tabel geeft een weergave per jaarschijf. Een mutatie in een van de jaarschijven werkt door in de andere jaarschijven. Indien een risico zich in een van de jaren voordoet en de algemene reserve wordt ingezet is dit geen risico meer voor de volgende jaren en daalt de post specifieke risico's en het bruto saldo.

Tabel Opbouw algemene reserve

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Algemene reserve risicobeheersing						
Genormeerd risicoprofiel restrisico 1% begrotingstotaal	3.871	4.066	3.822	3.717	3.707	3.652
Specifieke risico's	4.759	5.004	4.172	4.067	4.067	4.070
Dekking post onvoorzien	-100	-100	-100	-100	-100	-100
Benodigd in algemene reserve risicobeheersing	8.530	8.970	7.893	7.684	7.674	7.622
Surplus algemene reserve						
Bruto saldo algemene reserve incl. risicobeheersing (einde jaar)	21.462	21.718	22.887	23.920	24.442	24.802
Nodig voor algemene reserve risicobeheersing	-8.530	-8.970	-7.893	-7.684	-7.674	-7.622

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Reeds genomen besluiten (zie tabel 8a)	-2.829	-3.662	-3.662	-3.662	-3.662	-3.662
Nodig voor buffer/ondergrens algemene reserve (2% begrotingstotaal)	-7.742	-8.132	-7.643	-7.435	-7.414	-7.304
Surplus algemene reserve (vrij besteedbaar)	2.362	954	3.689	5.139	5.692	6.214

* de tabel is inclusief de resultaatbestemming van de concept 3de rapportage 2021

Tabel Reeds genomen besluiten

(bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Coronapot	1.504	2.258	2.258	2.258	2.258
Spookbedrijven	40	40	40	40	40
Sportstichting	250	250	250	250	250
Holtum Noord	597	676	676	676	676
HGN	438	438	438	438	438
Totaal	2.829	3.662	3.662	3.662	3.662

Kengetallen

De kengetallen van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geven nadere informatie over de financiële positie van de gemeente. Deze kengetallen worden berekend op basis van een prognose van het balansbeeld, zie hiervoor de geprognosticeerde balans in hoofdstuk 6 Financiële begroting.

Tabel Kengetallen

	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Netto schuldquote	95%	103%	107%	116%	112%	105%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstekte geldleningen	92%	101%	105%	113%	110%	103%
Solvabiliteitsratio	13%	13%	12%	12%	11%	11%
Grondexploitatie	7%	3%	3%	3%	3%	3%
Belastingcapaciteit	111%	113%	113%	114%	114%	114%
Structurele exploitatieruimte	2%	1%	2%	1%	1%	1%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van streefwaarden. In onderstaande tabel zijn de streefwaarden weergegeven, deze zijn gebaseerd op de verordening ex 212 gemeentewet die door de gemeenteraad is vastgesteld. De Raad heeft in november 2019 ook de motie kengetallen aangenomen. Conform deze motie zijn de kengetallen meerjarig weergegeven en wordt er onderstaand op hoofdlijnen een analyse weergegeven. Het normenkader wijkt af van de financiële verordening. Deze afwijking is het gevolg van het advies van de commissie B&V om het normenkader aan te sluiten op de landelijke monitor. Dit advies moet nog verwerkt worden in de financiële verordening

Tabel Streefwaarde financiële kengetallen

	Gezond	Neutraal	Risicovol
Netto schuldquote	<90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte geldleningen	<90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
Grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%
Structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%

Netto schuldquote en de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen**Interpretatie: hoe lager, hoe beter**

De netto schuldquote geeft aan in hoeverre de schulden meer of minder bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De hoogte van de schuld wordt ook bepaald door het opnemen en doorlenen van geldleningen. De netto schuldquote wordt daarom ook berekend gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen. Hoewel over de verstrekte leningen een risico gelopen wordt, kan verondersteld worden dat deze leningen worden terug ontvangen.

Op dit moment bedragen de schulden iets meer dan de jaarlijkse inkomsten, maar zit nog niet in de risicovolle zone. Dit betekent dat de gemeente in staat is om de schulden terug te betalen. In 2023 en 2024 stijgt de schuldquote, omdat we verwachten dat we in 2023 meer geld moeten lenen voor investeringen. Vanaf 2024 gaat de schuldenlast door de aflossing dalen en hiermee daalt in 2025 de schuldquote naar 105% en zitten we weer bijna op het niveau het huidig begrotingsjaar 2022.

Solvabiliteitsratio**Interpretatie: hoe hoger, hoe beter**

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit in een percentage van het totale vermogen en geeft daarmee de weerbaarheid van de gemeente aan. De gemeente betaalt een groot gedeelte van haar uitgaven door middel van vreemd vermogen, hierdoor is de solvabiliteitsratio lager dan de streefwaarde. De gemeente kiest er bewust voor om te investeren in de gemeente waardoor sprake is van meer financiering met leningen.

Grondexploitatie**Interpretatie: hoe lager, hoe beter**

Het kengetal grondexploitatie geeft inzicht in de omvang van de grondposities in relatie tot de totale baten. Het gaat hier alleen om grondposities die het doel hebben om bebouwd en verkocht te worden. Bij veel gemeenten zijn grondexploitaties afgewaardeerd, wat heeft geleid tot extra lasten. Dit risico heeft zich in Sittard-Geleen al plaatsgevonden. Om het tekort in de grondexploitatie op te vangen is toen de reserve Essentgelden ingezet. Hierdoor is solvabiliteit gedaald. Het risico van afwaardering is nu geen sprake meer van, dit blijkt ook uit het kengetal. Het kengetal van de grondexploitatie geeft aan de financiële situatie van de grondexploitatie gezond is.

Onbenutte belastingcapaciteit

Het kengetal belastingcapaciteit geeft aan hoeveel onze inwoners gemiddeld aan OZB, afvalstoffen- en rioolheffing betalen ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Hierbij geldt hoe lager hoe beter. De belastingdruk in de gemeente is hoger dan het landelijk gemiddelde en ook hoger dan de streefwaarde. Dit betekent dat de gemeente in verhouding met andere gemeenten hoge woonlasten heeft.

Structurele exploitatieruimte

Bij de structurele exploitatieruimte wordt berekend of de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Uit de berekening blijkt dat dit voor alle jaren het geval is. Hierbij geldt hoe hoger hoe beter.

Samenvatting

Alle kengetallen voor de gemeente staan op groen, behoudens de solvabiliteitsratio en de belastingcapaciteit. Doordat de gemeente ervoor kiest om een groot gedeelte van haar uitgaven door middel van vreemd vermogen te financieren is de solvabiliteitsratio lager en dus minder goed dan de streefwaarde. De netto schuldquote geeft aan dat deze schulden wel draagbaar zijn. De positieve structurele exploitatieruimte geeft aan dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken. De financiële positie van de gemeente Sittard-Geleen kan dan ook als “voldoende” worden beoordeeld. Bovendien blijkt uit het surplus in de algemene reserve dat de gemeente “voldoende” in staat is om financiële tegenvallers op te vangen.

5.3 PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

De kapitaalgoederen worden als volgt gerubriceerd:

- Infrastructuur en voorzieningen;
- Gebouwen en haven;
- Interne bedrijfsmiddelen.

Hieronder volgt een samenvatting van de vigerende plannen, welke de basis vormen voor het uitvoeren van het benodigd onderhoud:

Plannen	Vastgesteld door de raad	Jaar	Financiële vertaling begroting	Achterstallig onderhoud
Integraal basis beheerplan openbare ruimte ¹	Ja	2019	Ja	Nee ¹
Beheerplannen per beheergroep	Nee	2021	Deels	Nee
Onderhoud kapitaalgoederen openbare ruimte	Ja	2020-2023	Ja	Nee
Beleidsplan Stedelijk watermanagement (BSW)	Ja	2014	Ja	Nee ²
Nota vastgoedbeheer	Ja	2016	Ja	Nee
Nota onderhoud kapitaalgoederen	Ja	2019	Ja	Nee, ingelopen
Haven	Ja	2011	Ja	Nee
Onderwijshuisvesting (gymzalen bij scholen)	Ja	2014-2015	Ja	Nee

¹ Momenteel wordt er een verdiepingsslag gemaakt en per beheergroep (8 stuks) een apart beheerplan opgesteld.

² Besluitvorming van het Beleidsplan Stedelijk watermanagement/ Gemeentelijk rioleringsplan is voorzien eind 2021.

Infrastructuur en voorzieningen

Kwaliteit beheer openbare ruimte

Het beheer en onderhoud van de openbare ruimte is een belangrijke taak van de gemeente. Hierbij is het essentieel om onze kapitaalgoederen te onderhouden en aan het einde van de technische levensduur te vervangen. Elk jaar wordt hiervoor dagelijks en klein onderhoud uitgevoerd en worden er groot onderhoud projecten in de openbare ruimte gerealiseerd.

Het investeringsprogramma voor het beheer en onderhoud van de kapitaalgoederen in de openbare ruimte, in de vorm van IBOR- en afvalwaterprojecten, komt tot stand op basis van inspecties van bijvoorbeeld wegen en rioleringen, metingen rondom het beheer van de openbare ruimte, analyse van meldingen die de gemeente ontvangt en gebiedskennis van medewerkers. Het proces van totstandkoming van dit programma is verwoord in het projectplan IBOR-BSW 2022 – 2026; dit plan wordt jaarlijks bijgesteld op basis van nieuw verkregen informatie en inzichten.

In navolgende tabel zijn de geplande IBOR en BSW (zie waterbeheer) projecten vermeld welke in 2022 worden voorbereid en (deels) fysiek worden uitgevoerd. Mogelijk loopt de fysieke uitvoering van een aantal projecten door in 2023 en verder. Dit is afhankelijk van o.a. de complexiteit van het werk en de dialoog met bewoners en belanghebbenden.

In het kader van 'werk met werk maken' wordt, indien mogelijk, rekening gehouden met het combineren van IBOR en BSW projecten. Ook wordt bekeken wat de invloed is op de planning van de aanleg van het Groene Net in de openbare ruimte.

Geplande IBOR projecten 2022 (voorbereiding en uitvoering)

Projectnaam	Beschrijving	Stadsdeel
IBOR Buurt Projecten	Uitvoering kleine projecten i.r.t. wijkgericht werken	Alle Stadsdelen
IBOR Spelen	Vervangen speeltoestellen	Alle Stadsdelen
Bomen beheerplan	Conform uitvoeringsprogramma B&W	Alle Stadsdelen
Vervangen en omvormen groen	Planmatige vervanging beplanting	Alle Stadsdelen
Vervangen en omvormen grijs	Planmatige omvorming verhardingen	Alle Stadsdelen
Openbare verlichting	Vervangen armaturen (door LED)	Alle Stadsdelen
Verkeersregelinstallaties	Vervangen VRI's	Meerdere stadsdelen
IBOR Elsbeek Geleen	Reconstructie verhardingen	2
IBOR BSW Graetheide	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Everstraat – Veeweg Einighausen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Rozenlaan e.o. Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Norbetijnenstraat inclusief PP, Joden- en Leurstraat Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Zeeheldenbuurt Geleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	2
IBOR BSW Windraak Munstergeleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	3
IBOR BSW Watersleyerweg Munstergeleen	Reconstructie verhardingen (en BSW)	3
IBOR BSW Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	4
IBOR BSW Parklaan Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	4
IBOR BSW Rijksweg Noord Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR BSW Gulicksestraat Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR BSW Bovenstraat Limbricht	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1
IBOR BSW Kapellerweg Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	4
IBOR Parkeerplaats in de Camp Sittard	Reconstructie verhardingen	5

Onderhoud en beheerplannen

Naar aanleiding van de bijstelling van de onderhoudsniveaus in de hele gemeente naar beheerniveau Laag is in 2019 een integraal beheerplan opgesteld om het beheer van onze kapitaalgoederen in de openbare ruimte te kunnen sturen en te beheersen. In dit plan is beheerniveau Laag naar de praktijk 'vertaald' en op basis hiervan wordt de mate en regelmaat van onderhoud afgeleid. Het integraal beheerplan gericht op de realisatie van beheerniveau Laag is onderdeel van de nota 'Onderhoud Kapitaalgoederen Openbare Ruimte 2020-2023' die conform de financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet in november 2019 ter besluitvorming is voorgelegd aan en goedgekeurd door de gemeenteraad. In het integraal beheerplan openbare ruimte 2019 is aangegeven dat een vervolgstap noodzakelijk is en per beheergroep een separaat beheerplan opgesteld moet worden, waarbij onder andere kwantiteit én kwaliteit van het areaal in beeld gebracht moet worden. Hiermee zijn we in 2020 en 2021 aan de slag gegaan. Inmiddels zijn de beheerplannen opgesteld en definitief voor de volgende assets:

- Verhardingen
- Groen
- Reiniging
- Straatmeubilair en bebording
- Spelen
- Openbare verlichting en verkeersregelinstallaties
- Vijvers en waterelementen
- Civiele kunstwerken (bruggen, tunnels e.d.)

Deze verdiepingsslag heeft geleid tot 8 afzonderlijke beheerplannen. Per beheergroep:

- is inzichtelijk wat in theorie nodig is om het areaal te onderhouden op het vastgestelde beheerniveau,
- zijn alle assets op kwantiteit en kwaliteit getoetst (inspecties),
- is de theorie met de praktijk vergeleken,
- is duidelijk welke maatregelen en middelen (exploitatie, structurele en eenmalige investeringen) daadwerkelijk nodig zijn om het areaal op het gewenste niveau te brengen en te onderhouden,
- is rekening gehouden met de verhoging van het beheerniveau voor groen, reiniging en straatmeubilair;
- is een ontwikkelagenda opgesteld met aandachtspunten voor de komende jaren, en
- is inzichtelijk gemaakt welke verdiepende inspecties noodzakelijk zijn om volledig grip op het areaal en volledig zicht op risico's te verkrijgen.

De realisatie van de beheerplannen is niet alleen een belangrijke stap bij het door ontwikkelen van de beheerorganisatie, het stelt ons tevens beter in staat om het gemeentebestuur sneller en adequater van informatie te voorzien.

Herstelmaatregelen

Bij het opstellen van het integraal beheerplan openbare ruimte 2019 is daarnaast gebleken dat er herstelmaatregelen noodzakelijk zijn om de kwaliteit van verhardingen weer op het vastgestelde beheerniveau te brengen. Hiervoor is een Groot Onderhoud Wegen – programma opgesteld en zijn door de Raad separaat financiële middelen ter beschikking gesteld. In 2020 is gestart met het uitvoeren van deze herstelmaatregelen, en zijn alle herstelmaatregelen voor 2020 conform programma uitgevoerd.

Voor het uitvoeringsjaar 2021 staan vanuit de prioritering van de geïnventariseerde wegen 38 clusters, bestaande uit 76 wegen, op de planning. In 2022 staan wederom een groot aantal wegen op de planning. Uit de in het 3e kwartaal van 2021 uit te voeren maatregeltoets, zal blijken of eventuele aanvullende herstelmaatregelen nodig zijn.

Regionale samenwerking en beleidskader afvalwaterbeheer en watermanagement

Voor de periode 2022-2026 wordt een gezamenlijk beleids- en uitvoeringskader voor het waterbeheer in de regio opgesteld en eind 2021 ter besluitvorming voorgelegd aan de raad. Het beleids- en uitvoeringskader bestaat uit een viertal plannen. Deze vier plannen vormen samen het Beleidsplan Stedelijk Watermanagement(BSW)/Gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Besloten is om het traditionele plan anders in te richten zodat er een duidelijke scheiding gemaakt kan worden tussen kaders (voor de raad) en uitvoering (voor het college). Daarnaast is in lijn van het Bestuursakkoord Water samenwerking gezocht met de gemeenten in de Westelijke Mijnstreek, met het Waterschap Limburg, Waterschapsbedrijf Limburg en Waterleidingmaatschappij Limburg. Door een gescheiden plannenmodel te hanteren wordt het mogelijk om gezamenlijke kaders en uitgangspunten te stellen in het regionaal beleidsplan en beheerplan. Tevens wordt de lokale autonomie gewaarborgd door de kostendekkingsplannen (wat betaalt mijn burger?) en projectplannen (wat gaan we waar doen?) lokaal en dus per gemeente in te vullen.

Beheer en onderhoud

De doelstelling voor beheer en onderhoud is 'adequaat en efficiënt beheren van ons stelsel.' En naar dat doel wordt gewerkt door de strategie te volgen beheer en onderhoud als ware het één gezamenlijk areaal te zien in de regio. Daarbij zoeken we samen naar doelmatige en duurzame verbeteringen. En we werken volgens de afspraken in het Beheerplan Afvalwater Westelijke Mijnstreek. In 2022 werken we met een regionaal reiniging, inspectie en reparatieprogramma, doen we gezamenlijk riolen relinen (inwendig renoveren) en onderzoeken we hoe we samen de infiltratievoorzieningen en buffers kunnen beheren. Het rioolstelsel van Sittard-Geleen verouderd gemiddeld gezien en we zien de kosten van incidenteel onderhoud stijgen de laatste jaren. Voor

aanpak (kleine) incidenten op kolken - en huisaansluitingen worden daarom in 2022 meer kosten begroot. Daarnaast wordt een vervangingsprogramma voor kolken opgesteld.

Kapitaalgoederen (BSW)

Voor wat betreft instandhouding kapitaalgoederen is in het kostendekkingsplan Afvalwater Sittard-Geleen berekend dat voor de periode 2022-2026 jaarlijks afgerond € 5,7 mln. aan vervangings- en verbeteringsinvesteringen nodig zijn voor alle onderdelen zoals de hoofdriolering en de huisaansluitingen, maar ook voor het vervangen van pompen, gemalen en elektromechanische installaties.

Investeringen 2022

Rioolrenovaties	€ 2.564.000,-
Wateroverlast	€ 0,-
Afkoppelen	€ 1.000.000,-
Klimaatadaptatie	€ 1.000.000,-
Emissiemaatregelen	€ 1.950.000,-
Pompen en gemalen	€ 284.000,-

In de rioolheffing is dan ook rekening gehouden met de kapitaallasten van de investeringen. Eventuele onderuitputting kapitaallasten wordt in de voorziening gestort en blijft vanwege de bestemmingsheffing op riolering geoormerkt aan het product. Onderstaand de projecten welke voor afvalwater gepland staan te starten in 2022. Voor bepaalde projecten komt uitvoering grotendeels aan de orde in 2023. Voor andere projecten geldt dat ze voorbereidingstijd vragen, waardoor uitvoering nog zal doorlopen in 2023.

Projectnaam	Beschrijving	Stadsdeel
BSW Relinen 2022 div locaties	planmatige inwendige renovatie riolering	Alle stadsdelen
BSW rioolvervanging Graetheide	planmatige vervanging en afkoppelen	1
BSW Planmatig vervanging kolken	planmatige onderhoud riolering	Alle stadsdelen
BSW KRW Buffer Guttecoven en Spaans Vonderen	emissiematregel (verbeteren waterkwaliteit oppervlaktewater)	1
BSW BBB St. Jorisstraat Geleen	emissiematregel (verbeteren waterkwaliteit oppervlaktewater)	2
BSW KRW Buffer Millenerweg	emissiematregel (verbeteren waterkwaliteit oppervlaktewater)	5
BSW Wateroverlastmaatregelen Kapellerweg	wateroverlast	4
BSW Corio Glana Highlight 20 fase 1	planmatige vervanging, afkoppelen en emissiematregelen	4
IBOR BSW bijdrage Everstraat-Veeweg Einighausen	planmatige vervanging en afkoppelen	1
IBOR BSW bijdrage Rozenlaan e.o. Geleen	planmatige vervanging en afkoppelen	2
IBOR BSW Norbetijnenstraat incl. parkeerplaats Geleen	planmatige vervanging en wateroverlast	2
IBOR BSW Zeeheldenbuurt Geleen	planmatige vervanging en afkoppelen	2
IBOR BSW Windraak Munstergeleen	planmatige vervanging en afkoppelen	3
IBOR BSW Watersleyerweg Munstergeleen	wateroverlast	3
IBOR BSW Wilhelminastraat – Engelenkampstraat Sittard	planmatige vervanging, afkoppelen en rioolverzwaring	4
IBOR BSW Parklaan Sittard	planmatige vervanging, afkoppelen en emissiematregelen	4
IBOR BSW Rijksweg Noord Sittard	planmatige vervanging	5
IBOR BSW Gulicksestraat Sittard	Reconstructie verhardingen (en BSW)	5
IBOR BSW Bovenstraat Limbricht	Reconstructie verhardingen (en BSW)	1

Gebouwen en haven

Ontwikkelingen vastgoedbeheer

De nota Vastgoedbeheer gemeente Sittard-Geleen is in 2016 door de raad vastgesteld. Uitgangspunt voor het vastgoedbeheer is dat de gemeente geen vastgoed bezit alleen uit financieel oogpunt. Het maatschappelijk rendement is leidend. Vastgoed wordt alleen ingezet als het een maatschappelijk effect oplevert. De gemeente Sittard-Geleen heeft momenteel circa 180 gebouwen in eigendom, naast de havens en woonwagendplaatsen. In navolging van de nota Vastgoedbeheer wordt jaarlijks door het college de lijst van niet-strategische panden geactualiseerd en vastgesteld. Hierbij geldt als uitgangspunt dat deze panden afgestoten, verhuurd of gesloopt worden. Strategisch vastgoed dient kostprijsdekkend verhuurd te worden.

Het planmatig onderhoud van gebouwen vindt plaats op basis van een meerjarige onderhoudsplanning waarbij gebruik wordt gemaakt van vierjaarlijkse conditiemetingen volgens de NEN 2767 systematiek. In 2019 zijn integrale inspecties (NEN2767) van de gemeentelijke gebouwen afgerond. Het uit de inspecties voortvloeiende Meerjaren Onderhoudsplan 2020-2024 is in 2019 door uw Raad vastgesteld. In 2021 zijn 11 panden waaronder de parkeergebouwen en de schouwburg opnieuw geïnspecteerd conform NEN2767 en de meerjarige onderhoudsplannen geactualiseerd.

In het DMJOP zijn normaal gangbare verduurzamingsmogelijkheden voorgesteld. Samen met afdeling beleid wordt in 2021 onderzocht of er meer verduurzaamheidsmogelijkheden zijn in relatie tot de onderhoudswerkzaamheden. Door de gemeente wordt voor alle gebouwen (vastgoed en sport) jaarlijks een bedrag gestort in de bestemmingsreserve en de onderhoudsvoorzieningen planmatig onderhoud vastgoed. De hoogte van de noodzakelijke storting wordt bepaald door de meerjarige onderhoudsplanning. Naar aanleiding van de uitkomsten van de inspecties op de parkeergebouwen en de schouwburg wordt de storting in de onderhoudsvoorziening van parkeergebouwen verhoogd en de storting in de onderhoudsvoorziening voor de schouwburg verlaagd. Het meerjarenonderhoudsplan is in 2021 geactualiseerd en wordt in de komende begrotingsjaren planmatig en gestructureerd uitgevoerd. We verwachten dat de beschikbare middelen voor 2022 tot en met 2025 voldoende zullen zijn.

Conform de nota Vastgoedbeheer 2016 is het planmatig onderhoud van de niet-strategische panden en de panden in ontwikkeling uitgesteld. Alleen werkzaamheden die onuitstelbaar zijn in verband met de veiligheid of de bruikbaarheid van het gebouw worden wel uitgevoerd. Vanaf 2022 wordt jaarlijks circa een vierde deel van de gebouwen opnieuw geïnspecteerd om een actueel beeld te krijgen van gebouwen, bijvoorbeeld ter voorkoming van achterstallig onderhoud bij gebouwen die niet meer in ontwikkeling zijn, en om grote schommelingen bij de dotatie in de reserves en voorzieningen te nivelleren. Het Onderhoudsplan 2022 is onderdeel van deze begroting. Hierdoor kunnen na vaststelling de werkzaamheden voor 2022 worden voorbereid en worden de werkzaamheden over heel 2022 verdeeld. Eventuele vervangingsinvesteringen worden afzonderlijk behandeld in overleg met de productverantwoordelijke afdeling.

Sportaccommodaties

De sportvoorzieningen worden voor het eigenaarsdeel beheerd door de gemeente en worden verhuurd aan de Sportstichting Sittard-Geleen, die vervolgens via vaste tarieven deze voorzieningen weer in gebruik geeft aan sportverenigingen en andere gebruikers. De Sportstichting ontvangt jaarlijks voor het beheer en de exploitatie een subsidie van de gemeente. De huur die de Sportstichting betaalt is een kostendekkende huur minus een bedrag voor planmatig onderhoud. Naast de middelen uit de bestemmingsreserve zijn er nog investeringsmiddelen beschikbaar voor de renovatie van de voetbalvelden en tennisvelden. Deze middelen zijn beschikbaar binnen het product Sport en zijn niet opgenomen in de kostendekkende huur. Het geplande onderhoud wordt jaarlijks geactualiseerd en op basis van de bevindingen aangepast en uitgevoerd. Er worden extra inspecties uitgevoerd voor 4 tennisverenigingen waarvan men het onderhoud wil verzelfstandigen naar de verenigingen zelf.

Onderwijshuisvesting

Het eigenaarsonderhoud van schoolgebouwen is per 1 januari 2015 overgeheveld naar de schoolbesturen. De gemeentelijke taak voor wat betreft onderwijshuisvesting beperkt zich thans tot het beheer van gymzalen bij zes scholen. Voor 2022 zullen de gymzalen bij deze scholen conform NEN2767 worden geïnspecteerd.

Ambtelijke huisvesting

Huisvesting staat niet los van het overige. In het kader van de versterking van de stadscentra en de bedrijfscultuur, wordt met name de gemeentelijke huisvesting als instrument voor stedelijke ontwikkeling gezien. De uitwerking en realisatie vragen de komende jaren aandacht.

Havens

De havens zijn strategisch voor de stad. Ten aanzien van onderhoud zijn in 2021 meerdere onderhoudswerkzaamheden en metingen uitgevoerd aan de havens in Born, waar onder het oplossen van een aantal ondieptes in de haven. In 2022 worden de effecten van de werkzaamheden gemonitord middels nieuwe metingen. Op basis van de resultaten worden eventuele acties ondernomen. Daarnaast zullen in 2022 de kades geïnspecteerd worden. Tevens wordt een nieuw onderhouds- en beheersplan opgesteld voor de havens voor de komende jaren. Op basis van het nieuwe onderhouds- en beheersplan zullen voldoende voorzieningen moeten worden opgebouwd.

Woonwagens

De herinrichting, normalisatie en integratie van de woonwagenlocatie Obbichterweg maakt deel uit van het herstructureringsproject “Overdracht woonwagenlocaties” en is als zodanig het laatste deel van de overdracht aan ZOwonen. Naar aanleiding van geleerde lessen uit project Tudderenderweg is voor de Obbichterweg gekozen voor een integrale aanpak, hiervoor is een bedrag opgenomen van €1.23 mln. In 2022 zal een gefundeerd plan van aanpak met een bestek worden opgesteld welke zal dienen als leidraad voor het aanbestedingstraject van de herinrichting. De input voor het plan van aanpak wordt middels individuele gesprekken opgehaald bij de bewoners. In deze gesprekken kunnen zij hun woonbehoefte kenbaar maken. In relatie tot de beschikbaarheid van middelen voor herstructurering wordt het kort cyclisch onderhoud tot een noodzakelijk minimum beperkt.

Exploitatie- en investeringsbudgetten instandhouding kapitaalgoederen

Voor de instandhouding van de kapitaalgoederen zijn op basis van de begroting 2022 onderstaande budgetten beschikbaar.

Bedragen x € 1000

Instandhouden kapitaalgoederen		exploitatiebudget 2022	beschikbare krediet tbv vervanging	Achterstallig onderhoud
Infrastructuur		24.568	18.078	
a	Wegen/verkeersmaatregelen	14.766	12.763	
-	Wegen	13.289	12763	nee
-	Kleine verkeersmaatregelen	1.477		nee
b	Riolering	9.068	4942	nee
c	Kunstwerken	12		nee
d	Verkeersregelinstallaties	722	373	nee
Voorzieningen		8.509	1.700	
a	Groen	6.312	1.000	
-	Openbaar groen (bomen/beplantingen)	6.090	1000	nee
-	Bos/natuurterreinen	64		nee
-	Groenbeheer begraafplaatsen	158		nee
b	Verlichting	1.419	500	nee
c	Speelvoorzieningen	778	200	
-	Speel- en recreatie voorzieningen	612	200	nee
-	Kinderboerderij	101	0	nee
-	Kasteelpark Born	65	0	nee
Panden		2.417	0	
a	Gebouwen	1.216		
-	Ambtelijke huisvesting	355		nee
-	Maatschappelijke huisvesting	313		nee
-	Commerciële huisvesting	63		nee
-	Cultuurgebouwen	174		nee
-	Stadsschouwburg	310		
b	Sportgebouwen	812		nee*
c	Parkeergebouwen	309		nee
d	Onderwijsgebouwen	80		nee

*) Op basis van het huidige bestand sportgebouwen zijn extra middelen structureel nodig.
Vanaf 2020 is er een storting vanuit de risicoreserve begroot ad € 440.000.

Interne bedrijfsmiddelen

Facilitaire Services - Ambtelijke huisvesting

Binnen de gemeentelijke panden wordt in 2022 begonnen met het vervangen van het verouderde en afgeschreven meubilair. We gaan vervangen en innoveren op een wijze die past bij het in 2021 in gang gezette nieuwe werken. Hier horen dan ook ontmoetingsplekken bij aangezien het ontmoeten steeds meer naar de voorgrond komt. We brengen modern meubilair naar de panden toe, die ook bruikbaar zijn in de definitieve huisvesting in Geleen. Daarnaast willen we de mobiele telefoon ook meer gaan benutten voor het verkrijgen van toegang alsook het geven van printopdrachten. We zijn op weg naar een meer onafhankelijk gebruik van kantoren en werkplekken.

Informatiemanagement en ICT

De instandhouding van de vaste ICT-componenten is bij de vaststelling van eerdere programmabegrotingen afdoende geregeld en van budget voorzien. Voor hardware wordt daarbij gebruik gemaakt van een leasecontract met zodanige vervangingsfaciliteiten, dat de continuïteit en doorontwikkeling (innovatie) zijn gewaarborgd. Bij ingrijpende wijzigingen in het gebruik van de ICT-middelen, bv. door invoering van Anders /Digitaal Werken of Hybride werken (bv. meer gebruik mobiele devices, Zaaksysteem, Vidar) of aanzienlijke personele uitbreiding binnen de organisatie wordt opnieuw bekeken of de beschikbare budgetten binnen het bestaande leasecontract toereikend zijn. Voor wat betreft het voornemen om meer gebruik te gaan maken van

mobiele devices betekent dat geadviseerd zal worden deze eveneens te gaan opnemen in het bestaande lease contract, weliswaar met een kortere looptijd aangezien vervanging van deze middelen met een hogere frequentie zal moeten plaatsvinden. Wat betreft groei van storage door de implementatie van cloud-systemen (VTH, Zaaksysteem, M365) zal deze groei niet in de eigen omgeving gerealiseerd worden maar is er gekozen om deze opslag als dienst in de cloud te plaatsen. In het kader van de verdere ontwikkelingen en transitie naar de cloud zal dit eveneens een effect hebben op de lokale opslag van data. Deze zal in de loop van jaren verschuiven van intern naar extern. Voor de opslag van data in de cloud bij Microsoft (M365) dient wel rekening gehouden te worden met voldoende storage voor de interne back-up van deze data. Daarnaast dient er voldoende aandacht te zijn voor dataclassificatie in het kader van privacy en security. Er zal altijd lokale opslag noodzakelijk blijven in verband met back-up van bedrijfskritische gegevens die niet in de cloud opgeslagen (mogen) worden.

Het beheer van ICT-middelen is zo ingericht, dat daarmee zowel technische infrastructuur als centrale software (generieke en bedrijfsvoeringapplicaties) op adequaat niveau kan blijven functioneren (life-cycle management). Bij de eerder genoemde ontwikkelingen als Anders of Digitaal Werken wordt ook een toename verwacht van de benodigde personele beheercapaciteit. De capaciteit zien we reeds toenemen m.b.t. de (wettelijke) eisen op het gebied van Informatieveiligheid. De technische basis blijft op orde en de landelijke standaarden op basis van werken onder architectuur worden ingevuld. Met de komst van nieuwe technieken zoals robotisering zullen aanpassingen in de technische architectuur aan de orde zijn.

In 2022 zal de migratie van Vidar binnen de gemeente Sittard-Geleen verder opgepakt worden. Eerder was de verwachting dat de migratie per 1 juli 2021 volledig afgerond zou zijn. Deze datum is echter niet haalbaar gebleken o.a. vanwege het ontbreken van voldoende testcapaciteit aan Vidar-zijde. In overleg met het MT Vidar is de migratiedatum uitgesteld naar 1 maart 2022. De wijziging heeft financiële consequenties t.a.v. het verlengen van de huidige supportcontracten bij o.a. 2Invision. De verwachting is dat de verlenging van de contracten binnen het bestaande budget opgevangen kan worden. Vooralsnog lijkt het toegekende budget voor 2022 toereikend om de migratie succesvol te laten verlopen.

Er bestaat momenteel nog onduidelijkheid over de kosten van het hosten van Navision bij 2Invision. De hosting van Navision bij 2Invision zal naar de huidige inzichten noodzakelijk zijn tot 1-1-2023. Om meer inzicht te krijgen in de kosten die hiermee gemoeid gaan is een offertetraject bij 2Invision opgestart. De verwachting is dat deze kosten eveneens binnen het bestaande budget opgevangen kunnen worden, mits het bestaande budget volledig in tact blijft vanaf 2022.

5.4 PARAGRAAF FINANCIERING

Inleiding

Conform artikel 18 van de Financiële verordening op basis van artikel 212 van de Gemeentewet is deze financieringsparagraaf samengesteld. Alle in deze financieringsparagraaf opgenomen acties gebeuren overeenkomstig het door het college vastgestelde Treasurybesluit en de doelstelling van de treasuryfunctie: optimale verkrijging, inzet en beheersing van financieringsmiddelen om op de gewenste plaats, op het juiste tijdstip en tegen de beste condities over de gewenste hoeveelheid liquiditeiten te kunnen beschikken. Voor informatie over garanties en over het EMU saldo wordt verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing en de bijlage over EMU saldo.

Algemene uitgangspunten

- De afschrijvingskosten komen rechtstreeks ten laste van de producten.
- Om het renteresultaat zo inzichtelijk mogelijk te maken wordt met een kostenplaats gewerkt.
- Geen rente berekenen over reserves en voorzieningen.
- Rentekosten tijdens de uitvoering van een project (tenzij anders besloten) ten laste van de exploitatie brengen.
- Het rentebudget is daarnaast bepaald op basis van de volgende uitgangspunten:
 - te betalen rentekosten op de afgesloten langlopende leningen;
 - te betalen rentekosten over het verwachte financieringstekort per 1 januari 2022 uitgaande van de verwachte standen van langlopende leningen, reserves en voorzieningen, activa en grondexploitatie.

Belangrijkste uitgangspunten Treasurybesluit

- De financieringsfunctie heeft als primair doel het financiële risicobeheer.
- Het renterisico wordt beperkt tot stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm.
- De netto vlottende schuld wordt beperkt tot maximaal de wettelijke kasgeldlimiet.
- Uitzettingen uit hoofde van de treasuryfunctie vinden, voor zover verplicht, uitsluitend plaats bij het Agentschap van het ministerie van Financiën of bij medeoverheden.
- Het aantrekken van langlopende leningen op de kapitaalmarkt geschiedt door bij 4 partijen, waaronder in ieder geval de huisbank, offertes aan te vragen.
- Principeel geldt gaat de gemeente geen financiële constructies aan. Mocht het toch wenselijk zijn om financiële belangen in een andere (private) organisatie aan te gaan geschiedt dit uitsluitend uit hoofde van de publieke taak. Bij het verstrekken van geldleningen en garanties uit hoofde van de publieke taak worden naast de voorwaarden genoemd in de financiële verordening de in de desbetreffende beleidsnotities vastgelegde uitgangspunten in acht genomen.

Kasgeldlimiet

In het kader van de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) wordt als basis voor de berekening van de kasgeldlimiet de omvang van de uitgaven van de begroting gehanteerd. Het streven is gericht op een zodanige ruimte onder de kasgeldlimiet dat er vrijheid is in het moment van aantrekken van financieringsmiddelen. Met deze vrijheid behoort inspelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt en het gericht spreiden van de leningportefeuille tot de mogelijkheden.

Benutting Kasgeldlimiet over de periode	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal
1 juli 2020 tot 1 juli 2021 Bedragen x € 1.000	2020	2020	2021	2021
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	324.527	324.527	337.117	337.117
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(3) Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	27.585	27.585	28.655	28.655
(4) Netto vlottende schuld(+)/vlottende middelen(-)	5.577	-7.641	-20.637	-52.659
Ruimte onder limiet (3-4)	22.008	35.226	49.292	81.314

De kasgeldlimiet voor de meerjarenbegroting ziet er als volgt uit:

Meerjarenbegroting 2021-2024 Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari	375.644	369.695	369.887	365.931
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet op basis begroting (1*2)	31.930	31.424	31.440	31.104

Rente-risiconorm

Op basis van de wet FIDO is een limiet gesteld aan de blootstelling van renterisico's door middel van het instellen van een "renterisiconorm". Doel is om tot een gelijkmatig opgebouwde leningenportefeuille te komen zodat de renterisico's bij herfinanciering gespreid worden. De renterisiconorm geeft het maximum aan renterisico per jaar aan en is een bedrag ter grootte van 20% van de omvang van de uitgaven van de begroting per 1 januari van het begrotingsjaar. Onderstaande tabel geeft conform de Uitvoeringsregeling Financiering Decentrale Overheden (UFDO) inzicht in de renterisiconorm over de komende vier jaren. De gemeente zit stabiel en ruim onder de wettelijke renterisiconorm van 20%.

Renterisiconorm en renterisico's vaste schuld Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
(1) Omvang uitgaven begroting per 1 januari 2021	337.117			
(2) Bij ministeriële regeling vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%
(3) Renterisiconorm op basis begroting 2021 (1*2)	67.423	67.423	67.423	67.423
(4) Renterisico op vaste schuld (= aflossing en renteherziening)	16.451	16.461	16.473	16.484
Ruimte (3-4)	50.972	50.962	50.950	50.939
Renterisico in percentage begroting 2021 (4/1)*100%	4,88%	4,88%	4,89%	4,89%

Rente-toerekening

Artikel 13 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor dat de gemeente moet werken met een renteomslag en inzicht moet geven in:

- de rentelasten uit externe financiering
- het renteresultaat
- de wijze van rentetoerekening

Met onderstaand door de commissie BBV geadviseerd renteschema wordt invulling gegeven aan dit inzicht.

Schema rentetoerekening Bedragen x € 1.000	
a. De externe rentelasten over de korte en lange financiering	8.423
b. De externe rentebaten over de korte en lange financiering	-/- 108
Saldo rentelasten en rentebaten	8.315
c.1 De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- 205
c.2 De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- 237
c.3 De rentebaar van doorverstrekte leningen waarvoor een specifieke lening (= projectfinanciering) is aangetrokken die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	108
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	7.981
d.1 Rente over eigen vermogen *	0
d.2 Rente over voorzieningen *	0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	7.981
e. De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag 2,0%)	-/- 8.081
f. Renteresultaat op het taakveld treasury	100

* De gemeente kiest er voor geen rente over het eigen vermogen en de voorzieningen te berekenen.

Voor de rente voor de nieuwe investeringen wordt het renteomslagpercentage van 2,0% gehanteerd.

Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

Dagelijks:

De dagelijkse liquiditeitsbehoefte is volledig afgedekt omdat het beheer van het saldo in de rekening-courant volledig in handen gegeven is van de bank. Dit is geregeld in de overeenkomst van de bancaire dienstverlening.

Korte termijn:

De nadruk ligt op het voortschrijdend actualiseren van de bestaande liquiditeitsplanning met een scope van 5 maanden waarbij alle geldstromen worden meegenomen.

(Middel)lange termijn:

De financieringsbehoefte per 1 januari is voor de komende jaren weergegeven in onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1.000	2022	2023	2024	2025
Financieringstekort	9.941	35.719	40.204	33.649

De jaarlijkse financieringsbehoefte, exclusief investeringsruimte nieuw beleid, wordt bepaald door een aantal elementen:

- mutaties in de leningenportefeuille;
- de begrote mutaties van reserves en voorzieningen;
- de begrote besteding van de restantkredieten;
- de begrote afschrijvingen op de bestaande activa;
- het begrote meerjarig liquiditeitsverloop van de grondexploitatie.

Rentevisie

De rentevisie is een momentopname. De coronacrisis zorgde voor een historische krimp, maar de onzekerheid omtrent de economische vooruitzichten lijkt af te nemen. Nu de verwachtingen van sterk herstel met oplopende inflatie toenemen, begint de rente te stijgen. De ECB heeft aangegeven dat het meer obligaties zal gaan opkopen onder het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) om het aantrekken van de lange rente te beperken en het daarmee aantrekkelijk te houden om te lenen en investeren. Voor de geldmarkt dient de driemaands Euribor als leidraad en voor de kapitaalmarkt dient de 10 jr. Nederlandse staatslening als benchmark. Marktpartijen als BNG, ING, ABNAMRO en Thésor geven nu rentevisies af die naar de toekomst toe rekening houden met stijgende rentetarieven voor de kapitaalmarkt.

Geldmarkt:

De situatie op de geldmarkt is wat stabielere dan op de kapitaalmarkt. Momenteel ligt de 3-maands Euribor op -0,55%. Naar verwachting van de banken wordt ook per ultimo 2021 een vergelijkbaar niveau verwacht. Voor het financieringstekort dat onder de kasgeldlimiet valt is in de uitgangspunten voor de begroting 2022 uitgegaan van 0,00%. De huidige rentevisie van de banken geeft geen aanleiding dit percentage te wijzigen.

Kapitaalmarkt:

De meeste banken verwachten voor de benchmark rente per ultimo 2021 een niveau van rond de 0,00% en per ultimo 2022 rond de 0,5%. Voor de leningen die de gemeente aantrekt, geldt vanwege de onzekerheden nog steeds een hoge opslag (1%) op deze tarieven. De verwachting van de banken is dat deze opslag vooralsnog niet zal dalen. Uitgaande van de leidraad wordt voor de kapitaalmarktrente per ultimo 2021 een percentage van rond de 1,5% verwacht. Voor de rente voor nieuw aan te trekken langlopende leningen is in de uitgangspunten voor de begroting 2022 uitgegaan van 2,00%. De huidige rentevisie van banken voor 2022 geeft geen aanleiding dit percentage te wijzigen.

Financiële instrumenten

Voor 2022 wordt gebruik gemaakt van financiële instrumenten: rekening-courant krediet, daggeld, kasgeld, schatkistbankieren, deposito, spaarrekening, langlopende leningen en langlopende uitzettingen.

Limieten financieringsmiddelen

De soms snel wijzigende rente op de kapitaalmarkt maakt het wenselijk, dat op aanbiedingen onmiddellijk kan worden gereageerd. Om dit mogelijk te maken heeft het college besloten de limiet voor de lange financieringsmiddelen voor 2022 te bepalen op € 75 mln. Deze limiet geldt voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022. Bij het aantrekken van lang geld worden offertes aangevraagd bij 4 verschillende kapitaalmarktpartijen waaronder in ieder geval de BNG en de Waterschapsbank.

In de wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) worden de aan te trekken kortlopende financieringsmiddelen gemaximaliseerd op de kasgeldlimiet. In het treasurybesluit is verder bepaald dat een totale kredietlimiet van tenminste 110% van de kasgeldlimiet zal worden aangehouden. Uitgaande van bovenstaande heeft het college besloten het maximumbedrag dat in 2022 op enig moment maximaal mag worden aangetrokken te bepalen op € 30 mln. Dit besluit geldt voor de periode 1 januari 2022 tot en met 31 december 2022.

Samenvatting limieten

Maximumbedrag waarvoor in 2022 mag worden aangegaan:	in € miljoen
- vaste geldleningen	75
- rekening-courantkrediet, daggeld- en/of kasgeldleningen	30

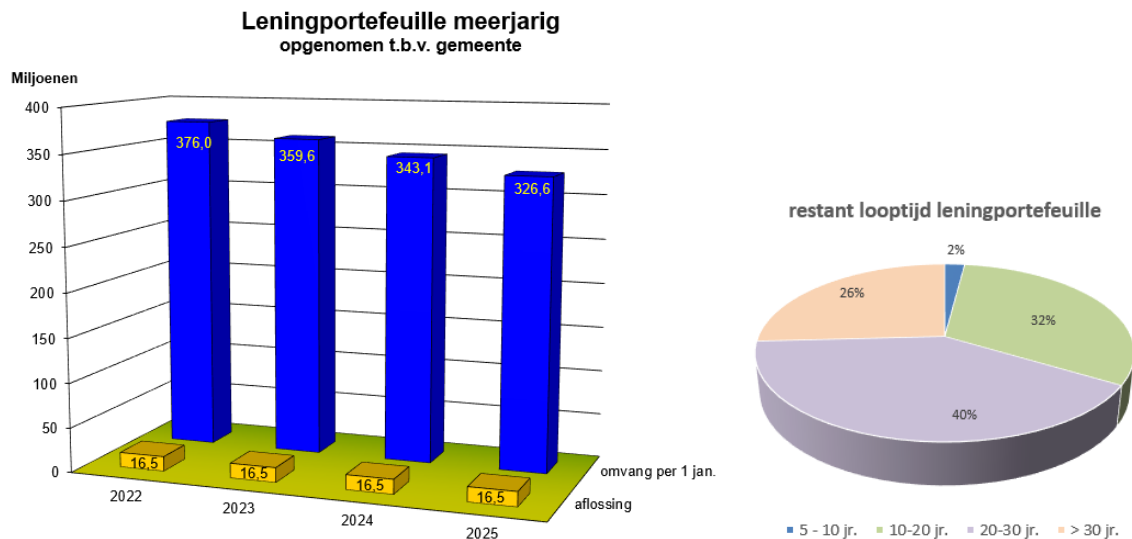
Van de aangegane vaste geldleningen zal via de jaarrekening mededeling worden gedaan aan de raad.

Leningportefeuille

Het schuldrestant per 1 januari 2022 van de opgenomen leningen bedraagt € 381,7 mln. (€ 326,0 mln. Gemeente, € 50 mln. Projectfinanciering en € 5,7 mln. doorverstrekt). Het schuldrestant van de in het kader van de publieke taak uitgezette leningen bedraagt € 5,7 mln.

Bedragen x € 1.000	Opgenomen Gemeente	Opgenomen Projectfinanc.	Opgenomen Doorverstrekt	Uitgezet Verstrekt	Uitgezet Doorverstrekt
Stand 1 januari 2022	326.027	50.000	5.665	0	5.665
Nieuwe leningen					
Aflossingen	15.450	1.000	27		27
Stand 31 december 2022	310.576	49.000	5.638	0	5.638
Rente ⁴	7.691	129	108		108
Gemiddeld rentepercentage 1 januari 2022	2,48%	0,26%	1,86%		1,86%
Gemiddelde restant looptijd 1 januari 2022	20,2 jaar	49,1 jaar	9,7 jaar		9,7 jaar

⁴ Betreft de rente van de langlopende leningen in de leningportefeuille

Samenvatting geplande acties

Kasgeldlimiet:

- korte financiering beperken tot maximaal de kasgeldlimiet
- vrijheid creëren om in te kunnen spelen op pieken en dalen in de kapitaalmarkt

Schatkistbankieren:

structureel een negatief saldo nastreven

Renterisiconorm:

renterisico beperken tot maximaal het percentage van renterisiconorm

Rentevisie:

het volgen van de driemaands Euribor en de 10 jr. Nederlandse staatslening

Beschikbaarheid:

- verzekeren van een duurzame toegang tot financiële markten
- aantrekken van voldoende financiële middelen binnen de door de raad
- vastgestelde kaders van de begroting
- gericht spreiden van de leningportefeuille

5.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Bestuur en communicatie

Communicatie

Communicatie ondersteunt de beweging om van buiten naar binnen te werken door meer contacten en interactie met de omgeving. In de samenwerking met inwoners, ondernemers en partners is goede onderlinge communicatie onmisbaar om verwachtingen over en weer te kunnen managen. De communicatievisie laat zien welke positie communicatie als *competentie* van iedereen én als *vak* in de organisatie vervult én hoe ondersteuning vanuit de functies van communicatie optimaal worden ingezet. Communicatie draagt daarmee bij aan het versterken van een communicatieve en veerkrachtige organisatie. In 2022 geven we verder prioriteit aan een gemeente die communiceert in begrijpelijke taal. Onze communicatie, zowel in de organisatie als naar buiten toe, is helder en transparant. We stimuleren de dialoog en interactie passend bij de situatie of opgave vanuit onze rollen als participerende en netwerkende overheid. We treden als gemeente de buitenwereld tegemoet met een eenduidige 'stijl van het huis' met de juiste communicatie, via het juiste kanaal, op het geschikte moment.

Facilitaire Services

Archief/ Documentaire informatievoorziening

In 2021 zijn we gestart met het digitaal archiveren. Dit zetten we voort in 2022. Het analoge archief zal ernaast nog blijven bestaan. We hebben voor het einde van 2021 alle papieren archief goed en logisch gestructureerd en zullen adequaat de jaarlijkse vernietigingslijst blijven hanteren. In 2022 geven we vervolg aan het lanceren van meer smart aanvraagformulieren voor het opvragen van dossiers. We gebruiken hiervoor de applicatie Topdesk die al vele aanvraagformulieren herbergt. We spreken de uitdaging uit dat het opbergen van dossiers al een rol speelt bij het opstellen ervan. Dat start met het combineren van archieven zodat we efficiënter kunnen werken. Daarnaast ronden we het combineren van archiefruimten af zodat we efficiënter kunnen werken en archiefdossiers sneller kunnen opzoeken. Verder kijken we zelf nog eens kritisch naar de eigen werkprocessen en handleidingen. We doen dit zodat we meer en meer klaar zijn voor de omslag van analoge naar digitale archivering.

Inkoop en Aanbesteding

In januari 2021 heeft de raad het nieuwe Inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. In dit beleid zijn de aanbevelingen van het Rekenkameronderzoek meegenomen. Dit beleid heeft onverminderd aandacht voor de maatschappelijke doelstellingen (Global Goals) waaronder Social Return, bieden van kansen aan het MKB en de lokale/ regionale economie, en Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (Duurzaamheid). In lijn met de Lokale Inclusie Agenda 2020-2024 worden inclusie-eisen en wensen opgenomen bij de uitvoering van inkoop- en aanbestedingsprocedures. Voor de uitvoeringskaders van het beleid zijn in september 2021 het Handboek Inkoop en de nieuwe Algemene inkoopvoorwaarden vastgesteld. Hierin is aandacht voor het voorkomen van onnodige en ingewikkelde uitvoeringsregels, voor zover de wettelijke kaders dit toelaten.

Met het nieuwe Inkoop- en aanbestedingsbeleid wordt beoogd de inkoopfunctie naar een hoger - strategischer - niveau te tillen door o.a. centrale en vroegtijdige inkoopbetrokkenheid, regie op contractmanagement en -beheer, en aandacht voor het continueren van goede relaties met ondernemers. Waar mogelijk en gewenst, wordt regionale (inkoop)samenwerking opgezocht. De raad en het college hebben ingestemd met het verder vormgeven en invoeren van een nieuw contractbeheer en -managementsysteem.

Huisvesting

De raad heeft in juni 2021 besloten de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting in Geleen te positioneren. Naar aanleiding van dit raadsvoorstel hebben wij een QuickScan laten uitvoeren om te bekijken in welke gemeentelijke panden we de bestuurlijke en ambtelijke huisvesting gaan positioneren. De uitkomst van de Quickscan en de daarbij horende scenario's zijn in het najaar 2021 aan de Raad worden voorgelegd. In 2022

starten wij met de aanbesteding van bestuurlijke en ambtelijke huisvesting naar Geleen. Wat dit betekent voor de achterblijfblocaties in Sittard en de locatie aan de Geleenbeeklaan (veiligheidshuis) wordt verder uitgewerkt. De bestaande huisvesting van de gemeente is verouderd en de gebouwen zijn technisch afgeschreven.

In de raad van juni 2021 is tevens besloten om de (bestuurlijke) representatiefuncties een centrale plek te geven in het Huis aan de Markt in Sittard. Het Huis aan de Markt wordt dé bestuurlijk representatieve ontmoetingsplek van de gemeente Sittard-Geleen waar bestuurders), ondernemers, medewerkers, inwoners en partners elkaar ontmoeten. Het is echter geen reguliere werklocatie voor bestuurders en ambtenaren van de gemeente. De locatie is gericht op het vervullen van onze rol als netwerkende en participerende gastvrije overheid.

Informatiemanagement en ICT

De instandhouding van de vaste ICT-componenten is bij de vaststelling van eerdere programmabegrotingen afdoende geregeld en van budget voorzien. Voor hardware wordt daarbij gebruik gemaakt van een leasecontract met zodanige vervangingsfaciliteiten, dat de continuïteit en doorontwikkeling (innovatie) zijn gewaarborgd. Bij ingrijpende wijzigingen in het gebruik van de ICT-middelen, bv. door invoering van Anders /Digitaal Werken of Hybride werken (bv. meer gebruik mobiele devices, Zaaksysteem, Vidar) of aanzienlijke personele uitbreiding binnen de organisatie wordt opnieuw bekeken of de beschikbare budgetten binnen het bestaande leasecontract toereikend zijn. Voor wat betreft het voornemen om meer gebruik te gaan maken van mobiele devices betekent dat geadviseerd zal worden deze eveneens te gaan opnemen in het bestaande lease contract, weliswaar met een kortere looptijd aangezien vervanging van deze middelen met een hogere frequentie zal moeten plaatsvinden. Wat betreft groei van storage door de implementatie van cloud-systemen (VTH, Zaaksysteem, M365) zal deze groei niet in de eigen omgeving gerealiseerd worden maar is er gekozen om deze opslag als dienst in de cloud te plaatsen. In het kader van de verdere ontwikkelingen en transitie naar de cloud zal dit eveneens een effect hebben op de lokale opslag van data. Deze zal in de loop van jaren verschuiven van intern naar extern. Voor de opslag van data in de cloud bij Microsoft (M365) dient wel rekening gehouden te worden met voldoende storage voor de interne back-up van deze data. Daarnaast dient er voldoende aandacht te zijn voor dataclassificatie in het kader van privacy en security. Er zal altijd lokale opslag noodzakelijk blijven in verband met back-up van bedrijfskritische gegevens die niet in de cloud opgeslagen (mogen) worden.

Het beheer van ICT-middelen is zo ingericht, dat daarmee zowel technische infrastructuur als centrale software (generieke en bedrijfsvoeringapplicaties) op adequaat niveau kan blijven functioneren (life-cycle management). Bij de eerder genoemde ontwikkelingen als Anders of Digitaal Werken wordt ook een toename verwacht van de benodigde personele beheercapaciteit. De capaciteit zien we reeds toenemen m.b.t. de (wettelijke) eisen op het gebied van Informatieveiligheid. De technische basis blijft op orde en de landelijke standaarden op basis van werken onder architectuur worden ingevuld. Met de komst van nieuwe technieken zoals robotisering zullen aanpassingen in de technische architectuur aan de orde zijn.

In 2022 zal de migratie van Vidar binnen de gemeente Sittard-Geleen verder opgepakt worden. Eerder was de verwachting dat de migratie per 1 juli 2021 volledig afgerond zou zijn. Deze datum is echter niet haalbaar gebleken o.a. vanwege het ontbreken van voldoende testcapaciteit aan Vidar-zijde. In overleg met het MT Vidar is de migratiedatum uitgesteld naar 1 maart 2022. De wijziging heeft financiële consequenties t.a.v. het verlengen van de huidige supportcontracten bij o.a. 2Invision. De verwachting is dat de verlenging van de contracten binnen het bestaande budget opgevangen kan worden. Vooralsnog lijkt het toegekende budget voor 2022 toereikend om de migratie succesvol te laten verlopen.

Er bestaat momenteel nog onduidelijkheid over de kosten van het hosten van Navision bij 2Invision. De hosting van Navision bij 2Invision zal naar de huidige inzichten noodzakelijk zijn tot 1-1-2023. Om meer inzicht te krijgen in de kosten die hiermee gemoeid gaan is een offertetraject bij 2Invision opgestart. De verwachting is dat deze kosten eveneens binnen het bestaande budget opgevangen kunnen worden, mits het bestaande budget volledig in tact blijft vanaf 2022.

De werkvelden binnen Informatiemanagement en ICT (IM&ICT) zijn volop in beweging. De komende jaren, waaronder ook weer 2022 in het bijzonder, staan in het teken van nieuwe ontwikkelingen aansluitend op de organisatievisie. Met de insourcing van Vidar en de visie op Anders Werken heeft het onderdeel ICT een nieuwe koers waarin verdere professionalisering van de dienstverlening naar de organisatie en de ontwikkeling naar een flexibele en schaalbare ICT-omgeving de belangrijkste speerpunten zijn om de ontwikkelingen zowel intern alsook extern het hoofd te kunnen bieden.

De genoemde veranderingen hebben veel impact, die veelal van organisatorische aard zijn. Daarbij gaan er als gevolg van nieuwe systemen voor tijds- en plaatsafhankelijk werken, zaakgericht werken, datagedreven werken en de transitie naar de cloud, veel vakinhoudelijke veranderingen en extra werkzaamheden op de diverse werkvelden van het team Informatiemanagement en ICT af komen. Binnen de bestaande kaders en budgetten en met inachtneming van externe ontwikkelingen zoals de arbeidsmarkt of regelgeving omtrent privacy zal dit de komende jaren leiden tot de nodige fricties en spagaten die gezamenlijk overwonnen dienen te worden.

De ontwikkelingen zijn innovatief, vooruitstrevend en dragen bij aan een verdere professionalisering en doelmatigheid van onze gemeente als geheel. Als organisatie positioneren wij ons hierdoor dicht bij de inwoners en bedrijven, die deze moderne middelen inmiddels zelf ook steeds vaker inzetten in hun eigenomgeving. Informatievoorziening, data en alles wat er voor nodig is om de diensten zo goed mogelijk te laten functioneren kan heden ten dage gezien worden als “het nieuwe water uit de kraan”. Deze vanzelfsprekendheid, betrouwbaarheid en flexibiliteit vergt van Informatiemanagement en ICT binnen de bestaande complexiteit de komende jaren extra inspanningen.

De gemeente Sittard-Geleen zal zich de komende periode verder ontwikkelen naar een meer volwassen digitale organisatie waarin de medewerkers “anders” zullen werken. Het gevolg is dat de ondersteuning van deze digitaal werkende organisatie zowel kwalitatief als ook kwantitatief dient mee te ontwikkelen met deze beweging. Vanuit de diverse (landelijke) programma's en trajecten (o.a. Huisvesting, Visie op Anders Werken, Omgevingswet, Common Ground, Grip op Informatie, etc.) waarin informatievoorziening een belangrijke component is, zal telkens opnieuw bekeken moeten worden welke impact er ontstaat op de beherende en ondersteunende organisatie.

Programma Digitaal Werken (directieopdrachten Zaakgericht Werken, Zaaksysteem)

Digitalisering heeft concreet vorm gekregen in de directieopdrachten Zaakgericht werken en zaaksysteem. Eind 2020 is het team Burgerzaken als eerste op deze manier gaan werken samen met post en archief. In 2021 zijn de overige Teams uit de directieopdrachten geïmplementeerd en is een start gemaakt voor de verdere uitrol in 2022. Waar de focus tot 2021 lag op het koppelen van processen in vakapplicaties worden vanaf 2022 gehele Teams geïmplementeerd. Inclusief de processen die niet worden ondersteund met een vakapplicatie. Naast de verwerving van applicaties t.b.v. zaakgericht werken is binnen de organisatie het zaakgericht en digitaal werken geïntroduceerd en onderdeel van de Staat van de Organisatie. De transitie naar zaakgericht en digitaal werken wordt stapsgewijs gerealiseerd. In 2020 en 2021 is een passende applicatie (Zaaksysteem) geïmplementeerd voor het Zaakgericht Werken. Implementatie gebeurt fasegewijs per organisatieonderdeel. Voor de implementatie is er incidentele dekking uit de reserve Digitalisering. De structurele kosten worden gedekt middels het vrijvallen van onderhoudskosten van de vervallen applicatie(s).

Indexering en verhoging licentie kosten

Omdat de gemeentelijke trend van afgelopen jaren laat zien dat de ICT-kosten m.b.t. onderhoud en licenties alsmaar stijgen zal deze trend zich ook in het komend jaar zal voortzetten. Het betreft 3% indexering over de relevante posten, waarbij een reële inschatting is gemaakt op welke posten de indexering al dan niet betrekking zal hebben en op een reële indexering. Het opnemen van deze indexeringspost is noodzakelijk omdat deze kosten niet binnen de huidige ICT-begroting kunnen worden opgevangen. Dit maakt een budgetuitbreiding noodzakelijk, die gedekt kan worden uit de post Indexeringen. Ieder jaar wordt opnieuw gekeken naar het contract met Microsoft, aangezien dit een pay-per-use model is (betalen naar gebruik). Naast een verhoging van de licentiekosten wegens uitbreiding van functionaliteiten van applicaties zien we de licentiekosten ook toenemen door een groei van personeel. Bij uitbreiding van personeel is het nodig dat er naast primaire en secundaire personeelskosten ook rekening gehouden gaat worden met de kosten voor ondersteuning vanuit de bedrijfsvoeringsteams.

Telefonie

Gemeente Sittard-Geleen is genooddaakt om op zoek te gaan naar een nieuwe telefonie-oplossing. Vanwege het thuiswerken heeft gemeente Sittard-Geleen in 2020 versnelt Microsoft Teams geïmplementeerd. Deze oplossing kan voor een heel groot deel voorzien in de invulling van het telefonievraagstuk dat binnen gemeente Sittard-Geleen speelt. De verwachting is dat in 2021 nog gestart kan worden met het onboarden aan een nieuwe telefonie-oplossing, zodat gemeente Sittard-Geleen in 2022 afscheid kan nemen van de bestaande oplossing.

Specifieke aandacht gaat uit naar de benodigde telefoniefuncties t.b.v. het KCC.

Ook met de nieuwe telefonie-oplossing wil gemeente Sittard-Geleen een dienst verwerven waarmee de afhandeling van zowel intern communicatieverkeer als omni-channel communicatieverkeer ten behoeve van klantcontactcentra wordt verzorgd. Omni-channel betekent dat het voor de klant niet uitmaakt welk kanaal hij gebruikt (balie, telefoon of mail) het aanbod en verwachtingen van de klant dienen op elkaar afgestemd te zijn. Daarnaast bestaat nog altijd de behoefte om gebruik te kunnen maken van aanvullende communicatiefaciliteiten, waaronder chat-, presence-, conferencing- en collaboratiefuncties.

Werkplek van de toekomst

De ontwikkelingen van ICT verlopen in een sneltreinvaart vergeleken met tien jaar geleden. De eisen omtrent de nieuwe werkplek zijn hoofdzakelijk gericht op de mogelijkheid te kunnen werken op elk apparaat overal en altijd. Momenteel wordt er door ICT een vrij traditionele virtuele desktopomgeving aangeboden waarmee alle noodzakelijke applicaties worden ontsloten en die eveneens toegankelijk zijn vanuit meerdere devices en locaties. De configuratie en het beheer van het platform en de onderliggende infrastructuur wordt volledig in eigen beheer en door eigen medewerkers uitgevoerd. Hierin gaan we de komende jaren een verschuiving zien waarbij de virtuele werkplek steeds meer aangeboden zal gaan worden als een service geleverd door zg. public cloud providers zoals Microsoft. Deze verschuiving brengt technische veranderingen met zich mee, maar zal ook impact hebben op de werkzaamheden van onze eigen medewerkers en de benodigde middelen. 2021 is gebruikt om de richting en de vorm van de nieuwe digitale werkplek te bepalen samen met alle daarbij behorende implicaties. In 2022 zal de werkplek van de toekomst verder vorm krijgen, waarbij nadrukkelijk aangesloten wordt bij de visie op Anders Werken.

Informatieveiligheid

Begin 2021 is gemeente Hof van Twente geconfronteerd met een schadelijke cyberhack. Net zoals in 2020 (cyberhack Universiteit van Maastricht) heeft dit in onze organisatie gezorgd voor een verdere intensivering van de al verhoogde aandacht voor informatieveiligheid. De opgestarte werkzaamheden op het gebied van informatieveiligheid zijn verder uitgevoerd en afgerond. Hierbij maken we inmiddels gebruik van de landelijke aanbesteding voor veiligheid vanuit de VNG (GGI-Veilig). Naast aanvullende monitoring vraagt ook de beschikbaarheid van de ICT-omgeving meer aandacht. De verdergaande 24-uurs economie, vraagt voor de dienstverlening een andere ondersteuning.

Informatieveiligheid kent niet alleen een technisch karakter. De mens kant is mogelijk nog belangrijker. Immers, daar waar er gebruikers actief zijn wordt eveneens een veiligheidsrisico gelopen. We hebben in 2021 daarom hernieuwd ingezet op het verhogen van het iBewustzijn binnen de organisatie, college en raad. Als gemeente moeten we voldoen aan de BIO (Baseline Informatieveiligheid Overheden). Hier vindt jaarlijks een audit op plaats. We hebben in 2021 uitvoering gegeven aan de aanbevelingen uit deze ENSIA-audit.

Een groot deel van ons leven speelt zich in toenemende mate online af. Door de situatie rondom het coronavirus zijn nog meer processen gedigitaliseerd. Daarmee is het voor kwaadwillenden ook aantrekkelijker geworden om hier aan te vallen. Aanvallen kunnen zo verstorend zijn dat ze langdurig impact hebben op de organisaties en ketens die worden getroffen. Het belang van digitale veiligheid neemt hierdoor alleen maar toe. Ook het anders werken na de Corona crisis heeft impact op hoe we in de toekomst gaan werken, meer vanuit thuis en vanaf flexibele werkplekken. Dit vergt meer en andere beveiligingsmaatregelen waar we de komende periode aandacht aan zullen besteden.

Data

In lijn met de concernstrategie informatievoorziening data is gewerkt aan de versterking van de capaciteit en uitbreiding van expertise om de afhankelijkheid van externe partners (verder) af te bouwen. De verschillende disciplines (analyse, engineering, integratie, RAD, onderzoek en statistiek) zijn samengevoegd in de unit Data, om de interne klantvraag te centraliseren en werkzaamheden efficiënter uit te voeren.

De directieopdracht stuurinformatie is verder doorontwikkeld met als resultaat een in januari 2021 opgeleverde eerste versie van het volledige dashboard. Het dashboard geeft directie, teammanagers en beleidsmedewerkers extra handvatten bij het uitvoeren van werkzaamheden en geeft een impuls aan het datagedreven werken en -sturen binnen de gehele organisatie. Naast dit dashboard zijn nog een tal van dashboard ontwikkeld om specifieke processen binnen de organisatie te ondersteunen en/of te verbeteren.

Er is gestart met het onderzoek naar de datasnelweg en een nieuw RAD-platform, om ook in de toekomst de doorontwikkeling op het gebied van informatievoorziening te borgen en aan te (blijven) haken bij geldende en nieuwe standaarden.

HR

Organisatieontwikkeling is een proces van geleidelijkheid waarin we stap voor stap toegroeien naar de gewenste manier van organiseren en werken. In de kern gaat het om een proces van cultuurverandering; een proces waarin de ingezette beweging 'van buiten naar binnen werken' centraal staat. De opgaven vanuit en ten dienste van de samenleving zijn hierin leidend. Dit proces van cultuurverandering beoogt manieren van in- en externe samenwerking te creëren, waarin ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid optimaal bijdraagt aan het gezamenlijk realiseren van de opgaven.

De werkwijze waarmee we als organisatie zijn gaan experimenteren o.a. in het proces van de Toekomstvisie zullen we blijven voortzetten en uitbouwen. De kracht van de aanpak van co-creatie schuilt in het aansluiten bij de energie van de inwoners en maatschappelijke partners en hen daadwerkelijk betrekken, ruimte en verantwoordelijkheid geven in het mede vormgeven van onze gemeentelijke samenleving, ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid. Deze organisatieontwikkeling van met name houding en gedrag vraagt een daarop afgestemd strategisch HRM beleid dat met passende antwoorden moet komen en moet uitdagen en faciliteren om de beoogde ontwikkeling gestalte te geven. De arbeidsmarkt wordt steeds krappere. Daardoor wordt het niet alleen moeilijker om gekwalificeerd personeel van buiten naar binnen te halen, maar zal ook nog eens van buiten harder aan onze gekwalificeerde medewerkers worden getrokken. Medewerkers ontnemen daarnaast in toenemende mate hun loyaliteit aan hun werkgever aan de wijze waarop zij in hun ontwikkeling worden gefaciliteerd en uitgedaagd. Zij verwachten geen 'life long employment' meer, maar willen een werkgever die voldoende ontwikkelingsmogelijkheden biedt en die hen in hun ontwikkeling coacht. Een

werkgever die ook stuurt op kwaliteit, resultaten en kansen biedt voor iedereen. De Gemeente Sittard-Geleen is al enige tijd bezig om verjonging, elan en kracht te ontwikkelen en anders te werken om de organisatie beter te laten aansluiten op de uitdagingen die aan onze gemeente worden gesteld. We willen een wendbare organisatie zijn die zich soepel kan aanpassen aan nieuwe eisen. Dat is niet alleen wenselijk, maar vooral noodzakelijk. Door de Coronacrisis werd vanaf maart 2020 al een enorm beroep gedaan op het verandervermogen van de organisatie. Thuiswerken tenzij werd het devies. Dit heeft gevolgen voor medewerkers maar zeker ook voor de organisatie. De wijze van samenwerken, de wijze van afstemming, de wijze van afspraken maken, de omstandigheden van werken thuis, facilitering e.d. Deze wijze van werken was niet tijdelijk van aard maar heeft de opvatting over plaats- en tijdonafhankelijk werken structureel veranderd. Hybride werken (dat wil zeggen gedeeltelijk op kantoor en gedeeltelijk thuis werken, ontmoeten op kantoor en waar mogelijk werken thuis) bepaalt de keuzes voor huisvesting, locaties, faciliteiten, opleiding, etc. De visie 'organisatie en manier van werken' en de in maart 2021 besloten principes achter 'sturing en leiderschap' zijn ons wenkend perspectief. Dat doen we samen, in verbinding met elkaar. Iedereen telt mee en doet er toe, of je nu strategisch beleidsmedewerker bent of in de buitendienst werkt. Het zijn de mensen die de organisatie maken. De manier waarop ze dat doen is bepalend voor alles. Zonder mensen geen organisatie.

Naast de vele reguliere werkzaamheden en kleine projecten staan de volgende grote ontwikkelingen en hoofdactiviteiten op de rol:

Digitalisering IDU-proces

Na de jarenlange ontwikkeling van Youforce, waarbij diverse employee en manager self service modules zijn geïmplementeerd zetten we stappen op het gebied van digitalisering van de belangrijkste werkprocessen van de personeelsadministratie: de instroom-, doorstroom- en uitstroomprocessen. Hiermee wordt een belangrijke kwaliteitsverbetering en efficiëncyslag gemaakt. Het voorbereiden en implementeren neemt ongeveer 2 jaar in beslag en staat niet op zichzelf. Samenwerking en afstemming met de overige bedrijfsvoeringsteam (met name A&D en Facilitaire Services) zijn hierbij cruciaal.

Onboardingproces nieuwe medewerkers

Onze organisatie bevindt zich momenteel in een ontwikkeling, met een nieuwe organisatievisie die er onder andere op is gericht om onze organisatie te verjongen. Niet alleen het werven van (jonge) nieuwe medewerkers heeft onze aandacht, maar ook het behouden van deze medewerkers. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat we meer aandacht nodig hebben voor het 'onboarden' van nieuwe medewerkers. De term 'onboarden' wordt steeds meer gebruikt en betekent zoveel als het goed laten landen van nieuwe medewerkers in de organisatie, met als doel dat deze medewerkers sneller productief zijn, zich betrokken voelen bij de organisatie én minder snel weer vertrekken. Het heeft betrekking op de periode tussen het aannemen van de nieuwe medewerker en de daadwerkelijke start binnen de organisatie/de eerste maanden. In 2021 hebben wij onderzocht op welke wijze wij het onboardingsproces van nieuwe medewerkers op een creatieve digitale wijze kunnen faciliteren en ondersteunen. In 2022 gaan we dit implementeren.

Aanpassen gesprekscyclus en performance manager

Onze huidige regeling Gesprekscyclus wordt zowel door management als door medewerkers/OR als te rigide en te tijdrovend ervaren. Het voeren van het "goede gesprek" tussen leidinggevende en medewerker wordt breed in de organisatie gewenst. Een methodiek die wél ondersteunend zou kunnen zijn aan hoe wij willen werken, bestaat uit een waaier aan gesprekken. Afhankelijk van wat je wilt bereiken, voer je het gesprek dat op dát moment nodig is. Belangrijk daarbij is dat je vooraf stilstaat bij het doel van het gesprek. Als het de bedoeling is om als medewerker de regie te hebben over de eigen ontwikkeling en prestaties die worden verwacht, dan voer je een fundamenteel ander gesprek dan wanneer het functioneren beoordeeld móet worden. In 2022 werken we verder aan de implementatie van een nieuwe opzet voor de gesprekscyclus, ondersteund door een sterk vereenvoudigde gedigitaliseerde tool in Youforce. Uitgangspunt hierbij is dat wij deze nieuwe opzet samen met en voor de organisatie ontwikkelen.

Duurzame inzetbaarheid en vitaliteit

We willen een vitale organisatie zijn die medewerkers inspireert en motiveert en hen volop de ruimte geeft om hun talenten in te zetten om samen de doelen van de organisatie te realiseren. In onze organisatievisie zijn vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers als speerpunten benoemd. We willen toonaangevend worden in gemeenteland als het gaat om de vitaliteit van onze medewerkers. Als betrokken en mensgerichte werkgever moeten we prioriteit geven aan de fysieke en mentale gezondheid van onze medewerkers. Het zorgt er voor dat medewerkers bewust van zichzelf maar ook omgevingsbewust met hun werk aan de slag kunnen. Als een medewerker vitaal, in controle van zijn werk zijn waarde in de organisatie en in de maatschappij kan zien, is het beter mogelijk om divers en wendbaar te zijn in de omgang met veranderende eisen van de maatschappij. De medewerker is hierdoor in staat ideeën aan te dragen en uit te voeren om de vitaliteit van de organisatie te stimuleren en kan daardoor zich gemakkelijker open, flexibel en vernieuwend opstellen. Dit voedt op zijn beurt weer de vitaliteit van de medewerker.

Naast fysieke en mentale gezondheid, gaat het er bij duurzame inzetbaarheid ook om het werkvermogen en de inzetbaarheid op de arbeidsmarkt van medewerkers op peil te houden. Bij werkvermogen gaat het erom dat de medewerker in staat is en door de organisatie in staat wordt gesteld om zijn of haar werk te kunnen doen. Bij inzetbaarheid gaat het vooral om de persoonlijke ontwikkeling van de medewerker door de jaren heen. In hoeverre is de medewerker in staat en wordt deze door de organisatie in staat gesteld om mee te gaan in ontwikkelingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt om inzetbaar te blijven in zijn huidige werk of in een toekomstig baan?

De eerste stap die we hebben gezet is dat we een aantal trainees van Richting Zuid in de vorm van een groepsopdracht hebben laten onderzoeken hoe duurzame inzetbaarheid in onze organisatie wordt beleefd en wat we nodig hebben op dit terrein. Op basis van dit onderzoek schrijven de trainees een eerste advies op hoofdlijnen waarin ze met voorstellen komen hoe duurzame inzetbaarheid vorm kan krijgen en waarbij quick wins al meteen worden geïmplementeerd. Het komend jaar zetten we de tweede stap in de vorm van verdiepende onderzoeken naar aanleiding van deze schets. Aan welke knoppen moeten we draaien om de organisatie meer vitaal te maken en de medewerker meer duurzaam inzetbaar? Hoe meten we de vooruitgang op dit terrein? In de derde stap zullen dan de benodigde maatregelen worden genomen. Welke middelen en opdrachten daarvoor nodig zijn, zijn afhankelijk van de schets en de onderzoeksresultaten.

Hybride werken

Als organisatie hebben we de ambitie om flexibeler in te spelen op ontwikkelingen in onze omgeving, om beter aan te sluiten bij wat er speelt en leeft bij de inwoners en partners van onze stad. Vanuit de leidende gedachte 'dat wat we doen, we voor de stad en haar inwoners doen'. Deze ambitie stelt eisen aan de manier waarop we werken en de daarbij behorende mindset van de mensen, die samen onze organisatie vormen. Sleutelbegrip is 'flexibiliteit', want flexibiliteit is een vereiste om wendbaar te zijn, om van buiten naar binnen te kunnen werken, in wisselwerking met de omgeving. Persoonlijk leiderschap is hierin belangrijk, de verantwoordelijkheid wordt laag in de organisatie gelegd. De medewerker krijgt de ruimte om zijn werk naar eigen inzicht in te vullen. De leidinggevende geeft richting, bepaalt de kaders (samen met de medewerkers) en faciliteert de medewerkers voor het 'hoe'. Loslaten en vertrouwen geven zijn de richtinggevende aspecten.

Door de Corona crisis is de mindset en de manier van werken binnen onze ambtelijke organisatie fundamenteel veranderd. De huidige regeling telewerken sluit niet meer aan bij de huidige manier van werken. Het groeiproces naar flexibiliteit en wendbaarheid moet ondersteund worden met een bijpassend werkconcept én moet aansluiten bij de wensen van medewerkers en medezeggenschap. Om de ervaren voordelen van het thuiswerken meer structureel vorm te geven, de nadelen te minimaliseren en de verandering te faciliteren die Sittard-Geleen als organisatie meemaakt in de andere manier van werken, wordt het hybride werken vormgegeven. Uitgangspunt van de regeling hybride werken is dat iedereen gedeeltelijk thuis mag werken, tenzij er redenen zijn om dit niet toe te staan.

De belangrijkste uitgangspunten van hybride werken zijn:

- Hybride werken is vrijwillig.
- De medewerker wordt optimaal gefaciliteerd qua techniek (mobiele devices) en meubilair (arbo).
- Medewerkers ontvangen een thuiswerkvergoeding
- Flexibiliteit

Concerncontrol.

De doelen op het gebied van concerncontrol zijn als volgt:

- Concerncontrol stelt de teams in staat optimaal bij te dragen aan de organisatie, en ondersteunt de organisatie bij het realiseren van hun doelen.
- Concern control zorgt er voor dat de organisatie in staat is om tot een betere bedrijfsvoering te komen.
- Concerncontrol zorgt voor strategisch en concern-brede kaderstelling, begeleiden van teams in beheersing en sturing van hun werkzaamheden en zorgen voor een kwaliteitsimpuls op deze punten.
- Overkoepelend bewaakt Concerncontrol de gemeentelijke doelen, informeert het DT en is positief kritisch over de richting van de gemeente en de bedrijfsvoering die daaraan ten grondslag ligt.
- Concerncontrol signaleert en informeert, en stelt het DT daarmee in staat om gericht bij te sturen. De strategische opgaves, kaders en doelstellingen worden zodoende in het oog gehouden.

Aan deze doelen wordt gewerkt vanuit een onafhankelijke functie in verbinding met alle geledingen van de organisatie en het bestuur .

Om aan de realisatie van deze doelen invulling te geven worden in 2022 volgende zaken opgepakt:

- Implementatie van de regeling grote projecten, dit in de vorm van voortzetting van de pilot voor schaatsen/zwemmen en het ontwikkelen van een pilot voor het warmtenet.
- Voorstellen van een nieuwe kadernota verbonden partijen, meenemende bevindingen uit het rekenkameronderzoek 2020, de laatste ontwikkelingen op het gebied van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen en de signalen uit het 213a onderzoek naar het warmtenet.
- Aanbesteden juridische diensten, de overeenkomst met de huisadvocaat is in 2021 afgelopen en wordt voor 2022 eenmalig verlengd. Voor 2023 vindt een nieuwe aanbesteding plaats.
- Versterken van de juridische control, zijnde een systeem van maatregelen en een continu proces van activiteiten dat als doel heeft een rechtmatige implementatie en uitvoering van wet- en regelgeving en het voorkomen van onnodige en het beheersen van onvermijdbare juridische risico's. In opzet en bestaan is een dergelijk systeem aanwezig. De mandaatregeling, budgetregeling, organisatiebesluit en het intern controlekader zijn de belangrijkste elementen. De mate waarin de processen daarin aantoonbaar voorzien, maakt onderdeel uit van het traject van rechtmatigheidsverantwoording dat thans loopt.
- Implementeren van de kadernota grondbeleid die in 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld. De verdere implementatie hiervan houdt een drietal vervolgacties in: het normeren van de maatschappelijke thema's uit het grondbeleid zodat deze een plek kunnen krijgen in de integrale afwegingen van gebiedsontwikkelingen; het uitwerken van financiële businesscases als onderdeel van de integrale afweging van gebiedsontwikkelingen; het hanteren van de nieuwe methodiek (integrale beoordeling) van het grondbeleid voor de nog vast te stellen ontwikkellocaties.
- Opstellen van een actuele grondprijzenbrief, dit op basis van de meest recente marktontwikkelingen en de kaders uit de kadernota grondbeleid.
- Voorstellen tot kaderstelling en monitoring van de rechtmatigheidsverantwoording. Landelijk wordt gestreefd naar een invoering van een rechtmatigheidsverantwoording door het college met ingang van verslagjaar 2022. In 2020 is gestart met de voorbereiding van de rechtmatigheidsverantwoording en de bijbehorende structurele verbetering aan de interne beheersing functie. Het controlejaar 2021

wordt gebruikt als referentiejaar om de onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording vorm te geven. De uitkomsten over 2021 zullen vervolgens leiden tot een complete onderbouwing voor de rechtmatigheidsverantwoording over het verslagjaar 2022.

- Implementeren van het organisatietraject van sturing en leiderschap. In 2021 heeft het college een besluit genomen om de sturing op de organisatie op een aantal punten te verbeteren. Enkele belangrijke uitgangspunten in deze ontwikkeling zijn de sturing vanuit concernvisie en integrale opgaven, toedeling van opgaven binnen de domeinen Omgeving, Samenleving, Dienstverlening en Vidar en coachend en delegerend leiderschap. De gemeente heeft een aantal integrale opgaven die om een eigentijds antwoord vragen. Dit betekent meer ontschotting tussen de organisatieonderdelen/clusters, flexibiliteit, wendbaarheid, van buiten naar binnen werken en slagvaardigheid van de organisatie en van onze medewerkers. De uitwerking hiervan heeft geresulteerd in een nieuwe mandaatregeling, budgetregeling en organisatiebesluit waarin één managementlaag is vervallen. Een aantal zaken hieruit is al in 2021 geïmplementeerd. In 2022 wordt hier een vervolg aan gegeven onder meer door kaderstelling en monitoring van de gemeentelijke opgaven en door nieuw in te richten teamplannen. Daarbij wordt aansluiting gemaakt met de visie 2030, de NOVI Zuid-Limburg, de 5 ontwikkelpaden uit de kaderbrief 2021, de global goals en de rechtmatigheidsverantwoording.

Naast deze meer specifieke punten zijn aan de orde het opstellen en uitvoering van het auditjaarplan 2022, de advisering over en doen van voorstellen voor de algemene middelen (gemeentefonds, algemene reserves, deelnemingen) en lokale lasten (tarieven 2023).

5.6 PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN

Inleiding

Verbonden partijen zijn een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Bestuurlijk belang betekent dat de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur of door stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat de gemeente ter beschikking heeft gesteld en dat niet terug te vorderen is, of het bedrag waarvoor de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Subsidierelaties vallen niet onder het criterium “verbonden partij”, aangezien deze zich meestal beperken tot een financieel belang.

Een aantal gemeentelijke taken wordt door verbonden partijen uitgevoerd. Steeds vaker zijn dit taken met een politiek belang. Hierdoor leveren verbonden partijen een bijdrage aan de realisatie van allerlei maatschappelijke doelen. In de betreffende programma’s wordt hier op ingegaan.

Bestuurlijke vertegenwoordiging

De lijst van “bestuurlijke vertegenwoordiging” bevat de verbonden partijen, waarvan het College bevoegd is tot benoeming van bestuurders (de gemeenschappelijke regelingen) en die waarin onze gemeente deelneemt. Uitgangspunt is dat de portefeuillehouder middelen de aandeelhoudersrol vervult en de vak-wethouder de gemeente vertegenwoordigt vanuit inhoud.

Rekenkamer onderzoek

De rekenkamercommissie (oud) heeft het rapport ‘Risicomatrix en informatievoorziening verbonden partijen’ uitgebracht (2016) en enige maanden later de ‘Evaluatie van de Kadernota verbonden partijen’ (2017). De uitkomsten van de behandeling van deze onderzoeken zijn vertaald in de volgende punten, die inhoudelijk of procesmatig als volgt een vervolg hebben gekregen of gaan krijgen:

- Initiatieven vanuit Sittard-Geleen om begrotingskaders te formuleren voor verbonden partijen en dan met name gemeenschappelijke regelingen. Dit krijgt invulling via de commissie Begroting en Verantwoording bij de vormgeving van de nieuwe kadernota verbonden partijen;
- Het onderzoek van de nieuwe RKC naar de leesbaarheid en toegankelijkheid van onze p en c stukken, waarin expliciet aanbevelingen zijn gedaan voor de manier van presentatie en toelichting van verbonden partijen. Via deze paragraaf zal dit ook invulling krijgen;
- De voorstellen aan de gemeenteraad inzake de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn uniform geformuleerd. Bij de raadsvoorstellen inzake de zienswijze op de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen is dit inmiddels geregeld;
- De behoeften van de raad worden opgehaald in een of meerdere werksessies met de commissie Begroting en Verantwoording. Dit krijgt invulling via de commissie Begroting en Verantwoording bij de vormgeving van de nieuwe kadernota verbonden partijen;
- De nieuwe kadernota risicomanagement die inmiddels door de gemeenteraad is vastgesteld, waarin ook plaats is voor het bepalen van het risicoprofiel van verbonden partijen;
- De landelijke discussie die speelt rondom gemeenschappelijke regelingen is voor het ministerie van BZK aanleiding om de Wet gemeenschappelijke regelingen aan te gaan scherpen. Vertaling naar Sittard-Geleen wacht op de besluitvorming van de Eerste Kamer;
- Het rekenkamer onderzoek naar de gemeenschappelijke regeling BsGW. Dit onderzoek wordt in 2021 afgerond.
- Het rekenkamer onderzoek naar de afvalstoffenheffing en hiermee samenhangend RWM N.V. Dit onderzoek wordt in 2021 afgerond.

Wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr)

Het kabinet wil de Wet gemeenschappelijke regelingen aanpassen, op 1 juli 2020 is hiervoor een wetsvoorstel aan de Tweede Kamer aangeboden. De wet is op 1 juni 2021 door de Tweede Kamer aangenomen maar moet nog door de Eerste Kamer worden behandeld. Het wetsvoorstel beoogt de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Het gaat daarbij om de kader stellende en controlerende rol van gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen bij de uitvoering van taken in gemeenschappelijke regelingen. Om de versterking te bereiken, wordt een aantal bestaande instrumenten van de volksvertegenwoordiging aangepast en aangevuld. Daarnaast richt het wetsvoorstel zich op het vergroten van participatiemogelijkheden van burgers en belanghebbenden bij de besluitvorming in gemeenschappelijke regelingen.

In hoofdlijnen hebben de voorgestelde wijzigingen betrekking op:

- verruiming van de mogelijkheden van de gemeenteraden om invloed uit te oefenen op de regeling, evaluatie en de uitvoeringspraktijk van gemeenschappelijke regelingen door een verplichte zienswijzeprocedure;
- verruiming van de perioden voor onder andere zienswijzen op de kaders en de begroting van een gemeenschappelijke regeling van acht naar twaalf weken;
- actieve informatieplicht van de gemeenschappelijke regeling;
- mogelijkheid tot instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie;
- verruiming onderzoeksmogelijkheden voor gemeentelijke rekenkamers;
- regeling voor burgerparticipatie.

Kadernota's verbonden partijen en holdingstrategie

In de kadernota verbonden partijen 2014 (inclusief holdingstrategie) zijn de uitgangspunten en het afwegingskader ten aanzien van verbonden partijen voor onze gemeente uitgewerkt. Naar aanleiding van het rekenkamer onderzoek komt er een nieuwe kadernota die meer aansluit bij de actuele praktijk, inzichten en wet- en regelgeving alsmede de behoeften van de raad. De nieuwe kadernota zal worden opgesteld en vastgesteld door de gemeenteraad nadat bovenstaand wetsvoorstel tot wijziging van de Wgr is aangenomen. De kadernota zal daarna iedere 4 jaar geëvalueerd en indien nodig geactualiseerd worden.

Overzicht verbonden partijen

Verbonden partijen zijn onderverdeeld in vier categorieën:

a. Gemeenschappelijke regelingen;

Belastingsamenwerking Gemeente en Waterschappen (BsGW), Veiligheidsregio Zuid Limburg, Omnibuzz, Vidar WsW, Kredietbank Limburg, GGD Zuid Limburg, RUD Zuid-Limburg en het Gegevenshuis.

b. Vennootschappen;

N.V. Bank voor Nederlandse gemeenten (BNG), Claim Staat Vennootschap B.V., Enexis N.V., Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V., N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg, N.V. (WML), Onroerend Goed Maatschappij De Witse B.V., Vidar B.V., Bodemzorg Limburg B.V., RWM N.V. en Mijn Streekwarmte B.V.

c. Stichtingen en verenigingen;

Economische Samenwerking Zuid Limburg (ESZL)

d. Overige verbonden partijen;

n.v.t.

Toelichting Verbonden partijen

In onderstaand overzicht zijn de belangrijkste gegevens per verbonden partij weergegeven. Relevante ontwikkelingen worden vermeld in de betreffende programmaplatten.

Totaal overzicht bijdragen verbonden partijen

Tabel 1 Te betalen bijdragen verbonden partijen

Naam Verbonden Partij/Te betalen bijdragen x (€ 1.000)	Bijdrage 2022	Bijdrage 2023	Bijdrage 2024	Bijdrage 2025
Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)	1.440	1.440	1.440	1.440
Veiligheidsregio Zuid Limburg (VRZL)	7.847	7.271	7.271	7.271
Omnibuzz	2.185	2.272	2.272	2.272
Vidar WsW	3.638	3.689	3.673	3.496
Kredietbank Limburg (KBL)	2.267	2.019	2.019	2.019
Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)	4.499	4.534	4.570	4.605
RUD Zuid-Limburg	691	691	691	691
Het Gegevenshuis	925	925	925	925
Vidar B.V.	806	1.007	1.245	1.534
Bodemzorg Limburg B.V. (voormalig Nazorg Limburg B.V.)	23	23	23	23
	24.321	23.871	24.129	24.276

Aan de overige verbonden partijen wordt geen bijdrage betaald. Van de BNG en Enexis wordt dividend ontvangen.

Gemeenschappelijke regelingen

Belastingsamenwerking gemeenten en waterschappen (BsGW)	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Roermond
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	29 gemeenten en Waterschap Limburg
Doelstelling/publiek belang	Heffing en inning van alle lokale belastingen en beheer van de basisregistratie WOZ (administratie en waardering).
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur wethouder J. Bühler.
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.
Risico's	De laatste jaren stijgen de proceskosten die BsGW moet uitbetalen naar aanleiding van bezwaren en beroepen fors. Al een aantal jaren wordt er landelijk geageerd tegen de werkwijze van beroepsmatig gemachtigden, m.n. de zgn. "no cure, no pay" bedrijven (NCNP), bij het indienen van bezwaar- en beroepsschriften. Wanneer er aanleiding is voor een (gedeeltelijke) gegrondverklaring van het ingediende bezwaar of beroep leidt dit in veel gevallen tot een geringe vermindering van het aanslagbedrag. De te betalen vergoedingen van de proceskosten staan in geen verhouding tot de vermindering van het aanslagbedrag. De hogere proceskosten komen voor rekening van de deelnemers.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	607	889
Vreemd vermogen	1.865	975

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	-2.092	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.423	1.440	1.440	1.440	1.440	1.440

Veiligheidsregio Zuid Limburg (VRZL)	Programma 1 Veiligheid
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	16 gemeenten in de regio Zuid Limburg
Doelstelling/publiek belang	VRZL is ingericht om de zorg voor openbare veiligheid in de regio te organiseren. Burgers, bedrijven en instellingen verwachten dat de VRZL er voor ze is met advies en hulp waar nodig. Samen met de partners: • draagt de VRZL (pro)actief bij aan de veiligheid in de regio, brengen risico's in kaart en treffen voorbereidingen op maat; • geeft de VRZL adviezen om waar mogelijk onveiligheid te voorkomen en te beperken; • bestrijdt de VRZL incidenten en crises als ze zich toch voordoen en treedt effectief op tijdens een ramp om schade te beperken; • beoogt de VRZL leed en schade zo veel mogelijk te beperken, helpt verstoringen van het openbare leven zo snel mogelijk te herstellen en zet in op slachtofferhulp, nazorg en herstel van materiële schade.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, Dagelijks Bestuur en Commissie Crisisbeheersing & Rampenbestrijding, burgemeester H. Verheijen. Besluitvorming vindt plaats via gewogen stemmen, gerelateerd aan het inwoneraantal
Financieel belang	Gemeentelijke bijdrage naar rato verdeelsleutel in gemeenschappelijke regeling

Veiligheidsregio Zuid Limburg (VRZL)	Programma 1 Veiligheid
Risico's	De gemeenten hebben afspraken gemaakt over een nieuwe kostenverdeelssystematiek. In vier jaar tijd (2020 t/m 2023) ontwikkelt de bijdrage van 100% oude verdeling naar 100% nieuwe. Die overgang is vertaald in de meerjarenbegroting 2020 e.v. Niet alle bepalende factoren zijn al verrekend in de meerjarenbegroting: - De jaarlijkse indexering van de bijdragen; - De begroting 2022 VRZL bevat een risicoparagraaf inzake ontwikkelingen die mogelijk een impact gaan hebben op de kosten van de VRZL en eventueel ook op de gemeentelijke bijdragen.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	8.757	8.448
Vreemd vermogen	25.315	44.857

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	87	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	8.317	8.318	7.847	7.271	7.271	7.271

Omnibuzz	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	30 Limburgse gemeenten
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor collectief vraagafhankelijk vervoer
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Mobiliteit, wethouder L. Geilen
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling
Risico's	In een normale situatie (zonder COVID-19) zouden de gerealiseerde vervoerscijfers per gemeente in de periode één jaar voorafgaand aan het jaar waarop de begroting betrekking heeft (t-1) als uitgangspunt worden genomen. Uitgangspunt is het daadwerkelijk verreden aantal zones per gemeente. Voor de begroting 2022 is, vanwege de COVID-19 crisis en hierdoor het gedaalde vervoersvolume, niet met dit uitgangspunt gewerkt. Het vervoersvolume is afhankelijk van de ontwikkeling van het COVID-19 virus en de opgelegde maatregelen vanuit de regering. Uitgegaan is van een structureel lager vervoersvolume, maar dit kan naar aanleiding van de maatregelen aanzienlijk wijzigen.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	957	4.072
Vreemd vermogen	2.480	4.517

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	237	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.949	2.121	2.185	2.272	2.272	2.272

Vidar WsW	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	Gemeenten Beek, Sittard-Geleen en Stein
Doelstelling/publiek belang	Integrale uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening en de daaruit voortvloeiende en daarmee verband houdende voorschriften en regelingen.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Sociale zaken wethouder J. Bühler en in het Algemeen Bestuur portefeuillehouder economische zaken en arbeidsmarktbeleid wethouder P. Meekels
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling
Risico's	Eind 2021 wordt een bijgestelde begroting 2022 opgesteld waarin ook de risico's zijn opgenomen en financieel vertaald.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	14	1.930

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	5.921	4.748	4.823	4.892	4.871	4.636
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	4.414	3.554	3.638	3.689	3.673	3.496

Kredietbank Limburg (KBL)	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke Regeling
Deelnemers	Gemeenten Maastricht, Sittard-Geleen, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf en Brunssum
Doelstelling/publiek belang	Zorgdragen voor sociale kredietverlening en integrale schuldhulpverlening als wettelijke taak
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur, wethouders K. Schmitz, J. Bühler en L. Geilen Deelname in Dagelijks Bestuur, wethouder K. Schmitz
Financieel belang	Verdeelsleutel in Gemeenschappelijke Regeling
Risico's	- In 2022 worden de tarieven van de producten herberekend om te komen tot een kostendeekkende tariefstelling. Sommige producten worden goedkoper, andere producten worden duurder. Per saldo zal dit voor de exploitatie van KBL weinig betekenen, maar afhankelijk van de diversiteit van de afname per gemeente kan dat resulteren in een herverdeling van kosten. Er is nog geen zicht op of dit voor de Gemeente Sittard-Geleen een gunstig of ongunstig effect heeft; - Onvoorspelbaarheid corona op omvang dienstverlening KBL. Er is weliswaar rekening gehouden met een toename van dienstverlening vanaf 2022 à 14%, echter dit kan ook hoger uitvallen. Omdat er bij schuldhulpverlening sprake is van een open einde financiering, kan dit tot een onverwachte stijging van uitgaven leiden; - Door de deelnemende gemeenten is besloten geen weerstandsvermogen op te bouwen. Een onvoorziene uitgaven van materiële betekenis zou alsnog kunnen leiden tot een gemeentelijke bijdrage aan de KBL. In de risicoparagraaf in de meerjarenbegroting 2022 tot en met 2024 is het risicoprofiel gekwantificeerd op € 390.000. Het gekwantificeerde aandeel van de gemeente Sittard-Geleen hierin bedraagt €35.000.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	0	0
Vreemd vermogen	14.477	14.468

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	-130	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	1.320	2.034	2.267	2.019	2.019	2.019

Geneeskundige Gezondheidsdienst Zuid-Limburg (GGD)	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Heerlen
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	Alle 16 Zuid-Limburgse gemeenten
Doelstelling/publiek belang	De GGD Zuid Limburg adviseert gemeenten, levert data en kennis, verbindt partijen en neemt initiatieven om de gezondheid van de Zuid-Limburgers te verbeteren. Ook zorgt de GGD voor de uitvoering van de wettelijke taken uit de Wet publieke gezondheid en de aanvullende taken die door de gemeenten aan de GGD zijn opgedragen. De dienstverlening van de GGD spitst zich toe op de volgende gebieden: publieke gezondheid (basisdiensten), toezicht op de kwaliteit Wmo, Veilig Thuis, ambulancezorg, GHOR, vangnetfunctie, crisiszorg verslaafden, dak- en thuislozen, sociaal medische advisering, lijkschouw, toezicht op kinderopvang instanties en Jeugdgezondheidszorg.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen en Dagelijks Bestuur, portefeuillehouder Gezondheid, wethouder L. Geilen. Deelname in de Financiële commissie, portefeuillehouder Financiën, wethouder J. Bühler
Financieel belang	Bijdrage van de gemeente wordt bepaald aan de hand van een verdeelsleutel. Deze is in principe gebaseerd op inwoneraantal maar kan na besluitvorming afwijken en gebaseerd zijn op andere kengetallen. Onder de Gemeenschappelijke regeling vallen de onderdelen GGD basisdiensten, Veilig Thuis en Jeugdgezondheidszorg
Risico's	Door de deelnemende gemeenten is gekozen om geen weerstandsvermogen op te bouwen bij de GGD. Mogelijke verliesbijdragen worden naar rato inwoneraantal door de gemeenten gedragen. Sinds 2020 heeft de GGD de taken van de Jeugdgezondheidszorg (JGZ) van 0 tot 18 jarigen in haar takenpakket. Doordat tot 2020 elke gemeente individueel budgetafspraken en dienstverleningsafspraken hebben gemaakt met de jeugdgezondheidszorg aanbieders 0-4 jarigen, zijn bij harmonisatie van deze afspraken binnen de Gemeenschappelijke Regeling GGD herverdelingseffecten per individuele gemeente ontstaan. Deze effecten worden via een ingroeimodel tot 2025 geleidelijk verrekend. Voor Sittard-Geleen betekent dit een forse bijstelling van de bijdrage op gebied van de JGZ.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	1.814	2.330
Vreemd vermogen	29.264	49185

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	866	0	0	0	0	0
Jaarresultaat GR	-199	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	4.203	4.235	4.499	4.534	4.570	4.605

Toelichting financiële bijdrage: Bijdragen zijn exclusief indexering en Rijksvaccinatie Programma (RVP)

RUD Zuid-Limburg	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	Provincie en de 18 gemeenten in de Veiligheidsregio Zuid Limburg
Doelstelling/publiek belang	Verhogen kwaliteitsniveau (milieu)taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, burgemeester H. Verheijen
Financieel belang	De financiële bijdrage van Gemeente Sittard-Geleen is gebaseerd op de concrete producten en diensten zoals opgenomen in het werkprogramma. Uitgangspunt is dat jaarlijks een werkprogramma wordt overeengekomen.
Risico's	Geen risico's welke niet zijn afgedekt met een reserve.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	1.153	1.499
Vreemd vermogen	2.856	2.332

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	367	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	626	691	691	691	691	691

Het Gegevenshuis	Programma 8 Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Vestigingsplaats	Landgraaf
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	Beekdaelen, Brunssum, Eijsden-Margraten, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Simpelveld, Sittard-Geleen, Vaals, Voerendaal, Waterschap Limburg
Doelstelling/publiek belang	“Het Gegevenshuis” heeft tot doel het ontzorgen van de deelnemers op het gebied van het opzetten en het beheren van object- en ruimte gerelateerde (Basis-)registraties en geometrie, alsmede het daarmee samenhangende beeldmateriaal.
Bestuurlijk belang	Deelname in Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur, wethouder J. Bühler.
Financieel belang	De financiering van de gemeenschappelijke regeling vindt plaats via een verdeelsleutel, die is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling.
Risico's	De kans dat er sprake is van niet begrote, onvoorziene kosten (risico's) is op basis van de inrichting en werkwijze van Het Gegevenshuis klein. Als er sprake zou zijn van onvoorziene kosten (risico's) dan dragen de deelnemers naar rato van de afname van het desbetreffend product of dienst bij aan deze onvoorziene kosten. Het risico van de autonome ontwikkelingen van toename in kosten is het structurele karakter. Ook hier moeten wij binnen het concept GR Gegevenshuis kijken hoe de gestelde taakstelling van € 100.000, - ook meerjarig haalbaar is. Dit wordt verwacht door toekomstige schaalvergroting en efficiencywinst van GR Het Gegevenshuis.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	343	183
Vreemd vermogen	2.441	2.049

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	69	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard- Geleen	616	902	925	925	925	925

Vennootschappen

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Den Haag
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Deelnemers	De aandelen BNG zijn voor 50 % eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap, de andere helft is in handen van het Rijk.
Doelstelling/publiek belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder, wethouder J. Bühler
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 175.266 van de 55.690.720 aandelen met een totale nominale waarde van € 438.165, -, i.c. gewaardeerd op € 2,50 per aandeel. Voornoemd bedrag is in de balans van de gemeente Sittard-Geleen tegen deze waarde opgenomen.
Risico's	De BNG-bank heeft op aanbeveling van de Europese Centrale Bank (ECB) in verband met de coronacrisis besloten om de dividenduitkering over 2019 te ontvangen in 2020 in eerste instantie uit te stellen tot na 1 oktober 2020. BNG heeft onlangs besloten om 50% van het dividend in maart 2021 uit te keren. Het restant van het dividend 2019 zal niet voor 30 september 2021 worden uitbetaald. Ook de dividenduitkering over 2020 zal niet voor 30 september 2021 worden uitbetaald, afhankelijk van de aanbevelingen van de ECB. Het risico bestaat dat te zijner tijd door onvoorziene ontwikkelingen het niet mogelijk of geoorloofd is om het dividend uit te keren.

Kerncijfers x € 1 mln.	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	4.887	5.097
Vreemd vermogen	144.802	155.262

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	221	0	0	0	0	0
Dividenduitkering	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)
Doelstelling/publiek belang	De CSV Amsterdam BV is belast met de afhandeling van alle rechten en plichten die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent en Attero. De BV vervult 3 doelen: a. namens de Verkopende Aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON); (De WON leidde ertoe dat productie en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden waardoor de aandeelhouders schade hebben geleden. Essent heeft hiertegen een procedure gevoerd. De Hoge Raad heeft in 2015 besloten dat de splitsingswet niet in strijd is met het recht van de Europese Unie. Hiermee is de procedure voor de vennootschap beëindigd) b. namens de Verkopende Aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland"); (In het kader van de verkoop van Attero aan waterland hebben de verkopende aandeelhouders van Attero een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland. In

Claim Staat Vennootschap (CSV) Amsterdam B.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie
	juni 2016 is een compromis bereikt tussen Waterland en de vennootschap voor een bedrag van € 5,464 mln. over de belastingclaims tot en met de periode waarin Attero integraal onderdeel, als Essent Milieu, uitmaakte van de Essent-organisatie. Het bedrag is betaald uit het escrow fonds van € 13,5 miljoen. Daarnaast is door Attero een bedrag betaald aan de vennootschap van € 3,4 mln. voor de (eventuele) belastingteruggaven over deze periode. Het bedrag is in 2016 voor een groot deel uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang). Nadat in juni 2016 een compromis werd bereikt tussen CSV Amsterdam BV, Recycleco B.V. en Attero Holding B.V. over betwiste (fiscale) claims alsmede over een belastingteruggave is in april 2020 een tweede en finale compromis bereikt tussen voor de beëindiging van alle resterende geschillen met betrekking tot betwiste (fiscale) claims, alsmede over een belastingteruggave. Het resterend vermogen op de Escrow-rekening is in mei 2020 onder inhouding van € 150.000 voor aanvulling van het werkkapitaal volledig uitgekeerd aan de aandeelhouders. c. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. de verkoop van Attero is gestort. Op 20 april 2020 is een minnelijke schikking getroffen voor de afwikkeling van alle geschillen. De vennootschap zal voorlopig nog voortbestaan om op eigen kosten en risico namens Deponie Zuid B.V. (vennootschap onder Attero Holding B.V.), in overleg met de aandeelhouderscommissie, het bezwaar en/of beroep te voeren tegen de naheffingsaanslag afvalstoffenbelasting. Begin maart 2021 is er berichtgeving in de media ontstaan over geconstateerde fraude door voormalig bestuursvoorzitter Frank Oranje van advocatenkantoor Pels Rijcken bij – onder andere – de afwikkeling van de verkoop van Attero. CSV Amsterdam BV zou een mogelijk rente nadeel van ongeveer € 55.000 hebben gehad als gevolg van de tijdelijke verduistering van de gelden van deze Escrow Account
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Bühler vertegenwoordigt de gemeente.
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 14.701 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 147,--. De balanswaarde bedraagt eveneens € 147,--.
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal van deze vennootschap.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	452	393
Vreemd vermogen	84	27

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	172	0	0	0	0	0
Dividenduitkering	0	0	0	0	0	0

Enexis N.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)
Doelstelling/publiek belang	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk / dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. Enexis speelt een belangrijke rol in de energietransitie: het netwerk dient gereed te zijn voor decentrale energieopwekking, terug levering en datacommunicatie over de energiestromen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Bühler vertegenwoordigt de gemeente.
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 1,1 mln. De balanswaarde bedraagt eveneens € 1,1 mln.
Risico's	De energietransitie heeft grote impact op de netbeheerders en dus ook op Enexis. Dit komt bijvoorbeeld door de aanleg van wind- en zonneparken, maar ook door het veranderende gedrag van klanten die bijvoorbeeld energie gaan opwekken. Per 2020 publiceert Enexis iedere 2 jaar investeringsplannen met een termijn van 10 jaar. De investeringsplannen voor elektriciteit en gas 2020-2030 bevatten de uitbreidings- en vervangingsinvesteringen voor de elektriciteits- en gasnetten in het gehele beheersgebied van Enexis. Voor de financiering van een deel van deze investeringen heeft Enexis in 2020 een beroep gedaan op aandeelhouders en investeerders. Vijf provinciale en 64 gemeentelijke aandeelhouders hebben in 2020 een converteerbare hybride lening aan Enexis Holding verstrekt. In totaal gaat het om € 500 miljoen. De aandeelhouders voorzien Enexis Holding hiermee van een belangrijke financiële impuls die nodig is voor het realiseren van de energietransitie.

Kerncijfers x € 1 mln.	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	4.112	4.116
Vreemd vermogen	4.164	4.635

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	108	0	0	0	0	0
Dividenduitkering	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	Programma 0 Bestuur en Organisatie					
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch					
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap					
Deelnemers	Aandeelhouders zijn provincies (74 %) en gemeenten (26 %)					
Doelstelling/publiek belang	Onderdeel van Essent in 2009 bij de verkoop aan RWE, was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteit Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta N.V. (destijds 50% aandeelhouder, nu 70% aandeelhouder) heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE in 2009 bij de rechter aangevochten. Als consequentie op deze gerechtelijke procedure is in 2009 het 50% belang van Essent in EPZ tijdelijk ondergebracht bij Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V. (PBE). In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta N.V. een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, het 50% belang in EPZ alsnog geleverd aan RWE. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant Borging Publiek Belang Kerncentrale Borssele uit 2009. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Conform de koopovereenkomst kon RWE tot uiterlijk 30 september 2015 potentiële claims indienen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap B.V.). RWE had op 30 september 2015 geen potentiële claims ingediend m.b.t. verkoop van het 50% belang in EPZ. Het General Escrow Fonds is in juli 2016 geliquideerd en uitgekeerd aan de aandeelhouders. Omdat er nog sprake is van contractuele verplichtingen wordt de BV nog in stand gehouden tot de lopende verplichtingen zijn beëindigd Het doel is dat de vennootschap wordt opgeheven en de resterende liquide middelen kunnen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang.					
Bestuurlijk belang	De gemeentelijke aandeelhouders in Limburg zijn verenigd in de VEGAL (belang: ca. 10%) en treden gezamenlijk op in de algemene vergadering van aandeelhouders en in de aandeelhouderscommissie. De VEGAL is een vereniging die alle 31 gemeenten van Limburg vertegenwoordigt in een zestal rechtspersonen die zijn voortgekomen uit de verkoop van Essent N.V.). Wethouder J. Bühler vertegenwoordigt de gemeente.					
Financieel belang	Het aantal aandelen op naam van Sittard-Geleen bedraagt 1.100.250 (belang: 0,735%), met een totale nominale waarde van € 0,01 per aandeel. De balanswaarde van de aandelen van de gemeente Sittard-Geleen is gewaardeerd op € 1,--					
Risico's	Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders is relatief gering en beperkt tot de hoogte van het gestort aandelenkapitaal en het resterend werkkapitaal in deze vennootschap.					

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	1.590	1.569
Vreemd vermogen	455	20

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	-20	0	0	0	0	0
Dividenduitkering	0	0	0	0	0	0

N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	Programma 0 Bestuur en Organisatie
Vestigingsplaats	Maastricht
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Deelnemers	In WML participeren de Provincie en 55 gemeenten
Doelstelling/publiek belang	De burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Bühler
Financieel belang	Van de 500 geplaatste aandelen bezit de gemeente Sittard-Geleen 33 aandelen met een totale nominale waarde van € 4.538 per aandeel (totaal € 149.747). Deze deelneming valt onder de noemer incurante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incurante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen
Risico's	Geen relevante risico's.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	215	221
Vreemd vermogen	396	397

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	6	0	0	0	0	0
Dividenduitkering	0	0	0	0	0	0

Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" B.V.	Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen (Buchten-Born)
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	Ter uitvoering van het raadsbesluit van de voormalige gemeente Born d.d. 14 december 2000 (nummer 2000/110) en besluit van het college van B&W van de gemeente Sittard-Geleen d.d. 14 juni 2005 (nummer 2005/16789), is de Onroerend Goed Maatschappij "De Witse" B.V. opgericht
Doelstelling/Publiek belang	Waarborgen van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex Het Anker te Buchten
Bestuurlijk belang	Als (prioriteit)aandeelhouder wethouder Andries Houtakkers. De uitgifte van één prioriteitsaandeel is er in de essentie op gericht om de gemeente Sittard-Geleen in staat te stellen erop toe te zien dat er sprake is van een voortdurende en adequate beschikbaarheid van de sport- en recreatievoorzieningen op het sportcomplex voor het publiek. Het prioriteitsaandeel stelt de gemeente daartoe in staat doordat de statuten van de vennootschap De Witse B.V. bepalen dat de voorafgaande goedkeuring van de gemeente als prioriteitsaandeelhouder is vereist voor besluiten tot vervreemding van de onroerende zaken, tot wijziging van het doel van de vennootschap, tot wijziging van de rechten die zijn verbonden aan het prioriteitsaandeel, en tot ontbinding, fusie of splitsing van de vennootschap
Financieel belang	De algemene vergadering van aandeelhouders heeft 1 december 2006 besloten tot uitgifte van één prioriteitsaandeel in het kapitaal van de vennootschap, nominaal groot één euro
Risico's	De huidige exploitatieovereenkomst met Het Anker BV is opgezegd per 31 december 2020. Een nieuwe tijdelijke exploitatieovereenkomst is overeengekomen voor de periode van 1 januari 2021 t/m 31 december 2024.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	258	315
Vreemd vermogen	0	0

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	117	71	0	0	0	0
Dividenduitkering	0	0	0	0	0	0

Vidar B.V.	Programma 6 Sociaal Domein
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Vennootschap
Deelnemers	n.v.t.
Doelstelling/Publiek belang	Het in het kader van de Wet sociale werkvoorziening aanbieden van arbeid onder aangepaste omstandigheden.
Bestuurlijk belang	De gemeente Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder en wordt door wethouder Bühler vertegenwoordigd in de Aandeelhoudersvergadering
Financieel belang	Resultaat BV komt volledig voor rekening en risico van de gemeente Sittard-Geleen
Risico's	In de begroting van het Participatiebedrijf is de begroting van Vixia BV opgenomen en worden risico's via de P&C-cyclus gerapporteerd.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	4.214	1.271
Vreemd vermogen	1.494	5.275

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	1.223	815	1.047	1.308	1.617	1.993
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	874	628	806	1.007	1.245	1.534

Bodemzorg Limburg B.V. (voormalig Nazorg Limburg B.V.)	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Maastricht-Aachen Airport
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	De aandeelhouders zijn: de B.V. zelf voor 50% en de Limburgse gemeenten voor 50%. De B.V. heeft geen stemrecht, de gemeenten wel
Doelstelling/Publiek belang	Uitvoering nazorgtaak van stortplaatsen die vóór 1 september 1996 zijn gesloten
Bestuurlijk belang	Deelname aan de Algemene Vergadering van Aandeelhouders, wethouder J. Bühler
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 2.330 aandelen
Risico's	Deze deelneming valt onder de noemer incurante aandelen/deelnemingen, waar dus geen dividend en/of andere uitkeringen van verwacht mogen worden. Deze incurante aandelen zijn zonder waarde gewaardeerd c.q. zijn niet op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	5.493	5.640
Vreemd vermogen	2.215	2.226

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	147	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	23	23	23	23	23	23

RWM N.V.	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Sittard
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap
Deelnemers	De gemeenten Beek, Beekdaelen, Sittard-Geleen en Stein
Doelstelling/publiek belang	Inzameling, verwerking, transporteren, en vermarkten van afvalstoffen, alsmede aanverwante taken op het gebied van straatreiniging en de gladheidbestrijding en, in het algemeen, het verrichten van diensten op het gebied van beheer van openbare ruimten voor elke als aandeelhouder aangesloten gemeente
Bestuurlijk belang	Opdrachtgever- portefeuillehouder Leefomgeving, wethouder L. Geilen Deelname – portefeuillehouder Middelen, wethouder J. Bühler – in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Financieel belang	De gemeente Sittard-Geleen bezit 612 gewone aandelen van de 888 uitgegeven gewone aandelen en 3 prioriteitsaandelen van de 6 uitgegeven prioriteitsaandelen met een totale nominale waarde van € 61.500, --. Het aandeel in de deelneming bedraagt 69%, en het stemaandeel bij besluitvorming bedraagt 50%. De aandelen zijn op naam en niet vrij verhandelbaar. Ze zijn nominaal gewaardeerd en op de balans van de gemeente Sittard-Geleen opgenomen.
Risico's	Geen relevante risico's.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	5.454	5.910
Vreemd vermogen	4.572	3.411

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	516	95	NB	NB	NB	NB
Dividenduitkering	0	0	0	0	0	0

Mijn Streekwarmte BV	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Vestigingsplaats	Sittard
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Deelnemers	De gemeente Sittard-Geleen
Doelstelling/publiek belang	Het leveren van betaalbare, duurzame energie van de biomassacentrale BES aan woningen, bedrijven en instellingen in de gemeente Sittard-Geleen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de Raad van Commissarissen (portefeuillehouder Duurzaamheidwethouder K. Schmitz) Vertegenwoordiging in de AvA (portefeuillehouder Middelen, wethouder J. Bühler)

Mijn Streekwarmte BV	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu
Financieel belang	Sittard-Geleen is 100% aandeelhouder in de Mijnstreekwarmte BV. Het gestort aandelenkapitaal van MSW BV bedraagt € 2,5 mln. Daarnaast heeft de gemeente een agio ingebracht van € 0,9 mln. Samen met Ennatuurlijk BV neemt Mijnstreekwarmte deel in de deelnemingen HGN BV en HGNO BV. Zij heeft in HGN BV een minderheidsbelang van 34,4%, dit vertegenwoordigt een aandelenvermogen van 3.038.337 aandelen met een aankoopwaarde van € 2,86 mln. Zij heeft in HGNO een gelijk belang van 50%.
Risico's	Geen relevante risico's.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	1.979	2.424
Vreemd vermogen	17	29

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	-430	0	0	0	0	0
Dividenduitkering	53	11	11	11	11	11

Stichtingen en verenigingen

Economische samenwerking Zuid Limburg (ESZL)	Programma 3 Economie
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Rechtsvorm	Stichting
Deelnemers	Overheden, onderwijs en bedrijfsleven
Doelstelling/publiek belang	De stichting ESZL is het samenwerkingsverband tussen bedrijfsleven, overheid en onderwijs en bouwt voort op de doelstellingen van het Brainport 2020-programma in Zuid-Limburg. De strategische opgaven uit het 'strategisch actieplan Randstad Zuid-Limburg' zijn in het gezamenlijke regionale ambitiedocument 'Samen maken we Nederland groter' onder de volgende drie noemers samengebracht: 1. Economie als versneller 2. Sociaal en Vitaal 3. Bronsgroen en duurzaam Er is een uitwerking gemaakt in het jaarplan 2020-2021 e.v. 'samenwerken voor de toekomst', waarbij het bestuur de volgende 5 prioriteiten heeft vastgesteld: 1. Het overleven als ondernemer a.g.v. de coronacrisis 2. Energietransitie, de duurzame regio 3. Arbeidsmarkt; prioriteit op vakmensen 4. Toerisme-horeca-mkb 5. Innovatie Medio 2021 is besloten de samenwerking te continueren in de vorm van een Economic Board en een klein bestuur. De Economic Board zal fungeren als strategische overlegtafel over de regionaal economische opgaven. Uitvoering van projecten geschiedt via samenwerking van partijen die zich er concreet aan verbinden ('coalitions of the willing'). De Economic Board zal vanaf 1-1-2022 actief zijn. De organisatie wordt afgebouwd. De Stichting blijft in stand, met een klein bestuur en een beperkt aanjaagbudget. De centrumgemeenten dragen tijdelijk uit de gereserveerde middelen voor regionaal economische samenwerking 1,5 euro per inwoners af voor dit aanjaagbudget. En leveren elk 0,5 fte programmatrekker.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het stichtingsbestuur, portefeuillehouder Economie, wethouder P. Meekels
Financieel belang	In 2021 is een bedrag van € 1,50 per inwoner en 0,5 fte programmatrekker beschikbaar gesteld
Risico's	Geen relevante risico's. Het vreemd vermogen omvat de verplichtingen van lopende projecten. Er zijn voldoende liquide middelen aanwezig om de financiering van deze verplichtingen te voldoen.

Kerncijfers x € 1.000	1-1-2020	31-12-2020
Eigen vermogen	506	328
Vreemd vermogen	2.306	1.383

Financieel perspectief	Jaarrekening 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Jaarresultaat verbonden partijen	-178	0	0	0	0	0
Financiële bijdrage Sittard-Geleen	188	188	NB	NB	NB	NB

5.7 PARAGRAAF GRONDBELEID

Visie op het grondbeleid

Gebieden gaan veranderen en dat biedt uitstekende kansen om die ontwikkelingen te combineren met het verwezenlijken van andere ambities die we hebben zoals het versterken van de economische ontwikkelingen binnen onze gemeente, het versterken van de natuur en het verbeteren van de leefbaarheid, de mobiliteit en de bereikbaarheid van alle gemeentekernen.

Onze ambities gaan nog verder. Wij willen een gemeente zijn waar iedereen mee kan doen en waar iedereen dezelfde kansen en mogelijkheden heeft. Daarom zijn ook duurzaamheid, cultuur, (top)sport, gezondheid en goede woningen van groot belang.

Het grondbeleid kan een belangrijke bijdrage leveren aan deze integrale benadering van locaties en gebieden die we transformeren of nieuw aanleggen. Het is daarmee een belangrijk instrument om deze maatschappelijke doelstellingen in een integrale ontwikkeling te realiseren. Zo kunnen we bijvoorbeeld met de herontwikkeling van een leegstaand gebouw verloedering van de omgeving tegengaan en tegelijk invulling geven aan de behoeftes die we hebben op het gebied van wonen, vergroenen en het creëren van economische broedplaatsen. We leveren op die manier een belangrijke bijdrage aan de verbetering van de leefbaarheid in wijken. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de woningbehoefte, de leefbaarheid, het klimaatvraagstuk, de veranderende mobiliteit en de aandacht voor zorg en inkomen.

Nota grondbeleid 2021

Een ontwikkeling of transformatie van een gebied is nooit een eenzijdige, sectorale aangelegenheid. Het zorgt altijd voor impact op meerdere beleidsterreinen binnen de gemeente. Een integrale aanpak is daarom noodzakelijk. Door zowel de integrale maatschappelijke impact als de brede financiële gevolgen die ontstaan door een ontwikkeling samen in beeld te brengen, kunnen we weloverwogen keuzes maken die bijdragen aan het opgavegericht werken. Dit draagt ertoe bij dat we onze middelen zo doelmatig mogelijk kunnen inzetten. In de nota grondbeleid laten we op basis van onze ambities bij ruimtelijke ontwikkelingen, zien hoe we als gemeente keuzes in maken voor het grondbeleid, hoe we onze eigen rol daarin bepalen en binnen welke financiële kaders we opereren.

Deze integrale aanpak sluit nauw aan bij onze doelen en ambities uit de **Toekomstvisie 2030** en de concretisering hiervan in de nieuwe **Omgevingsvisie** waar we een ruimtelijke vertaling en gebieds-gerichte afweging maken van de ambitieniveaus en dit verwerken in afwegingskaders voor de fysieke leefomgeving.

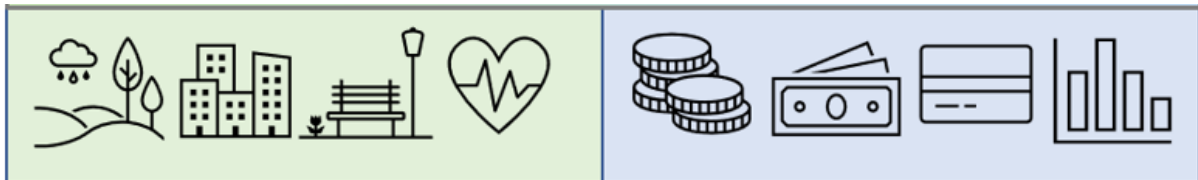
We kiezen voor een situationeel grondbeleid. Wij bepalen van situatie tot situatie welke rol het beste past bij de ontwikkeling van een locatie. Daarvoor maken we gebruik van een afwegingskader dat helpt de best passende rol voor de gemeente te kiezen, bestaande uit een combinatie van een regierol en een grondproductierol. De regierol van de gemeente gaat over de rol die de gemeente inneemt in de sturing op het tot stand komen van de ontwikkeling. De grondproductierol gaat over de vraag wie het grondtransformatieproces uitvoert. Dat omvat het proces van inkoop, bestemmingswijziging, bouw- en woonrijp maken en verkoop van de voor een ontwikkeling uitgeefbare grond. We laten de keuze voor een rol afhangen van diverse omstandigheden zoals de locatie, de betrokken partijen, de mogelijkheden en de uitdagingen. We wegen dit af en kiezen op basis daarvan de meest passende rol.

Integrale afweging

Onze gemeente stelt dat iedereen moet kunnen meedoen. **Inclusiviteit** is daarbij zowel doel als middel. Om het voor alle inwoners mogelijk te maken om mee te kunnen doen is het nodig dat de omgeving die mogelijkheid biedt. De omgeving staat ten dienste van de inwoner en dat betekent onder andere bereikbaarheid, bruikbaarheid en begrijpelijkheid voor iedereen. Dit is vastgelegd in onze inclusie agenda. Meedoen betekent

ook meewerken, een bijdrage kunnen leveren en waarde creëren voor het individu in een veilige en gezonde omgeving.

Om een goede beslissing te kunnen nemen over en tussen (verschillende varianten) van gebiedsontwikkelingen willen we goed inzicht hebben in het integraal rendement van de ontwikkeling. We gebruiken hiervoor het **impact-afwegingsmodel**. In dit model maken we inzichtelijk wat zowel het maatschappelijk rendement als het integraal financieel rendement is, waardoor we ook een antwoord kunnen geven op de vraag “Wat levert deze gebiedsontwikkeling de gemeente maatschappelijk en financieel op”?

Figuur: impact-afwegingsmodel

Maatschappelijk rendement

Het grondbeleid draagt ertoe bij dat ontwikkelingen van gebieden en locaties een belangrijke bijdrage leveren aan de meest gewenste maatschappelijke effecten. Dit kunnen maatschappelijke effecten zijn voor de gemeente als geheel maar ook voor verschillende gebieden, wijken of stads-delen. Uit de aanleiding om tot een gebiedsontwikkeling te komen worden randvoorwaarden, wensen en vragen afgeleid die we meegeven aan de partijen die in een gebied willen gaan ontwikkelen. Op deze manier is voor ontwikkelaars helder op welke maatschappelijke waarden de gemeente zich richt en ook waarom deze thema's in die gebieden van belang zijn. Zo sturen we op het creëren van waarde in gebiedsontwikkelingen

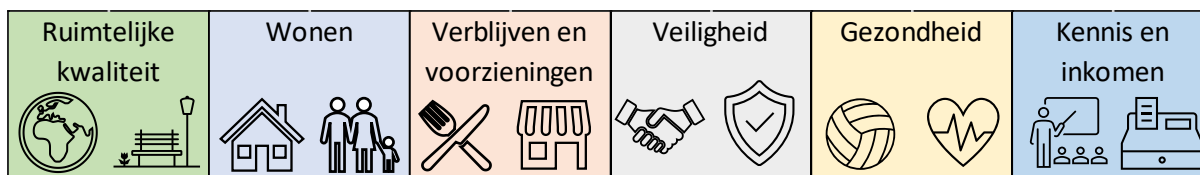
Om het maatschappelijk rendement inzichtelijk te maken en om zaken tegen elkaar te kunnen afwegen gebruiken we in het impact-afwegingsmodel een waardenmatrix. Daarin zijn onze prioritaire maatschappelijke thema's weergegeven waarbij we benoemen aan welke voorwaarden een ontwikkeling moet voldoen om het minimum, plus- en vooruitstrevend niveau in iedere gewenste maatschappelijke waarde te behalen. We kunnen zo laten zien op welke manier en in welke mate scenario's en ideeën voor een specifieke ontwikkeling bijdragen aan de gewenste maatschappelijke waarden in een gebied. Als de ontwikkeling eenmaal gestart is, gebruiken we de waardenmatrix om te toetsen of de maatschappelijke impact ook daadwerkelijk bereikt wordt.

Maatschappelijke thema's, doelstellingen en programma's

Grondbeleid helpt om diverse beleidsambities die er binnen de gemeente zijn mogelijk te maken. Doordat we de impact van een gebiedsontwikkeling op de verschillende beleidsambities gezamenlijk in beeld brengen, krijgen we het benodigde inzicht waardoor we tegenstrijdigheden in ambities voorkomen en een optimaal integraal resultaat kunnen nastreven. Het stelt ons bovendien in staat om de juiste vragen te stellen aan onze ontwikkelende partners en om goed overwogen keuzes te maken tussen verschillende ontwikkelscenario's en/of verschillende ontwikkellocaties.

De maatschappelijke thema's hebben hier ook de link naar de programma's in de begroting zoals **Veiligheid, Economie, Volksgezondheid en Milieu en Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing**.

Om in een model inzichtelijk te maken op welke gebieden er maatschappelijke impact wordt behaald gebruiken we een indeling bestaande uit een aantal maatschappelijke thema's die ieder zijn opgebouwd uit bouwblokken. Deze indeling kan aangepast worden door uitbreiding, vermindering of wijziging van bouwblokken en/of maatschappelijke thema's. Ook de indeling van de bouwblokken in maatschappelijke thema's kan naar wens aangepast worden. In dit grondbeleid zijn zes maatschappelijke thema's benoemd die als basis gelden voor nieuwe gebiedsontwikkelingen in onze gemeente:

Figuur: zes maatschappelijke thema's

Op hoofdlijnen zijn dit de thema's waarop wij bij ruimtelijke ontwikkelingen maatschappelijke impact willen realiseren. Ieder maatschappelijk thema is weer onderverdeeld in bouwblokken, waarmee we concreet benoemen wat we onder de maatschappelijke thema's verstaan. Op projectniveau wordt dit telkens verder uitgewerkt waardoor maatwerk mogelijk blijft. De ambities die we met deze thema's kunnen realiseren dragen bij aan de inclusieve gemeente die we willen zijn. Al onze inwoners moeten mee kunnen doen met of door deze thema's.

Ruimtelijke kwaliteit	Wonen	Verblijven en voorzieningen	Veiligheid	Gezondheid	Kennis en inkomen
Circulariteit	Verbetering woningkwaliteit	Recreatie	Sociale veiligheid	Sporten en bewegen	Onderwijs- vernieuwing
Klimaatadaptatie	Inclusief wonen	Cultuur		Mentale gezondheid	Kennisonwikkeling
Energie					
Natuur, land- schap en milieu	Zorg en wonen	Horeca	Fysieke veiligheid	Groene leefomgeving	(eu)regionale samenwerking
Mobiliteit	Wonen en werken	Winkelaanbod		Reductie milieuhinder	Sociale economie
Openbare ruimte					Werkgelegenheid

Figuur: maatschappelijke thema's en bouwblokken

Met deze maatschappelijke thema's werken we in een groeiproces toe naar de Sustainable Development Goals (SDG's). De SDG's zijn zeventien doelen (zie figuur 5) die door de landen die zijn aangesloten bij de Verenigde Naties zijn afgesproken om van de wereld een betere plek te maken in 2030. Door in bovenstaande bouwblokken in een gebiedsontwikkeling een maatschappelijk rendement te behalen, dragen we bij aan de SDG's.

Financiële impact

Een gebiedsontwikkeling heeft naast de maatschappelijke impact ook financiële gevolgen voor de gemeente. Om zo volledig mogelijk in beeld te brengen welke impact de ontwikkeling van een locatie heeft, gaan we per ruimtelijke ontwikkeling inventariseren welke financiële effecten direct en indirect verband houden met die ontwikkeling.

De rol van de grondexploitatie.

De grondexploitatie is de financiële vertaling van het grondtransformatieproces en is een belangrijk instrument voor de financiële sturing en de beoordeling van een gebiedsontwikkeling. Dat proces omvat de inkoop, het bouw- en woonrijp maken, (ambtelijke) proceskosten en de verkoop van de voor een ontwikkeling uitgeefbare grond. Voor dit onderdeel is en blijft de grondexploitatie een belangrijk financieel instrument. Een grondexploitatie is een raming van kosten en opbrengsten over de hele looptijd van de gebiedsontwikkeling, gefaseerd in tijd. De grondexploitatie kan zowel met een financieel voordelig als nadelig resultaat afgesloten worden.

De rol van de vastgoedexploitatie

Wanneer in een ontwikkeling gemeentelijke opstallen worden ingebracht ten behoeve van sloop of transformatie, dan houden we rekening met de gevolgen voor de boekwaarde en kapitaallasten van het vastgoed.

De financiële gevolgen van de gebiedsontwikkeling op langere termijn

Een gebiedsontwikkeling heeft ook financiële gevolgen op de langere termijn. Er ontstaat als het ware een hele nieuwe gebiedseconomie. Dat is zeker zo als het een grote ontwikkeling betreft. Om een goede integrale afweging te maken worden de belangrijkste financiële geldstromen in de gemeentebegroting bekeken. Deze geldstromen uit de huidige situatie (voor de gebiedsontwikkeling) vergelijken we met de ramingen in de toekomstige situatie (na de gebiedsontwikkeling). We bouwen zo een eigen financiële businesscase die uit meerdere onderdelen binnen de gemeentebegroting bestaan, zoals geldstromen van het gemeentefonds, beheer en onderhoud en belastingen. Daardoor verkrijgen we in combinatie met de grondexploitatie integraal inzicht in de financiële consequenties van de gebiedsontwikkeling en zien we wat de ontwikkeling over langere tijd voor gevolgen heeft.

De integrale financiële businesscase

De integrale financiële businesscase bestaat dus uit meerdere geldstromen met zowel de directe als de indirecte financiële gevolgen van een gebiedsontwikkeling. Gezien de complexiteit daarvan kiezen we nu voor een aantal geldstromen die heel direct bij de ontwikkeling of de exploitatie van het gebied zijn betrokken:

Grondexploitatie of Kostenverhaal	
Bestaand maatschappelijk vastgoed	
Kapitaallasten bestaande activa	
Onderhoud openbare ruimte	
Belastingen	
Gemeentefonds	

Figuur: geldstromen in de financiële businesscase

Dit is geen limitatieve lijst. Er zijn naast deze zeker nog meer geldstromen te noemen die beïnvloed worden door een gebiedsontwikkeling. Per ontwikkeling bekijken we welke van de geldstromen in de financiële businesscase relevant zijn en op basis van welke onderbouwingen we ramingen kunnen maken.

Sluitende financiële businesscase

Wanneer de gemeenteraad een besluit neemt over het opstarten van een nieuwe gebiedsontwikkeling of over het actualiseren van een lopende gebiedsontwikkeling, moeten we inzichtelijk hebben gemaakt hoe de financiële dekking geregeld is. Deze dekking verloopt niet alleen via de grondexploitatie. Een grondexploitatie met een voorzien financieel tekort is dus mogelijk.

Dekking van dit tekort kan uit subsidies of bijdragen uit andere budgetten van de gemeente komen. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan bestemmingsreserves vanuit een bepaald beleidsdoel of gezien de bredere financiële invloeden uit de gebiedsontwikkeling kan de dekking ook komen uit de andere geldstromen die hierboven in figuur 4 zijn genoemd.

Actuele prognose van de resultaten

De prognose in deze paragraaf heeft ten doel informatie te geven welke invloed het grondbeleid heeft op de financiële positie van de gemeente, **zowel voor het begrotingsjaar als voor de komende jaren.**

Financiële effecten van keuzes in grondexploitaties en nieuw te starten projecten kunnen worden afgezet tegen het lange termijn resultaat van de totale grondexploitatie, waardoor het mogelijk is een verantwoorde financiële afweging te maken op project- en portefeuilleniveau.

Het totaalresultaat van de “Bouwgrond in exploitatie”projecten bedraagt per 1-1-2021:

Projectomschrijving <i>Bedragen x € 1.000</i>	Boekwaarde per 1 jan 2021	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde nog te realiseren opbrengsten	Geraamd resultaat
Afbouw ZRS fase 1 *	254	36	-280	10
Bedrijvenstad Fortuna	393	169	-877	-315
Bedrijventerrein RWT *	247	1	-225	23
Businesspark Geleen *	4.710	460	-4.318	852
Engelenhof/Putstraat-Pullestraat	-210	200	0	-10
Herontwikkeling Frans Klooster *	-4	110	0	106
Holtum Noord III	-441	1.648	-1.520	-314
Kantorenpark Fortuna *	2.899	374	-2.812	461
Kantorenpark Station *	1.689	355	-1.519	525
Langs de Groene Weg *	342	7	-177	171
Leijenbroekerweg/Vijverweg *	574	13	-559	27
Mauritspark Herontwikkeling *	325	3.733	-2.858	1.201
Middengebied Dassenkuil Noord	56	1	-58	0
Mijn Zuid	-359	284	60	-15
Op de Langfoor *	-61	99	0	37
Eindtotaal	10.413	7.490	-15.143	2.760

* Deze bedragen zijn opgenomen in de voorziening BIE (bouwgrond in exploitatie)

Het voor gecalculeerd exploitatieresultaat van bovengenoemde projecten bedraagt in totaal ca € 2,76 mln. negatief. Ten aanzien van het gemelde tekort in de begroting 2021 ad € 1,3 miljoen derhalve een verschil van € 1,46 mln. Dit wordt met name veroorzaakt door hogere verwervingskosten in het project Mauritspark ad € 0,6 mln. bijstelling naar beneden van de verwachte grond-opbrengsten als gevolg van asbestverontreiniging en kabels en leidingen, in het project Kantorenpark Station ad € 0,3 mln. en winstnemingen in de het project Bedrijvenstad Fortuna ad € 0,8 mln.

De voorziene tekorten (zie projecten hierboven aangegeven met een *) per 1 januari 2021 bedragen € 3,4 mln. en zijn afgedekt via de voorziening BIE. Zie ook “Risicomanagement en afdekking van de risico’s” hierna.

Winstnemingen

In 2020 hebben winstnemingen plaatsgevonden in de projecten Bedrijvenstad Fortuna ad € 0,8 mln. en Holtum Noord III ad € 0,08 mln.

Risicomanagement en afdekking van risico's

Naast de voorziene tekorten in de actieve grondexploitaties (BIE's) dienen ook de risico's van de grondexploitaties, nieuwe ontwikkelingen en hieraan gerelateerde vastgoedontwikkelingen in beeld te worden gebracht evenals de wijze waarop dezen worden afgedekt.

Volgend het jaarrekening- en begrotingstraject, het meerjarig perspectief van de grondexploitatie en de vastgestelde nota's over (sanering) grond, grex en vastgoed worden bovengenoemde financiële risico's van projecten, nieuwe ontwikkelingen in de grondexploitatie evenals vastgoed gerelateerde ontwikkelingen in beeld gebracht en geactualiseerd.

Voor het risicomanagement van de reguliere projecten in de grondexploitatie kent de gemeente het systeem van risicoanalyse gebaseerd op de risicoparameters waardering, markt en organisatie. Op basis van dit model (GIO/Grondexploitatie in een oogopslag) wordt de benodigde risicoreserve berekend. De benodigde risicoreserve per ultimo 2020 ad € 0,5 miljoen wordt volledig afgedekt in de Algemene reserve van de grondexploitatie.

Hiernaast zijn er nog een aantal niet actieve grondexploitaties (MVA's) zoals bijvoorbeeld potentiële gebieds-c.q. vastgoedgerelateerde ontwikkelingen en samenwerkingsverbanden met private partijen waarbij de financiële risico's en voorziene tekorten in beeld worden gebracht evenals de wijze van afdekking. Het gaat hier bijvoorbeeld om de herontwikkeling van de ESCS locatie, de MLK locatie te Geleen (binnenstedelijk) en de voormalige basisschool Einighausen. De totale boekwaarde van deze locaties bedraagt ultimo 2020 € 8 miljoen.

De verschillen tussen de marktwaarden en de boekwaarden zijn afgedekt door middel van genoemde bestemmingreserves (algemene reserve grondexploitatie en de risicoreserve) en de voorziening (sanering) grex, binnenstedelijk en vastgoed voor een totaal bedrag van € 5,7 miljoen (m.a.w. voor ruim 70% afgedekt).

Overigens maken m.i.v. de nieuwe kaderstelling (ultimo 2019) de risico's, voorzieningen en bestemmingsreserves van de grondexploitaties geen deel meer uit van het weerstandsvermogen.

Ontwikkelingen

In de paragraaf grondbeleid beschrijven we de noodzakelijke wijzigingen in het grondbeleid door veranderingen in wet- en regelgeving (bijvoorbeeld de Omgevingswet), economische conjunctuur of beleidskoerswijzigingen. Dat kan zowel betrekking hebben op het juridisch en financieel instrumentarium, als op de maatschappelijke thema's en/of financiële geldstromen die onderdeel zijn van de integrale afweging in de Nota grondbeleid. Hiermee houden we de Nota dynamisch en actueel.

6. FINANCIËLE BEGROTING

6.1 INLEIDING

Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren wij de financiële informatie over de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 gepresenteerd. De financiële overzichten en tabellen die achtereenvolgens in de paragrafen worden opgenomen en toegelicht zijn voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Deze financiële overzichten hebben wij opgesteld overeenkomstig de in hoofdstuk 2 'Financieel perspectief' vermelde uitgangspunten. Verder hebben we in dit hoofdstuk ons begrotingsbeeld geactualiseerd. Aan de verwerking van de bijstellingen, hebben wij een aantal expliciete beslispunten gekoppeld.

Basis cijfers financiële begroting

In de financiële cijfers in dit hoofdstuk en in de tabellen op de programmabladen in hoofdstuk 4 is rekening gehouden met de begrotingswijzigingen met betrekking tot:

- De structurele doorwerking tot en met de 2de programmarapportage 2021;
- De verwerking van de beslispunten, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 financieel perspectief.

Daarnaast plaatsen wij bij de gepresenteerde cijfers twee kanttekeningen:

- Gelijktijdig met de begroting 2022 hebben wij de 3de rapportage 2021 voorbereid. Deze cijfers zijn niet in de financiële overzichten meegenomen. Dit doet geen afbreuk aan de actualiteit van de cijfers in de begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025. In de 3de rapportage 2021 hebben wij immers met name de budgetten uit de jaarschijf 2021 geactualiseerd.
- De gevolgen van de resultaatbestemming hebben wij in afwachting van de besluitvorming door de raad niet in de financiële tabellen in hoofdstuk 4 en 6 verwerkt. Op basis van de besluitvorming door de raad, verwerken wij de financiële gevolgen van de resultaatbestemming in een afzonderlijke begrotingswijziging.

De financiële begroting bestaat uit een overzicht van baten en lasten en de uiteenzetting van de financiële positie. Dit hoofdstuk kan worden gezien als een recapitulatie van de budgetten zoals deze in de verschillende programma's (hoofdstuk 4) zijn opgenomen. Dit hoofdstuk bestaat uit de volgende paragrafen.

6.2. Meerjarig overzicht van de baten en lasten per programma

In deze paragraaf zijn de baten en lasten per programma meerjarig zowel voor de exploitatie als de mutaties in reserves gespecificeerd. Overeenkomstig de voorschriften in het BBV moet hierbij afzonderlijk inzicht worden gegeven in de budgetten met betrekking tot de algemene dekkingsmiddelen, overhead, onvoorzien en vennootschapsbelasting.

6.3 Overzicht baten en lasten per taakveld

In dit overzicht is specifiek voor het begrotingsjaar 2021 inzicht gegeven in de baten en lasten per taakveld.

6.4 Overzicht incidentele baten en lasten

Dit overzicht geeft inzicht in welke budgetten uit de programma's als incidenteel zijn te beschouwen. Het overzicht is van belang voor het bepalen van ons structureel begrotingsevenwicht, zie paragraaf 6.5. Immers door het saldo van incidentele baten en lasten te corrigeren op onze begrotingssaldi, resteert het structureel begrotingssaldo.

In het Besluit Begroting en verantwoording (BBV) en de notitie structurele en incidentele baten en lasten zijn richtlijnen gegeven over de interpretatie van de baten en lasten. Aanvullend hebben de 12 toezichthouders/provincies in juli 2021 de handreiking 'Verduidelijking structurele en incidentele baten en lasten' gepubliceerd.

Op basis van de voorgeschreven richtlijnen, de handreiking en de bepalingen in onze verordening ex artikel 212 gemeentewet hebben wij onze begrotingsposten beoordeeld. Dit op basis van de volgende uitgangspunten:

- De aard van de activiteit/ raming is leidend voor het bepalen of een begrotingspost een incidenteel of structureel karakter heeft.
- In principe zijn alle baten en lasten gebaseerd op structurele activiteiten.
- Baten en lasten zijn incidenteel als deze voor een bepaalde tijd worden geraamd en er een onvoorwaardelijke einddatum bekend is.
- Al onze mutaties in reserves hebben een incidenteel karakter. Dit betekent dat alle mutaties in bijlage 1 'Reserves en voorzieningen' ook worden opgenomen in het overzicht incidentele baten en lasten. Dit betekent eveneens dat wij geen posten opnemen in het overzicht 'structurele mutaties in reserves'.

6.5 Structureel evenwicht

In de brief 'Aandachtspunten begroting 2021' vraagt de provinciaal toezichthouder aandacht voor de presentatie van structureel en reëel begrotingsevenwicht. Om een goed inzicht te krijgen in dit evenwicht is in genoemde brief een bijlage bijgevoegd. Deze bijlage is in deze paragraaf opgenomen.

6.6 Geprognosticeerde balans

Teneinde het inzicht in de financiële positie te verbeteren en de vergelijkbaarheid met andere gemeenten te verbeteren wordt een geprognosticeerde balans opgenomen.

6.2 MEERJARIG OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA

PROGRAMMA (bedragen x € 1.000)	Realisatie 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
BATEN						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	3.218	2.885	1.396	1.329	2.104	2.104
1 VEILIGHEID	2.350	1.562	1.251	1.130	1.130	1.130
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	6.096	4.131	4.618	4.351	4.351	4.351
3 ECONOMIE	7.491	6.571	4.285	4.274	4.105	4.105
4 ONDERWIJS	3.766	3.557	2.841	2.768	2.768	2.768
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	6.589	8.763	8.357	7.993	7.439	5.899
6 SOCIAAL DOMEIN	66.551	54.385	60.970	60.432	59.932	59.431
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	25.682	25.901	25.790	25.880	26.183	26.180
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	6.190	2.315	2.261	2.261	2.261	2.261
TOTALE BATEN	127.933	110.070	111.770	110.417	110.273	108.229
LASTEN						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	8.191	7.297	6.760	6.689	7.126	7.125
1 VEILIGHEID	14.728	15.125	14.378	13.822	13.804	13.778
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	23.791	24.703	26.420	26.523	27.789	28.052
3 ECONOMIE	13.212	11.750	10.128	10.253	10.051	9.989
4 ONDERWIJS	12.390	11.467	11.375	11.302	11.538	11.411
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	34.158	37.670	36.450	34.694	34.845	33.835
6 SOCIAAL DOMEIN	176.492	165.590	176.448	175.418	173.445	172.291
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	26.676	28.464	25.507	24.848	25.240	25.272
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	10.497	8.695	8.095	7.765	7.705	7.582
TOTALE LASTEN	320.135	310.761	315.561	311.313	311.543	309.335
SALDO BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S	-192.201	-200.691	-203.790	-200.896	-201.270	-201.106
Algemene Dekkingsmiddelen	230.741	234.259	238.910	235.026	234.956	235.255
Overhead	-33.587	-38.336	-32.227	-32.023	-32.165	-32.146
Onvoorzien	-	100	100	100	100	100
Vennootschapsbelasting	-	-	-	-	-	-
SALDO VOOR MUTATIES RESERVE	4.953	-4.668	2.992	2.207	1.620	2.103
ONTTREKKING RESERVE						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	13.720	9.403	6.783	4.138	4.038	1.355
1 VEILIGHEID	329	261	493	-	-	-
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	8	120	70	20	20	20
3 ECONOMIE	3.194	625	100	-	-	-
4 ONDERWIJS	177	-	61	-	-	-
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	1.171	3.449	2.055	171	153	153
6 SOCIAAL DOMEIN	2.091	2.065	1.116	870	747	747
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	1.438	3.575	700	-	-	-
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	978	814	110	-	-	-
TOTAAL ONTTREKKING RESERVE	23.105	20.311	11.488	5.198	4.959	2.275

PROGRAMMA (bedragen x € 1.000)	Realisatie	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2020	2021	2022	2023	2024	2025
TOEVOEGING RESERVE						
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	14.801	10.716	9.153	5.693	5.324	2.236
1 VEILIGHEID	-7	200	-	-	-	-
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	1.000	-	-	-	-	-
3 ECONOMIE	2.649	681	47	39	27	27
4 ONDERWIJS	-	556	-	-	-	-
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	1.388	1.538	904	968	957	1.163
6 SOCIAAL DOMEIN	2.113	1.332	747	747	747	747
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	549	-	-	-	-	-
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	1.894	623	1	1	1	1
TOTAAL TOEVOEGING RESERVE	24.387	15.646	10.852	7.448	7.057	4.175
SALDO NA MUTATIES RESERVE	3.671	-3	3.628	-43	-478	203

6.3 OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER TAAKVELD

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2022	Raming lasten 2022	Raming saldo 2022
01	BESTUUR	-65	4.086	4.022
02	BURGERZAKEN	-970	2.347	1.377
03	BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN	-362	327	-35
04	OVERHEAD	-5.355	37.583	32.227
05	TREASURY	-976	28	-948
061	OZB WONINGEN	-19.043	364	-18.679
062	OZB NIET-WONINGEN	-36.894	691	-36.203
063	PARKEERBELASTING	-2.800	-	-2.800
064	BELASTINGEN OVERIG	-1.131	284	-846
07	ALGEMENE UITKERING-OV UITK GEMEENTEF	-189.348	754	-188.594
08	OVERIGE BATEN EN LASTEN	-	9.060	9.060
09	VENNOOTSCHAPSBELASTING	-	-	-
10	MUTATIES RESERVES	-11.488	10.852	-636
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING		-268.431	66.376	-202.055
11	CRISISBEHEERSING EN BRANDWEER	-332	8.480	8.148
12	OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	-919	5.898	4.978
1 VEILIGHEID		-1.251	14.378	13.126
21	VERKEER EN VERVOER	-743	21.204	20.461
22	PARKEREN	-3.353	4.691	1.338
24	ECONOMISCHE HAVENS EN WATERWEGEN	-522	525	3
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT		-4.618	26.420	21.801
31	ECONOMISCHE ONTWIKKELING	-20	4.265	4.245
32	FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	-1.955	2.035	81
33	BEDRIJVENLOKET EN REGELINGEN	-284	404	120
34	ECONOMISCHE PROMOTIE	-2.026	3.424	1.398
3 ECONOMIE		-4.285	10.128	5.843
41	OPENBAAR BASISONDERWIJS	-	1.914	1.914
42	ONDERWIJSHUISVESTING	-130	4.440	4.309
43	ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGENZAKEN	-2.711	5.020	2.310
4 ONDERWIJS		-2.841	11.375	8.534
51	SPORTBELEID EN ACTIVERING	-66	2.492	2.426
52	SPORTACCOMMODATIES	-4.614	10.982	6.368
53	CULTUURPRESENTATIE-PRODUCTIE-PARTIC	-2.763	14.184	11.421
54	MUSEA	-199	325	127
55	CULTUREEL ERFGOED	-212	716	505
56	MEDIA	-342	378	36
57	OPENBAAR GROEN-(OPENLUCHT) RECREATIE	-161	7.373	7.212
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE		-8.357	36.450	28.094
61	SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE	-419	8.263	7.843
62	WIJKTEAMS	-284	5.619	5.335
63	INKOMENSREGELINGEN	-45.431	54.730	9.299
64	BEGELEIDE PARTICIPATIE	-219	17.569	17.350
65	ARBEIDSPARTICIPATIE	-2.053	8.728	6.675
66	MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO)	-	1.881	1.881
671	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18+	-10.354	43.851	33.497
672	MAATWERKDIENTSTVERLENING 18-	-	29.828	29.828
681	GEESCALEERDE ZORG 18+	-2.210	3.032	822
682	GEESCALEERDE ZORG 18-	-	2.947	2.947
6 SOCIAAL DOMEIN		-60.970	176.448	115.478

Taakveld	Taakveldnaam	Raming baten 2022	Raming lasten 2022	Raming saldo 2022
71	VOLKSGEZONDHEID	-50	5.022	4.972
72	RIOLERING	-10.335	7.147	-3.188
73	AFVAL	-14.935	10.622	-4.313
74	MILIEUBEHEER	-	2.448	2.448
75	BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA	-471	268	-202
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU		-25.790	25.507	-284
81	RUIMTELIJKE ORDENING	-	1.662	1.662
82	GRONDEXPLOITATIE (NIET BEDRIJFTERR)	-14	894	880
83	WONEN EN BOUWEN	-2.247	5.539	3.292
8 VOLKSHUISV., RUIJT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING		-2.261	8.095	5.834
TOTAAL		-378.805	375.177	-3.628

6.4 OVERZICHT INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

Inzicht in de incidentele baten en lasten is nodig om inzicht te krijgen in de opbouw van de begroting. Op basis van de inventarisatie van de incidentele baten en lasten kunnen we bepalen of onze begroting structureel in evenwicht is. Dit doen we door de incidentele baten en lasten te corrigeren op het totale begrotingssaldo. Structureel evenwicht is voor Gedeputeerde Staten een belangrijk criterium bij de beoordeling van onze begroting.

In hoofdstuk 2 is en in paragraaf 6.5. brengen wij het structureel

begrotingsevenwicht in beeld.

In onderstaande tabel zijn de incidentele baten en lasten in beeld gebracht. Inventarisatie heeft plaatsgevonden op basis van de kaders die hieromtrent in de financiële verordening zijn opgenomen.

Programma	Toelichting	2022		2023		2024		2025	
		lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten	lasten	baten
1	Niet van toepassing	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Niet van toepassing	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Convenant gemeentelijke bijdrage Maastricht Aachen Airport voor de periode 2016-2025, waarbij 2025 einde van het convenant is	100	-	100	-	100	-	100	-
3	Grondexploitatie als incidenteel opgenomen conform de voorbeelden in de handreiking van de provincie	1.816	1.816	1.849	1.803	1.682	1.646	1.682	1.646
4	Niet van toepassing	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Niet van toepassing	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Meerjarenplan jeugd, incidentele lasten ter ondersteuning van de taakstellingen jeugd, waarvan de activiteit een incidenteel karakter heeft.	700	-	400	-	400	-	-	-
7	Niet van toepassing	-	-	-	-	-	-	-	-
8	Implementatie budget ten behoeve van de omgevingswet gedurende de periode 2020 t/m 2024, implementatielasten conform handreiking als incidenteel opgenomen.	452	-	214	-	124	-	-	-
8	Grondexploitatie naar aard van de raming altijd incidenteel	206	-	204	-	202	-	200	-
0	Incidentele reserves; dotaties	12.486	-	9.082	-	8.691	-	3.955	-
0	Incidentele reserves; onttrekkingen	-	13.122	-	6.832	-	6.593	-	2.055
Telling		15.761	14.938	11.849	8.635	11.200	8.239	5.938	3.701

Reserve	Omschrijving	Toelichting	Begrote dotatie 2022	Begrote onttrekking 2022	Begrote dotatie 2023	Begrote onttrekking 2023	Begrote dotatie 2024	Begrote onttrekking 2024	Begrote dotatie 2025	Begrote onttrekking 2025
0310090	ALGEMENE RESERVE,ALGEMENE MIDDELEN	Zie onderbouwing in hoofdstuk 1	7.123	6.141	5.383	4.555	4.995	4.531	259	-
0310091	ALGEMENE RESERVE RISICOBEBEERSING	Vorming van de Algemene reserve risicobebereiding door opheffen risicoreserve en overhevelen van bestemmingsrichtingen die onderdeel uitmaakten van de Algemene Reserve.	-	60	-	-	-	-	-	-
0320650	RISICORESERVE	Stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de Risicoreserve	2.167	2.087	520	440	520	440	520	440
0320660	CALAMITEITEN RESERVE	De positieve financiële gevolgen als gevolg van de organisatiestructuurwijziging per 1 april 2021 worden gestort in de Calamiteitenreserve ter reservering voor de uitwerking van het functiewaarderingstraject	183	-	183	-	183	-	183	-
0321120	RESERVE INZ VERPL ECONOMISCHE ONTW	Uitvoering Proeftuin Aardgasvrije Wijk Limbrichterveld Noord dekking vindt plaats middels gereserveerde decentralisatie uitkering Proeftuin Aardgasvrije Wijken 2015 (1ste tranche)	-	700	-	-	-	-	-	-
0321270	RESERVE INZ VERPL OPENB ORDE VEILIGH	Deze reserve wordt in 2022 ingezet voor het borgen van veiligheidsaanpak in 2022.	-	200	-	-	-	-	-	-
0321360	RESERVE INZ VERPL RAADSGRIFFIE	Jaarlijkse storting ten behoeve van de gemeenteraadsverkiezingen en de aanschaf/vervanging van tablets.	42	-	42	-	42	-	42	-
0321420	RESERV/BEDRIJFSVOERING/VERSNELLINGKN15	Onttrekking uit de reserve versnelling bedrijfsvoering tot en met 2024 ten behoeve van: - het opleidingsbudget conform programma Leren en Ontwikkelen - het positioneren van financiën en control - de doorstroom van 2 fte jong elan	-	394	-	394	-	270	-	-
0321500	BESTEM RESERVE ONTW ARBEIDSBEPERKTEN	Storting in de reserve ten behoeve van de begeleiding van inwoners die werkzaam zijn in het kader van nieuw beschut of de Wet Baanafpraak.	747	913	747	870	747	747	747	747
0321540	RESERVE GROOT ONDERHOUD AMBT HUISVES	Stortingen en onttrekkingen met betrekking tot de reserve groot onderhoud ambtelijke huisvesting	476	385	476	423	476	471	476	735
0321580	RESERVE VASTGOED & SPORTACCOM	De reserve is bestemd voor de (toekomstige) uitvoering van het planmatig onderhoud Vastgoedobjecten en Sportaccommodaties in een gesloten circuit. Uitvoering van het onderhoud vindt plaats op basis van Meerjarenonderhoudsplan, welke periodiek geactualiseerd wordt.	1.705	2.208	1.705	100	1.705	100	1.705	100
Diverse		Diverse reserve mutaties lager dan € 20k; conform eigen verordening hoeven deze niet toegelicht te worden.	42	33	25	51	22	33	22	33
Totaal Reserve			12.486	13.122	9.082	6.832	8.691	6.593	3.955	2.055

6.5 STRUCTUREEL EVENWICHT

RECAPITULATIE BEGROTINGSEVENWICHT	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
BATEN PROGRAMMA'S												
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	1.396	-	1.396	1.329	-	1.329	2.104	-	2.104	2.104	-	2.104
1 VEILIGHEID	1.251	-	1.251	1.130	-	1.130	1.130	-	1.130	1.130	-	1.130
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	4.618	-	4.618	4.351	-	4.351	4.351	-	4.351	4.351	-	4.351
3 ECONOMIE	4.285	1.816	2.469	4.274	1.803	2.471	4.105	1.646	2.459	4.105	1.646	2.459
4 ONDERWIJS	2.841	-	2.841	2.768	-	2.768	2.768	-	2.768	2.768	-	2.768
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	8.357	-	8.357	7.993	-	7.993	7.439	-	7.439	5.899	-	5.899
6 SOCIAAL DOMEIN	60.970	-	60.970	60.432	-	60.432	59.932	-	59.932	59.431	-	59.431
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	25.790	-	25.790	25.880	-	25.880	26.183	-	26.183	26.180	-	26.180
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	2.261	-	2.261	2.261	-	2.261	2.261	-	2.261	2.261	-	2.261
TOTAAL BATEN PROGRAMMA'S	111.770	1.816	109.954	110.417	1.803	108.615	110.273	1.646	108.627	108.229	1.646	106.583
LASTEN PROGRAMMA'S												
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	6.760	-	6.760	6.689	-	6.689	7.126	-	7.126	7.125	-	7.125
1 VEILIGHEID	14.378	-	14.378	13.822	-	13.822	13.804	-	13.804	13.778	-	13.778
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	26.420	-	26.420	26.523	-	26.523	27.789	-	27.789	28.052	-	28.052
3 ECONOMIE	10.128	1.916	8.212	10.253	1.949	8.304	10.051	1.782	8.269	9.989	1.782	8.207
4 ONDERWIJS	11.375	-	11.375	11.302	-	11.302	11.538	-	11.538	11.411	-	11.411
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	36.450	-	36.450	34.694	-	34.694	34.845	-	34.845	33.835	-	33.835
6 SOCIAAL DOMEIN	176.448	700	175.748	175.418	400	175.018	173.445	400	173.045	172.291	-	172.291
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	25.507	-	25.507	24.848	-	24.848	25.240	-	25.240	25.272	-	25.272
8 VOLKSHUISV., RUIMT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	8.095	658	7.437	7.765	418	7.346	7.705	326	7.379	7.582	200	7.382
TOTAAL LASTEN PROGRAMMA'S	315.561	3.275	312.286	311.313	2.767	308.546	311.543	2.509	309.035	309.335	1.983	307.352
SALDO VAN BATEN EN LASTEN PROGRAMMA'S	-203.790	-1.458	-202.332	-200.896	-965	-199.931	-201.270	-863	-200.408	-201.106	-337	-200.769

RECAPITULATIE BEGROTINGSEVENWICHT	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024			Begroting 2025		
	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel	Totaal	waarvan: incidenteel	waarvan: structureel
BATEN DIVERS												
BATEN ALGEMEEN DEKKINGSMIDDEL	250.192	-	250.192	246.449	-	246.449	246.030	-	246.030	245.917	-	245.917
BATEN OVERHEAD	5.355	-	5.355	5.362	-	5.362	5.364	-	5.364	5.365	-	5.365
BATEN VENNOOTSCHAPSBELASTING	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
BATEN ONVOORZIEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL BATEN DIVERS	255.547	-	255.547	251.811	-	251.811	251.393	-	251.393	251.282	-	251.282
LASTEN DIVERS												
LASTEN ALGEMEEN DEKKINGSMIDDEL	11.082	-	11.082	11.223	-	11.223	10.874	-	10.874	10.462	-	10.462
LASTEN OVERHEAD	37.583	-	37.583	37.385	-	37.385	37.529	-	37.529	37.511	-	37.511
LASTEN VENNOOTSCHAPSBELASTING	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
LASTEN ONVOORZIEN	100	-	100	100	-	100	100	-	100	100	-	100
TOTAAL LASTEN DIVERS	48.764	-	48.764	48.708	-	48.708	48.503	-	48.503	48.073	-	48.073
SALDO BATEN EN LASTEN DIVERS	206.783	-	206.783	203.102	-	203.102	202.890	-	202.890	203.209	-	203.209
TOTAAL SALDO VAN BATEN EN LASTEN	2.992	-1.458	4.451	2.207	-965	3.171	1.620	-863	2.483	2.103	-337	2.440
ONTTREKKINGEN AAN RESERVES	13.122	13.122	-	6.832	6.832	-	6.593	6.593	-	2.055	2.055	-
TOEVOEGINGEN AAN RESERVES	-12.486	-12.486	-	-9.082	-9.082	-	-8.691	-8.691	-	-3.955	-3.955	-
GERAAAMD RESULTAAT	3.628	-823	4.451	-43	-3.214	3.171	-478	-2.961	2.483	203	-2.236	2.440
TOTAAL STRUCTURELE BATEN			365.501			360.425			360.020			357.865
TOTAAL STRUCTURELE LASTEN			361.050			357.254			357.538			355.425
STRUCTURELE BATEN - STRUCTURELE LASTEN			4.451			3.171			2.483			2.440

6.6 GEPROGNOSTICEERDE BALANS

(x € 1 mln.)													
ACTIVA	Primo 2021	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025	PASSIVA	Primo 2021	Ultimo 2021	Ultimo 2022	Ultimo 2023	Ultimo 2024	Ultimo 2025
Vaste activa							Vaste passiva						
Immateriële vaste activa	24	28	26	25	23	22	Eigen vermogen	63	59	62	58	59	64
Materiële vaste activa	357	375	400	426	417	400	Voorzieningen	10	8	8	9	10	11
Financiële vaste activa	12	12	12	12	12	12	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	349	382	365	349	332	316
Totaal vaste activa	393	415	438	463	453	434	Totaal vaste passiva	422	449	435	415	401	390
Vlottende activa							Vlottende passiva						
Voorraden	28	27	26	25	23	22	Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	27	21	23	26	26	24
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	42	42	42	42	42	42	Overlopende passiva	30	29	63	104	106	99
Liquide middelen	1	1	1	1	1	1							
Overlopende activa	15	15	15	15	15	15							
Totaal vlottende activa	85	84	83	82	80	79	Totaal vlottende passiva	57	50	86	130	131	122
TOTAAL GENERAAL	479	499	521	545	533	513	TOTAAL GENERAAL	479	499	521	545	533	513

BIJLAGE 1: RESERVES EN VOORZIENINGEN

Bijlage Reserves en Voorzieningen		Bedragen x € 1.000															
Reserve/ Voorziening	Omschrijving	Boek-waarde begin 2021	Begrote toevoeging 2021	Begrote onttrekking 2021	Boek-waarde einde 2021	Begrote toevoeging 2022	Begrote onttrekking 2022	Boek- waarde einde 2022	Begrote toevoeging 2023	Begrote onttrekking 2023	Boek- waarde einde 2023	Begrote toevoeging 2024	Begrote onttrekking 2024	Boek- waarde einde 2024	Begrote toevoeging 2025	Begrote onttrekking 2025	Boek- waarde einde 2025
0310090	ALGEMENE RESERVE,ALGEMENE MIDDELEN	21.462	12.136	-7.944	25.655	7.123	-6.141	26.637	5.383	-4.555	27.466	4.995	-4.531	27.930	259	0	28.189
0310091	ALGEMENE RESERVE RISICOBEBEERSING	0	0	0	0	0	-60	-60	0	0	-60	0	0	-60	0	0	-60
0310160	TAAKMUTATIES ALGEMENE UITKERING	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19	0	0	19
0310330	INCIDENTELE RUIMTE NIEUW BELEID 2009	115	0	-65	50	0	0	50	0	0	50	0	0	50	0	0	50
Totaal Algemene reserve		21.596	12.136	-8.009	25.724	7.123	-6.201	26.646	5.383	-4.555	27.475	4.995	-4.531	27.939	259	0	28.198
0320030	RESERVE ECONOMISCHE ONTWIKKELING	1.506	20	-450	1.076	20	0	1.096	12	0	1.108	0	0	1.108	0	0	1.108
0320060	RESERVE JEUGDOLYMPIADE	0	9	0	9	9	0	18	0	-18	0	9	0	9	9	0	18
0320240	RESERVE INVESTERINGEN VRO	149	0	-149	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0320370	ALGEMENE RESERVES GRONDEXPLOITATIE	348	122	0	470	0	0	470	0	0	470	0	0	470	0	0	470
0320650	RISICORESERVE	1.617	1.770	-2.484	902	2.167	-2.087	982	520	-440	1.062	520	-440	1.142	520	-440	1.222
0320660	CALAMITEITEN RESERVE	6.322	233	-383	6.172	183	0	6.356	183	0	6.539	183	0	6.722	183	0	6.906
0320980	BESTEMMINGSRESERVE RIOLERING	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58	0	0	58
0321060	RESERVE NAT ACTIEPLAN SPORT-BEWEGEN	43	0	-43	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321080	EGALISATIERESERVE ISV 3	1.491	0	0	1.491	0	0	1.491	0	0	1.491	0	0	1.491	0	0	1.491
0321110	RESERVE INZ VERPL RUIMTELIJKE ONTW	681	48	0	729	0	0	729	0	0	729	0	0	729	0	0	729
0321120	RESERVE INZ VERPL ECONOMISCHE ONTW	5.538	0	-3.575	1.963	0	-700	1.263	0	0	1.263	0	0	1.263	0	0	1.263
0321130	RESERVE INZ VERPL MAATSCHAPPEL ONTW	812	0	-213	599	0	0	599	0	0	599	0	0	599	0	0	599
0321140	RESERVE INZ VERPL INR PLAN OPENB R	323	0	0	323	0	0	323	0	0	323	0	0	323	0	0	323
0321150	RESERVE INZ VERPL VASTGOED	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136
0321160	RESERVE INZ VERPL PROJECTEN	1.272	0	0	1.272	0	0	1.272	0	0	1.272	0	0	1.272	0	0	1.272
0321170	RESERVE INZ VERPL WIJKBEHEER	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32
0321190	RESERVE INZ VERPL VERGUNNING&PARKERE	629	0	0	629	0	0	629	0	0	629	0	0	629	0	0	629
0321200	RESERVE INZ VERPL TOEZICHT&HANDHAVIN	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136	0	0	136
0321230	RESERVE INZ VERPL ONTWIKKELING	173	0	-118	55	0	0	55	0	0	55	0	0	55	0	0	55
0321240	RESERVE INZ VERPL UITKEREN	39	0	0	39	0	0	39	0	0	39	0	0	39	0	0	39
0321250	RESERVE INZ VERPL ONDERSTEUNING	53	0	-58	-5	0	0	-5	0	0	-5	0	0	-5	0	0	-5
0321270	RESERVE INZ VERPL OPENB ORDE VEILIGH	78	200	0	278	0	-200	78	0	0	78	0	0	78	0	0	78
0321300	RESERVE INZ VERPL INFOMANAGEMENT&ICT	720	0	-720	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
0321310	RESERVE INZ VERPL HR	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25	0	0	25
0321320	RESERVE INZ VERPL FINANCIEN	40	0	0	40	0	0	40	0	0	40	0	0	40	0	0	40
0321360	RESERVE INZ VERPL RAADSGRIFFIE	209	42	0	250	42	0	292	42	0	333	42	0	375	42	0	416
0321420	RESERVBEDRIJFSVOERINGVERSNELLINGKN15	4.571	0	-753	3.818	0	-394	3.424	0	-394	3.030	0	-270	2.760	0	0	2.760
0321430	OLS EN LOGISTIEK SYSTEEM KNOOP BORN	1.514	0	-20	1.495	0	-20	1.475	0	-20	1.455	0	-20	1.436	0	-20	1.416
0321440	RESERVE ZITTERD REVISITED	898	0	0	898	0	0	898	0	0	898	0	0	898	0	0	898
0321450	RESERVE CENTRUM GELEEN	861	0	-100	761	0	0	761	0	0	761	0	0	761	0	0	761
0321480	RES REGIONALE BEVOLKINGSDALING DUB	1.212	574	0	1.786	0	0	1.786	0	0	1.786	0	0	1.786	0	0	1.786
0321500	BESTEM RESERVE ONTW ARBEIDSBEPERKTEN	904	747	-1.106	546	747	-913	380	747	-870	257	747	-747	257	747	-747	257
0321540	RESERVE GROOT ONDERHOUD AMBT HUISVES	1.438	476	-389	1.525	476	-385	1.616	476	-423	1.669	476	-471	1.673	476	-735	1.414
0321560	BESTEMRES INC DEKKING TAAKSTELLINGEN	1.148	2.549	0	3.697	0	0	3.697	0	0	3.697	0	0	3.697	0	0	3.697
0321570	REVOLVEREND FONDS DUURZAME GEBOUWEN	206	13	-13	206	13	-13	206	13	-13	206	13	-13	206	13	-13	206
0321580	RESERVE VASTGOED & SPORTACCOM	2.434	2.091	-3.440	1.085	1.705	-2.208	582	1.705	-100	2.187	1.705	-100	3.793	1.705	-100	5.398
Totaal Bestemmingsreserve		37.618	8.893	-14.014	32.497	5.363	-6.921	30.939	3.699	-2.278	32.360	3.696	-2.062	33.994	3.696	-2.055	35.634
Totaal Reserve		59.215	21.030	-22.024	58.221	12.486	-13.122	57.585	9.082	-6.832	59.835	8.691	-6.593	61.933	3.955	-2.055	63.833

Reserve/ Voorziening	Omschrijving	Boek-waarde begin 2021	Begrote toevoeging 2021	Begrote onttrekking 2021	Boek-waarde einde 2021	Begrote toevoeging 2022	Begrote onttrekking 2022	Boek- waarde einde 2022	Begrote toevoeging 2023	Begrote onttrekking 2023	Boek- waarde einde 2023	Begrote toevoeging 2024	Begrote onttrekking 2024	Boek- waarde einde 2024	Begrote toevoeging 2025	Begrote onttrekking 2025	Boek- waarde einde 2025
0500110	VOORZ GROOT ONDERH SCHOOLGEBOUW	449	80	-67	463	80	-83	459	80	-10	530	80	-10	600	80	-10	670
0500170	VOORZ GROOT ONDERHOUD CULT CENTRUM	2.093	400	-141	2.352	310	-198	2.464	310	0	2.774	310	0	3.084	310	0	3.394
0500250	VOORZIENING RIOLERING	1.229	0	-890	339	0	0	339	0	0	339	0	0	339	0	0	339
0500660	VOORZ ONDERH PARKEERINSTALLATIES	736	118	-190	664	118	0	782	118	0	900	118	0	1.018	118	0	1.136
0500670	VOORZIENING WGA EIGEN RISICO DRAGER	19	0	-9	10	0	0	10	0	0	10	0	0	10	0	0	10
0500680	VOORZ SANERING GREX-BISTED PROJ	530	0	-15	515	0	0	515	0	0	515	0	0	515	0	0	515
0500690	VOORZIENING ONDERHOUD PARKEERGEBOUW	1.123	219	-893	449	309	-208	551	309	0	860	309	0	1.169	309	0	1.478
0500700	VRZ PENSIOENVERZ GEWEZEN WETHOUDERS	1.295	0	-65	1.230	0	-65	1.165	0	-65	1.101	0	-65	1.036	0	-65	971
0500710	VOORZIENING MFA SITTARD ZUID	116	0	-28	88	0	-28	60	0	-28	32	0	-28	4	0	-4	0
0500720	VOORZIEN ONDERHOUD BLUSWATERSLOTEN	100	53	0	154	53	0	207	53	0	260	53	0	314	53	0	367
0500730	VOORZIENING AFVALVERWIJDERING	1.171	0	-267	904	0	-190	714	0	0	714	0	0	714	0	0	714
0500750	VOORZIENING FRICTIEKOSTEN RUD	214	0	0	214	0	0	214	0	0	214	0	0	214	0	0	214
0500760	SSC-ZL AFWIKKELING LIQUIDATIE	310	0	0	310	0	0	310	0	0	310	0	0	310	0	0	310
0500770	VOORZ VAKANTIEDAGENVERPL VIDAR BV	441	0	0	441	0	0	441	0	0	441	0	0	441	0	0	441
Totaal Voorziening		9.825	871	-2.564	8.132	871	-771	8.231	871	-103	8.999	871	-103	9.767	871	-79	10.559

BIJLAGE 2: EMU SALDO

Omschrijving	2021	2022	2023	2024	2025
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2021, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2022	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2022	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2023	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-4.668	2.992	2.207	1.620	2.103
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	14.954	17.323	17.603	18.735	19.453
Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorzieningen ten bate van de exploitatie	-2.580	99	768	768	792
Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	37.305	40.125	41.931	7.803	438
Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)					
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?					
Berekend EMU-saldo	-29.599	-19.711	-21.353	13.320	21.910

BIJLAGE 3: VASTE ACTIVA EN KAPITAALLASTEN

Programma Alle bedragen x € 1.000	Boekwaarde 31-12-2021	Investering 2022	Afschrijving 2022	Boekwaarde 31-12-2022	Investering 2023	Afschrijving 2023	Boekwaarde 31-12-2023	Investering 2024	Afschrijving 2024	Boekwaarde 31-12-2024	Investering 2025	Afschrijving 2025	Boekwaarde 31-12-2025
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	8.835	0	307	8.528	0	307	8.222	0	307	7.915	0	307	7.608
1 VEILIGHEID	680	0	0	680	0	27	653	0	27	626	0	27	599
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	62	0	12	50	0	12	37	0	12	25	0	12	12
3 ECONOMIE	7.041	0	184	6.856	0	296	6.560	0	296	6.264	0	261	6.003
4 ONDERWIJS	1.037	0	207	830	0	207	622	0	207	415	0	207	207
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	3.732	0	235	3.496	0	235	3.261	0	235	3.026	0	235	2.791
6 SOCIAAL DOMEIN	3.220	0	196	3.024	0	177	2.847	0	177	2.669	0	177	2.492
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
8 VOLKSHUISV., RUIJT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	3.123	0	209	2.914	0	209	2.705	0	209	2.495	0	219	2.276
Totaal Immateriële vaste activa	27.730	0	1.350	26.378	0	1.470	24.907	0	1.470	23.435	0	1.445	21.988
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	11.981	6.800	540	18.241	800	518	18.523	0	670	17.853	388	663	17.578
1 VEILIGHEID	703	0	71	632	0	69	563	0	69	493	0	69	424
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	29.738	478	812	29.403	0	554	28.849	0	558	28.291	0	527	27.764
3 ECONOMIE	10.417	0	316	10.101	0	316	9.785	0	294	9.491	0	294	9.197
4 ONDERWIJS	54.546	6.500	2.312	58.734	2.574	2.282	59.026	0	2.517	56.508	0	2.444	54.064
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	38.756	9.817	1.612	46.960	34.907	1.588	80.280	7.753	1.784	86.248	0	2.613	83.635
6 SOCIAAL DOMEIN	2.945	0	114	2.830	0	113	2.717	0	111	2.607	0	111	2.496
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	97	0	23	74	0	23	51	0	21	31	0	21	10
8 VOLKSHUISV., RUIJT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	5.814	0	218	5.596	0	214	5.382	0	172	5.209	0	172	5.037
Totaal Economisch nut	154.997	23.595	6.018	172.571	38.281	5.677	205.176	7.753	6.196	206.731	388	6.914	200.205
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	90.141	5.614	2.638	93.116	1.623	2.722	92.017	0	2.921	89.096	0	2.978	86.118
Totaal Economisch nut met bestemmingsheffing	90.141	5.614	2.638	93.116	1.623	2.722	92.017	0	2.921	89.096	0	2.978	86.118
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	114	0	7	107	0	7	100	0	7	92	0	7	85
1 VEILIGHEID	119	135	11	244	0	11	233	0	11	223	0	11	212
2 VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	109.794	7.489	5.334	111.948	2.016	5.447	108.517	50	5.808	102.759	50	5.793	97.016
3 ECONOMIE	10.801	2.220	400	12.622	0	616	12.006	0	620	11.386	0	617	10.769
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	13.697	1.073	984	13.786	11	1.077	12.721	0	1.072	11.649	0	1.055	10.594
6 SOCIAAL DOMEIN	83	0	7	76	0	7	69	0	7	62	0	7	55
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	266	0	20	246	0	20	226	0	20	206	0	20	186
8 VOLKSHUISV., RUIJT.ORDENING EN STED.VERNIEUWING	2.162	0	79	2.084	0	79	2.005	0	79	1.926	0	79	1.847
Totaal Maatschappelijk nut	137.036	10.917	6.842	141.113	2.027	7.264	135.877	50	7.624	128.303	50	7.589	120.764
0 BESTUUR EN ONDERSTEUNING	1.562	0	0	1.562	0	0	1.562	0	0	1.562	0	0	1.562
5 SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32	0	0	32
6 SOCIAAL DOMEIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7 VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	3.437	0	0	3.437	0	0	3.437	0	56	3.381	0	56	3.325
Totaal Financiële vaste activa	5.031	0	0	5.031	0	0	5.031	0	56	4.975	0	56	4.919
Eindtotaal	414.935	40.126	16.848	438.209	41.931	17.133	463.008	7.803	18.267	452.540	438	18.982	433.994

